

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Α. ΧΑΤΖΗΚΩΣΤΑΣ

Η ΗΜΑΘΙΑ
ΣΤΟΝ ΕΜΦΥΛΙΟ
1946-1949

GRYER-00843

ΔΩΡΕΑ

κ. Αλέξανδρος Χατζηκώστας

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΒΕΡΟΙΑΣ
Αριθμός δωρεάς: 198172
Ημερομηνία παραλαβής: 19-01-2007
Αριθμός σειράς: 938.774

ΠΛ

T.I.

ΛΟΡΕΑ

Λορέα Λορέα

ΠΕΙΡΕ

FOOP-10-PI

ΠΕΙΡ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΧΑΤΖΗΚΩΣΤΑΣ

Η ΗΜΑΘΙΑ ΣΤΟΝ ΕΜΦΥΛΙΟ
1946-1949

ΒΕΡΟΙΑ 2006

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΣΥΝΑΡΤΗΣΕΙΣ

Η ΕΚΔΟΣΗ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ
1945-1946

ΒΕΡΟΙΑ 2008

Σελιδοποίηση επεξεργασία εικόνων: Νάγια Κτενά

Τυπογραφείο "ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ"

Φώτο εξωφύλλου: Πλευρές της ζωής των αγωνιστών του Δ.Σ.Ε απο το αρχείο του Μ.Παπαδόπουλου

Φώτο οπισθόφυλλου: το σχεδιάγραμμα της μάχης της Νάουσας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Αφιερώνεται στα 60χρονα του ΔΣΕ

«Για την ανάστασή σου, λαέ μας,
όλα τα δίνουμε κάθε στιγμή.
Αλλοι στις μάχες κι εμείς στα κελιά μας,
Του λυτρωμού σου η ώρα να 'ρθει.
Κι αν κάθε τόσο μας παίρνουν και μία
Δάκρυα δεν τρέχουν, μα όλες μεμιάς,
η μια την άλλη στα μάτια κοιτάμε,
ακόμα μια στο βωμό Λευτεριάς.
Και κάθε τόσο μας παίρνουν και μία,
Αύριο μπορεί η δική μου σειρά.
Γειά σας αδέρφια, στερνό μας τραγούδι,
γεια σας αδέρφια μου, θά'ρθει Λευτεριά.
Και κάθε τόσο μας παίρνουν και μία,
Εμάς μας θερμαίνει αυτός ο σκοπός.
Ζήτω το Δίκιο μας, ζήτω η Νίκη,
Κράτος Λαού, αρχηγός ο Λαός»

(Τραγούδι που τραγουδούσαν οι μελλοθάνατες γυναίκες-καταδικασμένες από τα διάφορα Στρατοδικεία- αντάρτισες, μέλη των ΕΑΜικών οργανώσεων και του ΚΚΕ και που συχνά τραγουδούσαν οι αντάρτες του Δ.Σ.Ε. στο Βέρμιο)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή	9
----------	---

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

Ένταση των τρομοκρατικών διώξεων σε βάρος των αγωνιστών της ΕΑΜικής Εθνικής Αντίστασης

1. Το νομοθετικό πλέγμα	13
2. Η κατάσταση στο ΚΚΕ και το ΕΑΜικό κίνημα	16
3. Τα στρατοδικεία	18
4. Εκτελέσεις	27
5. Οι φυλακισμένοι	32
6. Εκτοπίσεις	37
7. Τα πιστοποιητικά κοινωνικών φρονημάτων	40
8. Οι επικηρυγμένοι	42
9. Οι δοσίλογοι αθώνονται	44
10. Η τρομοκρατία των παρακρατικών	48
11. Δηλώσεις μετανοίας	50

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

Η κατάσταση στο συνδικαλιστικό κίνημα

1. Το εργατικό κίνημα	57
2. Το συνδικαλιστικό κίνημα σε επαγγελματίες και αγρότες	65

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

Οι πρόσφυγες	66
--------------	----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄

Η ένοπλη σύγκρουση

1. Τα αντίπαλα στρατιωτικά στρατόπεδα	75
2. Οι νεκροί του εμφυλίου	86

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄

Χρονολόγιο	91
Παράρτημα 1 Η μάχη της Νάουσας	138
Παράρτημα 2 Κομματικά σώματα του ΚΚΕ	171
Παράρτημα 3 Υπόμνημα του ΔΣΕ προς τον ΟΗΕ	182
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	198
ΑΡΧΕΙΟ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ	203

Εισαγωγή

Με το βιβλίο αυτό ολοκληρώνεται η τριλογία (πρόκειται για τα βιβλία «Η Εθνική Αντίσταση στο νομό Ημαθίας» και «Η Ημαθία από τη Βάρκιζα στο Εμφύλιο») που αφορά, μια πρώτη προσπάθεια καταγραφής και ερμηνείας, της πολυτάραχης δεκαετίας του 1940-50 στην Ημαθία.

Χρονικά η περίοδος που καλύπτει η παρούσα μελέτη είναι από τα τέλη Οκτωβρίου του 1946 (όπου έχουμε την ίδρυση του Γενικού Αρχηγείου του Δημοκρατικού Στρατού Ελλάδας) και ολοκληρώνεται στα τέλη Αυγούστου του 1949, όπου οι δυνάμεις του ΔΣΕ, εγκαταλείπουν τον Γράμμο. Φυσικά οι ημερομηνίες αυτές (έναρξης και λήξης) έχουν το στοιχείο της «αυθαιρεσίας». Οι ρίζες (χρονικά) του εμφυλίου ξεκινούν νωρίτερα, κατά την διάρκεια της κατοχής, ενώ ο τερματισμός του δεν σταματά στις 30 Αυγούστου γιατί ούτε η «εκκαθάριση» της χώρας από τις ένοπλες δυνάμεις του ΔΣΕ από τον «εθνικό στρατό» ολοκληρώνεται τότε με το πέρασμα των δυνάμεων αυτών στις γειτονικές Λαϊκές Δημοκρατίες, αλλά ούτε και οι συνέπειες του Εμφυλίου σταματούν.

Η εξεταζόμενη περίοδος ήταν σίγουρα φοβερή και καταστροφική για τον ελληνικό λαό και τη χώρα μας. Ο τραγικός απολογισμός (για τον οποίο υπάρχουν διαφορετικές εκτιμήσεις) της περιόδου αυτής, κάνει λόγο για πάνω από 150.000 συνολικά νεκρούς, 800.000 ξεσπιτωμένους ενώ οι υλικές καταστροφές ήταν τεράστιες (π.χ 45.000 σπίτια ολικά ή μερικώς κατεστραμμένα, 1.600 σχολεία, 476 γέφυρες, 241 νοσοκομεία κ.α.). Οι απώλειες του κυβερνητικού στρατού (στοιχεία του ΓΕΣ) ήταν συνολικά 55.527 (νεκροί-τραυματίες-αγνοούμενοι). Αντίστοιχα οι απώλειες του ΔΣΕ υπολογίζονται σε 30.000.

Η συζήτηση για το ποιος φταίει, για το ποιος τελικά τον προκάλεσε για τον χαρακτήρα του εμφυλίου πολέμου συνεχίζεται και σήμερα. Μπορεί σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια να έχουν υποχωρήσει απόψεις περί «κομμουνιστοσυμμοριτών», «πρακτόρων» κ.α όμως οι προσπάθειες διαστρέβλωσης, αλλά και αποσιώπησης των πραγματικά υπευθύνων συνεχίζεται. Μάλιστα το τελευταίο διάστημα γίνεται μία οργανωμένη προ

σπάθεια, πίσω από βαρύγδουπες διατυπώσεις περί «διεπιστημονικής έρευνας», «τοπικότητας», να ξαναγραφτεί η ιστορία παρουσιάζοντας τους αληθινούς θήτες ως θύματα, να διαστρεβλωθούν ο χαρακτήρας του ΔΣΕ και οι συνθήκες που τον επέβαλαν.

Βασικός στόχος της προβολής αυτών των απόψεων είναι να συσκοτιστεί ο πραγματικός χαρακτήρας της αντιπαράθεσης του Εμφυλίου πολέμου, να θεωρηθεί για παράδειγμα «νόμιμη άμυνα» η δράση του Εθνικού Στρατού (σε σχέση με τους «συμμορίτες» του ΔΣΕ) και των ένοπλων φασιστικών συμμοριών, να δικαιολογηθεί το μαζικό και βίαιο ξεριζώμα των κατοίκων από τα χωριά τους («ανταρτόπληκτοι»), καθώς και αποκρυφεί η ουσία του «παιδομαζώματος» που πραγματοποίησε το Παλάτι και η Εκκλησία. Ακόμη εμφανής είναι η προσπάθεια από μερίδα συγγραφέων στο όνομα της «τοπικότητας» να χαθεί το πολιτικό σκηνικό που αυτός εκδηλώθηκε (εσωτερική αντίδραση-εξωτερική επέμβαση Αγγλίας-ΗΠΑ), να κοπεί το νήμα μεταξύ «αιτίας και αποτελέσματος» και να αναπαραχθούν οι παλιότεροι αντικομμουνιστικοί μύθοι με διαφορετικό πλεόν, επιστημονικοφανές περιτύλιγμα.

Ο τρόπος όμως που βλέπει κάποιος τα πολιτικά-ιστορικά γεγονότα δεν είναι ουδέτερος, αταξικός. Η «οπτική του γωνία» εξαρτάται από τη σκοπιά, τον στόχο, τη μέθοδο ανάλυσης των «χρωμάτων» και σε τελευταία ανάλυση από το ποια μεριά του λόφου κοιτάζει κανείς.

Η ιστορία των ταξικών κοινωνιών δεν είναι τίποτε άλλο παρά η ιστορία της ταξικής πάλης με διάφορες μορφές. Και ο ελληνικός εμφύλιος πόλεμος αυτό το χαρακτήρα είχε.

Η ελληνική άρχουσα τάξη, με την βοήθεια στην αρχή της Αγγλίας και στη συνέχεια των ΗΠΑ στα πλαίσια των γενικότερων στρατηγικών τους επιδιώξεων, από τη περίοδο ήδη της κατοχής (1943), με σχέδιο, ετοιμαζόταν για την αντιμετώπιση του κρίσιμου προβλήματος της εξουσίας μετά την απελευθέρωση, εκμεταλλευόμενη ταυτόχρονα τα λάθη του ΕΑΜικού κινήματος (π.χ Συμφωνίες Λιβάνου-Γκαζέρτας -Βάρκιζας). Ετσι αμέσως μετά την απελευθέρωση προχώρησαν στην ένοπλη επέμβαση του Δεκέβρη του 1944 οργάνωσαν το μεταβαρκιζανό όργιο τρομοκρατίας και εξαπόλυσαν μονόπλευρο εμφύλιο πόλεμο.

Οι δυνάμεις του ΕΑΜ, το ΚΚΕ απάντησαν όλη την περίοδο που προηγήθηκε, με την πολιτική της ειρήνευσης, της συμφιλίωσης της εθνικής και λαϊκής ενότητας όπως τονιζόταν σε όλα τα ντοκουμέντα τους, αλλά και η πρακτική τους δράση αποδείκνυε.

Όταν τα πράγματα όμως έφτασαν σε οριακό σημείο οι λαϊκές δυνάμεις βρέθηκαν μπροστά στο δίλημμα: Να υποκύψουν και να υποταχτούν ή να βαδίσουν στο δύσκολο και δύσβατο δρόμο του ένοπλου αγώνα. Και φυσικά διάλεξαν τον δεύτερο!

Ο αγώνας του ΔΣΕ, ανεξάρτητα από το τελικό αποτέλεσμα ήταν αγώνας ηρωικός, δίκαιος, πατριωτικός, για δημοκρατικές ελευθερίες και ανεξαρτησία της χώρας μας, στρεφόταν με σαφήνεια ενάντια στην εξάρτηση και αποτελούσε συνέχεια των ανεκπλήρωτων στόχων της Εθνικής Αντίστασης.

Ο αγώνας του ΔΣΕ ήταν αγώνας αντιιμπεριαλιστικός, αγώνας διεθνιστικός (εδώ δεν θα πρέπει να ξεχνάμε πως έβαλε πέραν των άλλων το δικό του βάρος υπέρ του αγώνα των λαών σε μια περίοδο όπου ο ιμπεριαλισμός είχε ξεκινήσει το λεγόμενο «ψυχρό πόλεμο») και ταυτόχρονα αγώνας ταξικός, κορυφαία πράξη της ταξικής πάλης στον 20 αιώνα στον τόπο μας. Ο τρίχρονος αγώνας του ΔΣΕ αποτέλεσε όπως αποδείχτηκε τον πιο μεγάλο κίνδυνο κατά τη διάρκεια του 20ου αιώνα για τον ελληνικό αστικό κράτος και την ύπαρξη του!

Η ήττα του ΔΣΕ (ως αποτέλεσμα μιας σειράς αντικειμενικών και υποκειμενικών παραγόντων) οριοθέτησε το τέλος μιας σημαντικής φάσης του λαϊκού κινήματος στη χώρα μας αλλά και την έναρξη μιας «νέας εποχής», ζοφερής για το λαό και τον τόπο μας, κάτω πλέον από την αμερικανική επικυριαρχία!

Η πραγματοποίηση της εργασίας αυτής για την περίοδο του εμφυλίου στο νομό μας (πάντα σε στενή σύνδεση με το πανελλαδικό πλαίσιο όπου συνέβησαν τα γεγονότα) απαιτούσε από τον μελετητή να αναζητήσει επισταμένα και να αξιοποιήσει-αξιολογήσει τους παρακάτω παράγοντες:

- Τις αρχειακές πρωτογενείς πηγές που λόγω των χρόνων που ακολούθησαν ήταν σπάνιες έως ανύπαρκτες. Μοναδική εξαίρεση τα επίσημα ανακοινωθέντα από πλευράς ΓΕΣ, ΔΣΕ και τα επίσημα ντοκουμέντα

του ΚΚΕ.

- Κάθε είδους έντυπο υλικό όπως είναι αυτοβιογραφικά βιβλία, μαρτυρίες, μελέτες, ανέκδοτα κείμενα καθώς και εφημερίδες της εποχής εκείνης (τοπικά ο ΘΑΡΡΑΛΕΟΣ), σε επίπεδο Β. Ελλάδας οι εφημερίδες «ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ», «ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΒΟΡΡΑΣ», «ΦΩΣ» που χρειαζόταν σαφώς προσεγμένη ανάγνωση λόγω της κυριαρχίας πολύπλευρης λογοκρισίας), αλλά του αθηναϊκού Τύπου της εποχής ιδιαίτερα ο «ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ» την περίοδο 1946 και 1947 οπότε απαγορεύτηκε η κυκλοφορία του.

- Τις προφορικές μαρτυρίες λαμβάνοντας πάντα υπόψη πως οι άνθρωποι προσλαμβάνουν και ζουν τη σχέση τους με τη ιστορία μέσα από διαμεσολαβήσεις από ένα πλέγμα ιδεών, αντιλήψεων, αξιών, νοοτροπιών κ.α πόσο μάλλον όταν έχουν περιέλθει δεκαετίες από τα γεγονότα αυτά.

Ερευνώντας τα στοιχεία που συνθέτουν τη συγκεκριμένα μελέτη, ο γράφων ανακάλυψε μια σειρά γεγονότα σε τοπικό επίπεδο για τα οποία είχε (και συνολικά πιστεύω οι νεότερες γενιές) άγνοια. Και αυτό γιατί και σε επίπεδο νομού, έγινε συνειδητή προσπάθεια από τους «νικητές» αφενός να κρύψουν τις τεράστιες ευθύνες τους και αφετέρου να σκεπάσουν στη «σκόνη» της «λήθης» σημαντικά πολιτικά-στρατιωτικά γεγονότα της σύγχρονης πολιτικής μας ιστορίας ή να τα μεταφέρουν μέσω της προφορικής παράδοσης διαστρεβλωμένα.

Με την παρούσα μελέτη γίνεται μια πρώτη προσπάθεια καταγραφής και ερμηνείας των γεγονότων της εποχής εκείνης. Απαιτούνται όμως συνολικότερες και συλλογικότερες προσπάθειες.

* * *

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

Ένταση των τρομοκρατικών διώξεων σε βάρος των αγωνιστών της ΕΑΜικής Εθνικής Αντίστασης

1. Το νομοθετικό πλέγμα

Οι διώξεις που ξεκινούν μετά τα «Δεκεμβριανά» και την Βάρκιζα, των κομμουνιστών, των αριστερών, των αγωνιστών της αντίστασης, η πολύμορφη πολιτική τους καταπίεση, συνεχίζονται πλέον με μεγαλύτερη ένταση και έκταση την περίοδο αυτή. Στρατοδικεία, φυλακές, εξορίες, ξυλοδαρμοί και εκτελέσεις είναι πια στη ημερήσια διάταξη, αποτελούν συστατικά στοιχεία της συγκρότησης του μεταπολεμικού ελληνικού αστικού κράτους. (Για όλα αυτά υπάρχει αναλυτική αναφορά στο προηγούμενο βιβλίο μου « Η Ημεραθία από τη Βάρκιζα στον Εμφύλιο»).

Σε θεσμικό επίπεδο έχουμε τη κατάργηση βασικών συνταγματικών διατάξεων και την παραπέρα νομοθετική θωράκιση του αστικού καθεστώτος. Στο υπάρχον θεσμικό πλαίσιο κυριαρχούσε το περίφημο Γ΄ Ψήφισμα (ΦΕΚ 197/18-8-1946). Το Γ΄ Ψήφισμα καταργούσε στην ουσία τα συνταγματικά δικαιώματα του λαού, έδινε υπερεξουσίες στην αστυνομία και κυρίως θέσπιζε την ποινή του θανάτου για «*πράξεις στρεφόμενες κατά της ασφαλείας του κράτους ή αποβλεπούσας εις απόσπασιν εδαφών εκ της ελληνικής επικρατείας*».

Σ' αυτό έρχεται να προστεθεί το Δεκέμβρη του 1947 ο Αναγκαστικός Νόμος 509 «*περί μέτρων Ασφαλείας του κράτους, του πολιτεύματος, του κοινωνικού καθεστώτος και προστασίας των ελευθεριών των πολιτών*».

Ο Α.Ν 509 (που κυρώθηκε με το ΜΗ΄ Ψήφισμα 9/4/48) ήταν ένας νόμος που σημάδεψε τη σύγχρονη πολιτική ιστορία του τόπου μας. Με τον νόμο αυτόν, που ψηφίστηκε 3 μέρες μετά την ανακοίνωση της Προσωρινής Δημοκρατικής Κυβέρνησης, ετίθετο εκτός νόμου το ΚΚΕ (το οποίο νομιμοποιήθηκε πολύ αργότερα, το 1974), το ΕΑΜ την Εθνική Αλληλεγγύη κ.α

Στο άρθρο 1 προβλεπτόταν η διάλυση του ΚΚΕ, του ΕΑΜ και της

Εθνικής Αλληλεγγύης ως «προπαρασκευάσαντα και ενεργούντα την κατά της ακεραιότητας της Χώρας προδοτικήν ανταρσίαν» ενώ προέβλεπε και τα εξής : «Επίσης διαλύεται και παν άλλο πολιτικό κόμμα, σωματείο ή οργάνωσις, ήτις ήθελε θεωρηθεί...ως συνεργαζόμενη μετ' αυτών ή επιδιώκουσα αμέσως την εφαρμογήν ιδεών εχουσών ως σκοπόν την δια βιαιών μέσων ανατροπήν του πολιτεύματος...»

Στο άρθρο 2 τονιζόταν : « Όστις επιδιώκει την εφαρμογήν ιδεών εχουσών ως έκδηλον σκοπό την δια βιαιών μέσων ανατροπήν του πολιτεύματος του κρατούντος κοινωνικού συστήματος ή την απόσπασιν μερών ή όλου της επικρατείας ή ενεργεί υπέρ της εφαρμογής αυτών προσηλυτισμόν, τιμωρείται εάν μεν είναι αρχηγός ή οδηγός δια της ποινής των προσκαίρων δεσμών, εις ιδίως βαρείας περιπτώσεις δια της ποινής των ισοβίων δεσμών ή του θανάτου, εάν δε είναι απλούς συστασιώτης δια ποινής φυλακίσεως, εις ιδίως δε βαρείας περιπτώσεις δια της ποινής ειρκτής

Η δημοσίευση του Ν.509 στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως

ή των πρόσκαιρων δεσμών...».

Επίσης με άλλα άρθρα του απαγόρευε τις συγκεντρώσεις ενώ για την προπαγάνδα των ιδεών που αναφέρονται στο άρθρο 2, επέβαλε την απόλυση των δημοσίων υπαλλήλων και την απόταξη αξιωματικών και όριζε με σαφήνεια ότι την ευθύνη των προαναφερθέντων αδικημάτων έφεραν τα έκτακτα στρατοδικεία.

Ακόμη στο νομοθετικό πλαίσιο της εποχής αυτής αναφέρονται και τα ψηφίσματα: ΛΑ' (17/10/47) με το οποίο προσέθετε μια σειρά άρθρα στο Γ' Ψήφισμα και αποσκοπούσε «ως προς δια του Τύπου πραπτόμενα αδικήματα»(και με βάση το οποίο κλείνεται ο «ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ», η «ΚΟΜΕΠ» και η «ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΕΛΛΑΔΑ») καθώς και το ΛΒ' με το οποίο απαιτούνταν ειδική άδεια για την έκδοση νέας εφημερίδας ή περιοδικού. Ακόμη τα ψηφίσματα ΛΖ'(7/12/47) «περί αποστερήσεως της ελληνικής ιθαγένειας προσώπων αντεθνικώς δρώντων εις το εξωτερικόν», ΛΝ'(Απρίλης 1947) «περί εκπτώσεως εκληρούχων συμμετεχόντων εις τον κατά του κράτους συμμοριακόν αγώνα», ΛΜ' (2/11/48) «περί δημεύσεως περιουσιών των συμμετεχόντων εις το συμμοριακόν αγώνα» κ.α.

Υπολογίζεται πως στη περίοδο αυτή εκδόθηκαν συνολικά 73 Ψηφίσματα, καθώς και παρά τη λειτουργία του Κοινοβουλίου, 807 νομοθετικά διατάγματα, τα οποία συνιστούσαν ουσιώδεις παρεκβάσεις από τις αρχές των βασικών συνταγματικών θεσμών.

Με βάση το νομοθετικό αυτό πλέγμα το Σεπτέμβριο του 1947 έχουμε 19.620 φυλακισμένους και 36.948 εξόριστους αγωνιστές.

Με τη λήξη του εμφυλίου πολέμου το Σεπτέμβρη του 1949 σύμφωνα με στοιχεία της κυβέρνησης έχουμε 18.000 πολιτικούς κρατούμενους και 31.400 άτομα (πολίτες και στρατιώτες) εξόριστους σε στρατόπεδα.

* * *

2.Η κατάσταση στο ΚΚΕ και το ΕΑΜικό κίνημα

Νίκος Ζαχαριάδης
Γ.Γ της Κ.Ε του ΚΚΕ 1931-1956

Η ένταση της τρομοκρατίας έχει ως συνέπεια, την ουσιαστική διάλυση των ΕΑΜικών οργανώσεων (οι οποίες συνεχίζουν την «νόμιμη» λειτουργία τους μέχρι το 1947), αλλά και τη διάλυση των κομματικών οργανώσεων του ΚΚΕ. Την περίοδο που εξετάζουμε η πλειοψηφία των μελών των παραπάνω οργανώσεων έχουν συλληφθεί ή έχουν ήδη βγει στο βουνό. Όσοι απέμειναν στις πόλεις σε συνθήκες παρανομίας, αγωνίζονται σε «νόμιμους» μαζικούς φορείς, ενώ ταυτόχρονα στηρίζουν το αγώνα του ΔΣΕ (π.χ με πληροφορίες, τρόφιμα κ.α).

Ως υπεύθυνος της Κ.Ο από τα τέλη του 1946 μέχρι και τα τέλη του 1947 είναι ο Θανάσης Κυρατσός (Ακροναπλιώτης) ενώ άλλα στελέχη που παίζουν καθοδηγητικό ρόλο είναι οι Γιάννης Μπέρτσος (Νάουσα), Αποστόλης Μιζαντζίδης, Νίκος Γιάνκογλου (Φεραίος), Θόδωρος Παπαπαναγιώτου (Αλέκος-δάσκαλος από το Τρίλοφο, μέλος του μακεδονικού γραφείου του ΕΑΜ και αργότερα πολιτικός επίτροπος ταξιαρχίας στο ΔΣΕ), Χατζόπουλος Δημήτρης κ.α.

Ως στελέχη των κομμάτων που αποτελούσαν το ΕΑΜ την περίοδο '45-'46 ήταν Κώστας Αηδονίδης (ΑΚΕ, από Βεργίνα), Γ. Γιαμάς, Αλιχανίδης (Σοσιαλιστικό Κόμμα), Λάμπρος Κυριακίδης, Στέφανος Σαβίδης, Ελένη Γκέρου (από τη Νάουσα μέλος του Κ.Σ της ΕΠΟΝ) κ.α.

Παρά τις δύσκολες συνθήκες του 1946 η Κ.Ο στη Ημαθία συνεχίζει την δράση της. Μάλιστα σε έκθεση του Μακεδονικού Γραφείου προς το Π.Γ του ΚΚΕ (8/1/47) υπογραμμίζεται πως «...Από τις οργανώσεις της Δ. Μακεδονίας πάνε καλά οι οργανώσεις της Βέροιας και της Φλώρινας ενώ παρουσιάζουν αδυναμίες η Νάουσα και η Έδεσσα...»¹

Από τα διαθέσιμα στοιχεία το μεγάλο χτύπημα δέχεται ο μηχανι-

σμός του ΚΚΕ και του ΕΑΜ στα μέσα του 1948, όπου η πλειοψηφία από τα εναπομείναντα (εκτός φυλακών, εξορίας και βουνού) μέλη και οπαδοί του συλλαμβάνονται και οδηγούνται στο στρατοδικείο και στις φυλακές.

Στις 19 Φλεβάρη του 1948 έχουμε πάνω από 50 συλλήψεις μελών και οπαδών της αριστεράς (αλλά και των λεγόμενων «συμπαθούντων») στη Βέροια οι οποίοι παραπέμφθηκαν στο Στρατοδικείο. Τα έντυπα της εποχής πανηγυρίζουν :

«Ανεκαλύφθη ολόκληρος ο σατανικός παράνομος μηχανισμός της οργάνωσης του ΚΚΕ Βεροίας»²

Στο ίδιο δημοσίευμα περιέχονται και τα παρακάτω στοιχεία :

Ανάμεσα στους συλληφθέντες ήταν οι Παναγιώτης Νικολαΐδης (διατηρούσε καφενείο στη Καλλιθέα, το οποίο χαρακτηρίστηκε «γιάφκα»), στην οποία όπως τονίζει το Αστυνομικό Δελτίο σύχναζαν «οι Ασημάκης Βλαχόπουλος, Κυριάκος Τσανασίδης, Κυπριανός Αμαχαλίδης, Μιλτιάδης Κωπιάδης, Δημήτρης Χερεχίδης, Θεμιστοκλής Στυλίδης κ.α Σ' αυτούς «ομίλησε η συμμορίτισσα Αθηνά Ρούσσου δια την ανάγκη αυτοάμυνας». Ταυτόχρονα λειτουργούσε σύμφωνα με το ίδιο ανακοινωθέν «γραφείο πόλης αποτελούμενο από

Θ. Παπαπαναγιώτου
μέλος του Μακεδονικού
γραφείου του Ε.Α.Μ

την Κατίνα Μπεσίνα (με το ψευδώνυμο Καίτη ως γραμματέα), Ξενοπούλου, Σοφία Χρυσοστομίδου, Ζιώγα (υπεύθυνη της ΕΠΟΝ), Γεωργοπούλου (σύνδεσμος) σκοπός του ήτο δε η διενέργεια κατασκοπίας και οι αλληλογραφία με τους αντάρτες και η στρατολόγηση νέων». Ως συνδέσμους το «γραφείο χρησιμοποιούσε τον μαθητή Ανέστη Κουπίδη (από Πατρίδα)», ενώ «κατηγορείται» ότι έστειλε στο βουνό από τη Φυτειά τους Δημήτρη Μπεσίνα, Δημήτρη Τσίλη, Κωνσταντίνο Γκιλιόπουλο, Αναστάσιο Νικολόπουλο, Μαριωρίτσα Γκίλινα. Επίσης αναφέρει την δράση και σύλληψη του προπολεμικού κομμουνιστή Κώστα Θυμιόπουλου (από Τρίλοφο) δασολόγου ο οποίος είχε απολυθεί από την υπηρεσία του, του Γεροθωμά Μάστορα (με έδρα την Πατρίδα). Μετά την ανακάλυψη των «γιαφκών» Καλιθέας και Πατρίδας, ανακαλύπτεται και νέα στο κέντρο της Βέροιας (πλατεία Αγίου Αντωνίου). Πρόκειται (όπως αναφέρει το σχετικό αστυνο-

μικό δελτίο) «για το σπίτι του Αναστασίου Δημητριάδη, ξυλουργού εις το οποίο κρυβόταν ο υπεύθυνος τότε της Π.Ε Βέροιας του ΚΚΕ Αθανάσιος Κυρατσός (καπετάν Νάκος). Ως σύνδεσμος της γιάφκας χρησιμοποιείτο ο Δημήτρης Καλύβας εκπρόσωπος του ΚΚΕ στις εκλογές του 1946». Στους συλληφθέντες περιλαμβάνονται η Κατίνα Μυτιλέκα, Αναστάσιος Ιωαννίδης, Δημήτρης Πετεφούντας κ.α

Νέα επιχείρηση της Γενικής Ασφάλειας στις 15 Μάρτη 1948 (σύμφωνα με δημοσιεύματα των εφημερίδων της εποχής) αποφέρει σημαντικό πλήγμα στις δυνάμεις του ΚΚΕ και του ΕΑΜ στο κάμπο της Ημαθίας. Ανάμεσα στους συλληφθέντες αναφέρονται οι : Β. Μοχωρίδης, Κ. Καρσαβίδης, Κ. Πασχαλίδης (από Σταυρό), Γ. Τσολαρίδης (Καβάσιλα), Π. Πασχαλίδης, Α. Νταούκα (από Σκυλίτσι), Κ. Καραγιαννίδης (Βρυσάκι), Ε. Χατζηστρατής, Χ. Γκιόνογλου, Ε. Παρχαρίδου, Ε. Αθανασιάδου, Ε. Στυλίδου. Στο Νησί τους Α. Μισσιώτη, Κ. Δαρδαγιανόπουλο, Γ. Πετράν, Κ. Χατζόπουλο (από Σχοινά), Γ. Μουστάκας (Παλαιοχώρι), Α. Μπενίσκος (Νεοχώρι). Επίσης από το Αραχο τους Λ. Σιδηρόπουλο, Γ. Γωνιάδη, Κ. Σταφυλίδη, Μ. Αλεξιάδου. Από το Κεφαλοχώρι τον Σ. Μουμουτόπουλο. Συνολικά συνελήφθησαν 35 άτομα και οδηγήθηκαν στο Έκτακτο Στρατοδικείο Γιαννιτσών.

1. ΑΣΚΙ κουτί 408 φ. 23/1/165
2. ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ.ΒΟΡΡΑΣ 20/2/48

3. Τα στρατοδικεία

Την περίοδο που εξετάζουμε σε πλήρη ισχύ βρίσκεται η λειτουργία το Θεσμού των Έκτακτων Στρατοδικείων. Ο Ημαθιώτης, συνήθως δικαζόταν στο Στρατοδικείο Γιαννιτσών, σπάνια σ' αυτό της Θεσσαλονίκης, ενώ από τον Μάρτη του 1948 αρχίζει τη λειτουργία του το Έκτακτο Στρατοδικείο της Βέροιας.

Οι συνηθισμένες αποφάσεις των έκτακτων στρατοδικείων ήταν οι θανατικές ποινές. Στις αποφάσεις αυτές τη περίοδο που εξετάζουμε (1947-49) είχαν καθιερωθεί- άτυπα- τα παρακάτω κριτήρια σε σχέση με την άμεση ή όχι εκτέλεση των θανατοποινιτών. Αν η απόφαση ήταν ομόφωνη ή 4-1 τότε ο κατάδικος συνήθως εκτελούνταν σε διάστημα 3-7 ημερών, ενώ αν οι ψήφοι ήταν 3-2 ο κατάδικος έπαιρνε «αναστολή εκτελέσεως» μέχρι ν' αποφασίσει το Συμβούλιο Χαρίτων!

Ορισμένες χαρακτηριστικές περιπτώσεις, που έγινε δυνατό (μέσω εφημερίδων της εποχής εκείνης) να καταγραφούν:

- **Στις 20 Νοέμβρη 1946** στη Λάρισα δικάζονται δια «εσχάτη προδοσία» 54 στρατιώτες και ιδιώτες από τον Τύρναβο και τη ΧΙ Μεραρχία που έδραζε εκεί. Μεταξύ των κατηγορούμενων ήταν και δεκανέας Α. Βέλλιος από τη Νάουσα και ο οπλίτης Α. Θεοδωρόπουλος από τη Βέροια με την κατηγορία ότι «αποπηράθησαν να μεταβάλουν το πολίτευμα της χώρας, παροτρύνοντας σε λιποταξία στρατιώτες, μεταδίδοντας μυστικά στο ΚΚΕ...»¹

- «Το έκτακτο στρατοδικείο Γιαννιτσών καταδίκασε σε θάνατο τους δημοκρατικούς Κωστόπουλο, Νιζαμίδη, Λαγκλίδη, Χαρτώνη, σε ισόβια δεσμά το Λεωνίδα και Ουρανία Νιζαμίδου και σε 20 χρόνια τον Γρηγοριάδη με την κατηγορία στρατολογίας αναρχικών στοιχείων και ηθικής αυτοργίας των ωμοτήτων σε Νάουσα και το Γραμματικό»² (Στη συνέχεια με παρέμβαση του υφυπουργού στρατιωτικών Βουρδουμπά ανεστάλησαν οι εκτελέσεις μέχρι να αποφανθεί το Συμβούλιο Χαρίτων)

- **Στις 4 Φλεβάρη του 1947** το έκτακτο στρατοδικείο Γιαννιτσών καταδικάζει τους ανήλικους Βεροιώτες Μορφίδη Θανάση 20 χρονών, Τζήκα Γιάννη 19, Στόκα Γιάννη 19, Σιδηρόπουλο Γιώργο 19, Χατζηλάμπρου Θάνο 19 σε θάνατο, ενώ απαλλάσσει τον 15χρονο Παπαδόπουλο Γιώργο,

ΟΚ. ΤΡΙΓΚΒΕΛΛΗ ΖΗΤΗΣΕ ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΤΩΝ ΕΚΤΕΛΕΣΕΩΝ (Εθνική αεροπορία)

Chemical safety
equipment in white

INFORMATION ON THE
PUBLICATION OF THE

REF ID: A62748

ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ

1. 2000年1月1日起，凡在我国境内销售货物的单位和个人，均应按销售额的一定比例缴纳增值税。其税率分为基本税率和优惠税率两种。基本税率为17%，优惠税率分为13%和6%两种。具体适用税率如下：

1992-1993
1994-1995
1996-1997
1998-1999
2000-2001
2002-2003
2004-2005
2006-2007
2008-2009
2010-2011
2012-2013
2014-2015
2016-2017
2018-2019
2020-2021
2022-2023
2024-2025
2026-2027
2028-2029
2030-2031
2032-2033
2034-2035
2036-2037
2038-2039
2040-2041
2042-2043
2044-2045
2046-2047
2048-2049
2050-2051
2052-2053
2054-2055
2056-2057
2058-2059
2060-2061
2062-2063
2064-2065
2066-2067
2068-2069
2070-2071
2072-2073
2074-2075
2076-2077
2078-2079
2080-2081
2082-2083
2084-2085
2086-2087
2088-2089
2090-2091
2092-2093
2094-2095
2096-2097
2098-2099
2100-2101
2102-2103
2104-2105
2106-2107
2108-2109
2110-2111
2112-2113
2114-2115
2116-2117
2118-2119
2120-2121
2122-2123
2124-2125
2126-2127
2128-2129
2130-2131
2132-2133
2134-2135
2136-2137
2138-2139
2140-2141
2142-2143
2144-2145
2146-2147
2148-2149
2150-2151
2152-2153
2154-2155
2156-2157
2158-2159
2160-2161
2162-2163
2164-2165
2166-2167
2168-2169
2170-2171
2172-2173
2174-2175
2176-2177
2178-2179
2180-2181
2182-2183
2184-2185
2186-2187
2188-2189
2190-2191
2192-2193
2194-2195
2196-2197
2198-2199
2200-2201
2202-2203
2204-2205
2206-2207
2208-2209
2210-2211
2212-2213
2214-2215
2216-2217
2218-2219
2220-2221
2222-2223
2224-2225
2226-2227
2228-2229
2230-2231
2232-2233
2234-2235
2236-2237
2238-2239
2240-2241
2242-2243
2244-2245
2246-2247
2248-2249
2250-2251
2252-2253
2254-2255
2256-2257
2258-2259
2260-2261
2262-2263
2264-2265
2266-2267
2268-2269
2270-2271
2272-2273
2274-2275
2276-2277
2278-2279
2280-2281
2282-2283
2284-2285
2286-2287
2288-2289
2290-2291
2292-2293
2294-2295
2296-2297
2298-2299
2300-2301
2302-2303
2304-2305
2306-2307
2308-2309
2310-2311
2312-2313
2314-2315
2316-2317
2318-2319
2320-2321
2322-2323
2324-2325
2326-2327
2328-2329
2330-2331
2332-2333
2334-2335
2336-2337
2338-2339
2340-2341
2342-2343
2344-2345
2346-2347
2348-2349
2350-2351
2352-2353
2354-2355
2356-2357
2358-2359
2360-2361
2362-2363
2364-2365
2366-2367
2368-2369
2370-2371
2372-2373
2374-2375
2376-2377
2378-2379
2380-2381
2382-2383
2384-2385
2386-2387
2388-2389
2390-2391
2392-2393
2394-2395
2396-2397
2398-2399
2400-2401
2402-2403
2404-2405
2406-2407
2408-2409
2410-2411
2412-2413
2414-2415
2416-2417
2418-2419
2420-2421
2422-2423
2424-2425
2426-2427
2428-2429
2430-2431
2432-2433
2434-2435
2436-2437
2438-2439
2440-2441
2442-2443
2444-2445
2446-2447
2448-2449
2450-2451
2452-2453
2454-2455
2456-2457
2458-2459
2460-2461
2462-2463
2464-2465
2466-2467
2468-2469
2470-2471
2472-2473
2474-2475
2476-2477
2478-2479
2480-2481
2482-2483
2484-2485
2486-2487
2488-2489
2490-2491
2492-2493
2494-2495
2496-2497
2498-2499
2500-2501
2502-2503
2504-2505
2506-2507
2508-2509
2510-2511
2512-2513
2514-2515
2516-2517
2518-2519
2520-2521
2522-2523
2524-2525
2526-2527
2528-2529
2530-2531
2532-2533
2534-2535
2536-2537
2538-2539
2540-2541
2542-2543
2544-2545
2546-2547
2548-2549
2550-2551
2552-2553
2554-2555
2556-2557
2558-2559
2560-2561
2562-2563
2564-2565
2566-2567
2568-2569
2570-2571
2572-2573
2574-2575
2576-2577
2578-2579
2580-2581
2582-2583
2584-2585
2586-2587
2588-2589
2590-2591
2592-2593
2594-2595
2596-2597
2598-2599
2600-2601
2602-2603
2604-2605
2606-2607
2608-2609
2610-2611
2612-2613
2614-2615
2616-2617
2618-2619
2620-2621
2622-2623
2624-2625
2626-2627
2628-2629
2630-2631
2632-2633
2634-2635
2636-2637
2638-2639
2640-2641
2642-2643
2644-2645
2646-2647
2648-2649
2650-2651
2652-2653
2654-2655
2656-2657
2658-2659
2660-2661
2662-2663
2664-2665
2666-2667
2668-2669
2670-2671
2672-2673
2674-2675
2676-2677
2678-2679
2680-2681
2682-2683
2684-2685
2686-2687
2688-2689
2690-2691
2692-2693
2694-2695
2696-2697
2698-2699
2700-2701
2702-2703
2704-2705
2706-2707
2708-2709
2710-2711
2712-2713
2714-2715
2716-2717
2718-2719
2720-2721
2722-2723
2724-2725
2726-2727
2728-2729
2730-2731
2732-2733
2734-2735
27

**ΠΡΟΚΛΗΣΗ ΣΤΑ ΕΝΩΜΕΝΑ ΕΘΝΗ:
ΟΙ ΧΑΣΑΠΗΔΕΣ ΤΟ ΕΓΚΛΗΜΑ ΕΓΙΝΕ!**

[illegible]

TO «KAZ» ПИ
ТО СЕВЕРУС

Η κυβέρνηση του αίματος αγνόησε τη σύσταση της Έπιτροπής Ερευνών και άφησε να εκτελεστούν οι 3

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ ΤΗΣ Κ.Ε. ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

ΣΤΕΤΕ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΜΑΣ! ΜΙΑ ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΗ

ΟΙ ΓΟΝΕΣ ΤΩΝ ΠΕΛΑΓΑΜΑΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΠΡΟΣΤΕΦΕΡΟΜΕΝΑΣ ΤΩΝ ΠΕΛΑΓΩΝ

[illegible]

Πρωτοσέλιδο του ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗ για την πολύκροτη υπόθεση

ΕΠΟΝίτες. Για την απόφαση αυτή ξεσηκώνεται κύμα διαμαρτυριών από φορείς της Βέροιας, αλλά και την Παγκόσμια Δημοκρατική Οργάνωση Νέων (ΠΟΔΝ), ενώ το θέμα τίθεται και στο κλιμάκιο του ΟΗΕ που βρισκόταν στη χώρα μας εκείνο το διάστημα. Είναι χαρακτηριστική η παρακάτω ανταπόκριση : «12/3/47.Ενας ήρωας (τίτλος). Κλήθηκε να εξετασθεί από την επιτροπή ο Αθ. Χατζηλάμπρου 18 χρονών από τη Βέροια που καταδικάστηκε σε θάνατο από το στρατοδικείο Γιαννιτών με την κατηγορία ότι «περιέβαλπε συμμορίας, ηρνήθη να παράσχει οιονδήποτε πληροφορίας εις τα Αρχάς και η οικία του ήτο κέντρο αναταραχής». Ο Χατζηλάμπρου

ΠΡΩΤΟ ΣΕΛΙΔΟ ΤΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ

ΠΙΣΟΣ ΠΑΣΤΗΣ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΜΦΥΛΙΟΥ

ΡΙΖΟΣ ΠΑΣΤΗΣ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΜΦΥΛΙΟΥ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΕΜΦΥΛΙΟ
ΑΘΗΝΑ, 24 ΜΑΡΤΙΟΥ 1947

ΧΙΛΙΑΔΕΣ ΛΑΟΥ ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΤΗΝ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΟΙ ΕΚΤΕΛΕΣΕΙΣ

«Όταν έρθει ο λαός
αφ' αφεύσεως ο λαός»

Ο λαός έρχεται στην εξέταση της κυβέρνησης...

- Να σταματήσουν πια οι εκτελέσεις!
- Συμφιλίωση και εθνική ειρήνευση!
- Κυβέρνηση κατευνασμού με το ΕΑΜ!

Η ΧΘΕΣΙΝΗ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ ΕΞΩ ΑΠΟ ΤΟ «ΑΚΡΟΠΟΛ»

**Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΟΥ Ο.Η.Ε.
ΘΑ ΑΚΟΥΣΕΙ ΤΗ ΝΟΜΙΜΗ
ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ**

ΤΟ ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΟ

Ο ΛΑΟΣ ΔΕΝ ΠΑΡΑΙΤΕΙΤΑΙ
ΑΠΟ ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΤΟΥ
ΔΙΑΣΤΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΜΦΥΛΙΟΥ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΡΕΥΝΗΣ ΤΟΥ ΟΗΕ

ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ «ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΑ»
ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΜΦΥΛΙΟΥ
ΜΕ ΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Πρωτοσέλιδο του ΡΙΖΟΣ ΠΑΣΤΗΣ για την πολύκροτη υπόθεση

είπε ότι δεν πήγε ποτέ στο βουνό. Σε ερώτηση του Λαβρίσιεφ γιατί καταδικάστηκε είπε: «Συλληφθήκαμε στη Βέροια ύστερα από καταγγελία της Λίζας Τσακρίδου ότι θα ανέβουμε στο βουνό». Ενώ στην αίθουσα κυριαρχεί βαριά ατμόσφαιρα και όλοι προσέχουν τον μελλοθάνατο, ο Χατζηλάμπρου είπε ότι ποιάστηκε μια Κυριακή στο δρόμο, έξω από τη Βέροια, ότι δεν άκουσε πως οι Γιουγκοσλάβοι και οι Βούλγαροι θέλουν να αποσπάσουν την Μακεδονία, ούτε είδε ποτέ ξένους στη Βέροια και ότι δεν έχει φίλους στο βουνό γιατί όλοι οι φίλοι του είναι στη φυλακή...»³

• «Ενώπιον του διαρκούς Στρατοδικείου άρχισεν χθες τη πρωίαν η επί κατασκοπίαν δίκην των Λουκά Καβαλλάρη, Μιχάλη Τέγο, κατοίκων Ναούσης των Δ. Πέτρο, Τ. Ιωαννίδη, Π. Μαλούση, Δελημαχήτη, Μασσουκατίδη και Ι. Βαρδέλη στρατιωτών και των ερήμην δικαζομένων ιδιωτών Π.

Παληού και Ευρ. Κελεμουρίδη. Άπαντες κατηγορούνται επί κατασκοπία καθώς και επί κλοπήν όπλων και πυρομαχικών... Ως μάρτυρες κατηγορίας εξετάστηκαν οι Δερβίσης, Γιαννόπουλος άπαντες δεκαεννέα της ΕΣΑ, οι οποίοι απεκάλυψαν τα εξής:

Κατά την διάρκεια νυκτερινής περιπολίας συνελήφθησαν να κυκλοφορούν εις Ναούση, εις απαγορευμένην ώραν ο στρατιώτης Ιωαννίδης. Ο οποίος ερευνηθή, ανευρέθη δε εν ων θυλάκων του μία «Λαϊκή Φωνή». Ανεκρινόμενος απεκάλυψεν ότι η εφημερίδα ανευρέθη εις τα θυλάκια του κρυφίως εκ πολιτών μετά των οποίων συνδιασκέδαζε εις το καφενεϊόν. Επακολούθησε η σύλληψις του Ιωάννου Βαρδέλη όστις απεκάλυψεν ότι προ της μετακινήσεως του λόχου, εξ' Αλεξανδρουπόλεως εκαρτίσθη κομμουνιστικός πυρήν εις το οποίον συμμετέσχον άπαντες οι κατηγορούμενοι με επικεφαλής τον κατηγορούμενον τον λοχίαν Μασσουκατίδην παλαιόν κομμουνιστήν, ανθυπολοχαγόν τους ΕΛΑΣ. Ο κατηγορούμενος Μασσουκατίδης, εν τη Ναούση, ετέλη εις επαφήν με το κατηγορούμενον Λουκάν Καβαλλάρη, εις το οποίον απέδιδεν πληροφορίας περί της συνθέσεως του στρατού, του είδους του οπλισμού, των κινήσεων του κ.α. Τούτο ομολογείται υπό των κατηγορουμένων Ιωαννίδη, Μαλούση και Βαρδέλη. Ο κατηγορούμενος Καβαλλάρης συλληφθείς ομολόγησε ότι παρέλαβεν από το λοχίαν Μασσουκατίδη, πέντε όπλα και δύο κιβώτια φυσίγγια τα οποία απέστειλε εις τας συμμορίας. Περαιτέρω οι μάρτυρες χαρακτηρίζουν ως παρασυρθέντες από την προδοτικήν οργάνωσιν τους Ιωαννίδη, Μαλούση, Βαρδέλη, ενώ εντοπίσαν την ευθύνην εις τους Καβαλλάρη, Μασσουκατίδη και Δελημαχιώτην. Δια τον τελευταίον οι μάρτυρες εξέφρασαν την γνώμιν ότι ήτο ο πραγματικός αρχηγός του πυρήνα. Όσον δε αφορά τας σχέσεις του Μασσουκατίδη με το Καβαλλάρην, εβεβαιώθησαν των διαδικασιών ότι ούτοι εσυναντήθησαν επανειμένα εις την θέσιν «Κίσσκι» και η αποστολή τούτων ήτο η ανταλλαγή πληροφοριών. Σε άλλα σημείο οι μάρτυρες είπον ότι οι κατηγορούμενοι ετέλων εν γνώσιν των προδοτικών σκοπών της οργανώσεως εις τη οποία ανήκον, διότι κατά την εποχήν εκείνη είχε απεκαλύφθη η προδοτική συνεργασία μετά των σλαύων. Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ο πρόεδρος κ. Κοκαρέτσας, τόνισε ότι δεν δικάζονται δια το ενεργηθέντα μεταξύ στρατιωτών έρανον υπέρ της «Εθνικής Αλληλεγγύης» διότι κατά την περίοδον εκείνη το αντεθνικό ούτο σωματείο ετέλει εισέτι υπό

την προστασίαν του νόμου. Η δίκη θα συνεχισθή σήμεραν όποτε αναμένεται να εκδοθή απόφασις ⁴

• **Στις 20 Γενάρη 1948** : Το Έκτακτο Στρατοδικείο Θεσσαλονίκης εκδικάζει την υπόθεση των Αντωνίου Παπαγεωργίου, Γ. Μελιοπούλου, Β. Κουτσαντά, Ι. Τσιλώνη με τη κατηγορία ότι ως μέλη της «Αυτοάμυνας» Ριζωμάτων συμμετείχαν «ομάδος σκοπούσης να προσβάλει δια βίας τας Αρχάς και να εκτελέσει αδικήματα κατά της ζωής των πολιτών, εξετέλεσε ανθρωποκτονίαν κατά των Σ. Ανεμόπουλον, Χ. Ξηρόπουλο, Ν. Παπαδόπουλο, Α. Κούσκουρα, Α. Θεοδοσόπουλου, Ν. Κουτσαντά, Α. Αλωνάρη. Ο εκ των κατηγορουμένων Μελιόπουλος εισήχθη και με την κατηγορία της λιποταξίας διότι «στρατιώτης ον εγκατέλειπεν τας τάξεις ανευ αιτίας». Εκ της διαδικασίας διεπιστώθη πλήρως η συμμετοχή των κατηγορουμένων εις την Αυτοάμυναν Ριζωμάτων και η συνεργασίαν των μετά των ανταρτών τους οποίους ενίσχυσον ποικιλοτρόπως. Το δικαστήριον εξέδωσε την απόφασιν του, δια άπαντες τους κατηγορουμένους, καταδικάσθησαν εις ισόβια δεσμά» ⁵

• **26 Γενάρη 1948** : Το Στρατοδικείο Γιαννιτών «εξέδωσε την απόφασιν δια τους 18 κατηγορουμένους της Αυτοαμύνης Βεροίας. Ούτω καταδικάσθησαν δις εις θάνατον οι : Νικόλαος Τερτίνης, Αγαθάγγελος Γκιουλέκας και Δημήτριος Μαραντίδης. Απαξ εις θάνατον οι : Μιχαήλ Δελιάγκας, Φρόσω Μουρατίδη, Ιωάννης Χαραλαμπίδης. Εις ισόβιαν δεσμά οι : Αθανάσιος Μπαχαρής, Ιωάννης Γαλλίκας, Βασίλειος Μπακαλίδης. Επίσης επιβλήθη ποινή 20 ετών εις το Θεόδωρον Καρασλανίδην και φυλάκισις 15 ετών εις τον Μιχαήλ Κουκουράκην. Επίσης φυλάκισις 10 ετών εις την Πανδώρα Ζαχαριάδου. Οι λοιποί δε απηλλάγησαν. Οι ανωτέρω επίσης κατηγορούνται για παράνομον οπλοφορίαν και τροφοδοσία ληστών» ⁶

• **Στις 20 Φλεβάρη 1948** : Πραγματοποιείται στρατοδικείο στο οποίο κατηγορούμενοι (για τροφοδοσία ανταρτών) είναι οι : Σ. Γεωργιάδης, Ε. Βασιλείου, Δέλλας, Ι. Δεμερτζής, Μ. Στρούμπας, Α. Μπουχαράτης, Πρωτόπαπας, Π. Γκίλινας. Σύμφωνα με την πρόταση του Βασιλικού Επιτρόπου ο Πρωτόπαπας καταδικάζεται σε θάνατο, ενώ οι υπόλοιποι κρίνονται ελεύθεροι.

• «Το Στρατοδικείο Βέροιας σε 7ωρη συνεδρίαση κατέληξε στις εξής αποφάσεις: Δις εις θάνατον: Δημήτριος Καλύβας, Θεόδωρος Πιστο-

φίδης. Απαξ εις θάνατον: Ευγενία Δημητριάδου, Μαρία Ζιώγα. Δις ισόβια: Αντώνιος Τζίκας, Γιώργος Μανωλίδης, Θωμάς Δαβαρίδης. Απαξ ισόβια: Νικόλαος Λαγουδής, Μαρία Ζιώγα, Ευγενία Δημητριάδου, Ισμήνη Τζικά. Επίσης καταδικάστηκαν σε πολύχρονες φυλακίσεις οι Αναστάσιος Ιωαννίδης (10 χρόνια), Περικλής Γούναρης (15), Φωτεινή Τολιοπούλου (19), Γιώργιος Μαυρίδης (20), Δημήτριος Πεντεφούντας (3), Καλλιόπη Παπακωνσταντίνου (1,5). Ενώ στη δίκη αυτή απηλλάγησαν οι : Ουρανία Τζικά, Σουλτάνα Κυρατσού, Γιώργος Θεμελής, Μαρία Μυτιλέκα, Γιώργος Μυτιλέκας, Ευφροσύνη Δημητριάδου, Παναγιώτα Φωτιάδου, Ευδοξία Ζωγράφου, Αναστάσιος Δημητριάδης, Ιωάννης Βαφειάδης, Δημήτριος Βρέσκος, Αντώνιος Κόγιας, Γιώργος Ζαμπούνης και Μαρία Ρήγα". ⁷

Τα «εγκαίνια» (Μάρτης 1948) του Στρατοδικείου της Ημαθίας γίνονται με την δίκη 36 κατοίκων των χωριών της Ημαθίας. Σ' αυτήν καταδικάστηκαν 6 σε θάνατο, 3 σε ισόβια και 4 σε διάφορες ποινές.

Επίσης στις 8 Ιούνη 1948 έχουμε τη καταδίκη με διάφορες ποινές 50 κατοίκων της Πέλλας κατηγορούμενοι ως μέλη της ΝΟΦ.

Στις 24 Ιούλη 1948 έχουμε νέα δίκη 30 κατοίκων από Έδεσσα για συνεργασία με τους αντάρτες. Σε θάνατο καταδικάστηκαν 4, σε ισόβια 4, σε 20 χρόνια 1 και απαλάχτηκαν 19.

• «Βέροια 30 Σεπτεμβρίου 1948: Υπό του Εκτάκτου Στρατοδικείου εξεδώθη η απόφασις για την κατά το Πάσχα του 1947 ανατίναξιν του εργοστασίου ηλεκτροφωτισμού Βέροιας. Καταδικάστηκαν οι Λιαλιάρος Δημήτρος 9 φορές εις θάνατον, Μισυρλή Λίνα, εις θάνατον, Στολτίδου Μαρία εις θάνατον. Αθωήθησαν αι φύλακαι του εργοστασίου Κρεμίσας Βασίλειος, Σημαντάκος Αντώνιος, Τσέλιας Αναστάσιος και Καβάκης Παναγιώτης» ⁸

• Από την παραπομπή σε δίκη (έστω και με την μορφή «ιεροδικείου) και δεν γλίτωσαν ούτε ιερωμένοι! «Κατά την τελευταίαν συνεδρίαν της Ιεράς Συνόδου η οποία διέκοψε τας εργασίας της δια τα 15ην Ιανουαρίου, απεφασίσθη όπως ο τέως Μητροπολίτης Κοζάνης, κατηγορούμενος επί Εαμισμού παραπεφθής εις δίκην ευθύς μετά την επανάληψιν των εργασιών της Ιεράς Συνόδου. Η διεξαγωγή ανακρίσεων ανατέθην εις τον Μητροπολίτην Ακαρνανίας κ. Ιερόθεον» ⁹

Η μαρτυρία του Αντώνη Τσέου

Ανάγλυφα τη κατάσταση που επικρατούσε στα Έκτακτα Στρατοδικεία της εποχής εκείνης δίνει ο αγωνιστής από τη Φυτειά Αντώνης Τσέος (καπετάν Αμίκος) στις ανέκδοτες αναμνήσεις του. Για ευνόητους λόγους τα ονόματα των συγχωριανών του που ήταν μάρτυρες κατηγορίας(!) αναφέρονται μόνο με τα αρχικά τους.

«Ξημέρωσε η 20η Γενάρη 1948. Στις 8 το πρωί με πήραν για το Έκτακτο Στρατοδικείο Γιαννιτσών. Πιάνουν τις θέσεις τους στο προεδρείο οι δικαστές: Μπασιώρης Ιωάννης, αντισυνταγματάρχης πεζικού, πρόεδρος, Ντεγιάννης Ιωάννης Βασιλικός Επίτροπος Και ακόμη οι Γιακουμής Γεώργιος ίλαρχος, Παπανικολάου Κ. λοχαγός πεζικού, Μαμωνής Γεώργιος λοχαγός μεταφορών, Παπαγεωργίου Νικόλαος υπολοχαγός πεζικού. Σ'αυτά τα ονόματα κρέμεται η ζωή του κατηγορούμενου. Ο συνήγορος υπεράσπισης δίνει κι' αυτός το παρών.

Αρχίζουν να φωνάζουν τα ονόματα των μαρτύρων κατηγορίας: Σπύρος Ν. παρών, Θεόδωρος Θ. παρών, Σωτήρης Ζ. παρών, Φώτης Τ. παρών, Σωτήρης Ρ. στραιώτης απών, Νικόλαος Κ. στραιώτης απών.

Πρόεδρος: Να περάσει ο μάρτυρας Σπύρος Ν.

Τι ξέρεις μάρτυρα για το κατηγορούμενο ;

-Ξέρω ότι ήταν ο φόβος και ο τρόμος στη περιοχή μας.

Πρόεδρος: Τώρα τον φοβάσαι;

-Τώρα είναι δεμένος κ. Πρόεδρε, αλλά αν τον ελευθερώσετε...

Πρόεδρος: Να περάσει ο μάρτυρας Θεόδωρος Θ. (ήταν Χίτης)

Τι γνωρίζεις για το κατηγορούμενο;

-Έκαιγε σπίτια και σκότωνε ανθρώπους.

Πρόεδρος: Να περάσει ο μάρτυρας Σωτήρης Ζ.

Εσύ τι έχεις να μας πεις;

-Όπως άκουσα, ήταν κι αυτός όταν οι αντάρτες χτύπησαν το χωριό μας.

Πρόεδρος: Να περάσει ο Φώτης Τ.

Εσύ τι ξέρεις;

-Τον έχω ανιψιό και δεν θέλω να το κατηγορήσω.

Πρόεδρος: Μα εδώ η κατάθεσή σου λέει πολλά. Είναι αλήθεια όλα αυτά;

-Εμ...αλήθεια πρέπει να' ναι...

Στη συνέχεια ο Πρόεδρος διαβάζει την κατάθεση του: « Δρούσε στη περιοχή Βερμίου κι' αλλού» αλήθεια είναι;

-Αλήθεια

«Σκότωνε κάθε εθνικόφρονα και πυρπολούσε τας οικίας των χωρικών», αλήθεια είναι;

-Εμ...για να είναι γραμμένα αυτού, αλήθεια θα είναι.

«Λεηλατούσε και ήρπαζε ξένας περιουσίας κατ' εξακολούθησιν», αλήθεια είναι;

-Δεν τον είδα αλλά όπως άκουσα...

Υπεράσπιση: Όπως είπες, στο χωριό τον είδες και μίλησες μαζί του.

Έτσι δεν είναι;

-Έτσι είναι.

Υπεράσπιση: Άρα σε είχε στη εξουσία του. Εσένα πως δεν σε σκότωσε αφού οπλοφορούσε;

-Εμ... τον έποιασε το φιλότιμο.

Υπεράσπιση: Εσένα τι φιλότιμο σ' έπιασε και ήρθες να τον καταδικάσεις;

Πρόεδρος: Κύριε συνήγορε σταμάτα!

Υπεράσπιση: Μα πρέπει να το διευκρινίσουμε κύριε Πρόεδρε!

Βασιλικός Επίτροπος: Μη συνεχίζεις γιατί θα καθίσεις και εσύ στο εδώλιο.

Πρόεδρος: Απολογήσου κατηγορούμενε.

Αμίκος: Δεν έχω να πω τίποτε!

Η απόφαση του Στρατοδικείου: Εις θάνατον!

* * *

1.ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ 20/11/46

2.ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ 24/11/46

3. ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ 13/3/47

4. ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΒΟΡΡΑΣ 18/6/1947

5. ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΒΟΡΡΑΣ 22/1/48

6. ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΒΟΡΡΑΣ 27/1/48

7. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ 18/5/48

8. ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΒΟΡΡΑΣ 2/10/48

9. ΕΜΠΡΟΣ 15/12/46

4 Εκτελέσεις

Η Βέροια εκτός από έδρα Έτακτου Στρατοδικείου, χρησιμοποιήθηκε και ως τόπος εκτέλεσης αγωνιστών. Δεν έγινε δυνατό να βρεθούν αλλά σχετικά στοιχεία γι' αυτό.

Από δημοσίευμα όμως του «ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΒΟΡΡΑ» (13/6/48) πληροφορούμαστε τα εξής :

« Την πρωίαν της σήμερον (αναφέρεται στη Βέροια) εξετελέστηκαν οι Γεώργιος Δίμτσης, Γεώργιος Νικέζης, Διονύσιος Βαλκάνας, Διονύσιος Παληός, Χρήστος Μπαμπαλής, Κωντσαντίνος Λάζος, Θεόφιλος Πατσάνης, Χρήστος Δουλαμάς, Τραϊανός Πάντος, Τραϊανός Θάνας και Δημήτριος Κεχαγιάς κατηγορούμενοι ως μέλη της ΝΟΦ από την περιοχὴν Γιαννιτσών. Οι ανωτέρω είχαν καταδικαστεί προ ημερῶν υπό το Εκτάκτου Στρατοδικείου της Βέροιας επί συμμετοχῆς εἰς ομάδα κατασκοπίας ἐπὶ των ἐθνικῶν δυνάμεων».

Επίσης από τα Φύλλα Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ) της εποχῆς εκείνης διαβάζουμε εκθέσεις εκτελέσεων αγωνιστῶν της ἀντίστασης ἀπὸ το νομὸ μας. Αφορούν ὄχι αποφάσεις ἐκτακτῶν στρατοδικείων ἀλλὰ αποφάσεις μεικτῶν ὁρκωτῶν κακουργιοδικείων (τα λεγόμενα «δικαστήρια των συνόδων») που ἐκδίκαζαν υποθέσεις «διάπραξης εγκληματικῶν πράξεων, κυρίως ἀνθρωποκτονιῶν, κατὰ την περίοδο ἀπὸ το 1941 μέχρι την ἐναρξὴ ἰσχύος το Γ' Ψηφίσματος (6/6/1946)». Εἰδὼ θα πρέπει να υπογραμμιστεῖ πως οἱ «κατηγορούμενοι» εἰς ἐκείνην «υπεύθυνη δῆλωση» ἀπαλλασσόταν ἀπὸ την ἐκτέλεση της θανατικῆς ποινῆς...

1. Εκτέλεση τοῦ **Αθανάσιου Καραγκιοζόπουλου ἀπὸ Μελίκη**, φυλακισμένου στις Φυλακὲς της Αἰγίνας στις 7/9/1949

«16 Σεπτεμβρίου 1949, ΦΕΚ 68 Αριθ. 24

Εκθεσις ἐκτελέσεως καταδικαστικῆς εἰς θάνατον αποφάσεως

Εν Αἰγίνῃ σήμερον την 7ην Σεπτεμβρίου τοῦ 1949 ἡμέραν Τετάρτην καὶ ὥραν 6ης π.μ. ἡμεῖς ο παρὰ τοὺς ἐν Πειραιεὶ Πλημ/δίκαις Ἀντιεισαγγελεὺς Νικόλαος Ποσαντζής, ὁρισθέντες ὑπὸ τοῦ Εἰσαγγελέως των ἐν Πειραιεὶ Πλημ/δικῶν ὅπως παραστώμεν κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπ' αριθμ. 48 καὶ ἀπὸ 19 Οκτωβρίου 1946 αποφάσεως τοῦ Δικαστηρίου των ἐν Βερροίᾳ Συνέδρων δι' ἧς κατεδικάσθη εἰς τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου ὁ κηρυχθεὶς ἐνο-

Το μνημείο των εκτελεσθέντων στην Αίγινα

χος φόνων Αθανάσιος Καραγκιοζόπουλος του Γεωργίου και της Ευθυρίας γεννηθείς και κατοικών εν Μελίκη, ετών 30 άγαμος, γεωργός και χριστιανός ορθόδοξος και ήδη κρατούμενος των ενταύθα Φυλακών Αιγίνης, παραλαβόντες και τον Δικαστικόν Γραμματέα της Εισαγγελίας Πρωτοδικών Πειραιώς Παναγιώτην Φωκάν, μετέβημεν εις τον τόπον της εκτελέσεως Τούρλος (Β' Οχυρόν) της Κοινότητος Μεσαγρού Αιγίνης ένθα παρίστατο ο Ιερεύς των Φυλακών Αιγίνης Κωνσταντίνος Κανάκης, ο ιατρός των Φυλακών Γεώργιος Ξυδέας και ο Πρόεδρος της Κοινότητος Μεσαγρού Αιγίνης Δημήτριος Μπόγρης. Προσαχθείς ο καταδικασθείς εις θάνατον Αθανάσιος Γεωργίου Καραγκιοζόπουλος περί της ταυτότητος του οποίου εβεβαιώθημεν υπό του Αρχιφύλακος των Φυλακών Αιγίνης Αποστόλου Συριανού και του Ενωματάρχου Υποδιοικήσεως Χωροφυλακής Αιγίνης Νικηφόρου Ανδρικόπουλου αλλά και εξ αυτού του ιδίου καταδίκου όστις ερωτηθείς εδήλωσεν ότι ουδέν έχει να είπη.

Μεθ' ο τοποθετηθέντος του καταδίκου έναντι του εκτελεστικού αποσπάσματος ανεγνώσθη υπό του Γραμματέως εις επήκοον πάντων των

παρισταμένων η ρηθείσα υπ' αριθμ. 48/1946 απόφασις του Δικαστηρίου των εν Βερροία Συνέδρων και εξετελέσθη υπό του εκτελεστικού αποσπάσματος δια τυφεκισμού θανάτου του υπό του ιατρού.

Εφ' ω συνετάγη η παρούσα, ήτις αναγνωσθείσα και βεβαιωθείσα υπογράφεται.

Ο Αντεισαγγελεύς Πλημ/κών: ΝΙΚ. ΠΟΣΑΝΤΖΗΣ

Ο Δικ. Γραμματεύς: Π. ΦΩΚΑΣ»

2. Εκτέλεση του φυλακισμένου στις φυλάκεις Αιγίνας **Αργύρη Παπαδόπουλου από Κουλούρα** στις 7/9/1949.

«16 Σεπτεμβρίου 1949, ΦΕΚ 68 Αριθ.25

Εκθεσις εκτέλεσεως καταδικαστικής εις θάνατον αποφάσεως

Εν Αιγίνη σήμερον την 7ης Σεπτεμβρίου 1949 ημέρα Τετάρτην και ώραν δην π.μ ημείς, ο παρά τοις εν Πειραιεί Πλημ/δικαίς Αντεισαγγελεύς Νικόλαος Ποσαντζής, ορισθέντες υπό του Εισαγγελέως των εν Πειραιεί Πλημ/δικών όπως παραστώμεν κατά την εκτέλεσιν της υπ' αριθμ. 51 και από 26 Σεπτεμβρίου 1946 αποφάσεως του Δικαστηρίου των εν Βερροία Συνέδρων δι' ης κατεδικάσθη εις την ποινήν του θανάτου ο Αργύριος Παπαδόπουλος του Αθανασίου γεννηθείς και κατοικών εν Κουλούρα, ετών 50 Ελλην και χριστιανός ορθόδοξος και ήδη κρατούμενος των ενταύθα Φυλακών Αιγίνης, παραλαβόντες και τον Δικ. Γραμματέα της Εισαγγελίας Πρωτοδικών Πειραιώς Παναγιώτην Φωκάν, μετέβημεν εις το τόπον της εκτέλεσεως Τούρλος (Β' Οχυρόν) της Κοινότητος Μεσαγρού Αιγίνης ένθα παρίστατο ο Ιερεύς των Φυλακών Αιγίνης Κωνσταντίνος Κανάκης ο ιατρός τω Φυλακών Γεώργιος Ξυδέας και ο Πρόεδρος της Κοινότητος Μεσαγρού Αιγίνης Δημήτριος Μπόγρης. Προσαχθείς ο εις θάνατον καταδικασθείς Αργύριος Αθανασίου Παπαδόπουλος περί της ταυτότητος του οποίου εβεβαιώθημεν υπό τους Αρχιφύλακος των Φυλακών Αιγίνης Αποστόλου Συριανού και του Ενωματάρχου Υποδιοικήσεως Χωροφυλακής Αιγίνης Νικηφόρου Ανδρικόπουλου αλλά και εξ' αυτού του ιδίου καταδίκου όστις ερωτηθείς εδήλωσεν ότι ουδέν έχει να είπη.

Αργύρης Παπαδόπουλος

Μεθ' ο τοποθετηθέντος του καταδίκου έναντι του εκτελεστικού αποσπάσματος ανεγνώσθη υπό του Γραμματέως εις επήκοον πάντων των παρισταμένων η ρηθείσα υπ' αριθμ. 51/1946 απόφασις του Δικαστηρίου των εν Βερροία Συνέδρων και εξετελέσθη υπό του εκτελεστικού αποσπάσματος δια τυφεκισμού θανατωθέντος του καταδίκου και διαπιστωθέντος του θανάτου του υπό του ιατρού.

Εφ' ω συνετάγη η παρούσα, ήτις αναγνωσθείσα και βεβαιωθείσα υπογράφεται.

Ο Αντεισαγγελεύς Πλημ/κών: ΝΙΚ. ΠΟΣΑΝΤΖΗΣ

Ο Δικ. Γραμματέυς: Π. ΦΩΚΑΣ»

3. Εκτέλεση των **Παναγιώτη Τριφτανίδη και Αναστάσιου Τσαγέρα κατοίκων της Νάουσας** στις 19/9/1949 φυλακισμένων στο Επταπύργιο.

«30 Σεπτεμβρίου 1949, ΦΕΚ 70 Αριθ.5415

Εκθεσις εκτελέσεως θανατικής ποινής

Εν Θεσσαλονίκη σήμερον την 19ης Σεπτεμβρίου 1949 έτους, ημέραν της εβδομάδος Δευτέραν και ώραν 6.15 π.μ όπισθεν των Φυλακών Επταπυργίου και κατά την Ν.Α πλευράν αυτών, παρουσία ημών του Αντεισαγγελέως Πλημλειοδικών Κωνστ. Φαφούτη (ενεργούντος ως υποκαταστάτου του Εισαγγελέως Εφετών Θεσσαλονίκης) και του Υπογραμματέως του Εφετείου Θεσσαλονίκης Σωτηρίου Χατζηνικολάου (ορισθέντος υπό του Εισαγγελέως των Εφετών), συμπαρισταμένων και των 1) ιερέως των Φυλακών Γεωργίου Μαγριτίδη, 2) του αντιπροσώπου του Δημάρχου Θεσσαλονίκης Θωμά Θωμαΐδη, Δημοτικού Συμβούλου και 3) του ιατρού των Φυλακών Μιχαήλ Τσάτσου, εγένετο δυνάμει της υπ' αριθμ. Ε.Π. Β' 223/29.8.49 εμπιστευτικής παραγγελίας του Υπουργείου Δικαιοσύνης και της τοιαύτης Ε.Π. 189/15.9.49 του Εισαγγελέως Εφετών Θεσσαλονίκης, παρά στρατιωτικού αποσπάσματος, ορισθέντος υπό του Φρουραρχείου Θεσσαλονίκης, η εκτέλεσις δια τυφεκισμού της δια της υπ' αριθ. 20/7.6.47 αποφάσεως του Δικαστηρίου των εν Βεροία Συνέδρων επιβληθείσης εις τους 1) Παναγιώτην Τριφτανίδην του Κωνσταντίνου γεννηθέντα εν Τραπεζούντι Πόντου και κατοικούντα εν Ναούση ετών 32, εργάτου και Χριστιανού Ορθοδόξου και 2) Αναστασίου Τσαγέρα του Ανδρέα γεννηθέντα εν Τραπεζούντι Πόντου και κατοικούντα εν Ναούση, ετών 36, εργάτου και

Χριστιανού Ορθοδόξου, ποιηής του θανάτου.

Η εκτέλεσις εγένετο εν κανονικότητι και ησυχία, των πτωμάτων, των ανωτέρω εκτελεσθέντων, παραδοθέντων προς ταφήν μετά της υπό του ιατρού πιστοποίησης του θανάτου αυτών.

Εφ' ω συνετάγη η παρούσα, ήτις αναγνωσθείσα και βεβαιωθείσα υπογράφεται ως έπεται.

Ο Αντειςαγγελεύς Πλημ/κών : Κ. ΦΑΦΟΥΤΗΣ

Ο Υπογραμματεύς : Ε. ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ»

* Επίσης στην Αίγινα εκτελέστηκε (22/11/47) και ο ηθοποιός Γιάννης Αδαμικός από τη Βέροια, ηλικίας 27 ετών ο οποίος είχε καταδικαστεί από το έκτακτο στρατοδικείο Αθήνας με την 696/28.2.45 απόφασή του για «κατασκοπεία».

* * *

5. Οι φυλακισμένοι

Την περίοδο που εξετάζουμε συνεχίζουν να λειτουργούν φυλακές στη Βέροια (στο χώρο του σημερινού 3-14ου Δημοτικού Σχολείου, στο κτίριο της ασφάλειας, αλλά και στους στρατώνες), ενώ εκατοντάδες Ημαθιώτες στέλνονται και σ' άλλες φυλακές και αρκετοί υφίστανται φρικτά βασανιστήρια (π.χ Γεντί Κουλέ στη Θεσσαλονίκη, Αίγινας κ.α).

Σε σχετική έρευνα του αγωνιστή της Αντίστασης **Γιάννη Γαλλίκα** αναφέρονται οι παρακάτω ως φυλακισμένοι της περιόδου αυτής:

Από την περιοχή της Βέροιας: Γαλλίκας Γιάννης του Νίκου, Κουμπουλίδου Ευδοξία του Ηλία, Παταρέσκος Θανάσης του Γιώργου, Κουκουρίκης Μιχάλης του Θανάση, Ζαχαριάδου Πανδώρα του Αναστασίου, Αγιαννίτης Σταύρος του Κώστα, Τσιαρτσιάνης Νίκος του Στέργιου, Σαρασλανίδης Θόδωρας του Ανέστη, Δεληάγας Μιχάλης του Θόδωρα, Γκίκας Στέργιος του Κώστα, Κουρουζίδης Ανέστης του Χριστόφορου, Παρσκευόπουλος Αριστείδης, Κουλούσιας Γιώργος του Κώστα, Αθανασιάδης Γιώργος (αργότερα εκτελέστηκε), Μπακαλίδης Βασίλης του Αρχιμήδη, Τσομπανέλης Αντώνης, Συμεωνίδου Σόνια, Χαραλαμπίδης Γιάννης, Αβραμίδης Σίμος, Χατζηδανιηλίδης Δαμιανός, Χαλκίδου Όλγα, Σιδηρόπουλος Γιώργος, Σπώκας Γιάννης του Θωμά, Σπώκας Θανάσης του Θωμά, Μορφίδης Θανάσης, Ντουμάνης Παράσχος, Χατζηδημητρίου Δημητρός, Κολιάς Στέργιος του Γιώργου, Κοντοκώστας Τάκης, Πατσιαβούρας Τάκης, Ραφτόπουλος Κώστας, Αγγέλογλου Καριοφύλης, Φωτιάδης Γιάννης, Ελευθερίου Νίκος του Θόδωρου, Μακρής Κώστας του Αντώνη (μαζί με τον Β. Παπαστεργίου από τη Βεργίνα κρατήθηκαν αρχικά μαζί με άλλους ανήλικους στη παιδούπολη-«αναμορφωτήριο» της Κηφισιάς και στη συνέχεια οδηγήθηκαν στο Ιντζεδίν), Μαυρίδης Γιώργος, Λαγούδης Νίκος, Γάπας Γιώργης, Τζίκας Γιάννης, Παπαϊωάννου, Τουτούνας Σωτήρης, Αληχανίδης Γιάννης, Συμεωνίδης Ιάκωβος, Τζίκα-Γκίκα Ισμήνη, Δαβόρας Θωμάς, Μανωλίδης Γιώργος, Τζίκας Αντώνης Θρασύβουλος, Κόγιας Νίκος του Γιώργου, Χατζηλάμπρου Θάνος του Αποστόλη, αδερφοί Σαρφατή (εβραίοι), Στολτίδου-Σιδηροπούλου Ουρανία, Πιστοφίδης Θόδωρος, Πεντεφούντας Τάκης, Ρούσος Γιώργος του Δημήτρη, Παστουρματζής Κοσμάς.

Από την Πατρίδα: Σιδηρόπουλος Χάρης, Χωραφαΐδης Αβραάμ.

Από το Κομνήνιο: Μουρατίδου Φρόσω του Θόδωρου, Ανδριανίδης Αλέκος, Μαραντίδης Δημήτρης (εκτελέστηκε στα Γιαννισά).

Από τη Φυτειά: (φυλακισμένοι και εξόριστοι, πηγή: Ολγα Μάστορα: «Στο δρόμο του χρέους»- Γιάννης Γαλλίκας): Βύζας Μαργαρίτης του Θωμά, Βύζας Δημήτριος του Θωμά, Βύζα Χρυσούλα του Κων/νου, Γκιλιόπουλος Κων/νος του Αργύρη, Γκιλιόπουλος Νικόλαος, Γκίλινας Αργύρης, Γκίλινα Σοφία του Αργύρη, Ζιώγα Μαρία, Λιόλιου Ελένη του Θωμά, Λιόλιου Κατίνα του Θωμά, Λιόλιος Νικόλαος του Θωμά, Λιόλιος Δημήτριος του Θωμά, Μάστορας Θωμάς του Γιώργου, Μάστορα Μαριόριτσα του Θωμά, Μπεσίνα Κατίνα του Μαργαρίτη, Μπεσίνα Χρυσούλα του Μανώλη, Νεδέλκος Στέργιος του Γιοβάν, Νικολοπούλου Σουλτάνα του Δημήτρη, Νικολοπούλου Αναστασία του Δημήτρη, Νικολόπουλος Θύμιος του Δημήτρη, Νικολοπούλου Ελισάβετ του Βασίλη, Τσίλης Κων/νος, Τσέος Αντώνης του Βασίλη, Τσούτσκου Τριανταφυλιά του Κων/νου, Τσούτσκου Βαΐτσα του Κων/νου, Τσούτσκος Στέργιος, Τσούτσκος Αντώνης και (φυλακισμένοι) οι Σιδηρόπουλος Παναγιώτης, Τροχόπουλος Μιχάλης, Φελεκίδης Γιώργος, Τότσκας Σταύρος.

ΣΤΟ «ΣΧΟΛΕΙΟ» ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΩΝ

Κρατείται ακόμη μία ξεγγυος έννοματι Ίφιγέν. Τσούμπου στάν 89ος μήνα της και μία Χ. Ντάλα με ένα μωρό απ' τὸ χωριὸ Χαραδρα. Δὲν ὑπάρχει καμμιά ἐπιείκεια γιὰ τὲς τὶς δυστυχισμένες γὰ πάνε στὰ σπίτια τους. Τὸ σύνθημα τῆς ἐπιείκειας ἐδόθη ἀπὸ τὴ Κυβέρνησι. Ἡ ἐφαρμογὴ του όμως ἐναπόκειται εἰς τὰς χεῖρας τῶν κατὰ τόπους ἀρμοδίων καὶ πρέπει νὰ κάνουν ἀρχὴ ἀπὸ τὶς παραπάνω γυναικες.

ΘΑΡΡΑΛΕΟΣ 18/11/46

Τα δημοσιεύματα του τοπικού Τύπου είναι αποκαλυπτικά της κατάστασης που υπάρχει στις τοπικές φυλακές.

• «Οι κρατούμενοι παντός φύλου, ηλικιών και τάξεων «εις χωριστούς θαλάμους» συνωστισμένοι εις βαθμόν ανυπόφορον. Μια βαριά βώχα ανθρώπινης σάρκας αναδύεται εκ των θαλάμων που ασφυκτικώς είναι γεμάτοι...Ενώ κρατούνται από τρίμηνον και νέοι προστίθενται ουδείς φρόντισε δια την τροφοδοσίαν τους»¹

• «Ο ιατρός των φυλακών παρακαλείται να επισκεφτεί τους κρατουμένους του σχολείου και να

*«Το θέαμα αυτό, να κρατούνται στη φυλακή γέροι που μετά δυσκολίας σύρουν τα πόδια τους, πρέπει να εκλείψει το ταχύτερον διότι σιγματίζει όχι μόνο τον πολιτισμό μας αλλά και το ανδρισμό μας ακόμη! Οι κρατούμενοι Κ. Πάσχος ηλικίας 70 ετών και κάτοχος ο ίδιος εθνικού παρασήματος και με υιόν φονευθέντα στην Αλβανία, Ι. Θεοδωσιάδης και Η. Κελεσιδής, σαράβαλα, ηλικίας 75 ετών, είναι φυσικώς αδύνατον να είναι συνεργάται συμμοριτών και πρέπει να κριθούν με πνεύμα επιεικείας και να αποφυλακιστούν. Ωσαύτως πρέπει ν' αποφυλακιστούν τα κάτω των 15 ετών παιδιά που συμφύρονται εκεί μέσα. Γιατί το θέαμα αυτό είναι άπρεπο και αποκαρδιωτικό»⁵

Χαρακτηριστικό του κλίματος που κυριαρχεί αναφορικά με τις αθρόες συλλήψεις πολιτών, είναι η παρακάτω επιστολή (16/8/48) προς τον Κ. Ρέντη Υπουργό Ασφαλείας, του πολιτευτή των Φιλελευθέρων Ιωάννη Παπαδάκη-Στάικου (διετέλεσε βουλευτής και υπουργός) που αναφέρει: «...Την στιγμήν αυτήν, συνελήφθησαν στην Βέροιαν και κρατούνται άνω των 160 ατόμων και αι συλλήψεις συνεχίζονται χωρίς να δύναται κανείς να προσδιορίση τον αριθμόν εις τον οποίον θα σταματήσουν. Μεταξύ των συλληφθέντων υπάρχουν άνθρωποι που δεν έδωσαν καμμίαν αφορμήν, απλώς διότι κατά την εαμικήν περίοδον της Κατοχής είχαν δράσιν τινά εκ καταναγκασμού, δράσιν την οποίαν δεν ηδύναντο να αποφύγουν εις επαρχιακάς πόλεις και την ύπαιθρον, όταν το σκιώδες Κράτος δεν ήτο εις θέσιν να τους παράσχη σκιάν ασφαλείας. Πλην όμως, υπάρχουν και άλλοι που προκαλούν αγανάκτησιν. Σοβαρώτατα στελέχη μας κρατούνται αδίκων, παρά τα έντονα διαβήματά μου...» (Από το βιβλίο του «Μιαός αιώνας πολιτικών αγώνων και εθνικής δράσεως»)

Την περίοδο που εξετάζουμε ξεχωριστή κατηγορία φυλακισμένων ήταν οι θανατοποινίτες. Αυτοί ήταν καταδικασμένοι από τα διάφορα στρατοδικεία «εις θάνατον» και μεταφερόταν σε διάφορες φυλακές (π.χ Αίγινας, Κέρκυρας) περιμένοντας για μήνες την εκτέλεση τους που για ορισμένους από αυτούς τελικά πραγματοποιήθηκε!

Σύμφωνα λοιπόν με στοιχεία στα πλαίσια αυτά (μέσα στο 1948), μετά την καταδίκη τους σε θάνατο από το Στρατοδικείο των Γιαννιτών μεταφέρθηκαν στις φυλακές της Αίγινας οι παρακάτω μελοθάνatoi Ημαθιώτες: Ανδρέου Χρήστος από τη Νάουσα, Μελιόπουλος Αθανάσιος από τη

Βέροια, Παπαδόπουλος Αλέξανδρος του Γαβριήλ από το Ν. Πρόδρομο, Παστουρματζής Κοσμάς από τη Βέροια, Περπερής Δημήτρης του Ευθύμη από τη Σφηκιά, Προύντζος Ιωάννης του Μάρκου από Πολυπλάτανο, Στυλίδης Κώστας του Ιωάννη από Τριπόταμο, Χατζηλάμπρος Θάνος του Απόστολου από τη Βέροια, Τζήκας Ιωάννης του Αναστασίου από τη Βέροια, ενώ από το στρατοδικείο Λάρισσας ο Μουρατίδης Αθανάσιος από τη Βεργίνα. (πηγή: Κώστας Καπόπουλος «Αναμέναμε το θάνατο»).

1. ΘΑΡΡΑΛΕΟΣ 4/11/46
2. ΘΑΡΡΑΛΕΟΣ. 18/11/46
3. ΘΑΡΡΑΛΕΟΣ 9/12/46).
4. ΘΑΡΡΑΛΕΟΣ 18/11/46
5. ΘΑΡΡΑΛΕΟΣ 2/12/46

6 Εκτοπίσεις

Το κολαστήριο της Μακρονήσου (ΒΕΤΟ)

Εκτός όμως από τις φυλακίσεις των αγωνιστών επανέρχεται και ο θεσμός των εκτοπίσεων. Αρχικά έχουμε το νομοθετικό διάταγμα της 4/5/1946 με το οποίο επαναφέρεται η νομοθεσία της δικτατορίας του Πάγκαλου, ενώ στη συνέχεια έχουμε και επιπλέον νομοθετικά μέτρα, όπως το Νομοθετικό Διάταγμα 687/1948 με το οποίο θεσμοθετείται αόριστη χρονική διάρκεια στο θεσμό των εκτοπίσεων. Ως τόποι εκτοπίσεων της εποχής εκείνης αναφέρονται οι : Μακρονήσος, Ικαρία, Γιούρα, Χίος και Τρίκερι (για γυναίκες), Κέα, Φολέγανδρος κ.α.

Για το σκοπό αυτό συγκροτούνται Επιτροπές Δημοσίας Ασφαλείας σε κάθε νομό. Η Επιτροπή Δημόσιας Ασφάλειας που συστάθηκε και στο νομό Ημαθίας εκτοπίζει εκατοντάδες ημαθιώτες, αξιοποιώντας το θεσμικό αυτό πλαίσιο, στα διάφορα νησιά-τόπους εξορίας.

Μόνο για το 1946 αναφέρεται («Η ιστορία της Ελληνικής Χωροφυλακής») πως «συνελήφθησαν και παραπέμφθησαν εις την Επιτροπήν Δημοσίας Ασφαλείας Νομού Ημαθίας εκτοπισθέντα 1.185 άτομα, επικίνδυνα δια τη Δημοσίαν τάξιν και Ασφάλειαν» !

Από το «ΘΑΡΡΑΛΕΟ» της εποχής διαβάζουμε:

- «Η Επιτροπή Δημοσίας Ασφαλείας Βεροίας, από τους νομάρ-

χην Γ. Πεντζίκην, Χ. Παραθυρά Πρόεδρο Πρωτοδικών και Θ. Χατζίκον Εισαγγελέα Πρωτοδικών εκτοπίζει εις Φολέγανδρο και Κέα τους κάτωθι επικινδύνους δια την Δημοσίαν Ασφάλειαν : Από Βέροιαν Β. Ελευθεριάδης-φαρμακοποιός, Σ. Σωτηρόπουλος-ταμειακός, Δ. Σαμαράς, Σ. Ταυρίδης, Δ. Ταυρίδη, Ε. Κουτρίδης, Μ. Νοταρίδης, Ε. Μπορδένα, Μ. Τσαλουχίδου, Κ. Κανέλα, Θ. Τριανταφύλου. Από Νάουσας : Θ. Ελληνας, Γ. Ζαχαράκης, Ρ. Ρίζος, Δ. Αγοραστός, Γ. Τόλιος, Α. Μήτσαλος, Ι. Προραταίνου, Θ. Ταίμπαρη, Χ. Γιαζιζόπουλος, Ε. Γουσόπουλος, Α. Καρρούσος, Μ. Παπάνη, Σ. Λίτσας, Χ. Μπαξεβάνος, Β. Τσέπουρας, Δ. Καρασίμος, Γ. Γιαζεζόπουλος, Ν. Τσέπουρας, Δ. Ιωσηφίδης, Η. Πετρίδης, Ι. Ατματζίδης, Α. Λέτος, Γ. Λαπατάς, Χ. Βατατζής, Κεφαλούδης, Ι. Καρατάσος, Ξ. Σταμπολίδης, Χ. Καρατζάς.¹

• Επίσης με άλλη απόφαση εκτοπίζονται σε Κέα : Β. Κολοβός γραμματέας Πρωτοδικών, Π. Παληάς, Β. Παληάς, Ι. Στεφανής, Γ. Στεφανή, Ε. Στεφανή, Μ. Ψαρογιάννη, Α. Ψαρογιάννης, Κ. Ψαρογιάννης, Ν. Ψαρογιάννη, Κ. Πάσχου, Καλ. Πάσχου, Γ. Γκέρου, Σ. Τσίρη, Νιώπας, Γ. Σερίδης, Γ. Κασίδα, Κ. Σαμαρά, Α. Τσούλα, Γ. Δαγκαλάκη, Α. Σαγρή, Α. Ρίζος, Ε. Τακης, Ε. Καρδαλούμη, Μ. Μελανίδη, Ο. Αδαμίδου, Α. Μπαζουκίδου.²

• «Σήμερον εκτοπίζονται εις τας Νήσους υπέρ 800 ήδη συλληφθέντες από την Βόρειο Ελλάδα...Εις την Βέροϊαν

ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΑ ΝΕΑ

• Η επιτροπή Δημοσίας Ἀσφαλείας Βεροίας ἀπατελόμενὴ ἐκ τοῦ Νομάρχου κ. Πεντζίκη Γ. κ. Παραθύρα Χ. Προέδρου Πρωτοδικῶν καὶ κ. Χατζίκου Θ. Εἰσαγγελέως Πρωτοδικῶν δι' ἀποφασῶς τῆς ἐκτοπίζει εἰς τὰς νήσους Φολέγανδρον καὶ Κέα, τοὺς κάτωθι ὡς ἐπικινδύνους ἐν τῇ δημοσίᾳ Ἀσφαλείᾳ: Β. Ελευθεριάδης φαρμακοποιός, Β. Κούβαρης ἐμπότης ἐργασίας. Σ. Σωτηρόπουλος ταμειακός, Δ. Σαμαράς, Σ. Ταυρίδης, Δ. Ταυρίδης, Ε. Κουτρίδης, Μ. Νοταρίδης, Ε. Μπορντένα, Μ. Τσαλουχίδου, Κ. Κανέλη, Θ. Τριανταφύλου, ἅπαντες ἐκ Βεροίας καὶ οἱ κάτωθι ἐκ Ναύσης. Θ. Ἑλληνας, Γ. Ζαχαράκης, Ρ. Ρίζος, Δ. Αγοραστός, Γ. Τόλιος, Α. Μήτσαλος, Ι. Προραταίνου, Θ. Ταίμπαρη, Χ. Γιαζιζόπουλος, Ε. Γουσόπουλος, Α. Καρρούσος, Μ. Παπανάνου, Σ. Λίτσας, Χ. Μπαξεβάνος, Β. Τσέπουρας, Δ. Καρασίμος, Γ. Γιαζεζόπουλος, Ν. Τσέπουρας, Δ. Ιωσηφίδης, Η. Πετρίδης, Ι. Ατματζίδης, Α. Λέτος, Γ. Λαπατάς, Κεφαλούδης, Χ. Βατατζής, Ι. Καρατάσος, Ξ. Σταμπολίδης καὶ Χ. Καρατζάς.

ΘΑΡΡΑΛΕΩΣ 18/11/46

υπάρχουν 32 συλλήψεις προσώπων, υπευθύνων διάφορων αναρχικών οργανώσεων»³

•Σύμφωνα με έρευνα του αγωνιστή της αντίστασης Γιάννη Γαλλικά, από τη Βέροια, ως εξόριστοι την περίοδο αυτή, από την περιοχή της Βέροιας, αναφέρονται και οι : Πέτσας Γιάννης, Μπίσμπας Σωτήρης, Κόγιας Αντώνης του Γιώργου, Κόγιας Αντώνης του Δημητρίου, Στολτίδης Σίμος, Χατζής Νίκος του Στέργιου, Αθανασιάδης Αριστείδης, Μπίσμπας Φρόσω, Σαββίδου Βέρα, Ζαφειρίου Κατίνα, Γερασιμίδης Σταύρος, Καραγαβριηλίδης Σταύρος, Παρασκευόπουλος Νίκος του Παύλου, Λαδόπουλος Γιώργος, Σίμος Μέρκος, Τσιάμης Αντώνης, Γκασνάκης Στέργιος.

Γυναίκες εξόριστες στο Τρίκερι

1. ΘΑΡΡΑΛΕΟΣ 18/11/1946
2. ΘΑΡΡΑΛΕΟΣ 25/11/46
3. ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΒΟΡΡΑΣ 11/7/47

7. Τα πιστοποιητικά κοινωνικών φρονημάτων

Στόχος των κυβερνήσεων της εποχής εκείνης ήταν και η «εκκαθάριση των δημοσίων υπηρεσιών» καθώς και η γενίκευση της χρήσης «πιστοποιητικών κοινωνικών φρονημάτων» για την εξασφάλιση της ιδεολογικής και πολιτικής «μονολιθικότητας» του κρατικού μηχανισμού με την απομάκρυνση των «κομμουνιστικών μiasμάτων». Έτσι έχουμε το ΙΣΤ΄ Ψήφισμα (10/12/46) «περί εξυγιάνσεως των δημοσίων υπηρεσιών» καθώς και τη δημιουργία με βάση τον Ν.516/48 σε κάθε υπηρεσία των «Επιτροπών Νομιμοφροσύνης» τα οποία εξέταζαν τις πολιτικές πεποιθήσεις τόσο των νυν υπαλλήλων αλλά και όσων επρόκειτο να προσληφθούν, ενώ όλοι οι υπάλληλοι καλούνταν να υπογράψουν έγγραφη δήλωση νομιμοφροσύνης.

Χαρακτηριστικά στη προκήρυξη για την κάλυψη 5 θέσεων στο Δήμο Βέροιας ανάμεσα στα απαιτούμενα προσόντα των υποψηφίων διαβάζουμε :

«...Βεβαίωσιν του Τμήματος Ασφαλείας περί υγιών εθνικών φρονημάτων»¹

* Με βάση το νόμο «περί εξυγιάνσεως» της κυβέρνησης Σοφούλη απολύονται από την περιφέρεια Βέροιας ανάμεσα στους άλλους οι παρακάτω δάσκαλοι : Αδαμίδης Ι., Βαλαχάς Γ., Βασιλειάδου Βασιλική, Γούναρης Π., Θεοδωρίδης Γ., Κώνστας Κ., Κωστούλας Κ., Λομπουρδής Ν., Μποζίνης Α. Παυλίδης Κ., Σαμαράς Ν., Τούμπουρας Χ., Τριανταφυλλίδης Μ., Φωτιάδης Ι.²

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΕΞΟΥΣΙΑΣ Ν. 4-10 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΤΑΧΥΔΕΛΤΙΑ ΑΡΙΘ. 111 ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ	ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΕΞΟΥΣΙΑΣ Ν. 4-10 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΕΞΟΥΣΙΑΣ Ν. 4-10 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ	ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΕΞΟΥΣΙΑΣ Ν. 4-10 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΑΡΙΘ. 111 ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ
Ο ΑΝΕΨΙΟΣ ΤΟΥ ΚΑΙΣΕΡ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΕΞΟΥΣΙΑΣ Ν. 4-10 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΑΡΙΘ. 111 ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ	ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΚΡΑΤΙΑ ΕΠΕΚΤΕΙΝΟΝΤΑΙ ΟΙ ΑΠΟΛΥΣΕΙΣ! ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΕΞΟΥΣΙΑΣ Ν. 4-10 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΑΡΙΘ. 111 ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ	ΤΟΥΡΚΟΙ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΚΡ. ΣΤΡΑΤΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΕΞΟΥΣΙΑΣ Ν. 4-10 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΑΡΙΘ. 111 ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ

Ενώ άλλο δημοσίευμα τοπικής εφημερίδας αναφέρει : «Επτά δασκάλους συμπολίτες μας, οι περισσότεροι των οποίων λευκάνθηκαν στη υπηρεσία τους απέλυσε το Υπουργείο Παιδείας»³

Φυσικά κάτι τέτοιο είχε και συνέπειες στην λειτουργία οργανισμών και υπηρεσιών:

•«Ο νόμος περί εξυγίανσης, αυτό το εξάμβλωμα της εποχής, έδειξε και στον τόπον μας το θαύμα του! Μετά τη εκκαθάρισιν σχεδόν όλων των «μιασμένων» νοσοκόμων, εναπέμεινε το νοσοκομείο Βέροιας χωρίς προσωπικό και έτσι οι υπέρ πενήτηκοντα άρρωστοι, παρέμειναν εις την διάθεσιν των ευγενών εθελεντίδων νοσοκόμων»⁴

•«Δέκα υπαλλήλους κλαίει η Γεωργική Ενωσις που έχασε από την αρρώστιαν της «εθνικοφροσύνης». Έτσι στην πιο κρίσιμη εποχή γεωργικών εργασιών έμεινε χωρίς ειδικευμένο προσωπικό. Να με πιο τρόπο προσπαθεί να κάνει ανασυγκρότηση η κυβέρνηση»⁵

•Το θέμα μάλιστα των ελλείψεων των εκπαιδευτικών στα σχολεία της περιοχής (εξαιτίας της όλης κατάστασης διώξεων) μεταφέρεται και στη Βουλή με σχετική ερώτηση του Π. Κανελόπουλου προς το υπουργό Παιδείας Παπαδημό όπου αναφέρεται : «*Εν τη Ναούση ο Διοικητής του Τάγματος και ο Διοικητής της Χωροφυλακής ως και 10 πολίτες, ενώπιον των βουλευτών Βογιατζή και Θέμελη προέβησαν εις δήλωσιν ότι ουδέν σχολείον λειτουργεί!*»⁶

1. ΘΑΡΡΑΛΕΟΣ 17/2/1947

2. ΦΕΚ 222/24-9-47

3. ΘΑΡΡΑΛΕΟΣ 11/8/47

4. ΘΑΡΡΑΛΕΟΣ 11/11/46

5. ΘΑΡΡΑΛΕΟΣ 20/9/48

6. ΕΜΠΡΟΣ 22/11/46

8. Οι επικηρυγμένοι

Αξιοποιώντας το υπάρχον θεσμικό της οπλοστάσιο (που υπήρχε για τη δίωξη των «ληστών των ορέων» στις αρχές του αιώνα) η κυβέρνηση προχώρησε στη επικήρυξη (!) εκατοντάδων αγωνιστών της Εθνικής Αντίστασης, ιδιαίτερα τη περίοδο του 1946. Τις σχετικές αποφάσεις έπαιρναν οι «Επιτροπές Δημόσιας Ασφαλείας του Νομού» (ΕΔΑΝ) στις οποίες συμμετείχαν οι Νομάρχες, Πρόεδρος και Εισαγγελέας Πρωτοδικών. Στη συνέχεια οι αποφάσεις αυτές υποβάλλονταν στον υπουργό Δημόσιας Τάξης ο οποίος εάν τις ενέκρινε εξέδιδε και τις σχετικές αποφάσεις για την εφαρμογή τους.

Στα Φύλλα της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ) στην κατάσταση των «επικηρυγμένων» φιγουράρουν πλήθος αγωνιστών της εθνικής αντίστασης από τη Ημαθία:

- «Με απόφασι της ΕΔΑΝ Βεροίας επικηρύσσονται εις ληστές ομοφώνως ως επικίνδυνοι στη δημόσια ασφάλεια οι φυγόδικοι:

Καλιαρίδης Μιλτιάδης ή καπετάν Νικήτας, του Ιωάννου και της Σοφίας, ετών 25 εκ Τριποτάμου Βεροίας.

Καρολίδης Συμεών ή καπετάν Ταρζάν, του Αγαπίου και της Σουλτάνας, ετών 23 κάτοικος Τριποτάμου Βεροίας.

Ιακωβίδης Μιχαήλ ή καπετάν Βύρων, του Ευσταθίου, ετών 32 από το Κομνήνιο Βεροίας.

Στολίδης Ιωάννης του Κων/νου και της Μαρίας, ετών 21 από τον Τριπόταμο Βεροίας,

Διότι διωκόμενοι με εντάλματα συλλήψεως του ανακριτού Βεροίας και φυγοδικώντας ενετάχθησαν σε πολυμελή ομάδα ενόπλου συμμορίας και δρουν τρομοκρατικώς και εγκληματικώς εις βάρος κατοίκων της περιοχής Ημαθίας διαπράτοντες φόνους, αρπαγές και άλλα εγκλήματα.

Προκηρυχθείσα χρηματική αμοιβή δια την σύλληψιν ή φόνον έκαστος εξ' αυτών 2.000.000 δρχ. και 1.000.000 δρχ. δια αποτελεσματική κατάδειξι εις τας αρχάς» (ΦΕΚ Β 148/1946).

- Επίσης με τη υπ' αριθμ. 38 (9/9/46) απόφαση της ΕΔΑΝ Βέροιας επικηρύσσονται ως «ληστές» και «επικίνδυνοι για τη δημόσια ασφάλεια» για το ποσό των 5.000.000δρχ. για τη σύλληψη ή τη δολοφονία τους και

με 3.000.000 δρχ. για την αποτελεσματική κατάδοσή τους στις Αρχές, οι παρακάτω κάτοικοι της Νάουσας:

Ανέστης Κοντοζής ή καπετάν Ακρίτας, του Δημητρίου
Χαράλαμπος Παλαμάς του Ιωάννη
Βασίλειος Μπαμπάτσης του Ιωάννη
Αθανάσιος Νιώπας ή Κίτσος του Δημητρίου
Εμμανουήλ Μαμονίδης ή Τουρλιδάκης του Σταμάτη
Δημήτριος Παπαστρατόπουλος ή Πεταλωτής του Διονύση
Ιωάννης Ψαρογιάννης του Μιχάλη
Θωμάς Σαγρής του Αποστόλη
Μιχαήλ Εξηντάρης του Γρηγόρη
Σωτήρης Μπαμπάτσης του Δημήτρη
Δημήτριος Πράπας ή Τάκης του Στέργιου
Βασίλειος Ντύμπαλας ή Τόμπογλου του Χρήστου
Γεώργιος Τσιότσιος ή Αρβανίτης του Θεοδώρου
Δημήτριος Μήτσου ή Καρβουνιάρης του Βασιλείου

* * *

νομού μας (όπου μεγάλο κομμάτι τους άνηκε στους λεγόμενους «ρουμανόβλαχους»).

Έτσι σύμφωνα με τα υπάρχοντα στοιχεία (διασωθέντα αρχεία του Ειδικού Δικαστηρίου Δοσίλογων του Πρωτοδικείου Βέροιας) σε μία από τις δίκες που το αποτέλεσμα της εκδόθηκε στις 27/2/1946, δικάστηκαν 61 κατηγορούμενοι και από αυτούς καταδικάστηκαν οι 13. Οι καταδικασθέντες (οι περισσότεροι ερήμην) και οι ποινές που τους επιβλήθηκαν ήταν: Δημοσθένης Χατζηγώγος ειρκτή 6 ετών. Δημήτριος Β. Μπαζάκας φυλάκιση ενός έτους. Δημοσθένης Καραγιάννης πρόσκαιρα δεσμά 12 ετών. Γεώργιος Ι. Τσαλέρας φυλάκιση 6 μηνών. Σωτήρης Γ. Παπαθανασίου ειρκτή 6 ετών. Γεώργιος Ν. Νουλίκας φυλάκιση 2 ετών. Δημήτριος Καπρίνης πρόσκαιρα δεσμά 15 ετών παρόντες στη δίκη, καθώς και τους Στέργιο Χαϊδούλη, Γεώργιο Ζαμάνη, Ιωάννη Βρούσα, Ιωάννη Ν. Γκόγκο, Κωνσταντίνο Ζαρκάδα και Κωσταντίνο Γιαγκούλη όλους σε ισόβια δεσμά, απόντες.

Την περίοδο που εξετάζουμε έχουμε (20/12/1946) και νέα κυβερνητική (ευνοϊκή) παρέμβαση με το Ψήφισμα ΙΘ'/1946 με το οποίο χορηγήθηκε στους δοσίλογους που δικάστηκαν ερήμην το δικαίωμα της άσκησης του ένδικου μέσου της ανακοπής κατά των καταδικαστικών αποφάσεων των Ειδικών Δικαστηρίων. Με βάση και αυτό το νομοθέτημα δημιουργούνται επιπλέον ασφαλιστικές δικλίδες στη κατεύθυνση, ότι ακόμη και οι ελάχιστοι δοσίλογοι για τις ελάχιστες πράξεις που δικάστηκαν, θα τύγχαναν ευνοϊκής μεταχείρισης.

Έτσι «για το αν δικαζόταν ή όχι αποφάσιζε πλέον το δικαστικό συμβούλιο και όχι ο ειδικός επίτροπος και κατά της απόφασης του επιτρέπεται η ανακοπή. Ακόμη το δικαστήριο μπορεί να διατάξει της διακοπής της προφυλάκισης του δικαζόμενο και προφυλακισμένου δοσίλογου, κατά τη συνεδρίαση που αποφαίνεται για την αναβολή της δίκης. Το σπουδαιότερο φυσικά ζήτημα είναι ότι μπορεί κανείς να καταδικασθεί ερήμην, να καταδικασθεί πολλές φορές, να ανακόψει όλες τις αποφάσεις στον κατάλληλο χρόνο και σε συνθήκες που θα τον ευνοούσαν και φυσικά να ζητήσει συγχώνευση ποινών» («Τα παιδιά της Λύκαινας»-Σ. Παπαγιάννης).

Η ευνοϊκή αυτή μεταχείριση των δοσίλογων έχει να κάνει με την πολιτική τους στάση την περίοδο αυτή. Αρκετοί από αυτούς έχουν ήδη

ενταχτεί στους ΜΑΥδες, ενώ άλλοι προσφέρουν τις «πολύτιμες» υπηρεσίες τους, ως «εθνικόφρονες» στο νέο καθεστώς.

Από τα διασωθέντα αρχεία του Πρωτοδικείου Βέροιας φαίνεται πως η μεγάλη πλειοψηφία των κατηγορούμενων για δοσιλογισμό απαλλάσσεται λόγω παραγραφής ή γιατί γίνεται δεκτή η ανακοπή της δίκης λόγω «λιπομαρτυρίας» (άλλωστε την περίοδο εκείνη λίγοι ήταν αυτοί που είχαν το θάρρος να καταθέσουν σε βάρος τους). Με βάση τα διασωθέντα αρχεία ο αριθμός των κατηγορουμένων για δοσιλογισμό που απαλλάχθηκαν λόγω παραγραφής ή μέσω ανακοπής ξεπερνά τους 60.

Ορισμένα παραδείγματα:

Για την περίοδο 1946: Εξαπίας λιπομαρτυρίας γίνεται δεκτή η ανακοπή για τους : Ν. Τσελεχοβίτη, Ε. Γκόλια, Κ. Λιόλιο, Α. Παπαδόπουλο, Α. Τσάρα, Α. Ζάννα (όλοι από Μελίκη). Καθώς και λόγω παραγραφής π.χ από τον Α. Κοπανό των : Δ. Βάντση, Α. Καραπατάκη, Α. Ιντο, Κ. Δελλή, Τ. Γούσιο, Δ. Δητσιώλα. Ι. Δούμο, Κ. Καραπατάκη κ.α

Για την περίοδο 1947 γίνεται ανάμεσα στους άλλους δεκτή η ανακοπή για τους Α. Δαβόρα, Θ. Καλλιμπάκα, Π. Βεζερίδη Θ. Θέμελη, Α. Κεμιτζή, κ.α (όλοι από Βέροια). Οι ανακοπές αλλά και οι μειώσεις των ποινών που είχαν επιβληθεί συνεχίστηκαν και το 1949 (όταν ο εμφύλιος έφτανε στο τέλος του). Έτσι έχουμε αφαίρεση χρόνου προφυλάκισης για τους Δ. Χατζηγώγο (Βέροιας), Χ. Μαυρίδη (Αραχο), Ν. Σ. Παραπούρα (Μελίκη) και ανακοπή για τους Γ. Σαρρή και Α. Δοβλέτογλου (από Βέροια).

Χαρακτηριστική περίπτωση αυτή του Δημοσθένη Αποστόλου Χατζηγώγου ο οποίος είχε πρωτοστατήσει στη δημιουργία αυτονομιστικής κίνησης («λεγεωνάριοι») στη περιοχή και είχε δικαστεί από το Ειδικό Δικαστήριο σε 6 χρόνια φυλακή. Η ποινή του μετριάζεται σε 4 χρόνια με βασιλικό διάταγμα.

«Βασίλειον της Ελλάδος,

Υπουργείον Δικαιοσύνης

Προς

Τον κ. Επίτροπον του Ειδικού Δικαστηρίου Θεσσαλονίκης

Κοινοποιούμε υμίν' οπισθογράφως αντίγραφον του από 28 Απριλίου ε.ε Β.Δ/τος Τεύχος Γ' φύλλον της Εφημ. Της Κυβερνήσεως, δι' ου

εμετριάσθη εις φυλάκισιν τεσσάρων ετών η ποινή της ειρκτής 6 ετών η επιβληθείσα δυνάμει της υπ. Αριθ. 57 της 27-2-1946 αποφάσεως του Ειδικού Δικαστηρίου Βερροίας εις τον κατάδικο Δημοσθένην Αποστ. Χατζηγώγον, κρατούμενον, εν ταις Εγληματικαίς φυλακαίς Επταπυργίου και παρακαλούμεν όπως μεριμνήσχη περί της ταχείας απαγγελίας τούτου αυτώ και υποβολή ημίν της οικείας εκθέσεως».

ΣΤΕΛΕΥΟΝ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ
No. 14600 of 15 Μαΐου 1949
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΙΚΑΙΟΔΙΚΙΑΣ
ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΔΕΛΤΑ-Α/ΕΠΕΤΕ
Αποστολή: Δελτ. Α/ΕΠΕΤΕ
ΤΑΧΥΔ. 360214W
ΕΛΛΗΝΙΚΗ
No. 36482

Εκτελεσθέντων των αποστολέων, αντίγραφο του
από 26 'Απριλίου ε.ε. 9.α/τος αποστέλλοντας εις τή
από 177 της 30 'Απριλίου ε.ε. Τμήρος 71 φύλλον
της 'Επισημής Εξέτασης, δι' ός μεταβιβάσθη εις φυλά
κισιν τεσσάρων ετών ή ποινή της ειρκτής 6 ετών ή έκ
βραχέστες ανάσαι της υπ' αριθ. 57 της 27-2-1946 αποφά
σεως του Ειδικού Δικαστηρίου Βερροίας εις τον κατέ
δικον αποστέλλοντας προσ. Καταγγέλλον, κρατούμενον, έν
ταίς Εγληματικαίς φυλακαίς Επταπυργίου και παρακα
λούμεν όπως μεριμνήσχη περί της ταχείας απαγγελίας
τούτου αυτώ και υποβολή ημίν της οικείας εκθέσεως

ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Α. 'Επίτροπον Ειδικού
Δικαστηρίου Βερροίας,
ενα λόγ. γράφον.

ΠΑΠΑΔΟ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

"Στοιχεία υπ' αριθ. 16 άρθρον 33 του Συντάγματος,
προτίσται του 'Επιτροπών επί της Δικαιοσύνης Τριμελούς
και μετά γνώμην του Συμβουλίου των Λογίων, υπέθεσεν
οσμεν και διατεθόμεν»

ΜΕΤΡΙΑΣΟΜΕΝ

Εις φυλάκισιν τεσσάρων ετών, την ποινή της
ειρκτής 6 ετών, την εξαβραχέστες εις τον αποστέ
λλον. Καταγγέλλον, δυνάμει της υπ' αριθ. 57 της
27-2-1946 αποφάσεως, του Ειδικού Δικαστη
ρίου Βερροίας, επί παραβίασε του άρθρου 1 παρ. 1
α του [αγ. άρθρον 333/154].

Εις τον αυτόν επί της Δικαιοσύνης Τριμελούς
ἀντικείμεν την αποστολήν, και έκτελεσιν του πα
ρόντος διατάγματος.

εν Αθήναις τή 26 'Απριλίου 1949

ΠΑΠΑΔΟ ΒΙ

Ο επί της Δικαιοσύνης Τριμελής
Γ. ΜΕΛΑΣ

Τα αποκαλυπτικά έγγραφα της υπόθεσης Χατζηγώγου

10. Η τρομοκρατία των παρακρατικών

Η περίοδος της τρομοκρατίας σε βάρος κάθε δημοκράτη, ΕΑΜίτη που ξεκίνησε αμέσως μετά την συμφωνία της Βάρκιζας, συνεχίστηκε και κλιμακώθηκε την περίοδο που εξετάζουμε.

Η δράση των παρακρατικών ακροδεξιών ομάδων εντάθηκε με κύριο χαρακτηριστικό της, την ουσιαστική συγχώνευση της δράσης της με τον «εθνικό στρατό» στην επιχείρηση «εκκαθάρισης» των «Εαμοκομμουνιστών». Οι ακροδεξιές αυτές συμμορίες συχνά λειτούργουν στα πλαίσια των ΜΑΥ, όπου οι επικεφαλείς τους σε κάθε χωριό είναι ακραιφνείς εθνικόφρονες με αμαρτωλό παρελθόν κατά τη διάρκεια της κατοχής.

Την εποχή εκείνη (όπως βεβαιώνει και ο τ. υπουργός-βουλευτής Ι. Παπαδάκης στο βιβλίο του «Μιας αιώνας πολιτικών αγώνων και εθνικής δράσεως») στο νομό μας δρουν ακροδεξιές συμμορίες έχοντας ως αρχηγούς γνωστούς δοσίλογους της κατοχής. Πρόκειται για τους:

1. Ο καπετάν Γεώργης, ο οποίος είχε καταδικαστεί για δωσιλογισμό από το Κακουργιοδικείο της Βέροιας σε 20 χρόνια φυλακή. Η δράση του εξελίσσεται στην περιοχή της Βέροιας (κυρίως πέραν του Αλιάκμονα) αλλά και της Κατερίνης.

2. Ο γνωστός ταγματασφαλitis, καπετάν Παύλος ο οποίος μάλιστα επί κατοχής είχε ξυλοκοπηθεί δημόσια από τους ίδιους τους γερμανούς για χρηματισμό. Η δράση του ήταν στην περιοχή του Μακροχωρίου.

3. Ο γνωστός ταγματασφαλitis Μιχάλ Αγάς (ο οποίος τα στα τέλη του 1946 είχε αυτοχρισθεί ως «αρχηγός ΜΑΥ Αλιάκμονος») από την Κοζάνη με δράση και στην περιοχή της Νάουσας.

4. Ο Αριστείδης Παπαδόπουλος, υπόδικος για δωσιλογισμό. Εδώ θα πρέπει να σημωθεί πως ο εν λόγω ταγματασφαλitis που έδρασε στο Νησέλι, κατηγορούμενος για δύο φόνους και για ηθική αυτοουργία σε άλλους τρεις, προφυλακίστηκε στο Γεντί Κουλέ (9/11/45), μεταφέρθηκε στο νοσοκομείο ως «καρδιοπαθής» (16/8/46) και δραπέτευσε απ' αυτό (25/10/46) χωρίς από τότε να κυνηγηθεί ξανά! Μάλιστα τη περίοδο του εμφυλίου (1948) διοικούσε ανεξάρτητη ΜΑΔ (Μονάδα Ασφαλείας-Διώξεως) με έδρα τη Μελίκη και υπαγόμενη στο Τακτικό Στρατηγείο Εθνοφρουράς

Βέροιας.

Η συνεργασία τους με τις «Αρχές» προκαλεί τους πολίτες, οι οποίοι βλέπουν το καινούργιο καθεστώς ότι αποτελεί ένα «σώμα» με το καθεστώς του δοσιλογισμού της κατοχής. Είναι χαρακτηριστικά τα όσα αναφέρει ο τ. βουλευτής Ι. Παπαδάκης σε επιστολή διαμαρτυρίας προς τον επιτελάρχη του Γ' Σώματος Στρατού Αρχιμήδη Αργυρόπουλο :

«...Περιέπεσε στην άμεσον αντίληψιν μου ότι ο αρχηγός των ΜΑΥ εις την περιοχήν Γιαννιτσών, είναι ο γνωστός από τη κατοχήν ταγματасφαλίτης καπετάν Παύλος τον οποίον ακόμη και οι γερμανοί είχαν απομακρύνει από κοντά τους... Σήμερα με πληροφορούν ότι η Ταξιαρχία Βεροίας εν συνεργασία με το εκεί τμήμα ασφαλείας, κατώρθωσαν επί τέλους να ανακαλύψουν! Τον κατάλληλο σωτήρα της περιοχής Βεροίας.

Ο γνωστός Αριστείδης Παπαδόπουλος, εκρίθη καταλληλότερος από τας χιλιάδας των μονίμων και εφέδρων αξιωματικών, δια να εκκαθαρίση τη ύπαιθρον της Βεροίας! Υποθέτω πως δεν θα σου είναι άγνωστος. Είναι ο απαγχονίσας και εκτελέσας τους συγχωριανούς του Νησελίου, κατά την Κατοχήν, ο επίσημος καταδότης των Γερμανών, κατά τα μπλόκα της Βεροίας, ο καταδικασθείς ως συνεργάτης των γερμανών κλπ.

Ομολογώ, ότι εκπλήσσομαι δια τας πηγάς των πληροφοριών των αρμοδίων και την ελαφρότητα με την οποία εμπιστεύονται την...σωτηρίαν της υπαίθρου εις τέτοιους...εθνικούς ήρωας!»

* * *

11. Δηλώσεις Μετανοίας

Η υπογραφή δηλώσεων μετανοίας εγκαινιάστηκε με το Ν.5746 της 18/9/1933 και αφορούσε αρχικά καταδικασθέντες με το περίφημο Ιδιώνυμο του Ε. Βενιζέλου. Στη συνέχεια το μέτρο αυτό αξιοποιείται έντονα στη δικτατορία του Μεταξά, ενώ στην περίοδο του Εμφυλίου συστηματοποιείται και αποκτά νέα ποιοτικά χαρακτηριστικά. Οι στόχοι της εκάστοτε κυβέρνησης ήταν μέσω αυτών η πολύπλευρη αποδυνάμωση του ΚΚΕ. Μ' αυτόν τον τρόπο χτυπιόταν η εσωτερική του συνοχή, ξεθωριαζε η αγωνιστική αξιοπιστία του κόμματος. Ακόμη για τους ίδιους τους «δηλωσίες» σήμαινε συντριβή της προσωπικότητας τους και ταυτόχρονα πολιτική τους απενεργοποίηση, ενώ για ορισμένους πολιτική μεταστροφή και μετατροπή τους από θύματα σε θύτες του καθεστώτος.

Στην περίοδο του εμφυλίου γύρω από τις δηλώσεις μετανοίας στήνεται ολόκληρος μηχανισμός, ενώ συνοδεύονταν από ολόκληρο «τελετουργικό» που μέσω αυτού επεδίωκαν μέγιστα πολιτικά οφέλη για το καθεστώς. Έτσι για παράδειγμα όταν ένας κρατούμενος υπέγραφε δήλωση, αυτή μεταφερόταν μέσω του Υπουργείου Δικαιοσύνης στο τόπο διαμονής του και κατόπιν μέσω των δημοτικών και εκκλησιαστικών αρχών, αλλά και τη συνδρομή του Τύπου δινόταν δημοσιότητα. Φυσικά σε δηλώσεις μετανοίας δεν εξαναγκαζόταν μόνο οι φυλακισμένοι ή εξόριστοι αλλά και όσοι ακόμη θεωρούνταν «ύποπτοι» από τις Αρχές, όσοι οδηγούνταν σε δίκες, συχνά και όσοι ήθελαν να ξεκινήσουν επαγγελματική σταδιοδρομία κ.α

Οι θέσεις του ΚΚΕ για το ζήτημα των δηλώσεων ήταν σαφείς ήδη από τη προηγούμενη περίοδο. Καταδίκασε απεριφρα-

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ 3ΗΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΔΗΛΩΣΙΕΣ

Η 3η Ολομέλεια της Κομμουνιστικής ΚΕ ΚΚΕ, συνεκάλεσε την 27η Σεπτεμβρίου 1947, για να αποφασίσει για το ζήτημα των δηλώσεων μετανοίας. Η Ολομέλεια αποφάσισε να διατάξει την ΚΕ ΚΚΕ να προετοιμάσει, για την επόμενη συνεκάλεση, σχέδιο για την αντιμετώπιση του ζητήματος των δηλώσεων μετανοίας, με βάση τις αρχές που ορίζονται στην παρούσα απόφαση.

Η ΜΑΧΗ ΤΗΣ ΡΟΥΜΕΛΙΑΣ ΟΙ ΑΝΤΑΓΩΓΕΣ ΚΑΤΕΛΑΒΑΝ ΗΝΩΜΕΝΑ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΑΤΑ

Η Ολομέλεια της Κομμουνιστικής ΚΕ ΚΚΕ, συνεκάλεσε την 27η Σεπτεμβρίου 1947, για να αποφασίσει για το ζήτημα των δηλώσεων μετανοίας. Η Ολομέλεια αποφάσισε να διατάξει την ΚΕ ΚΚΕ να προετοιμάσει, για την επόμενη συνεκάλεση, σχέδιο για την αντιμετώπιση του ζητήματος των δηλώσεων μετανοίας, με βάση τις αρχές που ορίζονται στην παρούσα απόφαση.

ΣΧΟΛΙΟ

Η Ολομέλεια της Κομμουνιστικής ΚΕ ΚΚΕ, συνεκάλεσε την 27η Σεπτεμβρίου 1947, για να αποφασίσει για το ζήτημα των δηλώσεων μετανοίας. Η Ολομέλεια αποφάσισε να διατάξει την ΚΕ ΚΚΕ να προετοιμάσει, για την επόμενη συνεκάλεση, σχέδιο για την αντιμετώπιση του ζητήματος των δηλώσεων μετανοίας, με βάση τις αρχές που ορίζονται στην παρούσα απόφαση.

ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ 8/10/47

εξής για το όλο ζήτημα : «Η Ολομέλεια διαπιστώνει ότι η απόφαση του 7ου Συνεδρίου για το ξεκαθάρισμα του ΚΚΕ απ' τους δηλωσίες της 4ης Αυγούστου και της 1ης κατοχής πραγματοποιήθηκε και αποφασίζει ότι στο εξής οι κομματικές οργανώσεις μπορούν να δέχονται αιτήσεις για αποκατάσταση στο ΚΚΕ από πρώην δηλωσίες της πιο πάνω κατηγορίας που με τα έργα τους και τις θυσίες τους απόδειξαν ότι ξαναπόχτησαν το δικαίωμα και την τιμή να γίνουν μέλη του ΚΚΕ. Οι κομματικές οργανώσεις θα αποφασίζουν κα για το κατά πόσο οι δηλωσίες που αποκαταστήνονται θα περνούν απ' το στάδιο του δόκιμου μέλους του ΚΚΕ. Οι αποφάσεις για αποκατάσταση δηλωσιών ελέγχονται και επικυρώνονται απ' τις επιτροπές πόλης και γνωστοποιούνται με όλα τα στοιχεία και στο Π.Γ της Κ.Ε. Η Ολομέλεια διευκρινίζει ότι η δήλωση που γένηκε με γνώση του Κόμματος, γιατί ο αγωνιστής έπρεπε να συνεχίσει τον αγώνα του θεωρείται πως δεν έγινε. Επίσης αγωνιστής που με δήλωση ξεγέλασε το εχθρό και βγήκε στο βουνό για να προσφέρει το εαυτό του στον αγώνα δεν θεωρείται δηλωσί-ας. Για κάθε περίπτωση τα αποδεικτικά στοιχεία πρέπει να 'ναι απόλυτα πειστικά».

Στη συνέχεια δημοσιεύουμε ορισμένες από αυτές (με μόνο τα αρχικά των δηλωσιών) διακρίνοντας ταυτόχρονα διάφορες παραλλαγές στη χρησιμοποιούμενη φρασεολογία. Θα πρέπει να τονιστεί πως η διαβάθμιση της φρασεολογίας έχει να κάνει και αρκετές φορές και με τη μετέπειτα στάση του «δηλωσία». Έτσι έχουμε τυπικού χαρακτήρα δηλώσεις, όπου συχνά αυτοί που τις κάνουν σε μια πορεία συμμετέχουν στο λαϊκό-αριστερό κίνημα, δηλώσεις που έγιναν στα πλαίσια της στρατιωτικής θητείας, αλλά και δηλώσεις όπου εμφανίζεται σαφής ιδεολογική μεταστροφή που φτάνει μέχρι το «κάρφωμα» πρώην συντρόφων τους και η συνεργασία με τις Αρχές.

• «Η Επιτροπή Δημοσίας Ασφαλείας απεφάνθη δια τους κάτωθι αναγραφόμενους που υπέβαλον δηλώσεις ότι ουδέποτε υπήρξαν κομμουνιστάι και ότι αποδοκιμάζουν τας πράξεις των αναρχικών, όπως μη εκτοπισθώσιν : Αλκιβ. Μ., Αποστόλη Χ., Βασ. Ε., Νικόλαον Ν.»¹

• «Βασίλειον της Ελλάδος Τμήμα Ασφαλείας Βεροίας. Δυνάμει της υπ' αριθ. 19043 διαταγής του ΓΕΣ παρακαλώ δημοσιεύσατε εις τα εφημερίδας υμών τα κάτωθι: «Οι στρατιώται Τ. Σ. του Νικολάου εκ Βεροίας, Μ.

του Εμμανουήλ
του Ιωάννη, Α. Ι.
πορεύει την δρ

1970-1971, 1972-1973, 1974-1975, 1976-1977, 1978-1979, 1980-1981, 1982-1983, 1984-1985, 1986-1987, 1988-1989, 1990-1991, 1992-1993, 1994-1995, 1996-1997, 1998-1999, 2000-2001, 2002-2003, 2004-2005, 2006-2007, 2008-2009, 2010-2011, 2012-2013, 2014-2015, 2016-2017, 2018-2019, 2020-2021, 2022-2023, 2024-2025, 2026-2027, 2028-2029, 2030-2031, 2032-2033, 2034-2035, 2036-2037, 2038-2039, 2040-2041, 2042-2043, 2044-2045, 2046-2047, 2048-2049, 2050-2051, 2052-2053, 2054-2055, 2056-2057, 2058-2059, 2060-2061, 2062-2063, 2064-2065, 2066-2067, 2068-2069, 2070-2071, 2072-2073, 2074-2075, 2076-2077, 2078-2079, 2080-2081, 2082-2083, 2084-2085, 2086-2087, 2088-2089, 2090-2091, 2092-2093, 2094-2095, 2096-2097, 2098-2099, 2100-2101, 2102-2103, 2104-2105, 2106-2107, 2108-2109, 2110-2111, 2112-2113, 2114-2115, 2116-2117, 2118-2119, 2120-2121, 2122-2123, 2124-2125, 2126-2127, 2128-2129, 2130-2131, 2132-2133, 2134-2135, 2136-2137, 2138-2139, 2140-2141, 2142-2143, 2144-2145, 2146-2147, 2148-2149, 2150-2151, 2152-2153, 2154-2155, 2156-2157, 2158-2159, 2160-2161, 2162-2163, 2164-2165, 2166-2167, 2168-2169, 2170-2171, 2172-2173, 2174-2175, 2176-2177, 2178-2179, 2180-2181, 2182-2183, 2184-2185, 2186-2187, 2188-2189, 2190-2191, 2192-2193, 2194-2195, 2196-2197, 2198-2199, 2200-2201, 2202-2203, 2204-2205, 2206-2207, 2208-2209, 2210-2211, 2212-2213, 2214-2215, 2216-2217, 2218-2219, 2220-2221, 2222-2223, 2224-2225, 2226-2227, 2228-2229, 2230-2231, 2232-2233, 2234-2235, 2236-2237, 2238-2239, 2240-2241, 2242-2243, 2244-2245, 2246-2247, 2248-2249, 2250-2251, 2252-2253, 2254-2255, 2256-2257, 2258-2259, 2260-2261, 2262-2263, 2264-2265, 2266-2267, 2268-2269, 2270-2271, 2272-2273, 2274-2275, 2276-2277, 2278-2279, 2280-2281, 2282-2283, 2284-2285, 2286-2287, 2288-2289, 2290-2291, 2292-2293, 2294-2295, 2296-2297, 2298-2299, 2300-2301, 2302-2303, 2304-2305, 2306-2307, 2308-2309, 2310-2311, 2312-2313, 2314-2315, 2316-2317, 2318-2319, 2320-2321, 2322-2323, 2324-2325, 2326-2327, 2328-2329, 2330-2331, 2332-2333, 2334-2335, 2336-2337, 2338-2339, 2340-2341, 2342-2343, 2344-2345, 2346-2347, 2348-2349, 2350-2351, 2352-2353, 2354-2355, 2356-2357, 2358-2359, 2360-2361, 2362-2363, 2364-2365, 2366-2367, 2368-2369, 2370-2371, 2372-2373, 2374-2375, 2376-2377, 2378-2379, 2380-2381, 2382-2383, 2384-2385, 2386-2387, 2388-2389, 2390-2391, 2392-2393, 2394-2395, 2396-2397, 2398-2399, 2400-2401, 2402-2403, 2404-2405, 2406-2407, 2408-2409, 2410-2411, 2412-2413, 2414-2415, 2416-2417, 2418-2419, 2420-2421, 2422-2423, 2424-2425, 2426-2427, 2428-2429, 2430-2431, 2432-2433, 2434-2435, 2436-2437, 2438-2439, 2440-2441, 2442-2443, 2444-2445, 2446-2447, 2448-2449, 2450-2451, 2452-2453, 2454-2455, 2456-2457, 2458-2459, 2460-2461, 2462-2463, 2464-2465, 2466-2467, 2468-2469, 2470-2471, 2472-2473, 2474-2475, 2476-2477, 2478-2479, 2480-2481, 2482-2483, 2484-2485, 2486-2487, 2488-2489, 2490-2491, 2492-2493, 2494-2495, 2496-2497, 2498-2499, 2500-2501, 2502-2503, 2504-2505, 2506-2507, 2508-2509, 2510-2511, 2512-2513, 2514-2515, 2516-2517, 2518-2519, 2520-2521, 2522-2523, 2524-2525, 2526-2527, 2528-2529, 2530-2531, 2532-2533, 2534-2535, 2536-2537, 2538-2539, 2540-2541, 2542-2543, 2544-2545, 2546-2547, 2548-2549, 2550-2551, 2552-2553, 2554-2555, 2556-2557, 2558-2559, 2560-2561, 2562-2563, 2564-2565, 2566-2567, 2568-2569, 2570-2571, 2572-2573, 2574-2575, 2576-2577, 2578-2579, 2580-2581, 2582-2583, 2584-2585, 2586-2587, 2588-2589, 2590-2591, 2592-2593, 2594-2595, 2596-2597, 2598-2599, 2600-2601, 2602-2603, 2604-2605, 2606-2607, 2608-2609, 2610-2611, 2612-2613, 2614-2615, 2616-2617, 2618-2619, 2620-2621, 2622-2623, 2624-2625, 2626-2627, 2628-2629, 2630-2631, 2632-2633, 2634-2635, 2636-2637, 2638-2639, 2640-2641, 2642-2643, 2644-2645, 2646-2647, 2648-2649, 2650-2651, 2652-2653, 2654-2655, 2656-2657, 2658-2659, 2660-2661, 2662-2663, 2664-2665, 2666-2667, 2668-2669, 2670-2671, 2672-2673, 2674-2675, 2676-2677, 2678-2679, 2680-2681, 2682-2683, 2684-2685, 2686-2687, 2688-2689, 2690-2691, 2692-2693, 2694-2695, 2696-2697, 2698-2699, 2700-2701, 2702-2703, 2704-2705, 2706-2707, 2708-2709, 2710-2711, 2712-2713,

1. **1990** - **1991** - **1992** - **1993** - **1994** - **1995** - **1996** - **1997** - **1998** - **1999** - **2000** - **2001** - **2002** - **2003** - **2004** - **2005** - **2006** - **2007** - **2008** - **2009** - **2010** - **2011** - **2012** - **2013** - **2014** - **2015** - **2016** - **2017** - **2018** - **2019** - **2020** - **2021** - **2022** - **2023** - **2024** - **2025** - **2026** - **2027** - **2028** - **2029** - **2030** - **2031** - **2032** - **2033** - **2034** - **2035** - **2036** - **2037** - **2038** - **2039** - **2040** - **2041** - **2042** - **2043** - **2044** - **2045** - **2046** - **2047** - **2048** - **2049** - **2050** - **2051** - **2052** - **2053** - **2054** - **2055** - **2056** - **2057** - **2058** - **2059** - **2060** - **2061** - **2062** - **2063** - **2064** - **2065** - **2066** - **2067** - **2068** - **2069** - **2070** - **2071** - **2072** - **2073** - **2074** - **2075** - **2076** - **2077** - **2078** - **2079** - **2080** - **2081** - **2082** - **2083** - **2084** - **2085** - **2086** - **2087** - **2088** - **2089** - **2090** - **2091** - **2092** - **2093** - **2094** - **2095** - **2096** - **2097** - **2098** - **2099** - **2100** - **2101** - **2102** - **2103** - **2104** - **2105** - **2106** - **2107** - **2108** - **2109** - **2110** - **2111** - **2112** - **2113** - **2114** - **2115** - **2116** - **2117** - **2118** - **2119** - **2120** - **2121** - **2122** - **2123** - **2124** - **2125** - **2126** - **2127** - **2128** - **2129** - **2130** - **2131** - **2132** - **2133** - **2134** - **2135** - **2136** - **2137** - **2138** - **2139** - **2140** - **2141** - **2142** - **2143** - **2144** - **2145** - **2146** - **2147** - **2148** - **2149** - **2150** - **2151** - **2152** - **2153** - **2154** - **2155** - **2156** - **2157** - **2158** - **2159** - **2160** - **2161** - **2162** - **2163** - **2164** - **2165** - **2166** - **2167** - **2168** - **2169** - **2170** - **2171** - **2172** - **2173** - **2174** - **2175** - **2176** - **2177** - **2178** - **2179** - **2180** - **2181** - **2182** - **2183** - **2184** - **2185** - **2186** - **2187** - **2188** - **2189** - **2190** - **2191** - **2192** - **2193** - **2194** - **2195** - **2196** - **2197** - **2198** - **2199** - **2200** - **2201** - **2202** - **2203** - **2204** - **2205** - **2206** - **2207** - **2208** - **2209** - **2210** - **2211** - **2212** - **2213** - **2214** - **2215** - **2216** - **2217** - **2218** - **2219** - **2220** - **2221** - **2222** - **2223** - **2224** - **2225** - **2226** - **2227** - **2228** - **2229** - **2230** - **2231** - **2232** - **2233** - **2234** - **2235** - **2236** - **2237** - **2238** - **2239** - **2240** - **2241** - **2242** - **2243** - **2244** - **2245** - **2246** - **2247** - **2248** - **2249** - **2250** - **2251** - **2252** - **2253** - **2254** - **2255** - **2256** - **2257** - **2258** - **2259** - **2260** - **2261** - **2262** - **2263** - **2264** - **2265** - **2266** - **2267** - **2268** - **2269** - **2270** - **2271** - **2272** - **2273** - **2274** - **2275** - **2276** - **2277** - **2278** - **2279** - **2280** - **2281** - **2282** - **2283** - **2284** - **2285** - **2286** - **2287** - **2288** - **2289** - **2290** - **2291** - **2292** - **2293** - **2294** - **2295** - **2296** - **2297** - **2298** - **2299** - **2300** - **2301** - **2302** - **2303** - **2304** - **2305** - **2306** - **2307** - **2308** - **2309** - **2310** - **2311** - **2312** - **2313** - **2314** - **2315** - **2316** - **2317** - **2318** - **2319** - **2320** - **2321** - **2322** - **2323** - **2324** - **2325** - **2326** - **2327** - **2328** - **2329** - **2330** - **2331** - **2332** - **2333** - **2334** - **2335** - **2336** - **2337** - **2338** - **2339** - **2340** - **2341** - **2342** - **2343** - **2344** - **2345** - **2346** - **2347** - **2348** - **2349** - **2350** - **2351** - **2352** - **2353** - **2354** - **2355** - **2356** - **2357** - **2358** - **2359** - **2360** - **2361</**

καταγγέλλει· ἐκ τῶ ἀπο-
στόλου παρ' ἐπὶ τοῦ θανά-
του τοῦ κυρίου, καὶ ἐπι-
φυάντος Σωτήρος ἡμετέ-
ρου διὰ τῆς εὐαγγελίας
Οὐνοῦ. Ἀποστολὴν

To Ispahan oja 'Yedig
Meydanlar' bazarında bu
yıl 1500 qaymaq satılır
oja. Bazarın bu sahəsində
da Məşhədiyyənin Səfir
i 'Amir-ol-Mülk' tərəf-
darları 'Məşhədiyyə' bazar-
ına, bazarçıların və İsti-
fadəçilərinin ə. 'Məşhədiyyə'.

TO KALPENDINGO ITS REFINA

[illegible]

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಅಧಿಕಾರವು
ಅಧಿಕಾರವು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ
ಅಧಿಕಾರವು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ
ಅಧಿಕಾರವು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ

ЛОЖЕ

2) *Farvingspunkt und -dauer* sind

Δὲν εἶναι τὸ ἐξουσιάζειν καὶ αὐτὸν. Διὰ τοῦτο γὰρ τὸ καλὸν φανερὸν τῆς πίστεως, ὁ θεὸς τῶν Πατρῶν δὲ τὸ ἐξουσιάζειν καὶ αὐτὸν καὶ τὸν υἱόν.

1. **Einleitung:** Die folgenden Aussagen sind aus dem Text entnommen. Sie sind in der Reihenfolge, in der sie im Text vorkommen, angeordnet.

Ὁ κἀπὸς ἀπογεγραμμένος
 γραμματικῶς Ἰσχυρὸς ὁ
 Ἄλκιος κἀποκός Ἐπισκοπὸς
 Νασσαῶν ἐν γένεσι τῶν συ-
 νείων τοῦ Νόμου περὶ φερόμε-
 νῶν ὁδοῦν ἐνέστη· Ἀρχὴ δὲ
 λαὸν ὁπείνουσιν διὰ ἀνέκδοκον
 τὸν Κομνηνὸν καὶ τὸς ἐπι-
 ροπὰς δοξάσας, αὐτὸν ἀνα-
 γνῶντας διὰ αὐτὰς ἀποκρίνα-
 ῖν τὰ βέλεια τοῦ Κράτους καὶ ἐ-
 νεύσαντων τὸν Ἐπισκοπὸν
 καὶ διὰ βέλαι ἐρῶσθαι ἐν ὁμο-
 μῳ τὸς συνέχας διὰ τὴν κα-
 ταπολέμειν τοῦ Κομνηνισμοῦ
 διὰ τὴν αὐτῶν τὴν Πατριὰν
 βέλεια τὴν δὲ Ἀδελφότητα 194

[illegible][illegible]

Thema: FOTSAFH - 86a

των και τη δράσιν τω συνεργατών αποκηρύσσωσι ως σλαυοδούλους και προδοτικὰς τας οργανώσεις ΚΚΕ και ζητούν να αγωνισθῶσι υπὲρ της πατρίδος ἐναντίον των αναρχοσλαύων» Ο Διοικητής της Ασφαλείας Αντωνίου²

• «Η υπογεγραμμένη Άννα Χ. κάτοικος Βεροίας, δηλῶ υπευθύνως και εν γνώσει των συνεπειῶν του Νόμου περί ψευδούς δηλώσεως ὅτι εν αγνοία μου με εἶχον εγγράψει εἰς το κομμουνιστικόν κόμμα, ως και ὅτι υπῆρξα ἐπονίπισα. Μετ' ἀγανακτήσεως αποκηρύσσω και το κομμουνιστικόν κόμμα ως και κάθε παραφυάδα αὐτοῦ ΕΠΟΝ, ΕΑΜ, ΕΑ, ΕΛΑΣ διότι ἀπεδείχθησαν οργανώσεις ἀντεθνικαί και ἐθνοκτόναι, ως γνήσια δε ἐλληνίς οὐδέποτε θα ἀνεχθῶ να καταπροδῶσω την πατρίδα μου εἰς τους σλαύους, ὅπως ἐπιδιώκουν αἱ ἀνωτέρω ποικιλῶνυμοι οργανώσεις ως και ὅτι θα ἐργασθῶ ως ἐλληνίς δια τη νίκην και τη σωτηρίαν της πατρίδος μου ἀπὸ τον ἀναρχοκομμουνισμόν. Την δήλωσιν ταύτην υποβάλλω ἀβιάστως υπακούσα εἰς τη φωνήν της συνειδήσεως μου και τη φωνήν της γλυκειᾶς μας πατρίδας της Ἑλλάδας μας. Εν Βεροία 11/8/1947»

• Ο υπογεγραμμένος Δημοσθένης Χ. κάτοικος Βεροίας δηλῶ υπευθύνως και εν γνώσει των συνεπειῶν του νόμου περί ψευδούς δηλώσεως ὅτι: Κατὰ το διάστημα της κατοχῆς πιστεύσας ὅτι το ΕΑΜ ἔκαμνε ἀγῶνα κατὰ των κατακτητῶν μπήκα στη οργάνωσι, πιστεύων ὅτι προσφέρω υπηρεσίαν εἰς την Πατρίδαν μου ως Ἕλλην. Ἀργότερα κατετάγην εἰς το ΕΛΑΣ και ἐπολέμησα χωρὶς να ἐγκληματίσω κατὰ των ἀδελφῶν μου, ἀλλὰ μόνον το κατακτητήν. Εν τῷ μεταξύ με ἔγραψαν εἰς το ΚΚΕ διαφωτίζοντας με ὅτι πρόκειται περί Κόμματος που ἀγωνίζεται δια το καλὸ της ἀνθρωπότητος. Τώρα κατὰλαβα τις ψευτιές τους και ὅλη την προδοσίαν τους. Δε θα γίνω ποτὲ Βούλγαρος οὔτε σλαύς. Εἶμαι Ἕλλην και Ἕλληνας θα ἀποθάνω. Αποκηρύσσω τας Ἀρχάς του Κομμουνισμού και τα ἀπάνθρωπα ἐγκλήματά του. Καταγγέλλω το ΚΚΕ ως προδοτικόν της πατρίδος μου εἰς τους σλαύους. Δηλῶ ὅτι θα πολεμήσω κάθε προδοτικὴν οργάνωσιν με ὅλα μου τας δυνάμεις προσφέρων και την ζωὴν μου δια τη σωτηρίαν της Πατρίδος μου. Εν Βεροία τη 29/8/47»

• «Ο κάτωθι υπογεγραμμένος Γεώργιος Ν. του Χρήστου κάτοικος Ἐπισκοπῆς Ναούσης εν γνώσει των συνεπειῶν του νόμου περί ψευδούς δηλώσεως ἐνώπιον Ἀρχῆς δηλῶ υπεύθυνα ὅτι ἀποκηρύσσω το Κομμουνισμόν»

νισμόν και τας φθοροποιάς δοξασίας αυτού αναγνωρίζων ότι ούτος υποσκάπτει τα θεμέλια του κράτους και είναι όργανον των Σλαυοφώνων και ότι θέλω εργασθῇ με ὅλας μου τας δυνάμεις δια την καταπολέμησιν του Κομμουνισμού δια την σωτηρίαν της Πατρίδας μου. Βέροια τη 8η Αυγούστου 1947»

*Ο υπογεγραμμένος Τ. Κωσταντίνος του Ιωάννη, κλάσεως 1946 εκ Διαβατού, γεωργός, δηλώ υπευθύνως και αυθορμητώς εν γνώσει των συνεπειών του νόμου, χωρίς να φοβηθῶ βία τινά τα κάτωθι: Προ του ελληνοϊταλικού πολέμου ουδεμία σχέσιν είχαν με το ξενόδοϋλον και προδοτικό ΚΚΕ. Οργανώθηκα εις την ΕΠΟΝ τον Μάρτιον 1944 από τον Χρ. Γονατίδην, παραμένω μέχρι της συμφωνίας της Βάρκιζας. Ἐκτοτε ἔπαψα να συμπαθῶ τας ἀριστεράς οργανώσεις και ἅμα τη συστάσει των ΜΑΥ υπηρέτησα ως πολίτης μέχρι της στρατεύσεως μου. Υπεύθυνοι του ΚΚΕ είναι ο Γρ. Ζαραλίδης, Μιλ. Χερίδης, του ΕΑΜ Κ. Κωστογλίδης, Β. Μανιόπουλος, της ΕΠΟΝ Δ. Δουлкеρίδης, Ευστ. Θεοχαρόπουλος, της ΕΤΑ Γ. Καραγεωργίου, της ΕΑ Ερμ. Τσουλιτσίδης, Αντ. Μπαλιζής, της Ε.Π ουδένα γνωρίζω, του εφεδρικού ΕΛΑΣ Θ. Μουρατίδης. Ουδείς καταδιώκεται από τις αρχές. Μισῶ το ΚΚΕ και τας παραφυάδας του διότι δε διστάζουν να διαπράξουν τα πλέον φρικτότερα εγκλήματα προκειμένου να πετύχουν του σκοπού των, την κατάληψιν της εξουσίας δια της βίας και να εγκαθιδρύσουν τη πλέον μισητήν και στυγνήν τυρρανίαν των. Καταδικάζω και αποκυρύσσω μετὰ βδελυγμίας και αποτροπιασμό ἅπασας τας αναρχοκομμουνιστικές οργανώσεις και κόμματα ΚΚΕ, ΕΑΜ, ΕΛΑΣ, ΕΠΟΝ, ΕΑ, ΕΤΑ, ΣΝΟΦ, ΝΟΦ, ΣΚΟ και δηλώ ότι θα πολεμήσω μέχριν τελευταίας ρανίδας του αἱματός μου για την συντριβή των επ' αγαθῶ της λατρευτῆς μου πατρίδος την ὁποία υπεραγαπῶ και δια την ὁποίαν εἰμαι ἑτοιμος να θυσιασθῶ. Βέροια 4/1/48».

Ορισμένοι μάλιστα από τους «μεταμεληθέντες» χρησιμοποιούνται ως ομιλητές σε προπαγανδιστικές συγκεντρώσεις που διοργανώνονται από τις τοπικές αρχές.

«Μια συγκινητική πατριωτική συγκέντρωση έγινε εις την πόλιν μας. Σκοπός της ήταν να αποκηρύξουν δημόσια τα ερυθρά δαιμόνια και ν' αποκαλύψουν τους σάτανικούς σκοπούς του ΕΑΜοσλαυισμού δύο παραπλανημένοι που παρεδόθησαν. Επρόκειτο για τους Καπετάν Καραφωτιά

και την καπετάνισσα Καλιόπη Μαρκοβίτσι. Εις την συγκέντρωσιν παρέστη ολόκληρος ο λαός της Ναούσης... Μετά τον λόγο του ταγματάρχη (σ.σ διοικητή του 519 τάγματος) μίλησαν οι Καραφωτιάς και Μαρκοβίτσης δηλώσαντες δημόσια την μετάνοια των και αποκαλύψαντες τους αντεθνικούς σκοπούς και τα κακουργήματα των ΕΑΜοσλαύων»³

Εδώ θα πρέπει να τονιστεί πως σε όλη τη διάρκεια του Εμφυλίου Πολέμου (ιδιαίτερα μετά το πρώτο εξάμηνο του 1947), όπως αναφέρεται και σε εφημερίδες της εποχής εντείνεται η οργανωμένη προσπάθεια με τη συμμετοχή πολλών «εθνικών οργανώσεων» με επίκεντρο τη Θεσσαλονίκη στην πραγματοποίηση παρόμοιων «ενημερωτικών συγκεντρώσεων» σε Βέροια, Νάουσα και Αλεξάνδρεια. Σ'αυτές συμμετείχαν και οι τοπικές-στρατιωτικές αρχές ενώ ως ομιλητές χρησιμοποιούνταν καθηγητές του Α.Π.Θ, παλαιοί μακεδονομάχοι και «μετανοήσαντες» του ΔΣΕ, ενώ συχνά ως επιστέγασμα παρόμοιων εξορμήσεων ήταν η έκδοση ψηφισμάτων με τα οποία εκφραζόταν η «λαϊκή θέλησις» για «καταπολέμησιν των κομμουνιστοσυμμοριτών».

* * *

1. ΘΑΡΡΑΛΕΟΣ 9/6/47
2. ΘΑΡΡΑΛΕΟΣ 19/1/48
3. ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΒΟΡΡΑ 14/5/47

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

Η κατάσταση στο συνδικαλιστικό κίνημα

1. Το Εργατικό Κίνημα

Η πολιτική κατάσταση της εποχής δεν μπορούσε να αφήσει ανέπαφο το συνδικαλιστικό κίνημα των εργαζομένων. Τον Μάρτιο (8-10) του 1946 πραγματοποιείται το 8ο συνέδριο της ΓΣΕΕ με τη συμμετοχή 1.790 αντιπροσώπων. Στις αρχαιρεσίες ο ΕΡΓΑΣ (συνδυασμός που στηριζόταν από το ΕΑΜ) κέρδισε το 71% στο σύνολο των εκλεγμένων! Η σαρωτική αυτή νίκη του ΕΡΓΑΣ τρομάζει το καθεστώς και τους μηχανισμούς του

*Αντιπρόσωποι της Νάουσας στο 8ο Συνέδριο της ΓΣΕΕ.
Στο κέντρο ο δολοφονημένος πρόεδρος του ΕΚΝ Γ. Βουτηράς*

καθώς και τους αγγλοαμερικάνους που με ενεργό ρόλο των πρεσβειών τους επιδιώκουν την ανατροπή της κατάστασης και την «αποκομμουνιστικοποίηση» της ΓΣΕΕ. Χαρακτηριστικό παράδειγμα της τρομοκρατίας της

εποχής εκείνης, είναι και δολοφονία (17/4/46) του προέδρου του Εργατικού Κέντρου Νάουσας, στελέχους του ΕΡΓΑΣ Γ. Βουτυρά.

Πέρα από την τρομοκρατία μπαίνουν μπροστά και οι νομοθετικές παρεμβάσεις. Στα πλαίσια αυτά στις 26 Ιούνη 1946 το Συμβούλιο της Επικρατείας κηρύσσει άκυρη την Υπουργική απόφαση 24792/46 και ακυρώνει το Διάταγμα 393/1945 με βάση το οποίο μετά την απελευθέρωση ορίστηκε διοίκηση στη ΓΣΕΕ η οποία ξεκίνησε την διαδικασία αρχαιρεσιών στα σωματεία, τα εργατικά κέντρα και τις ομοσπονδίες. Στις 25 Ιούνη με υπουργική απόφαση του Υπουργού Εργασίας Α. Στράτου απολύεται η εκλεγμένη διοίκηση της ΓΣΕΕ και διορίζεται προσωρινή για να διοργανώσει νέο συνέδριο.

Μετά από την απόφαση αυτή σε ολόκληρη τη χώρα ξεσπούν διαμαρτυρίες και απεργίες, ενώ η εκλεγμένη διοίκηση συλλαμβάνεται και καταδικάζεται σε φυλάκιση 4 μηνών με το επιχείρημα ότι αρνείται να παραδώσει στους εγκαθετούς τα μητρώα. Με τη υπογραφή της ελληνοαμερικάνικης συμφωνίας (20/6/47) από τους πρώτους που καταφτάνουν στην Αθήνα είναι ο Irving Brown αντιπρόσωπος των αντικομμουνιστικών αμερικανικών συνδικάτων AFL στη Ευρώπη.

Σε εκτίμηση του για την κατάσταση στα συνδικαλιστικά κίνημα αναφέρει χαρακτηριστικά: « Το αμερικάνικο σ.κ πρέπει να βοηθήσει στην οικοδόμηση του ελληνικού σ.κ. Αλλά υπό την προϋπόθεση ότι θα είναι ένα ενωμένο, ελεύθερο συνδικαλιστικό κίνημα χωρίς την πολιτική επιβολή του κομμουνιστικού κόμματος και χωρίς τον κυβερνητικό έλεγχο ή εύνοια ».

Το διάστημα 9-14 Ιούλη 1947 με επιχείρηση «σκοούπα» του υπουργού Εθνικής Ασφαλείας Ν. Ζέρβα συνελήφθησαν όλοι οι εκλεγμένοι συνδικαλιστές (οι εφημερίδες της εποχής κάνουν λόγο για 15.000 άτομα!) από σωματεία, Ομοσπονδίες και Εργατικά Κέντρα. Στις 28 Μάρτη 1948 πραγματοποιείται το 9ο συνέδριο της ΓΣΕΕ μετά από τη σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Εθνικής Ασφαλείας(!) και των αμερικάνων, αποτελούμενο από «εθνικόφρονες αντιπροσώπους» και το οποίο μετατράπηκε επί 15 μέρες σε ρινγκ μεταξύ των διάφορων ομάδων των εγκαθετών. Γραμματέας τελικά μετά από πολλές παρεμβάσεις εξελέγη ο Φ. Μακρής. Επρόκειτο για μελανή σελίδα του σ.κ της χώρας που το σημάδεψε για πολλές δεκαετίες.

Μέσα στο πλαίσιο αυτό θα πρέπει να ειπωθεί και το σ.κ της περι-

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Τι μορφοποιήθηκε:
Το 2ο ελληνικό Τμήμα και η Αντιπροσωπεία. Το 2ο
Ελληνικό Κέντρο.
Οι εκπαιδευτικοί και οι υπάλληλοί τους. Το 2ο
Ελληνικό "Αριστοτέλεια".
Το 2ο Εθνικό Ινστιτούτο της Σπουδής της Ρώμης. Το 2ο
πλ. Ιερόδωμο.
Το 2ο Μουσείο. Το 2ο Κ. Παναγιώτη.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ

γλου. Ομόφωνα χαρακτηρίζουν ως επέμβαση και ως αντισυνταγματική και παράνομη τη παύση τους και ανάμεσα στα άλλα αποφασίζουν παράσταση διαμαρτυρίας στις Αρχές.

Στις 29/8/1946 πραγματοποιείται η πρώτη συνεδρίαση υπό τη προεδρία του οικονομικού εφόρου Γ. Αλατζάκη, της νέας προσωρινής διοίκησης. Αυτή αποτελείται από τους, Ν. Σκαλιάρη (πρόεδρο), Π. Γιαννακάκη (αντιπρόεδρο), Κ. Παπαδόπουλο (Γ.Γ) Αρ. Ματόπουλο (ταμία) και μέλη τους Στ. Μανέα, Ι. Μιχαηλίδη, Φ. Νέκος, Μ. Διαμαντίδη και Ε. Κλήμη.

Στις 11/9/1946 δημιουργείται η πρώτη «ρήξη» με την αποχώρηση από αυτή των στελεχών του ΑΜΕ («Εθνικόν Μέτωπον Εργαζομένων» το οποίο ιδρύθηκε τον Αύγουστο του 1945 και σκόπευε στην «Εθνικήν κατεύθυνσιν των εργαζομένων») Σ. Μανέα, Π. Γιαννακάκη και Ι. Μιχαηλίδη, οι οποίοι όπως θα αποδειχτεί στη συνέχεια επεδίωκαν μια πιο «εθνικόφρονα» πορεία του Κέντρου. Στη θέση τους στη διοίκηση έρχονται οι Ε. Σαπουνάκης, Ε. Κλήμης και Μ. Αραπίδης ο οποίος και αυτός στη πορεία παραιτείται και αναλαμβάνει ο Χ. Σαγκαρέτας. Τα εμφανιζόμενα σωματεία της δύναμης του Κέντρου εκείνη την εποχή ανέρχονται σε 16, ενώ με απόφαση της Διοίκησης ο Ν. Σκαλιάρης ορίζεται ως αντιπρόσωπος στη συνδιάσκεψη της ΓΣΕΕ (10/11/1946), ενώ από το Εργατικό Κέντρο Νάουσας ο Θεοφ. Τόνας.

Με απόφαση του Νομάρχη (725/47) αποφασίζεται νέα ανασύσταση του Εργατικού Κέντρου και για το σκοπό αυτό αποφασίζεται να κληθούν τα μέλη της πρώτης ανασύστασης του Αυγούστου 1946 «προς συνεννόηση». Το Δ.Σ μέσα στο 1947 συνεδριάζει αραιά (8 συνεδριάσεις όλο το χρόνο!) και ασχολείται με θέματα που έχουν να κάνουν με το μοίρασμα των κονδυλίων της Εργατικής Εστίας και δαπάνες μετακινήσεων.

Η Γενική Συνέλευση που πραγματοποιείται στις 7 Μαρτίου

1948- που είχε εκλογοαπολογιστικό χαρακτήρα- δίνει μια εικόνα της κατάστασης που υπήρχε και των συνδικαλιστικών στελεχών της εποχής. Παίρνουν μέρος συνολικά 23 αντιπρόσωποι: Υποδηματεργατών (Δ. Βογιατζής, Μ. Παπαδόπουλος), Μεταφορέων (Χ. Γιαννός, Α. Πολίτικος, Α. Κουκουτέγος), Οικοδόμων (Χ. Γκαβανάς, Η. Δινάλης, Ν. Διακκοκκισβαστής), Σφαγέων (Ι. Δημούλης), Φορτοεκφορτωτών (Σ. Μανέας), Τυροκόμων (Ν. Σκαλιάρης, Δ. Μήσιος), Κλωστοϋφαντουργών (Π. Γιαννακάκης, Ε. Μέλιος, Α. Καλινιώτης, Ν. Μήκας), υπάλληλοι καφεζυθοεστιατορίων (Γ. Μπασλής, Σ. Παντέρμας), Αρτεργατών (Γ. Ριμπάς, Π. Παπαδόπουλος), Οδηγών (Ε. Σεραφείμ, Ν. Παραστατίδης) Φοροτεχνικών (Ι. Μιχαηλίδης). Στη Γ.Σ εξάπολύεται δρυμία επίθεση από μέρους των Π. Γιαννακάκη που κατηγορεί τη διοίκηση για «προδοσία» και του Σ. Μανέα που χαρακτηρίζει το Εργατικό Κέντρο ως «φωλέα του κομμουνισμού» και πως από εδώ «εστέλονταν τα νήματα και τα μαύρα ρούχα στους αντάρτες με ψεύτικες καταστάσεις».

Το νέο Δ.Σ που εκλέγεται αποτελείται από τους : Π. Γιαννακάκης (πρόεδρος) Αντ. Καλινιώτης (αντιπρόεδρος), Στ. Μανέας (Γ.Γ), Ι. Μιχαηλίδης (ταμίας) και Ν. Παραστατίδης, Χ. Γκαβανάς, Γ. Μπασλής, Χ. Γιαννός, Ν. Μήκας ως μέλη. Ενώ Εξελεγκτική Επιτροπή οι : Ε. Σεραφείμ, Αθ. Κουκουτέγος και Δ. Μήσιος. Αντιπρόσωπος στο 9ο συνέδριο της ΓΣΕΕ εκλέχτηκε ο Π. Γιαννακάκης. Η πρώτη , μετά τη συγκρότηση του, απόφαση του Δ.Σ είναι ενδεικτική του κλίματος αλλά και του προσανατολισμού του:

«Αποφασίζεται παμψηφεί να γίνει εγκύκλιος προς όλα τα σωματεία όπως εντός μιας εβδομάδος από της κοινοποιήσεως λάβουν απόφασιν αποδοκιμασίας και αποκρηρύξεως της ανταρσίας και του κομμουνισμού και όσα δεν λάβουν σχετικές αποφάσεις να διαγραφούν της δυνάμεως του Κέντρου» (12/3/1948).

Επίσης ένα ακόμη στοιχείο προς την κατεύθυνση αυτή, είναι η πραγματοποίηση Γενικής Συνέλευσης Αντιπροσώπων (25/4/1948) με στόχο αλλαγές στο καταστατικό του Κέντρου. Στα πλαίσια αυτά αλλάζει η ονομασία του Κέντρου σε «Εθνικόν Εργατοϋπαλληλικόν Κέντρον», ενώ αποφασίζεται και η χορήγηση μηνιαίας αποζημίωσης στους εκάστοτε προέδρους και Γ.Γ.

Με βάση τις παραπάνω αποφάσεις έχουμε αφενός την διαγραφή των σωματείων υπαλλήλων τυροκομίας και του συνδέσμου τεχνητών διότι δεν «αποκήρυξαν το κομμουνισμό», και αφετέρου αποφάσεις για την μηνιαία μισθοδοσία των στελεχών του Εργατικού Κέντρου.

Αποφασίζεται η χορήγηση μηνιαίας αποζημίωσης στον πρόεδρο Π. Γιαννακάκη 500.000 δρχ.. Στη τοποθέτηση του στη συνεδρίαση του Δ.Σ (13/5/48) αναφέρει: «Εμείς οι εθνικιστάι αγωνιζόμεθα δια τα συμφέροντα των εργατών. Δεν βγήκα πρόεδρος δια να πληρωθώ. Αλλά μη ξεχνάτε ότι έχω οικογένεια...Είμαι της γνώμης να πληρώνεται ο πρόεδρος με 500.000 δρχ. το μήνα». Επίσης σε επόμενη συνεδρίαση αποφασίζεται να πληρώνεται ο Γ.Γ (7/7/48) με 200.000 δρχ. το μήνα.

Η Γ.Σ που πραγματοποιήθηκε στις 25/4/48 δίνει μια εικόνα των συνδικαλιστών της εποχής μετά τη νέα αλλαγή του Δ.Σ του Εργατικού Κέντρου. Ως εκπρόσωποι των σωματείων εμφανίζονται οι : Κλωστοϋφαντουργών (Π. Γιαννακάκης, Ν. Μήκας, Α. Καλινιώτης, Ε. Μέλιος), Τυροκόμων (Δ. Μήσιος), Αρτεργατών (Π. Παπαδόπουλος), Οικοδόμων (Η. Δινάλης, Η. Διακοκκισβαστής), Μεταφορέων καυσόξυλων (Χ. Γιαννός), Υποδηματεργατών (Β. Βογιατζής-Ν. Παπαδόπουλος), Φορτοεκφορτωτών (Σ. Μανέας), Υπαλλήλων Δημοτικών Φόρων (Ι. Μιχαηλίδης), Ελεύθερων Εργατών (Α. Νταματόπουλος), Οδηγών και Βοηθών Αυτοκινήτου (Ε. Σεραφείμ).

Το σκηνικό των συνδικαλιστών της εποχής παραμένει ρευστό. Σε επόμενη Γ.Σ (11/7/48) με θέμα τη Συλλογική Σύμβαση Εργασίας και την τιμή του ρεύματος εμφανίζονται και νέα στελέχη: Οδηγών (Τσαντάκης), Οικοδόμων (Η. Δινάλης, Η. Διακοκκισβαστής), Φορτοεκφορτωτών (Ι. Μιχαηλίδης, Ι. Ιωακειμίδης), Κλωστοϋφαντουργών (Π. Γιαννακάκης, Ν. Μήκας, Α. Καλινιώτης), Ελεύθερων Εργατών (Ντομανόπουλος, Α. Αναγνώστου, Κ. Σίμος, Κ. Καλαϊτζόγλου), Αρτεργατών (Γ. Ριμπάς, Χ. Λευκόπουλος, Σ. Καϊμάκης, Ε. Κουτοκοτσάκος), Μεταφορέων (Χ. Γιαννός, Σ. Ζαμπουλής, Α. Πολιτικός), Σφαγέων (Γ. Ναουμίδης, Γ. Σιμπόλας, Σ. Γαλίκας, Σ. Μπλατσιώης), Φορτοεκφορτωτών (Σ. Μανέας, Μ. Σόμαλης, Α. Κυραμάρος, Ε. Βλαχομήτρης, Ι. Τζίμας, Θ. Γουνέρης), Καφεζυθεστιάτορων (Ν. Ασλάνογλου, Β. Μπινιόλας, Θ. Σαμάρας, Κ. Τσιρλάνης, Π. Σωτηρίου, Θ. Λαθήρας, Σ. Παντέρμας)

Από όλες τις συνεδριάσεις του Δ.Σ διαφαίνεται πως μέσω του συν-

δικαιολογικού κινήματος εκείνης της εποχής δεν υπήρχε πάλη για προώθηση των σοβαρών εργατικών προβλημάτων αλλά απλά γινόταν το μοίρασμα της βοήθειας από τους διάφορους οργανισμούς προς τους κατοίκους, καθώς και η διαχείριση μεγάλων χρηματικών ποσών της Εργατικής Εστίας, γεγονότα που ήταν συχνά και η βάση διαφόρων «τσακωμών» για τη μοιρασιά τους μεταξύ των μελών του Δ.Σ αλλά και των παρακάτω σωματείων...

Ταυτόχρονα θα πρέπει να τονιστεί πως το «εργατικό κίνημα» μέσω των οργάνων του λειτουργούσε τότε και ως «υπηρεσία» που χορηγούσε τις απαραίτητες βεβαιώσεις για να μπορεί κάποιος να πιάσει δουλειά!

2. Το συνδικαλιστικό κίνημα σε επαγγελματίες και αγρότες

Όσον αφορά την κατάσταση που επικρατεί στο συνδικαλιστικό κίνημα των επαγγελματοβιοτεχνών, το μόνο που διασώζεται είναι το στοιχείο των αρχαιρεσιών που πραγματοποιήθηκαν τον Οκτώβριο του 1948, μέσα από δημοσίευμα του «ΘΑΡΡΑΛΕΟΥ» :

«Γενομένων των αρχαιρεσιών της Ομοσπονδίας Βιοτεχνών Βέροις εξελέγησαν οι κάτωθι: Πρόεδρος: Θεολόγου Θ., πρόεδρος σωματείου Κουρέων-κομμωτών. Αντιπρόεδρος: Ρέπας Εμμανουήλ, πρόεδρος συντεχνίας Εστιάτορων. Γενικός Γραμματέας: Λελεκάκης Γεώργιος, γραμματέας συντεχνίας Ραππών. Ταμίας: Τζαφερόπουλος Μιχάλης, πρόεδρος σωματείου Καφεπωλών. Σύμβουλοι: Κανδύλας Τ. Ιωάννης, πρόεδρος σωματείου Παντοπωλών, Κωστάκης Θωμάς, πρόεδρος σωματείου Αρτοποιών, Βαλαβάνης Νικόλας, πρόεδρος σωματείου υποδηματοποιών, Ιωαννίδης Ιωάννης σύμβουλος συντεχνίας Τεχνιτών, Βουτσιλάς Αθανάσιος αντιπρόεδρος συντεχνίας Κρεοπωλών».

Επίσης τη ίδια εποχή διαβάζουμε ότι εκλέγεται και το Δ.Σ των παντοπωλών και εμπόρων του Γιδά (Αλεξάνδρειας) που αποτελείται από τους : Κ. Ρούβαλη (πρόεδρο), Γ. Βαβούρα (αντιπρόεδρο) Αν. Θεοφρονίδης (ταμίας), Μ. Σπανόπουλος (Γ.Γ) και μέλη τους Γ. Μπέλη, Π. Σεκερτζή και Χ. Παπαποστόλου.

Ανάλογες αλλαγές πραγματοποιούνται και όσον αφορά τις διοικήσεις στο αγροτικό-συνεταιριστικό κίνημα. Το 1948 αναφέρονται να λειτουργούν 92 συνεταιρισμοί με 13.000 συνεταιρισμένους αγρότες.

Ενδεικτικά ο «Θαρραλέος» (11/11/48) αναφέρει : «Την 3ην Οκτωβρίου η Ένωση Γεωργικών Συνεταιρισμών ενήργησε αρχαιρεσίες για την ανάδειξη νέου Διοικητικού Συμβουλίου. Εξελέγησαν οι κ.κ.Σ. Καλιάγρας, Κ. Θεοδωρίδης, Σ. Κασαπίδης, Θεοδ. Κουρκουτάς και Αντώνιος Πρωτοψάλτης. Το αποτέλεσμα της εκλογής παρουσίασε ένα αποκαρδιωτικό φαινόμενο, που μας κάνει να παραδεχτούμε ότι οι αγρότες μας δεν έφτασαν ακόμη σε πολιτική ωριμότητα και δεν έχουν την ικανότητα να συναισθανθούν τη θέση τους και την ανάγκη που βγαίνει από μέσα από την τάξη τους να εκπροσωπηθούν από τους πιο ικανούς ανθρώπους των».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

Οι πρόσφυγες

Μία από τις σημαντικότερες συνέπειες της περιόδου αυτής ήταν το τεράστιο πρόβλημα των προσφύγων, που εκδηλώθηκε και στην Ημαθία. Η ροή προσφύγων προς τα αστικά κέντρα, εξαιτίας της πολιτικής που ακολούθησαν οι ελληνικές κυβερνήσεις για να εκκενωθούν οι περιοχές δράσης του ΔΣΕ (με στόχο οι δυνάμεις του να δυσκολεύονται να βρουν εφεδρείες αλλά και τρόφιμα) σε συνδυασμό και με την «οικειοθελή» έξοδο από τα χωριά, λόγω φόβου (σε πολύ μικρότερη κλίμακα), πήρε τεράστιες διαστάσεις την περίοδο αυτή. Η ύπαιθρος ερημώθηκε, το διατροφικό πρόβλημα της χώρας οξύνθηκε και ταυτόχρονα οξύνθηκαν τα οικονομικά-κοινωνικά προβλήματα στις πόλεις.

Η κυβερνητική προπαγάνδα τους ονόμασε «ανταρτόπληκτους» ή «συμμοριόπληκτους» παρουσιάζοντας ως δήθεν θύματα της δράσης των ανταρτών. Είναι χαρακτηρισικά τα λεγόμενα του στρατηγού Δ. Ζαφειρόπουλου ότι οι εκκενώσεις των περιοχών ήταν σχέδιο του ΚΚΕ «όπως επιφέρει την κατάρρευση του κράτους δια της εγκαταλείψεως της υπαίθρου και της διαλύσεως της εθνικής οικονομίας» καθώς και πως «αι 680 χιλ. γυμνηκτεύοντες και πεινώνοντες ανταρτόπληκτοι εβεβαίωσαν δια της φυγής των ότι παρ' όλας τας υποσχέσεις του συμμοριτισμού δια καλυτέραν αύριον και δημοκρατικήν ελευθερίαν, δε δύνανται να ζήσουν υπό το κομμουνιστικό καθεστώς» («Ο ελληνικός στρατός κατά τον αντισυμμοριακόν αγώνα»)

Από τη πλευρά του το ΚΚΕ υποστήριξε:

«Οι μοναρχοφασίστες γνωρίζοντας πολύ καλά την συμπάθεια και την υποστήριξη του πληθυσμού στον αγώνα του ΔΣΕ διέταξαν την εκκένωση των χωριών ώστε να δημιουργήσουν ένα κενό γύρω από τις μαχόμενες μονάδες μας» (Από την «Κυανή Βίβλο» της Προσωρινής Δημοκρατικής Κυβέρνησης).

Επρόκειτο ουσιαστικά για στρατηγικού χαρακτήρα σχέδιο της κυβέρνησης με την συνεργασία των ΗΠΑ-Αγγλίας.

Χαρακτηριστικά αναφέρουμε την παρακάτω απόφαση της Διοίκησης της Χωροφυλακής Βέροιας:

«*Ημείς ο Δ/της Χωρ/κής Βεροίας Ταγμ/ρχης Σηφάκης Νικόλαος, έχοντες υπ' όψιν τας διατάξεις του Γ' Ψηφίσματος της Δ' Αναθεωρητικής Βουλής των Ελλήνων «περί μέτρων Δημοσίας Τάξεως και ασφαλείας αποφασίζομεν και διατάσσομεν. Κηρύσσωμεν νεκρά περιοχὴν ἀπάσαν την περιφέρειαν του χωρίου Ραχιάς, από Βίλλας Βικέλλα μέχρις Αλιάκμονος ποταμού και εις απόστασιν 500 μέτρων ΒΔ του χωρίου Ασώματα. Κατόπιν εκκενώσεως δε του χωρίου Ραχιάς, απαγορεύεται ὅπως περιφέρονται εις τη περιοχὴν ταύτην άτομα, αργοποίμνια ζῶα κλπ. των κατοίκων, καθ' ὅσον τα μεν αργοποίμνια θα κατάσχωνται ὑπὸ των ὀργάνων μας και των Στρατιωτικῶν Αρχῶν εις ὄφελος του Δημοσίου, τα δε άτομα θα παραπέμπονται εις το Ἐκτακτον Στρατοδικεῖον Γιαννιτσῶν ἐπὶ παραβάσει του ανωτέρου ψηφίσματος.*

Παν ἄτομον ὅπερ θα κυκλοφορεῖ εις τη ανωτέρω περιοχὴν διατασσόμενον ὅπως παραδοθῇ και μη υπακούον εις τη πρόσκλησιν των Στρατιωτικῶν Τμημάτων, θα πυροβολήται ὑπὸ τούτων, ἀνευ ετέρας διατυπώσεως.

Η υπηρεσίας μας επιφυλάσσει εις εαυτὴν το δικαίωμα οσάκις κατὰ την κρίσιν της συντρέχουσιν σοβαροὶ λόγοι ὅπως χορηγηθῇ ἀδείας μεταβάσεως εις άτομα δια τη περιοχὴν ταύτην ἐφ' ὅσον ἤθελε κρίνει τοῦτο επιβαλλόμενον.

Η ἰσχὺς της παρούσης ἀρχεται ἀπὸ την νομίμου δημοσιεύσεως της, ἡ δε ἐκτέλεσις ταύτης ανατίθεται εις ἅπαντα τα ὄργανα της Δημοσίας δυνάμεως

Ο Δ/της της Δ/σεως Ν. Σηφάκης» ¹

Συχνά για την εκκένωση των χωριῶν χρησιμοποιοῦνταν το «επιχειρημα» της «προστασίας» τους ἀπὸ τις δυνάμεις του ΔΣΕ.:

«Κατόπιν ἀλλεπάλληλων ληστρικών ἐπιδρομῶν ἐκ μέρους των ληστών εις το χωρίον Ἀρκουδοχώρι της Νασούσης και δια τη βίας στρατολογήσεως των νέων ὅλος ο πληθυσμὸς του χωριοῦ τὸ ἐγκατέλειπεν και κατέληξεν εις Νάουσας. Αἱ Ἀρχαί της πόλεως μας παρέσχον κάθε δυνατὴν περίθαλψιν» ²

Επίσης με παραστατικό τρόπο περιγράφει ο αγωνιστής Θ. Ανά-

γνου (στο βιβλίο του «Στα κάστρα του αγώνα») την κατάσταση που επικρατούσε στα χωριά των Πιερίων :

«...Ολόκληρα χωριά ξεκληρίζονται, κυριολεκτικά ρημάζονται. Με τη βία αναγκάζουν τους κατοίκους να εγκαταλείψουν τα σπίτια τους, να παρατήσουν ότι είχαν κατορθώσει να φτιάξουν με το μόχθο και τις στερήσεις τους. Να γίνουν πρόσφυγες μέσα στην ίδια την πατρίδα τους... Τα χωριουδάκια που άλλοτε σκορπούσαν τη χαρά και τη ζωντάνια, τώρα μεταβλήθηκαν σε νεκροταφεία... Στο χωριό Συκιά γινόμαστε μάρτυρες της φασιστικής θηριωδίας: σωστό νεκροταφείο το κατόπησαν. Σκόρπια αγελαδοπρόβατα τριγυρνούν αδέσποτα μέσα στο έρημο χωριό και έξω στα χωράφια».

Και ακόμη : «Ολόκληρα χωριά εκκενώνονται με τη βία. Στη περιφέρεια Βέροιας 970 αγροτικές οικογένειες 10 χωριών που βρίσκονται στο Βέρμιο και στις προσβάσεις του ξεσπιτώθηκαν και στεγάστηκαν σε σταύλους και εγγλέζικες καλύβες μαζί με τα ζώα τους που άρχισαν ήδη να ψοφούν. Δύο από τα χωριά αυτά το Χορωπάνι και η Ν. Κούκλαινα βρίσκονται σε απόσταση δύο χιλιομέτρων από τον σιδηροδρομικό σταθμό της Νάουσας και το δημόσιο δρόμο Βέροιας-Νάουσας»³

«Οι αρχές συνέχισαν την εκκένωση των χωριών της περιφέρειας Βέροιας από τους κατοίκους τους. Όλος ο πληθυσμός της Καστανιάς μεταφέρθηκε με στρατιωτικά αυτοκίνητα στο πεδινό χωριό Γιδά. Οι μαρτυρικοί κάτοικοι της Καστανιάς που είναι όλοι πρόσφυγες από τον Πόντο πήραν για δεύτερη φορά τη δρόμο της

ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ 16/2/47

προσφυγιάς εγκατάλειποντας ότι δημιούργησαν με τη δουλειά του μέσα σε 25 χρόνια»⁴

Ο αριθμός τους από τον Οκτώβρη του '47 μέχρι και τον Ιούνιο του '49 ήταν διαρκώς αυξανόμενος.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της αμερικάνικης αποστολής – AMAG- ο αριθμός τους πανελλαδικά ξεκίνησε από 284.000 στα τέλη του Οκτώβρη του '47, ανέβηκε στις 483.000 το Γενάρη του '48 και έφτασε το Ιανουάριο του '49 στις 662.000. Στο πρώτο εξάμηνο του 1950 (μετά την λήξη του εμφυλίου) το θέμα θεωρήθηκε λήξαν.

Στην Ημαθία κυρίως τα ορεινά χωριά (π.χ. Πιερίων, Τρίλοφος, Φυτειά, χωριά επαρχίας Νάουσας κ.α) είχαν αδειάσει από τους κατοίκους τους.

Με βάση τα υπάρχοντα στοιχεία της «Υπηρεσίας Κοινωνικής Πρόνοιας Β. Ελλάδος» για το νομό μας είχαμε τα παρακάτω συνολικά στοιχεία όσον αφορά των αριθμό των προσφύγων:

2.260 (15/3/1947) , 11.970 (30/6/47), 20.920 (16/8/47), 22.370 (15/2/48), 23.945 (30/6/48), 24.354 (31/12/48) και 9.118 (15/8/49). Στατιστικά δηλαδή αντιπροσώπευαν στα 1948 το 25% του συνολικού αγροτικού πληθυσμού του νομού !

Να σημειωθεί ακόμη ότι από το 1948 και μετά αρχίζει η αντίστροφη διαδικασία, του επαναπατρισμού στα χωριά τους. Αυτό γινόταν με απόφαση του στρατού που χαρακτήριζε ως «ασφαλή» τα χωριά τους, ενώ κάποιοι αρνιόταν την επιστροφή σ'αυτά με αποτέλεσμα να τους βγάζουν από τους καταλόγους των προσφύγων.

Αναφέρεται (από στοιχεία του Υπουργείου Κοινωνικής Πρόνοιας) πως μέχρι τις 30/5/1949 υπήρχαν στο νομό μας 3.520 "επαναπατρισθέντες". Ενώ αναφορικά σε συγκεκριμένα χωριά υπάρχει και το στοιχείο, πολιτών που παρά το ότι διατάχθηκαν, αρνήθηκαν να γυρίσουν πίσω: «Λαζοχώρι 6 οικογένειες, Άγιος Γεώργιος 235 άτομα, Κοττανός 7 οικογένειες, Μονόσπιτα 14 οικογένειες» (πηγή αναφορά ECFS, στηριγμένη σε στοιχεία Υπ. Κοινωνικών Υπηρεσιών).

Υπολογίζεται πως συνολικά για το θέμα των προσφύγων δεσμεύτηκαν από τη περίφημη «αμερικάνικη βοήθεια» την περίοδο '49-'50, 42 εκατομμύρια δολάρια. Το πρόγραμμα περιλάμβανε τη

ήταν εντελώς ακατάλληλες και οι κίνδυνοι από επιδημίες ήταν στη ημερήσια διάταξη, λόγω έλλειψης στοιχειωδών υγειονομικών παροχών.

Αναφέρει χαρακτηριστικά η Όλγα Μάστορα («Στο δρόμο του χρέους») από τη Φυτειά : «Τους κατοίκους των ορεινών χωριών τους κατέβασαν σε χωριά κοντά στις πόλεις ή μέσα στις πόλεις, όπου έμεναν σε αντίσκηνα. Τα αντίσκηνα εξασφαλιζόταν από την ΟΥΝΡΑ και όπως τα τρόφιμα, έτσι κι αυτά μοιράζονταν κατά προτίμηση στους «εθνικόφρονες».

Η πλειοψηφία των λεγόμενων «ανταρτόπληκτων» κατοικούσαν μέχρι την λήξη του εμφυλίου στη περιοχή του σημερινού Κτηνιατρείου (καφέ Σίσα) στη Βέροια, ενώ λιγότεροι στη περιοχή του Σταθμού σε παράγκες ή σε στρατιωτικά ΤΟΛ καθώς και σε σχολεία (π.χ 6ο Δημοτικό). Είναι χαρακτηριστικό εδώ το γεγονός πως για αρκετά «στελέχη» των εκπροσώπων του πληθυσμού υπήρχαν κατηγορίες για κλέψιμο τροφίμων ή για λήψη ποσοστών από αυτά. Οι άνθρωποι της εποχής εκείνης θυμούνται τις άθλιες συνθήκες διαβίωσης τους, τονίζοντας ξεχωριστά τις ελλείψεις σε νερό αλλά και στοιχειωδών χώρων υγιεινής.

Στους χώρους όμως δεν στεγαζόταν μόνο οικογένειες από χωριά «ανταρτόπληκτα». Σε δημοσιεύματά του ο τοπικός Τύπος αναφέρει:

• «Το άτοπο να στεγάζονται αναγκαστικώς παρά των Αρχών οικογένειες χωριών μη χαρακτηρισθέντων ανταρτόπληκτων έως πότε θα συνεχίζεται; Γιατί ο κ. Νομάρχης δεν προέβη ακόμη στην εκκαθάρισιν της πόλεως ;»⁵

• «Μας καταγγέλλουν ότι οι κάτοικοι του Ξερολιβάδου ενεγράφησαν στο κατάλογον ανταρτοπληκτων και απολαμβάνουν των ευεργετημάτων αυτών. Ο κ. Νομάρχης παρακαλείται να ερευνήση την υπόθεσιν και να πληροφορήση την κοινήν γνώμην η οποία ευλόγως αγανακτεί και θέλει να αποκαλυφτούν όλοι αυτοί οι έξυπνοι και να σταλούν στον εισαγγελέα»⁶

Για τη στέγαση των προσφύγων χρησιμοποιείται, περιορισμένα και η μέθοδος της επίταξης σπιτιών και εδώ όμως με διακρίσεις :

«Ο λαός της Βέροιας παρακολουθεί τη μεροληπτική στάση του κ. Νομάρχη στο ζήτημα της επιτάξεως οικιών για τη στέγαση των εχόντων ανάγκη.. Γι' αυτό αποφεύγει να υποχρεώσει τους ιδιοκτήτες που είναι εκ των εμφανιζομένων ως εθνικόφρονες»⁷

Φυσικά δεν έλειψε και η «φιλανθρωπική φροντίδα» προς αυτούς από διάφορες οργανώσεις που είχαν πάντα την άδεια και την υποστήριξη του καθεστώτος:

«Αφίχθη εις την πόλιν μας η κα. Μεγαπάνου, αντιπρόσωπος της «Πρόνοιας Βορείων Επαρχιών Ελλάδος», κομίζουσα 900 κλινοσκεπάσματα, 750 χλαίνες και 530 ατομικά δέματα πλήρη καινούργους ιματισμού και μετά της τοπικής επιτροπής αποτελουμένης εκ του νομάρχου κ. Ευσταθίου, του προϊσταμένου εφοδιασμού κ. Φιλιππίδου και των κυριών Βούδας Χατζηνικολάκη, Εφης Καμπίτογλου και Καλυπούς Νικολαΐδου ήρχισε την διανομήν των ανωτέρω ειδών εις τον ανταρτόπληκτον και πυροπτάθην πληθυσμό του νομού μας»⁸

Επισκέψεις όμως έκαναν και εκπρόσωποι της κυβέρνησης :

« Ο υφυπουργός εφοδιασμού κ. Θεοχαρίδης συνοδευόμενος υπό του Γενικού Διοικητή Κεν.Μακεδονίας κ. Σαρρή επισκέφθη τη Νάουσα στις 11/2/1947» και υπεσχέθη την ενίσχυση των συμποριόπληκτων»⁹

Ιδιαίτερα χρήσιμες πληροφορίες όσον αφορά την υπάρχουσα κατάσταση περιέχονται στο «Αρχείο Κωνσταντίνου Καραμανλή» ο οποίος επισκέφτηκε στις 14 Γενάρη του 1949 τη Βέροια και τη Νάουσα ως Υπουργός Κοινωνικής Πρόνοιας με στόχο ν' αντιμετωπίσει προβλήματα των προσφύγων:

«Λίγες ημέρες πριν από την επίσκεψή του, η εφημερίδα «Το Βήμα», σε σχετικό σημείωμα της, διεκτραγωδούσε την κατάσταση που επικρατούσε στην πόλη της Νάουσας: στη διάρκεια της κατοχής και του ανταρτοπολέμου έχουν καταστραφεί σχεδόν ολοκληρωτικά 367 οικίες και παραμένουν ουσιαστικά άστεγες 775 οικογένειες. Μολοντούτο δεν έχει σταλεί ούτε ένα από τα λυόμενα σπίτια του υπουργείου Πρόνοιας, δεν έχουν ανεγερθεί παραπετήγματα και οι άστεγοι δεν έχουν εξασφαλίσει οποιαδήποτε βοήθεια.

Ευθύς μετά τη επάνοδο του στη πρωτεύουσα, μέσω Θεσσαλονίκης, ο Κ. Καραμανλής επισκέφθηκε ειδικά το πρωθυπουργό Θ. Σοφούλη, καθώς και του ανέπτυξε την άποψή του ότι η περίπτωση της Νάουσας δημιουργεί ζήτημα ευθυνών και επιβάλλει την άμεση διενέργεια αυστηρών ανακρίσεων. Ανέφερε ακόμη ότι στη Βέροια συγκεντρώθηκαν αρκετά εφόδια, είδη ιματισμού και τροφίμων για την περίθαλψη των κατοίκων της Νά-

ουσας και καταρτίστηκαν ειδικά συνεργεία επιφορτισμένα να επιληφθούν του έργου μόλις εκδιωχθούν οι αντάρτες.

Ο Υπουργός Στρατιωτικών, Κ. Ρέντης μετά τις καταγγελίες του υπουργού Προνοίας για την ύπαρξη ευθυνών, αφού συνεννοήθηκε σχετικά με τον Αρχηγό του ΓΕΣ, κάλεσε στις 17 Ιανουαρίου, το Διοικητή της Σχολής Ευελπίδων, αντιστράτηγο Παπαδόπουλο και το ανέθεσε να μεταβεί στη Θεσσαλονίκη και τη Νάουσα για να διενεργήσει επιτόπιες ανακρίσεις.

Παράλληλα, διατάχθηκε από το υπουργείο Προνοίας η άμεση αποστολή στους κατοίκους της Νάουσας 200 σκηνών, 10.000 κλινοσκεπασμάτων και 30.000 τεμαχίων ιματισμού. Με σκοπό την ανακούφιση τους, ζητήθηκε ακόμη η μεταφορά ενός δισεκατομμυρίου δραχμών από άλλες πιστώσεις. Ο Γενικός Γραμματέας του υπουργείου Προνοίας αναχώρησε για τη σκριπική πόλη, επιφορτισμένος με την παρακολούθηση του έργου περιθάλψεως και την επιτόπια λήψη των ενδεδειγμένων μέτρων. Σε σχετική κυβερνητική ανακοίνωση στις 18 Ιανουαρίου επιβεβαιώθηκε η έναρξη των εργασιών ενισχύσεως και περιθάλψεως των κατοίκων της».

Πέρα όμως από τις όποιες «φιλανθρωπικές» δράσεις, το γεγονός που κυριαρχούσε ήταν η χρησιμοποίηση των κατοίκων αυτών ως φθηνό εργατικό δυναμικό για τη κατασκευή έργων στρατιωτικού ενδιαφέροντος, ανοικοδόμησης στα διάφορα προγράμματα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, είτε ως εργαζόμενων σε διάφορους εργολάβους της εποχής που θησαύρισαν από την «μαύρη» και «φτηνή» αυτή εργασία.

Ο αναβρασμός και οι αντιδράσεις που υπήρχαν ήταν πολλές. Μάλιστα το Αγροτικό Κόμμα (ΑΚΕ) με απόφαση του προσανατόλιζε τους πρόσφυγες στη ανάπτυξη κινήματος «επαναπατρισμού των ξεκληρισμένων» (π.χ μαζική επάνοδος στα χωριά τους, να τους δοθούν ζώα και εργαλεία για τη συνέχιση της παραγωγής, υλικά στέγασης αναστολή χρεών κ.α), ενώ το ΕΑΜ με αλληπάλληλα διαβήματα απαιτούσε:

«Να στεγαστούν όλοι οι πρόσφυγες και να εξασφαλιστεί καλό και μπόλικο σισίπιο. Να δοθεί ημερήσιο επίδομα 2.000 δρχ. Επίσης να εξασφαλιστεί η υγιεινή και ιατρική περίθαλψη»¹⁰

Ακόμη θα πρέπει να σημειωθεί πως αρκετές ήταν οι περιπτώσεις

και στο νομό μας που κάτοικοι των χωριών αυτών (π.χ Συκιά, Καστανιά κ.α) αρνήθηκαν να εξοπλιστούν στη συνέχεια σε βάρος των ανταρτών.

1. ΘΑΡΡΑΛΕΟΣ 8/9/47
2. ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΒΟΡΡΑΣ 29/1/47
3. ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ 17/4/47
4. ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ 2/5/47
5. ΘΑΡΡΑΛΕΟΣ 6/9/48
6. ΘΑΡΡΑΛΕΟΣ 9/8/48
7. ΘΑΡΡΑΛΕΟΣ 3/3/1947
8. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ 24/11/47
9. ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΒΟΡΡΑΣ 12/2/
10. ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ 22/8/47

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'

Ένοπλη σύγκρουση

1. Τα αντίπαλα στρατιωτικά στρατόπεδα

Η Ημαθία, λόγω της γεωγραφικής της θέσης αλλά και της ύπαρξης ορεινών όγκων (Πιερίων-Βερμίου) έπαιξε στρατηγικό ρόλο τόσο για τις δυνάμεις του ΔΣΕ, όσο και για τον κυβερνητικό στρατό. Στους ορεινούς όγκους υπήρχαν σημαντικές δυνάμεις του ΔΣΕ (στρατηγεία Βερμίου, Πιερίων), ενώ ο κυβερνητικός στρατός διατηρούσε στο νομό δυνάμεις ταξιαρχίας, συνεπικουρούμενες από δυνάμεις χωροφυλακής, καθώς και αρχικά ΜΑΥ και ΜΑΔ, που στη συνέχεια έδωσαν τη θέση τους στα Τάγματα Εθνοφυλακής. Φυσικά σε περιόδους «εκκαθαριστικών επιχειρήσεων» οι κυβερνητικές δυνάμεις ενισχύονταν από γειτονικές μεραρχίες.

Ακόμη, όσον αφορά των συσχετισμό δυνάμεων, θα πρέπει να υπογραμμιστεί και να παρθεί υπόψη πως πέρα από την αριθμητική υπεροχή του «εθνικού στρατού», σαφώς αυτός διέθετε περισσότερο και πιο σύγχρονο στρατιωτικό εξοπλισμό (τεθωρακισμένα, πυροβολικό, αλλά συχνά χρησιμοποιούσε και αεροπορία!) σε σχέση με τον ελιπέστατο εξοπλισμό που διέθετε ο ΔΣΕ καθώς και τα πολλά προβλήματα με τον ανεφοδιασμό του που υπήρχαν.

Στη συνέχεια παρουσιάζουμε την εξέλιξη, από στρατιωτική άποψη, των αντίπαλων στρατοπέδων, όπου συχνά τουλάχιστον στη πλευρά του κυβερνητικού στρατού παρουσιαζόταν αλλαγές σχετικά με την έδρα των ταγμάτων ανάλογα με τις υπάρχουσες ανάγκες.

Η Ημαθία ανήκε την περίοδο (μετά τον Οκτώβριο του 1946) που εξετάζουμε, στη ζώνη στρατιωτικής ευθύνης του Γ'ΣΣ με έδρα τη Θεσσαλονίκη (διοικητής ο αντιστράτηγος Κ. Βεντήρης). Οι δυνάμεις στη Ημαθία ανήκαν με τη σειρά τους στην XI μεραρχία (με έδρα στη Θεσσαλονίκη και διοικητή τον Αντιστράτηγο Α. Περιβολιώτη) ενώ στη Βέροια είχε έδρα η 33η Ταξιαρχία (από 8/10/46) με ευθύνη τις περιοχές Βέροιας-Κατερίνης, ενώ δράσεις στη περιοχή Βερμίου ανέπτυσσε και η 31η ταξιαρχία (με έδρα τα Γιαννιτσά) καθώς και 32α ταξιαρχία με έδρα την Έδεσσα. Στη Διοίκηση

Αντάρτες του Δ.Σ.Ε στην περιοχή Βερμίου και Καϊμακτσαλάν
απο το αρχείο του αγωνιστή Μιχάλη Παπαδόπουλου.

της η 33η ταξιαρχία είχε την εξής δομή : Διοικητής, συνταγματάρχης πυροβολικού Δ. Ολύμπιος. Επιτελάρχης ταγ/χης Ε. Δόρτας.

Περιελάμβανε τα εξής τάγματα: 517 (διοικητής αντ/ρχης Κ. Καρδάρης), 518 (διοικητής ταγμ/ρχης Β. Τσιτεκλής μέχρι 13/12 και στη συνέχεια ταγμ/χης Γ. Καρλής) και 519 (διοικητής ταγμ/ρχης Μ. Σφακιανάκης). Ακόμη με έδρα τη Βέροια υπήρχε και τάγμα Εθνοφυλακής 305 Τ.Ε το οποίο με μετονομάστηκε σε 565 Τ.Π (διοικητής ταγμ/ρχης Ε. Αγγουριδάκης). Τα στοιχεία αυτά αφορούν το 1946.

Συγχρόνως με τις δυνάμεις τακτικού στρατού ξεκίνησε από το Σεπτέμβριο του 1946 και οι συγκρότηση από την Χωροφυλακή «Λόχων Κυνηγών» των οποίων η δύναμη κυμαίνονταν από 60-80 άνδρες, οργανωμένοι κατά διμοιρίες οι οποίες είχαν στόχο τη δίωξη των δυνάμεων του ΔΣΕ. Για την περιοχή μας αναφέρονται δύο τέτοιο λόχοι με έδρες την Φυτιά και την Μαρίνα Νάουσας.

Επίσης από το Οκτώβριο του 1946 δημιουργούνται και οι «Μονάδες Ασφαλείας Υπαίθρου» (Μ.Α.Υ). Αυτές αποτελούνταν από πολίτες (κυρίως εθνικόφρονες αλλά και ορισμένους που εξοπλίσθηκαν με το ζόρι) και οι οποίες συγκροτούνταν κατά χωριό ή σε συνεργασία με γειτονικά χωριά. Επικεφαλής τους έμπαιναν είτε παλιοί υπαξιωματικοί, είτε ακραιφνείς εθνικόφρονες, ορισμένοι εκ των οποίων έδρασαν στο πλευρό του κατακτητή κατά τη διάρκεια της κατοχής. Ο οπλισμός τους προερχόταν είτε από το στρατό (κυρίως) είτε «ηγοράζοντο εκ του λαθρεμπορίου τη πρωτοβουλία των κατοίκων και εξ ιδίων των» («Ο Ελληνικός Στρατός κατά το αντισυμμοριακόν αγώνα»/ Δ. Ζαφειρόπουλου).

Σχετικά με το κλίμα που προσπαθούσε να εμφυσήσει η Διοίκηση στους στρατιώτες του κυβερνητικού στρατού ήταν και η παρακάτω διαταγή του Γ'ΣΣ (αντιστράτηγος Βεντήρης) που τόνιζε τα εξής :

«...Εφ'όσον δεν υπάρ-

Το τάγμα εθνοφυλακής στην Νάουσα.

Το νοσοκομείο του ΔΣΕ στο Καϊμακτσαλάν

Οχυρωματικά έργα του ΔΣΕ κατεστραμμένα από ναπάλμ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

χουσι νεκροί, δεν συνελήφθησαν αιχμάλωτοι, δεν υπέστησαν φθοράν εις
έμψυχον υλικόν, οι συμμορίται επιτυχάνουσι. Επιχειρήσεις αναίμακτοι
σχεδόν αναίμακτοι, σημαίνει ότι δεν μετέβημεν να πολεμήσωμε, αλλά ίνα
εκπληρώσωμεν το τύπον...

Εις το εξής πάσα επιχείρησις κατά τη οποίαν δεν επετεύχθει η εξακριβωμέ-
νη εις έμψυχον υλικόν, απώλεια των συμμοριτών δέον να χαρακτηρίζε-
ται ως αποτυχία...»¹

Ενώ σχετικά με τη δράση του «εθνικού στρατού» στα κατοικημένα
μέρη ενδεικτική είναι η διαταγή του Επιτελείου Στρατού (24/5/1947) :

«Πρέπει να κατανοηθή καλώς υπό όλων των Διοικήσεων και βαθ-
μοφόρων, ότι εάν δεν πραγματοποιηθή η πλήρης εξάρθρωσις των οργα-
νώσεων αυτοαμύνης των χωρίων δι' εξοντώσεως ή συλλήψεως όλων των
μελών αυτής, το επίτιπον έργον τω εκκαθαριστικών επιχειρήσεων απο-
βαίνει εις μάτην»²

Ενδεικτικό του τρόπου διαπαιδαγώγησης του «εθνικού στρατού»

ΜΑΥδες από τη Βέροια στην περιοχή Σελίου

είναι και το παρακάτω δημοσίευμα : «Ο έπαρχος Νάουσας Κ. Ιωαννίδης ενεχείρισεν εις το στρατιώτην όστις κατά τις επιχειρήσεις εφόνευσεν τον καπετάν Στάλιν μία χρυσήν λίραν»³

Όσον αφορά τον Δημοκρατικό Στρατό , έχουμε από τις 28/10/1946 την ίδρυση του Γενικού Αρχηγείου. Η ενοποίηση των αντάρτικών ομάδων κάτω από ενιαία στρατιωτική καθοδήγηση πραγματοποιήθηκε μετά από σύσκεψη στις 26-28 του Οκτώβρη στην Τσοούκα Αντιχασίων, στην οποία πήραν μέρος οι καπεταναίοι Μάρκος, Κίσσαβος (Μπλάνας, ο καπετάνιος της Θεσσαλικής Ι μεραρχίας του ΕΛΑΣ στο τέλος της Κατοχής), Κικίτσας (καπετάνιος Περίων από την αρχή του κατοχικού αντάρτικου) και Λασσάνης (πολιτικός της 10ης μεραρχίας του ΕΛΑΣ) .

Εκεί αποφασίστηκε η ίδρυση του Γενικού Αρχηγείου στις 28 του Οκτώβρη, που θεωρείται και μέρα ίδρυσης του ΔΣΕ. Τότε εκδόθηκε η υπ' αριθ. 1 διαταγή για τη συγκρότηση του Γενικού Αρχηγείου των ανταρτών.

Η ιστορική διαταγή ίδρυσης του Γενικού Αρχηγείου Ανταρτών έχει ως εξής:

«ΓΕΝΙΚΟ ΑΡΧΗΓΕΙΟ ΑΝΤΑΡΤΩΝ

ΕΠΙΤΕΛΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ 1

ΑΡΙΘ. ΠΡΩΤ. 1

Η στυγνή δίωξη των αγωνιστών και του δημοκρατικού λαού από τον αγγλόδουλο μοναρχοφασισμό και τα όργανά του, που ανάγκασαν χιλιάδες δημοκράτες να βγούνε στα βουνά για να υπερασπίσουν τη ζωή τους, οδήγησε στη σημερινή ανάπτυξη του αντάρτικου κινήματος.

Έχοντας υπόψη ότι είναι ώριμη πια η ανάγκη της δημιουργίας συντονιστικού οργάνου για το συντονισμό και την καθοδήγηση του όλου αντάρτικου αγώνα,

Αποφασίζουμε

τη δημιουργία του Γενικού Αρχηγείου Ανταρτών, στο οποίο θα υπάγονται τα αρχηγεία Ανταρτών Μακεδονίας, Θεσσαλίας, Ηπείρου, Ρούμελης.

Σταθμός Διοίκησης Γενικού Αρχηγείου

28 Οκτώβρη 1946».

Ο αντάρτικος στρατός με τη διαταγή αριθμός 19 της 27/12/1946

ονομάστηκε «Δημοκρατικός Στρατός Ελλάδας».

Από το Γενάρη του 1947 έχουμε την οργανωτική του ανασυγκρότηση με τη δημιουργία λόχων, περιφερειακών αρχηγείων, αρχηγείων περιοχών και το Γενικό Αρχηγείο. Επίσης οργανώθηκαν και τάγματα που διοικούνταν από τα περιφερειακά αρχηγεία ή απευθείας από τα αρχηγεία περιοχών. Κάθε αντάρτικη μονάδα είχε επικεφαλής το στρατιωτικό διοικητή, ενώ δίπλα του είχε το πολιτικό επίτροπο, χαρακτηριστικό θεσμό που συναντιέται σε όλους τους λαϊκούς-επαναστατικούς στρατούς.

Χαρακτηριστικός για τον χαρακτήρα του ΔΣΕ ως λαογέννητου, επαναστατικού στρατού, ήταν ο όρκος των μαχητών του που αναφέρει τα εξής :

«Εγώ, παιδί του Λαού της Ελλάδας και μαχητής του ΔΣΕ, ορκίζομαι: να πολεμήσω με το όπλο στο χέρι, να χύσω το αίμα μου και να δώσω την ίδια μου τη ζωή για να διώξω από τα χώματα της Πατρίδας μου και το τελευταίο ξένο κατακτητή. Για να εξαφανίσω κάθε ίχνος φασισμού. Για να εξασφαλίζω και να υπερασπίσω την εθνική ανεξαρτησία και την εδαφική ακεραιότητα της Πατρίδας μου. Για να εξασφαλίσω και να υπερασπίσω τη Δημοκρατία, την τιμή, την εργασία, την περιουσία και πρόοδο του Λαού μας.

Ορκίζομαι να 'μαι καλός, γενναίος και πειθαρχικός στρατιώτης, να εκτελώ τις διαταγές των ανωτέρων μου, να τηρώ όλες τις διατάξεις του κανονισμού και να κρατώ τα μυστικά του ΔΣΕ.

Ορκίζομαι να 'μαι υπόδειγμα καλής συμπεριφοράς προς το Λαό, φορέας και εμψυχωτής στη λαϊκή ενότητα και συμφιλίωση και να αποφεύγω κάθε πράξη που θα με εκθέτει και θα με στιμάζει σαν άτομο και σα μαχητή. Ιδανικό μου έχω τη λεύτερη και ισχυρή Δημοκρατική Ελλάδα και την πρόοδο και ευημερία του Λαού. Και στην υπηρεσία του ιδανικού μου θέτω το όπλο μου και τη ζωή μου.

Αν ποτέ φανώ επίορκος και από κακή πρόθεση παραβώ τον όρκο μου, ας πέσει πάνω μου αμείλικτο το τιμωρό χέρι της Πατρίδας και το μίσος και η καταφρόνια του Λαού μου».

Τον Γενάρη του 1947, οι δυνάμεις του κυβερνητικού στρατού στην Ημαθία, συνεχίζουν να υπάγονται στην XI Μεραρχία (με έδρα τη Θεσσαλονίκη και διοικητή τον Ταξίαρχο Α. Περιβολιώτη, ενώ από τις 15/3 τον

υποστράτηγο Α. Φιλίππιδη), του Γ' Σώματος Στρατού (διοικητής αντιστράτηγος Κ. Βεντήρης). Στην Ημαθία την ευθύνη είχε η 33η ταξιαρχία με τα 516, 517, 518 τάγματα (η έδρα της το διάστημα του 1947 μετακινήθηκε από Έδεσσα σε Βέροια και αντίστροφα) καθώς και τα 592 και 614 (από 10/7 στο Πολυδένδρι). Φυσικά στις δυνάμεις αυτές θα πρέπει να προστεθούν δυνάμεις των ΜΑΥ (Μονάδες Αμύνης Υπαίθρου) και ΜΑΔ (Μονάδες Αμύνης Διώξεως) καθώς και δυνάμεις της χωροφυλακής. Στα τέλη του '47 διαλύονται οι μονάδες ΜΑΥ και ΜΑΔ και δημιουργούνται τάγματα Εθνοφρουράς. Στις 10 Δεκέμβρη δημιουργείται το 30ο Τάγμα Εθνοφρουράς με έδρα τη Βέροια και δύναμη περίπου 500 ανδρών.

Οι δυνάμεις του ΔΣΕ (υπολογισμένες από το ΓΕΣ) στο Αρχηγείο Βερμίου υπολογίζονταν σε 400 και στο Αρχηγείο Πιερίων-Ολύμπου σε 700. Στο αρχηγείο Πιερίων επικεφαλής είναι ο Τσικιριτζής (Κακουλίδης Γιώργος) ο οποίος στα τέλη Νοέμβρη 1947 πηγαίνει στη έδρα του Αρχηγείου Κ. και Δ. Μακεδονίας. Στη διοίκηση του σχετικού τάγματος (547) στα Πιέρια αναφέρονται οι: Διοικητής Λιακόπουλος Αλέκος, από Κολινδρό, (νωρίτερα ο Ανδρεάδης-Γ. Κουκουτάσιος από Λιτόχωρο), πολιτικός επίτροπος Θ. Μαυρίδης (στη συνέχεια ο Παναγιωτίδης Γιάννης), Θ. Ανάγνου επιτελής, Τσουκανάρας Π. αξιωματικός πληροφοριών, Στράτος και Καστάνης Γιάννης της επιμελητείας ενώ ως διοικητές λόχων οι Φλόγας (Παύλος Παύλου, από Σέρβια), Στ. Στάμκος (από Σέρβια), Μακεδόνας, Μαυρομιχάλης και Δίκογλου Χρήστος (από Βαρβάρες - Νεμέας), Σαμιώτης (Ταραλός Σταύρος από Βαρβάρες, σκοτώθηκε τον Οκτώβρη του 1947 στα Πιέρια) κ.α.

Στα τέλη του 1947 οι δυνάμεις συγκροτούνται σε ταξιαρχία, 37η των Πιερίων, με διοικητή τον Ευριππίδη Καπετάνιο (Πάνο) και πολιτικό επίτροπο το Δήμο Σιδηρόπουλο, ενώ υπεύθυνος της Δημοκρατικής Νεολαίας ήταν ο Νίκος Θεοδωρίδης (Πάρης). Ως στελέχη (πολλά ήταν από την περιοχή της Νάουσας) του ΔΣΕ στη περιοχή Βερμίου αναφέρονται οι Παλαμάς Χρήστος (καπετάν Μαύρος από τη Νάουσα), Κιτσέλης, Λυκούργος (Φετλής Γιώργος από Νάουσα) Αράπης, Στάθης, Διάκος, Μάλαμας (Ν. Ιωακειμίδης), Λευτεριάς, Μπέρσος κ.α

Ιδιαίτερη μνεία εδώ θα πρέπει να κάνουμε για το αναρρωτήριο που λειτουργούσε στα Πιέρια κάτω από αντίξοες συνθήκες (και έσωσε πολλούς αντάρτες από το θάνατο) και που το αποτελούσαν οι Μάκης Σπανίδης από

*Ολγα Μάστορα-Ψαρογιάννη
απο την Φυτειά, υπολοχαγός
Δ.Σ.Ε*

τη Βέροια πρώην φοιτητής Ιατρικής της Θεσσαλονίκης, επίτροπος ο Παππούς Τζαβέλας από το Λιτόχωρο (Παλάσκας Παναγιώτης) και νοσοκόμοι οι Κώστας Νάστος, Γιώργος Μπασδέκης καθώς και νοσοκομείο του ΔΣΕ στο Λουτράκι (Πέλλας) με υγειονομικό υπεύθυνο την Σοφία Γρηγοριάδου και πολιτική επίτροπο της Λευκή Μελίδου από τη Νάουσα, ενώ για τη περίοδο 1946-47 υπεύθυνος για την υγειονομική υπηρεσία του ΔΣΕ για την Κ.Δ. Μακεδονία (και αργότερα αρχίατρος του Γ.Α) ήταν ο γιατρός Νώντας Σακελλαρίου κ.α.

Στις αρχές του 1948 οι δυνάμεις του στρατού περιλαμβάνουν την 33η ταξιαρχία (διοικητής ταξιαρχος Κατσωρίδης μέχρι 12/4/49) καθώς και τα τάγματα 517 (διοικητής αντισυνταγματάρχης Σκαμνάς μέχρι 29/11/48 και στη συνέχεια οι ταγματάρχης Μαρώνης και συνταγματάρχης Ρούμπος) και 518 σε Νάουσα (διοικητές ταγματάρχης Μαυροειδής και μετά Κρήτας). Επίσης της περιόδου αυτή δημιουργείται το Τακτικό Στρατηγείο Εθνοφρουράς Βέροιας (διοικητής ταξιαρχος Α. Πετίνης) και τα τάγματα εθνοφρουράς 30ο (Βέροια), 44ο (Νάουσα) και 45ο (Καστανιά). Οι έδρες των Τ.Ε άλλαζαν συχνά με βάση τις επιχειρησιακές ανάγκες.

Το 1948 οι δυνάμεις του ΔΣΕ, Αρχηγείου Βερμίου είναι περίπου 400, ενώ στο Αρχηγείο Ολύμπου-Πιερίων πάνω από 1.000.

Στις αρχές του 1949 έχουμε τις παρακάτω δυνάμεις στο κυβερνητικό στρατό: Ουλαμός πεδινού πυροβολικού (Βέροια), ολαμούς τεθωρακισμένων σε Βέροια και Νάουσα, 515 τάγμα

*Δημήτριος Ευθυμιάδης
ανθυπολοχαγός Δ.Σ.Ε
απο την Βέροια.*

(Αρχάγγελος), 517, 518, 519 τάγματα (όλα στη Νάουσα), και τα τάγματα εθνοφρουράς 44ο, (σε Νάουσα), 30ο και 45ο (σε Βέροια).

Οι δυνάμεις του ΔΣΕ υπολογίζονται σε Βέρμιο (και Πάϊκο) στους 1.000 και στα Πιέρια στους 200.

1. Αρχείο ΔΙΣ/Φ.1113Α/24
2. 1η Στρατιά ΙΣ/242/130/Α2/1
3. «ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ» 28/11/46

2. Οι νεκροί του Εμφυλίου

Εκατοντάδες ήταν αυτοί που και στο νομό μας έχασαν τη ζωή τους κατά τη διάρκεια του εμφυλίου από διάφορες αιτίες (π.χ ένοπλοι αλλά και πολίτες σε μάχες-επιχειρήσεις, εκτελεσμένοι μετά από αποφάσεις στρατοδικείων κ.α). Μέχρι τώρα δεν έχει γίνει δυνατό να φτιαχτεί ένας κατάλογος απ' αυτούς, ούτε πολύ περισσότερο υπάρχουν αριθμητικά στοιχεία. Φυσικά οι ερευνητές του μέλλοντος θα πρέπει να «σκύψουν» ιδιαίτερα στη αναζήτηση των στοιχείων αυτών.

Στη παρούσα μελέτη αξιοποιούνται (ως μια μικρή συμβολή) στοιχεία από αναμνήσεις αγωνιστών της αντίστασης και του ΔΣΕ, καθώς και τα επίσημα αρχεία του ΓΕΣ.

Νεκροί του ΔΣΕ

(αναφέρονται και άλλοι, ιδιαίτερα στη μάχη της Νάουσας, καθώς και διάσπαρτα σε διάφορα κομμάτια του βιβλίου) :

Από τη Βέροια: (Από στοιχεία που προέρχονται από έρευνα του αγωνιστή της Αντίστασης Γιάννη Γαλλίκα): Χαρατιανός Γιώργος του Βασιλή, Ιωαννίδης Κώστας του Ιγνατίου, Παρασκευόπουλος Ηλίας του Αριστείδη, Παρασκευόπουλος Χαράλαμπος του Αριστείδη, Ζαρκάδας Μανώλης του Παύλου, Καισαρίδης Γιάννης του Μιχάλη, Σιδηρόπουλος Αριστοτέλης του Γιάννη, Λυμπερόπουλος Γιώργος, Τακωβίδης Γιαννούλης, Φάντας Γιώργος του Μιχάλη, Αρμενάκης, Κριαράς Μιχάλης. Ακόμη καταγόμενοι από το Σέλι και διαμένοντες στη Βέροια οι : Καραγιάννης-Καραμανώλας Αντώνης του Μανώλη, Κανέλης Νίκος του Τζίμα, Σίμος Τάκης του Παναγιώτη, Πίτσας Γιάννης του Γεωργίου, Σκαραππής Τάκης του Γεωργίου, Παλάρας Γούλας του Γιώργου, Χατζής Βασίλης του Στέργιου, Τόσκας Γιάννης του Δημητρίου.

Και ακόμη : Χατζόπουλος Δημήτρης. Γεννήθηκε το 1917 στη Προύσσα ράφτης στο επάγγελμα. Υπήρξε στέλεχος του ΚΚΕ (μέλος της Αχιδικής Επιτροπής Βέροιας) και δολοφονήθηκε από την ασφάλεια στην αυλή του σπιτιού που κρυβόταν στις 9/5/1948. Κισσόπουλος Αντώνης, μέλος του ΚΚΕ από το 1930, Ακροναυπλιώτης, στέλεχος του ΚΚΕ κατά τη διάρκεια της αντίστασης στην περιοχή της Ηπείρου, εκτελέστηκε μετά από

απόφαση Στρατοδικείου τον Μάη του 1949. Σωφρόνης Πολάτογλου του Αλεξάνδρου, σκοτώθηκε το 1947 στην περιοχή του Τριλόφου. Ψωμιάδης Ιωάννης του Δημήτρη, σκοτώθηκε το 1947.

Από το χωριό Φυτιά: Λιόλιος Θωμάς (Μπαρούτας), Λιόλιος Κωνσταντίνος του Θωμά (Μπαρουτάκης, γιος του Μπαρούτα, διοικητής λόχου του ΔΣΕ σκοτώθηκε το Ιούνιο του 1949 στο Βίτσι), Λιόλιου Κατίνα (κόρη του Μπαρούτα σκοτώθηκε τον Δεκέμβρη του 1948 στο Μπίκοβικ), Γκαλίτσιος Γιώργος του Στεφανή, Γκιλιόπουλος Αντώνης του Αργύρη (μέλος του ΚΚΕ ανθυπολοχαγός Α' σειράς ΣΑΓΑ, έπεσε στη μάχη της Φλώρινας στις 12/2/49 και ονομάστηκε λοχαγός τιμημένος νεκρός με απόφαση της ΠΔΚ), Λιόλιος Θανάσης του Θωμά (αξιωματικός μηχανικού του Γ.Α του ΔΣΕ σκοτώθηκε στους Χιονάδες Ηπείρου στις 6/6/49, ταγματάρχης μηχανικού, τιμημένος νεκρός του ΔΣΕ), Μακρυκώστας Νικόλαος (σκοτώθηκε το 1948 στο Καίμακτσαλάν, τιμημένος νεκρός του ΔΣΕ με τον βαθμό του λοχαγού), Μπεσίνας Σωτήρης του Μαργαρίτη, Μπεσίνας Λεωνίδας του Εμμανουήλ, Νεδέλλκος Γιώργος του Στέργιου, Τσέος Δημήτρης του Βασιλείου, Λαφάρας Στέφανος (από το Αρκοχώρι ανθυπολοχαγός ΔΣΕ). Επίσης αναφέρονται ως θύματα του εμφυλίου οι Βύζα Ανθία του Χρήστου, Βύζα Μαρία του Χρήστου, Γιτόπουλος Αποστόλης του Κώστα, Νικολόπουλος Βασίλειος του Σπύρου, Ντάμτσιος Δημήτριος του Γεωργίου, Ντάμτσιος Γεώργιος, Στογιανταπούλου Ελένη. *(Πηγή: Το βιβλίο « Στο δρόμο του χρέους» της Ο. Μάστορα και Γιάννης Γαλλίκας).*

Από το Κομνήνιο (Βεροίας): Μουρατίδης Γιώργος του Αντύπα, Ανδρεανίδης Ξενοφών, Ανδρεανίδης Αλέκος, Κοτσιδης Γεράσιμος του Κυριάκου, Ιακωβίδης Βύρων του Ευσταθίου, Ισαακίδης Γερβάσης του Ιορδάνη *(πηγή: Χαραλαμπος Ιντζεβίδης)*

Από το χωριό Βεργίνα: Αηδονίδης Κώστας (στέλεχος του ΑΚΕ), Αηδονίδης Ιωάννης, Παγιαίδης Αριστείδης, Παγιανίδης Λύσανδρος, Σαλονικίδης Θεμιστοκλής, Γυρειχίδης Ρήγας, Χιονίδης Ισαάκ, Καραγιώργος Γιώργος (Μπατασίλας), Κωστακίδης Γιώργος, Λαζαρίδης Παντελής (του Δημητρίου γεννήθηκε το 1912, μέλος του ΚΚΕ, σκοτώθηκε στη μάχη της Φλώρινας, με διάταγμά της η Π.Δ.Κ τον προήγαγε σε υπολοχαγό Π.Ε (τιμημένο νεκρό), Ιακωβίδης Κώστας, Κουρός Δημήτριος, Γεραρίδης Ιωάννης, Καραΐδου Γαλάτεια (ανθυπολοχαγός), Χριστοδουλίδου Χρυσούλα

(ανθυπολοχαγός). (Από το βιβλίο του Μ. Αηδονίδη «Ένα ανταρτόπουλο θυμάται»).

Από το χωριό Παλατίτσια : (Από έρευνα του εκπαιδευτικού Μ. Παπαδόπουλου).

Βατσάχα Μαρία (σκοτώθηκε Γράμμο το 1948), Διαμαντίδης Ιωάννης (σκοτώθηκε το 1947) Ζάχος Γεώργιος (σκοτώθηκε σε Κατερίνη το 1946), Ιωακειμίδης Χρήστος (σκοτώθηκε σε Γράμμο 1948) Ιωακειμίδου Ελένη (σκοτώθηκε σε Κατερίνη) Κακακαγιάννης Χρήστος, Κορυφίδης Λευτέρης, Κυριακίδης Γιώργος (σκοτώθηκε σε Σφηκιά), Κυριακίδης Δημήτριος, Παπαδόπουλος Αριστοτέλης (σκοτώθηκε στη μάχη της Φλωρινας 1949) Παπαδόπουλος Μιλτιάδης (σκοτώθηκε στο Γράμμο), Παπαδόπουλος Νικόλαος του Αγγελου (σκοτώθηκε το 1949) Παρχαρίδης Αλκιβιάδης, Σβάρνας Γεώργιος, Στιλπνοπούλου Μαρία, Στυλίδης Κλεάνθης (σκοτώθηκε στη Κοζάνη το 1948), Στυλίδης Ισαάκ, Στυλίδης Ιωάννης, Στυλίδης Χρήστος (σκοτώθηκε σε Αμύνταιο), Στυλίδου Ελένη, Στυλίδου Κυριακή, Στυλίδου Παρθένα, Τσίμκας Αθανάσιος.

Από Νάουσα : (Πηγή Στέργιος Σπυρ. Αποστόλου-συγγραφέας καθώς και η Κατίνα Βογιατζή-Πράππα αγωνίστρια της Εθνικής Αντίστασης):

Αγελαδάρης Νικόλαος, Αδαμίδης Κων/νος, Αϊνατζής Χρήστος, Ασιατίδης Απόστολος, Βασάλας Στέργιος, Γαλανού Ελένη (το κομμένο κεφάλι της μεταφέρθηκε στη Νάουσα και χρησιμοποιήθηκε ως μπάλα για τους στρατιώτες που την συνέλαβαν!), Γκέρος Δημήτριος, Δημητρούλης (Γολίνας) Αναστάσιος, Δήμπαλας Βασίλειος, Ζντρίγκης Θεόδωρος, Καμπούρης Αντώνιος, Καραϊσκος Δημήτριος, Καραμάνος Ιωάννης, Καραπέτσας Νικόλαος, Καρασίμος Ζήσης, Καφαλιάρης Στέργιος, Κελεμουρίδης Ευριπίδης, Κιτσέλης Δημήτριος, Κιτσέλης Παναγιώτης, Λαδάς Δημήτριος, Λιόλιος Θωμάς, Λαπατούρας Νικόλαος, Μάστορας (Ιταίος) Δημήτριος, Μάστορας (Ιταίος) Ουδόσιος, Μαυρίδης Χρήστος, Μητρέγκας Αναστάσιος, Μπομπόσης Μιχαήλ, Μουσικίδης Στέφανος, Παλαμάς Χαράλαμπος, Παντελίδης Μιχαήλ, Παρόλας Λάκης, Πίνες Νικόλαος, Σαγρής Θωμάς, Σακαλής Γεώργιος, Σαράφης Θωμάς, Σκαπέρδα Αγγελική, Σπιτάνος Τάκης, Ταμπακιάρης Χρήστος, Τατάσης Κωνσταντίνος, Τάχας Βασίλειος, Τουρλιδάκης Ευαγγελος, Τουσιάκης Ιωάννης, Τράιος Σταύρος, Τριφτανίδης Πα-

ναγιώτης, Τσαγκέρας Ανέστης, Τσάκνας Παναγιώτης, Τσιότσης Γεώργιος, Φραγκόπουλος Λασκράτης, Φραγκοτσινός Δημήτριος, Φυτιάνος Ιωάννης, Χατζηνώτας Θόδωρος, Χατζηλαζαρίδης Κων/νος, Χωροπανίτης Νικόλαος, Ψαρογιάννης Νικόλαος και Σεβαστή Πράππα, Φανή Μυλωνά (και οι δύο τις σκότωσαν αφού τις βίασαν πρώτα).

Από έρευνα και μελέτη του Γκανίδη Χρήστου, αγωνιστή της αντίστασης από τα Τρίκαλα Ημαθίας προκύπτουν και τα παρακάτω στοιχεία:

Αραχός: Ελευθεριάδης Κώστας (γεννήθηκε το 1928 αξιωματικός ΔΣΕ-σαμποτέρ, σκοτώθηκε στη μάχη της Νάουσας το 1949), Μαυρομάτης Νικόλαος (στο Βέρμιο 1948), Αλεξιάδης (ή Αλεξανδρίδης) Στέφανος (εθνοφύλακας στο ναυάγιο της Χειμάρας), Αλεξιάδης(ή Αλεξαδρίδης) Ισαάκ (γεννήθηκε το 1919, εκτελέστηκε το 1947 σε γεγονότα Ποντοκρασιάς).

Αλεξάνδρεια: Σαραφόπουλος Μιχαήλ, εκτελέστηκε το 1946 καταδικασθείς από το στρατοδικείο Γιαννιτσών.

Νησί: Ναλμανίδης Παναγιώτης του Συμεών (γεννήθηκε το 1929 σκοτώθηκε στα Πριόνια Νάουσας το 1948), Πήσης Ιωάννης του Γεωργίου (γεννήθηκε το 1925, σκοτώθηκε στα Πριόνια 1949), Βαγιατζής Ευάγγελος Γεωργίου (γεννήθηκε το 1926, σκοτώθηκε στα Πριόνια 1948), Χαλάτσης Νικόλαος του Θεοδώρου (γεννήθηκε το 1930, σκοτώθηκε σε Σαμαρίνα το 1948), Σίμος Δημήτριος του Παναγιώτη (γεννήθηκε το 1925, σκοτώθηκε σε Γράμμο το 1949), Μητσιώτης Δημήτριος του Παναγιώτη (γεννήθηκε το 1925 σκοτώθηκε σε Γράμμο 1949), Μητσιώτης Αναστάσιος του Βασιλείου (γεννήθηκε το 1900 εκτελέστηκε στη Βέροια το 1948 μετά από απόφαση στρατοδικείου), Κρεμίδας Χρήστος του Γεωργίου (γεννήθηκε το 1927 σκοτώθηκε στο Γράμμο το 1948)

Παλιόχωρι: Τσάκαλος Γεώργιος του Νικολάου (γεννήθηκε το 1926, ΕΠΟΝίτης, σκοτώθηκε από φασίστες τον Μάη του 1946).

Παλιό Σκυλίτσι: Μαυρομάτης Νικόλαος, γεννήθηκε το 1928, ΕΠΟΝίτης, κατατάχτηκε στο ΔΣΕ, σκοτώθηκε στο Βέρμιο το 1947. Ελευθεριάδης Κώστας, γεννήθηκε το 1928, ΕΛΑΣίτης, σκοτώθηκε στη μάχη της Νάουσας το 1949.

Σχοινιάς: Χατζόπουλος Νικόλαος Αθανασίου (εκτελέστηκε

Χριστοδούλου Χρυσούλα απ' την Βεργίνα Ημαθίας, ΕΠΟΝίσσα. Στο ΔΣΕ απ' το 1947. Ανθ'γός του ΔΣΕ. Έπεσε στη μεγάλη μάχη του Μάλυ Μάδι το Σεπτέμβριο του 1948.

Ελευθεριάδης Κώστος του Νικολάου. Απ' το Ροδόκωρι Νάουσας. Υππρέτασε στον ΕΛΑΣ και στην πολιτοφυλακή. Μέλος του ΚΚΕ. Στο ΔΣΕ απ' το 1946. Πολιτικός Επίτροπος Λόχου.

Μαστορόπουλος Θωμάς, από τη Λευκόπετρα, γεννήθηκε το 1929 και σκοτώθηκε στην περιοχή της Νάουσας αρχές του 1949, σαν μαχητής του ΔΣΕ στο τμήμα του καπετάν Τίγρη.

Χιονίδης Κυριάκος Γεν. το 1930 στον Τριπόταμο Βέροιας ΕΠΟΝίτης. Στο ΔΣΕ απ' το 1946. Τρεις φορές τραυματίας. Διάτελεσε επιτελής του τάγματος σαμποτέρ. Υπολγός του ΔΣΕ.

στις 23/6/49 στον Προφήτη Ηλία στη Βέροια)

Ραφωμανίκι: Παπαδόπουλος Κωνσταντίνος του Βασιλείου σκοτώθηκε το 1946 από ταγματασφαλήτες. Στεργιόπουλος Αντώνιος του Εμμανουήλ, σκοτώθηκε το 1947 στη Ξεχασμένη από συγχωριανούς του.

Νεκροί αξιωματικοί και οπλίτες του κυβερνητικού στρατού (προερχόμενοι από διάφορες περιοχές της Ελλάδας)

Αξιωματικοί που εμφανίζονται ως σκοτωμένοι σε μάχες στη περιοχή Ημαθίας: Αντισυνταγματάρχης Ι. Αθανασιάδης (12/1/49 στη Νάουσα), Ταγματάρχης Χ. Μάρκογλου (28/10/47 Νάουσα), Ταγματάρχης Ι. Καραμπέτσος (26/2/48 Νάουσα), Λοχαγός Κ. Καρακώστας (26/2/48 στο Βέρμιο), Υπολοχαγός Γ. Κόντος (15/9/47 Πιέρια), Υπολοχαγός Ν. Πολίτης (14/1/49 Νάουσα), Ν. Πολίτης (28/4/47 Βέροια), Υπολοχαγός Μ. Σούμπασης (3/3/48 Βέρμιο), εφεδ. Υπολοχαγός Α. Ταμπακόπουλος ΜΑΥ (30/12/47 Βέροια), εφεδ. Αντυπολοχαγός Ν. Αναδωλής (12/1/49 Νάουσα), ανθυπολοχαγός Δ. Δημήτριος (24/5/47 Βέρμιο), εφεδρ. Ανθυπολοχαγός Μ. Δούμπος ΜΑΥ (18/10/47 Νάουσα), Α. Ζαβές (28/10/47 Νάουσα), Καρύδης Α. (16/7/49 Βέρμιο), ανθυπολοχαγός Καρύδας Α. (7/5/47 Βέρμιο), εφεδρ. Ανθυπολ. Γ. Κολωνιάρης (13/1/49 Νάουσα), εφεδρ. ανθυπολοχαγός. Χ. Πελειάδης (13/6/47 Βέρμιο), ανθυπ. Πορτολιός Μ. (31/8/47 Νάουσα), εφεδρ. Ανθυπ. Σταματόπουλος Π. (13/1/49 Νάουσα), εφεδρ. Ανθυπ. Χαϊδευτός Α. (22/12/48 Νάουσα), αθυπασπιστής Αρτόπουλος Ν. (17/5/48 Βέρμιο). Μετά από σύλληψη : Αν/χης Κοντώσης Χ. (13/1/49 Νάουσα), λοχαγός Σταματόπουλος Α. (13/1/49 Νάουσα), εφεδρ. Ανθυπίατρος Δημητριάδης Γ. (24/5/47 Βέρμιο), ΔΕΑ Παπαδρικόπουλος Χρ. (24/5/47 Βέρμιο), Ποντίδης Γ. (24/5/47 Βέρμιο). Από το χωριό Κεφαλοχώρι οι Μπιτζιόπουλος Νικόλαος του Θωμά (14/2/48 από νάρκη στη περιοχή της Δράμας) και ο Αριστείδης Λιαμόπουλος (θεωρείται «εξαφανισθείς» στη μάχη της Νάουσας).

Με έγγραφο (2/9/48) της η Μητρόπολη Βέροιας προς την Ιερά Σύνοδο αναφέρει ως θύματα της περιόδου τους παρακάτω ιερείς: Αναστάσιος Παπαγιαννόπουλος (εφημέριος Μονοσπίτων), Γεώργιος Μαγαλιός (εφημέριος Π. Προδρόμου) και Αθανάσιος Πείος (εφημέριος Κοπανού) (πηγή: ΠΑΥΛΕΙΟΣ ΛΟΓΟΣ τ. 63).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΟ

ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ - ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ ΕΜΦΥΛΙΟΥ

(31/10/1946- Αρχές Σεπτέμβρη 1949)

Στο χρονολόγιο που ακολουθεί γίνεται προσπάθεια να καλυφτεί το σύνολο των πολιτικών και στρατιωτικών γεγονότων που συνέβησαν στη Ημαθία σε συνδυασμό πάντα με τις γενικότερες εξελίξεις στην Ελλάδα. Έγινε προσπάθεια να υπάρξει διασταύρωση των στοιχείων, με βάση τις υπάρχουσες πηγές (ανακοινώσεις ΔΣΕ και ΓΕΣ, αναμνήσεις αγωνιστών, δημοσιεύματα Τύπου κ.α), ώστε ο αναγνώστης να έχει κατά χρονική σειρά την εξέλιξη των γεγονότων του Εμφυλίου.

Όσον αφορά τις ανακοινώσεις του ΓΕΣ (που είναι στην καθαρύουσα) αφαιρέθηκαν επίμαχες εκφράσεις όπως «συμμοριτής» κ.α) ενώ θα πρέπει να σημειωθεί και ο χαρακτήρας προπαγανδιστικής υπερβολής που έχουν ορισμένα από τα στοιχεία που αναφέρονται (π.χ απώλειες ανταρτών ΔΣΕ, καταστροφές σε κατοικημένες περιοχές, στρατολόγηση στις γραμμές του ΔΣΕ κ.α). Επίσης πιθανά κάποιες από τις ημερομηνίες να μην είναι ακριβείς (να υπάρχει δηλαδή απόκλιση 1-2 ημερών) εξαιτίας σφαλμάτων στην μετάδοση των ειδήσεων από τις διάφορες εφημερίδες της εποχής.

1946

31 Οκτώβρη: Δυνάμεις του ΔΣΕ με επικεφαλής τον Απ. Τριανταφυλίδη χτυπούν το σταθμό χωροφυλακής στη Καστανιά και συλλαμβάνουν 4 χωροφύλακες.

4 Νοέμβρη: Μερικός ανασχηματισμός της Κυβέρνησης του Λαϊκού Κόμματος, των υπουργών των Εσωτερικών και της Δημόσιας Τάξης, δείγμα των δυσκολιών που αντιμετώπιζε στην αντιμετώπιση του ΔΣΕ. Την ίδια περίοδο κατατίθεται σχέδιο Ψηφίσματος με τίτλο «Περί μέτρων επιεικείας και αναστολής διώξεως των παραπλανηθέντων αναρχικών».

5 Νοέμβρη: Σε σχετικό δημοσίευμα του «Ριζοσπάστη» καταγγέλλεται πως στη Βέροια εξαιτίας της τρομοκρατίας που έχει εξαπολυθεί συνελήφθησαν ή αναγκάστηκαν να φύγουν 250 δημοκράτες από την πόλη.

Επίθεση σε Φυτειά.
ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ 27/12/46

5 & 6 Νοέμβρη: Από το 517 Τ.Π διενεργήθηκαν εκκαθαριστικές επιχειρήσεις στις περιοχές Γεωργιανοί-Τριπόταμος-Κορνήνιο καθώς και στις 13/11 στην περιοχή Βερμίου, στις 15/11 στις Βαρβάρες και την 21/11 σε Γεωργιανούς.

6-12 Νοέμβρη: Από δυνάμεις της 33ης ταξιαρχίας πραγματοποιήθηκε εκκαθαριστική επιχείρηση σε Βέρμιο. Κατά τις μάχες σύμφωνα με τα στοιχεία του ΓΕΣ υπήρχαν 2 αξιωματικοί τραυματίες, 1 οπλίτης νεκρός και 3 τραυματίες, ενώ από την μεριά των ανταρτών 5 νεκροί. Σε ανακοίνωση του το Αρχηγείο Κεντρικής και Δυτικής Μακεδονίας του ΔΣΕ αναφέρει :

«Ο εχθρός αρχίζει εκκαθαριστικές επιχειρήσεις ενάντια στα τμήματά μας του Βερμίου με μια Μεραρχία της Βέροιας και μια Ταξιαρχία από τη Φλώρινα που βάσταξαν ως τις 11/12/46, τα τμήματά μας, το πρώτο συγκρούστηκε στις 9/12/46 και ώρα 09.40 που υποστήριζαν αεροπλάνα και Πυροβολικό. Οι μάχες βάσταξαν 48 ώρες και πήραν πολλές φάσεις οπότε ο εχθρός υποχρεώθηκε κάτω από τα χτυπήματά μας να οργανώσει εστίες αντίστασης στα υψώματα Κουτσούφλιανης και να περιοριστεί σε καθαρά αμυντικό αγώνα. Εως ότου έφτασε άλλο Τάγμα με αποστολή μαζί με το Πυροβολικό και την Αεροπορία να καλύψει τη σύμπυξη του.

Τελικά ο εχθρός ενώ ανέβηκε για εκκαθαριστικές επιχειρήσεις, αναγκάστηκε να συμπυκνωθεί άτακτα προς Γιαννακοχώρι-Νάουσα. Πολλούς τραυματίες του επέδωσε στο Γιαννακοχώρι. Απώλειες εχθρού ο φασίστας λοχαγός Πιλίκας, ένας ανθυπολοχαγός και 25 υπαξιωματικοί, στρατιώτες και χωροφύλακες και πολλοί τραυματίες. Δικές μας απώλειες 3 νεκροί και 5 τραυματίες. Λάφυρα ένα μπρεν και πολλά πυρομαχικά διαφόρων ειδών. Η παρουσία του πυροβολικού και της αεροπορίας στις παραπάνω επιχειρήσεις χωρίς αποτέλεσμα. Στρατιωτικός Διοικητής Κικίτσας».

10 Νοέμβρη: Ομάδες του ΔΣΕ ανατινάζουν τη γέφυρα της Αραπίτσας Νάουσας και κόβουν την τηλεφωνική γραμμή με τη Βέροια. Επίσης

ομάδα του ΔΣΕ ανατινάζει τμήματά του δρόμου Βέροιας-Κοζάνης στην Καστανιά και καταστρέφει πολλούς τηλεγραφικούς στύλους.

13-14 Νοέμβρη: πραγματοποιείται περιορισμένης έκτασης εκκαθαριστική επιχείρηση στο Βέρμιο με τη συμμετοχή των 518 και 519 ταγμάτων του «εθνικού στρατού».

15 Νοέμβρη: Ομάδα του ΔΣΕ επιτίθεται σε φυλάκιο στις Βαρβάρες και ανατινάζει το πορθμείο του Αλιάκμονα, τραυματίζοντας έναν στρατιώτη.

15 Νοέμβρη: Ομάδα του ΔΣΕ κυκλώνει τη συνοικία Παναγία της Νάουσας.

18 Δεκέμβρη: Επίθεση του ΔΣΕ στο Γιαννακοχώρι. Για τη καταδίωξη του ο στρατός χρησιμοποιεί και αεροπορία!

19 Δεκέμβρη: Απόσπασμα του ΔΣΕ που επιχειρεί πέρασμα από το Βέρμιο στα Πιέρια δέχεται αεροπορική επίθεση στην περιοχή του Αλιάκμονα.

20 Νοέμβρη: Μετά τη επίσκεψη του Π. Κανελόπουλου στη Β. Ελλάδα κατά την παρέμβαση του στη Βουλή αναφέρει ανάμεσα σ' άλλα για την κατάσταση που συνάντησε : «Μέσα στη Νάουσα ο κυβερνητικός στρατός έχει περιχαρακωθεί σε μία μόνο συνοικία της πολιτείας και περιορίζεται στο να φρουρεί τα εργοστάσια Λαναρά». («ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ» 20/11)

20 Νοέμβρη: Το Γενικό Αρχηγείο του ΔΣΕ με Διακήρυξη του, καλεί όλους όσοι οπλίστηκαν ή καλούνται να οπλιστούν από την Εθνοφυλακή να παραδώσουν τα όπλα ή να αρνηθούν να οπλιστούν.

21 Νοέμβρη: Δημοσιεύεται απόφαση του Π.Γ του ΚΚΕ με τη οποία το ΚΚΕ αποκρούει τη συκοφαντία, ότι ο εμφύλιος πόλεμος «υποκινείται από τα έξω» και δηλώνει ότι Αριστερά δέχεται συνεννόηση με βάση την έκθεση της αγγλικής κοινοβουλευτικής αποστολής στη Ελλάδα.

22 Νοέμβρη: Σε μάχη μεταξύ δυνάμεων του ΔΣΕ με ομάδα στρατού (518 τάγμα) στο Αρκοχώρι πέφτει νεκρός ο Βασίλης Γ. Γκαλίτσος (επικηρυγμένος με 5.000.000δρχ.) και συλλαμβάνεται ο Κ. Κουγούσης από τη Βέροια, ενώ ανακαλύπτεται και κρύπτη με πυρομαχικά.

24 Νοέμβρη: Διμοιρία χωροφυλακής συγκρούεται με 25μελή ομάδα του ΔΣΕ στην «Κουτσούφλιανη». Μετά από 5ωρη μάχη νεκροί από μέρους του ΔΣΕ ήταν οι Ιωάννης Χαιρόπουλος και Θεόδωρος Συμεωνίδης.

25 Δεκέμβρη: Δύναμη 200 ανταρτών (με επικεφαλής το καπετάν Τίγρη-Πέτρος Πετρίδης) χτύπησε τη Φυτιά την οποία υπεράσπιζε ένας λό-

χος χωροφυλακής καθώς και ΜΑΥδες του χωριού. Μετά από 5ωρη μάχη εγκατέλειψαν το χωριό οι υπερασπιστές του και για λίγες ώρες κατέλαβαν το χωριό οι δυνάμεις του ΔΣΕ. Στις εφημερίδες της εποχής αναφέρονται ως νεκροί 4 αντάρτες του ΔΣΕ, καθώς και 1 στρατιώτης, 1 χωροφύλακας (Αχιλλέας Τρομπούκης), ενώ τραυματίστηκαν 4 στρατιώτες και 3 χωροφύλακες.

Σε σχετική ανακοίνωση του Γ'ΣΣ αναφέρεται : «...Οι Κ/συμμορίται γενόμενοι κύριοι του χωριού ελεηλάτησαν περί τας 40 οικίας εντός των οποίων εκάησαν ζώντες 11 γέροντες και παιδιά. Ανεξακριβώτως παρέμεινεν ο αριθμός των σφαγιασθέντων εθνικοφρόνων κατοίκων του χωριού. Εκ της δυνάμεως του λόχου χωροφυλακής εφονεύθη εις χωροφύλαξ και ετραυματίσθησαν 4. Των Κ/Σ αι απώλειαι δεν εξακριβώθησαν. Λόχος του 592 Τ.Π και του 518 Τ.Π κινηθέντες εισήλθον εις το χωριόν την 26ης Δεκεμβρίου, πλην οι Κ/Σ είχαν ήδη αποχωρήσει προς το Κάτω Βέρμιον». Από εφημερίδες της εποχής αναφέρονται ως νεκροί από τους πολίτες οι : Γεώργιος και Εμμανουήλ Τίμτζας, Δήμητρα και Ελισάβετ Τίμτζα, Ευανθία, Μαρία και Κώστας Χρήστου, Ελένη Τόσκα και Σωτήρης Περηφανόπουλος. Για την μάχη σε ανταπόκρισή του ο «ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ» (2/1/47) δίνει την παρακάτω ενδιαφέρουσα ειδήση: « Ο Μητροπολίτης Βεροίας Αλέξανδρος κατά τον λόγο του στη κηδεία του χωροφύλακα που σκοτώθηκε στη Φυτειά αποκάλυψε ότι «οι αντάρτες είχαν ειδοποιήσει του κατοίκους να παραδώσουν τον οπλισμό τους δίνοντας εις αυτούς τετραήμερον προθεσμίαν ήτις έληξεν την ημέραν των Χριστουγέννων, μετά την εκπνοήν της οποίας είχαν δηλώσει εις αυτούς ότι θα τους εκτυπούσαν».

1947

3 Γενάρη: Αντάρτες του ΔΣΕ μπήκαν στο χωριό Πατρίδα για 6 ώρες και μίλησαν στους κατοίκους για τους σκοπούς του ΔΣΕ. Στη συνέχεια αποχώρησαν αφού πήραν τρόφιμα και έναν εθελοντή.

8 Γενάρη: Δυνάμεις του ΔΣΕ συγκρούονται με χωροφύλακες στη Λευκόπετρα με έναν τραυματία χωροφύλακα.

9 Γενάρη: Σύγκρουση δυνάμεων του ΔΣΕ με χωροφύλακες στη Γεωργιανή.

9 Γενάρη: Δύναμη 200 ανταρτών μπήκε στα Λευκάδια, παρέλαβε τρόφιμα, ρουχισμό και ζώα και μετά από 4ωρη παραμονή αναχώρησε. Ως επικεφαλείς φέρονται οι Άγρας, Βεροιώτης και Ερμής.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΠΑΙΘΡΟ
ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΙΣ ΣΤΗ ΛΑΚΟΝΙΑ ΚΑΙ ΑΡΚΑΔΙΑ
**ΑΝΤΑΓΩΓΕΣ 3 ΧΛΜ. ΑΠΟ ΤΗ ΒΕΡΡΟΙΑ - ΣΥΜΒΛΑ-
ΚΕΙ ΣΤΗ ΡΟΥΜΕΛΗ, ΗΠΕΙΡΟ, ΘΕΣΣΑΛΙΑ, ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ**

Το κομμάτι της Ελλάδας που βρίσκεται στα νότια της χώρας, από την Αρκαδία μέχρι την Λακωνία, είναι η περιοχή που περισσότερο έχει υποστεί τις συνέπειες της εμφύλιας σύρραξης. Η κατάσταση είναι ιδιαίτερα δύσκολη, με συχνές συγκρούσεις και ανταγωγές που επηρεάζουν την καθημερινή ζωή του πληθυσμού. Οι ανταγωγές πραγματοποιούνται σε απόσταση 3 χιλιομέτρων από τη Βέροια, σε διάφορες περιοχές της χώρας, συμπεριλαμβανομένης της Ρούμελης, της Ηπείρου, της Θεσσαλίας και της Μακεδονίας.

ΟΙ ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ
ΚΑΤΕΒΑΙΝΟΥΝ ΤΗΝ ΤΡΙΤΗ
ΣΕ ΑΠΕΡΓΙΑ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ

Οι δημοσίοι υπάλληλοι έχουν αποφασίσει να κάνουν απεργία διαρκείας την Τρίτη. Η απεργία αυτή είναι αποτέλεσμα των διαφωνιών που υπάρχουν σχετικά με τις συνθήκες εργασίας και τις αποδοχές. Οι υπάλληλοι απαιτούν καλύτερες συνθήκες και αύξηση των μισθών, κάτι που οι αρμόδιες αρχές αρνούνται να κάνουν.

ΝΙΚΗ Η Α
ΠΡΟΕΔΡΕΥΕΙ
ΕΞΕΛΕΓ
Παρασκευή

Η Νίκη Η Α, η οποία είναι η πρόεδρος της Εξελίξης, είναι η κεντρική φιγούρα της εβδομάδας. Η Νίκη Η Α έχει λάβει μέρος σε πολλές δραστηριότητες και έχει κερδίσει την αναγνώριση του κοινού. Η Νίκη Η Α είναι μια γυναίκα με πολλές ιδιότητες και είναι πολύ δημοφιλής.

Επίθεση στη Βέροια.
ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ 5/11/47

Επίθεση στο Ηλεκτρικό εργοστάσιο της
Βέροιας. ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ 17/11/47

11 Γενάρη: Επίσκεψη του διαδόχου Παύλου και της πριγκίπισσας Φρειδερίκης στη Βέροια, στα πλαίσια της ανόρθωσης του κλονισμένου ηθικού των «εθνικών δυνάμεων». Στα δημοσιεύματα της εποχής διαβάζουμε :

«Την 11.30 π.μ. αφίκετο εις την πόλιν της Βέροιας η Α.Μ. ο διάδοχος Παύλος, συνοδευόμενος υπό της πριγκίπισσας Φρειδερίκης, του σωματάρχου Βεντήρη, του ανωτέρου διοικητή κ. Τσαταλού και πολλών άλλων ανωτέρων αξιωματικών. Έξω της πόλεως το βασιλικόν ζεύγος υποδέχθη ο νομαρχης κ. Πεντζίκης, ο δήμαρχος κ. Τσιράκογλου, ο μητροπολίτης Αλέξανδρος και λοιπαί αρχαί. Επίσης είχαν παραταχθή κατά μήκος της οδού οι μαθηταί και οι μαθήτριά των σχολών μετά του διδασκόντος προσωπικού. Εκείθεν κατευθύνθησαν εις νομαρχίαν, εν μέσω ακράτητου ενθουσιασμού, χειροκροτούμενοι υπό τους πλήθους. Ο δε διάδοχος εν συνεχεία μετέβη μετά των αξιωματικών εις τον στρατώνα και επιθεώρησεν την ταξιαρχίαν, η δε πριγκίπισσα Φρειδερίκη εδέχθη διαφόρους επιτροπάς, συλλόγους και σωματεία και διένειμεν 350 δέματα ρουχισμού. Ακολούθως το διαδοχικόν ζεύγος κατευθύνθη εις το γυμνάσιον και εις το στρατιωτικόν νοσοκομείον

όπου επιθεώρησε τους ασθενείς. Προς τιμήν του ζεύγους ετέθη επίσημον γεύμα εις το εσπιατόριο «ΑΛΤ»... Μετά τας προσφωνήσεις των εκπροσώπων ο διάδοχος ευχαρίστησε δια τας εκδηλώσεις και τόνισε ότι θα γίνει το πα ώστε να αποκατασταθή η τάξις και ασφάλεια» («ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΒΟΡΡΑΣ» 12/1/47)

13 Γενάρη: Λεωφορείο κινούμενο από Κοζάνη, στο ύψος των Γεωργιανών ανατινάσσεται από νάρκη με αποτέλεσμα δύο νεκρούς επιβάτες και τέσσερις τραυματίες.

16 Γενάρη: Επίθεση ανταρτών σε χωροφύλακες – σκοπούς του εργοστασίου ηλεκτρισμού «Βέρμιον» έξω από τη Βέροια.. Συλλαμβάνονται δύο από αυτούς

21 Γενάρη: Κηρύχθηκε πανελλαδική απεργία των δημοσίων υπαλλήλων, που κράτησε 8 ημέρες.

25 Γενάρη: Ανακοινώνεται ο σχηματισμός κυβέρνησης από το τραπεζίτη Δ. Μάξιμο. Μετέχουν οι Τσαλδάρης, Γονατάς, Αλεξανδρής, Παπανδρέου, Βενιζέλος, Κανελόπουλος, Ζέρβας.

«Αντάρτες πήγαν στο Μοναστήρι του Προδρόμου της Βέροιας, πήραν τρόφιμα τα οποία φόρτωσαν σε 22 ζώα και έφυγαν προς το Πολυδένδρι» (ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ 25/1/47)

27 Γενάρη: Ομάδα ανταρτών μπαίνει στον Τριπόταμο. 7 χωρικοί ακολουθούν τους αντάρτες.

29 Γενάρη: Τμήματα του ΔΣΕ κατέστρεψαν 53 τηλεφωνικούς στύλους μεταξύ των χωριών Γεωργιανοί-Καστανιά, ενώ διακόπηκε η επικοινωνία με την Κοζάνη.

31 Γενάρη: Ομάδα ανταρτών μπήκε στο χωριό Τρίλοφος και έβαλε φωτιά σε σπίτια εθνικοφρόνων. Ταυτόχρονα κουβάλησαν προμήθειες με 16 ζώα για το βουνό

1 Φλεβάρη: Το ΕΑΜ με ανακοίνωσή του επαναλαμβάνει τη πρότασή του για ανακωχή και διακηρύσσει το ιερό και απαραβίαστο της ακεραιότητας του ελληνικού εδάφους.

2 Φλεβάρη: Δυνάμεις του ΔΣΕ μπαίνουν σε Τριπόταμο και Πολλά Νερά.

8 Φλεβάρη: Ο Γ.Γ του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ ζητά από την ελληνική κυβέρνηση να αναστείλει τις εκτελέσεις μέχρι να εκδοθεί η απόφαση του Συμβουλίου.

8 Φλεβάρη: Επίσκεψη υφυπουργού Εφοδιασμού Θεοχαρίδη στη Βέροια. Σε ομιλία του στη πλατεία Αγίου Αντωνίου τονίζει : « Εντός μικρού

διαστήματος θα παταχθεί η ανταρσία και θα επιβληθεί το κράτος του νόμου. Είς την Ελλάδα έχουν θέσιν μόνο οι πραγματικοί Έλληνες».

8 Φλεβάρη: Στις 11 μ.μ δύναμη ανταρτών χτυπά στρατιωτική δύναμη που βρισκόταν στο 5ο δημοτικό σχολείο (Καρσί μαχαλά)

2-14 Φλεβάρη: Πραγματοποιούνται-χωρίς ιδιαίτερα αποτελέσματα- εκκαθαριστικές επιχειρήσεις στις περιοχές νοτίου Βερμίου και Πιερίων. Σ' αυτές συμμετέχουν 3 τάγματα για το νότιο Βέρμιο και άλλα 3 για τα Πιέρια. Στις ανακοινώσεις του ΓΕΣ αναφέρεται πως κατέστρεψαν αποθήκες με τρόφιμα και πυρομαχικά των ανταρτών, ενώ από τις μάχες που δόθηκαν με τις δυνάμεις του ΔΣΕ ξεχωρίζει αυτή στις 5 Φλεβάρη στη περιοχή της Βεργίνας, όπου σκοτώθηκαν πέντε αντάρτες και τραυματίστηκαν 5 στρατιώτες, ενώ όπως τονίζει η ανακοίνωση του ΓΕΣ «συνάφθηκαν δύο συμπλοκές, συνελήφθησαν 2 αντάρτες καθώς και την κομματική επιτροπή της Βεργίνας (6μελή)». Συνολικά οι επιχειρήσεις αυτές (πάντα σύμφωνα με το ΓΕΣ) είχαν απώλειες για τον εθνικό στρατό 2 νεκρούς και 11 τραυματίες, ενώ για το ΔΣΕ 18 νεκρούς, 7 συλληφθέντες και 2 παραδοθέντες.

13 Φλεβάρη: «Πέθανε στη Νάουσα ο στρατιώτης Απ. Τσακίρης από το Αρκουδοχώρι. Είχε συλληφθεί στις 13/6/46 μαζί με 20 στρατιώτες από τη Βέροια και είχε βασανισθεί απάνθρωπα. Στις 10/10/46 δικάστηκε από τα Στρατοδικείο Γιαννιτών και αθωώθηκε. Από τον καιρό της σύλληψής του ήταν κατάκοιτος από τα βασανιστήρια» (ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ 19/2/46).

17 Φλεβάρη: Αντιπροσωπεία της Κ.Ε του ΕΑΜ παρουσιάζεται στη Επιτροπή Έρευνας του ΟΗΕ, εκθέτει την κατάσταση που επικρατεί στη Ελλάδα και αναπτύσσει τις απόψεις των κομμάτων του ΕΑΜ για τη λύση του Ελληνικού ζητήματος.

19 Φλεβάρη: Δυνάμεις του ΔΣΕ μπαίνουν σε Μονόσπιτα και Ριζώματα.

20 Φλεβάρη: Το Πρωτοδικείο Αθηνών βγάζει απόφαση για τη διάλυση της ΕΠΟΝ.

21 Φλεβάρη: «Ο αδειούχος στρατιώτης Μιχαλόπουλος απήχθη από την ΟΠΛΑ στη συνοικία Καλλιθέα της Βέροιας. Αντάρτες απήγαγαν από την Πατρίδα τον Κ. Ιωαννίδη» (Από τηλεγράφημα του Γ' ΣΣ στον Τύπο)

22 & 23 Φλεβάρη: Δυνάμεις του ΔΣΕ μπαίνουν σε Πατρίδα-Τρίλοφο-Αρκουδοχώρι-Μ. Σάντα-Τριπόταμο-Βεργίνα-Παλατίτσια-Καστανιά και στρατολογούν 230 καταίκους.

25 Φλεβάρη: Ομάδα ανταρτών χτύπησε τα Μονόσπιτα.

26 Φλεβάρη-10 Μάρτη: Πραγματοποίηση εκκαθαριστικής επιχείρησης από τα Γ'ΣΣ με την κωδική ονομασία «ΓΛΑΡΟΣ» στο Βέρμιο.

1 Μάρτη: Δυνάμεις του ΔΣΕ καταλαμβάνουν για λίγες ώρες τα Ανώματα και τις Βαρβάρες.

2 Μάρτη: Η Αγγλία καλεί την Αμερική να αναλάβει τα βάρη της κατοχής στη Ελλάδα. Η αμερικάνικη κυβέρνηση δηλώνει, ότι θα υποβάλει σχετική πρόταση στο Κογκρέσο.

3 Μάρτη: Ομάδα ανταρτών του ΔΣΕ μπαίνει στα Μονόσπιτα και αφοπλίζει 6 μοναρχικούς και παίρνει μαζί της παπά του χωριού που αρνήθηκε να παραδώσει τον σπλισμό του.

6 Μάρτη: Ενώπιον του Τριμελούς Εφετείου Θεσ/νικης εκδικάστηκαν 9 (!) μηνύσεις κατά του Ανέστη Σπανίδη, διευθυντή της εφημερίδας (που είχε παυτεί) «Ελεύθερος Λαός Βέροιας» για συκοφαντική δυσφήμιση «δια του Τύπου». Το δικαστήριο το καταδίκασε ερήμην σε 28 μήνες φυλάκιση.

8-10 Μάρτη: Με αφορμή πληροφορίες ότι ομάδες του ΔΣΕ βρισκόταν στην περιοχή Μικρής Σάντας και ποταμού Αλιάκμονα διοργανώνεται επιχείρηση από την ΧΙ μεραρχία. Σ' αυτή συμμετέχουν 2 λόχοι του τάγματος 592 καθώς και δυνάμεις των ΛΟΚ.

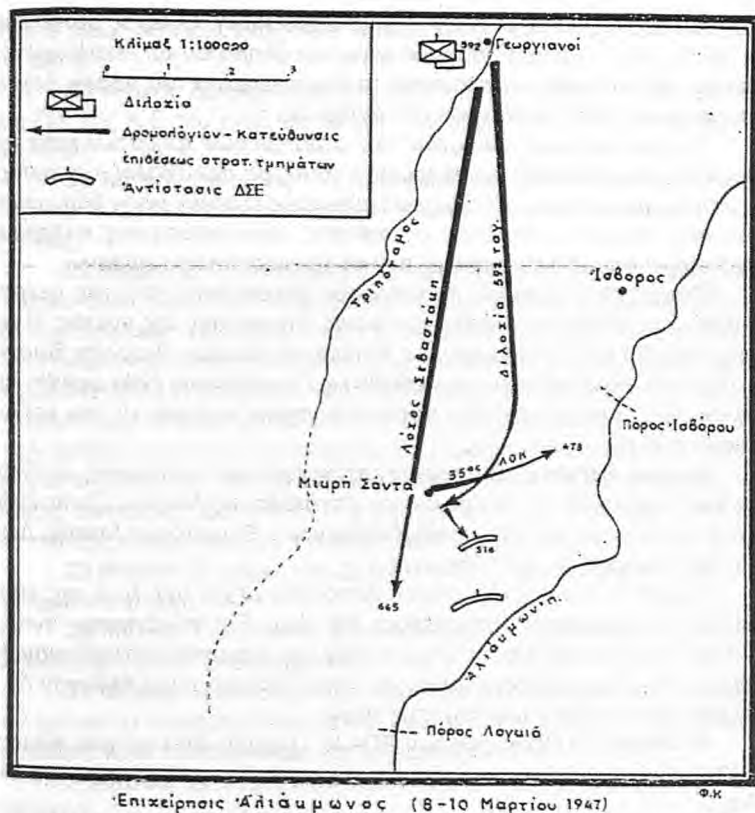
Η περιγραφή των μαχών που πραγματοποιήθηκαν εκεί μέσα από τα αρχεία του ΓΕΣ :

«Η δилоχία του 592 τάγματος μεταφερθείσα δι' αυτοκινήτων μέχρι του χωριού Γεωργιανοί, κατευθύνθη εκείθεν οδικώς προς την καθορισθείσαν θέσιν. Αλλά λόγω της επελθούσης νυκτός η εξερεύνησις απέβη άκαρπος και η δилоχία επανήλθεν προς διανυκτέρευσιν εις Γεωργιανούς.

Ο 3ος ΛΟΚ λόγω της μικρής του δυνάμεως, ανερχομένης εις 54 μόλις άνδρες, εκινήθη ολόκληρος. Όταν είχε προχωρήσει περί τα δύο χιλιόμετρα και ευρίσκετο της εσπέραν εις το ύψωμα 473, εβλήθη δραστηκώς υπό ενεδρευόντων ανταρτών και καθηλώθη.

Βραδύτερον ο λόχος ήρχισε βαλλόμενος και εκ ανατολικώς του ποταμού αντερεισμάτων. Καθ' όλην την νύκτα συνεχίσθη η ανταλλαγή πυρών μεταξύ του λόχου και των ανταρτών. Η δилоχία του 592 διεταχθείσα περί την 10μμ. Να σπεύση εις ενίσχυσιν του λόχου, ήλθεν εις επαφήν μετ' αυτού μόλις τις 6π.μ της επομένης. Αμφότερα τα τμήματα εκινήθησαν τότε προς Μικρήν Σάνταν. Ευθύς ως διήλθον περί την 7π.μ την νότιαν παρυφήν του χωριού, εδόχθησαν πυρά 4-5 αυτομάτων όπλων εκ του υψώματος 516.

Επιτεθέντα τα τμήματα κατέλαβον εντός βραχείας χρόνου το ύψωμα

των ανταρτών συμπτυχθέντων περί τα 600-800 μέτρα νοτιώτερον, οπόθεν διετήρησαν ούτοι την επαφήν βάλλοντες κατά των στρατιωτικών τμημάτων δι' οκτώ αυτομάτων όπλων.

Η τοιαύτη ενέργεια απεσκοπεί προφανώς εις την απασχόλησιν του στρατού προς κάλυψιν της διεκπαιραιώσεως δια του πόρου Λογκιά, πλησίον του οποίου ήταν συγκεντρωμένοι ως εξακριβώθη 400-500 αντάρτες, έχοντες προορισμόν τα Πιέρια. Την 8 π.μ της ιδίας ημέρας 9ης Μαρτίου απεστάλη εκ Βερροίας εις ενίσχυσιν των τμημάτων Αλιάκμονος και τρίτος

λόχος του 592 τάγματος υπό τον λοχαγό Σεβαστάκη. Ο λόχος ούτος αφίχθη την 5μ.μ εις το ύψωμα 665 αλλά λόγω του δύσβατου και κεκαλυμμένου εδάφους, δεν ηδυνήθη να πλησιάση τα έτερα τμήματα του πόρου Λογκιά παραμείναντος υπό τον έλεγχον των ανταρτών.

Τας αποτυχουσας ενεργείας των στρατιωτικών τμημάτων κατά την ημέραν της 9ης Μαρτίου ανεπλήρωσαν επιτυχείς προσβολαί των ανταρτών υπό της αεροπορίας. Εκτελέσασα αύτη τρεις εξόδους εντός δύο ωρών, προξένησε σοβαράς απωλείας εις τούτους, παρουσιάσοντας καταφανή στόχον λόγω της συγκεντρώσεως των εις περιωρισμένον χώρον.

Πρωωθηθείς ουλαμός πυροβολικού επεσήμενεν από της ημέρας την θέσιν του πόρου και έβαλλε κατ' αυτής διαρκούσης της νυκτός. Η ευρισκομένη από της 7ης Μαρτίου εις Κουμαριάν δυτικώς Βερροίας δилоχία του Τάγματος Βαθμοφόρων, πρωωθήθη εις Γεωργιανούς ένθα αφίχθη την 4μ.μ της 9ης Μαρτίου. Εκείθεν απέστειλεν ισχυρόν τμήμα εις τον νοτίως Ισβόρου πόρον.

Η έτερα δилоχία Βαθμοφόρων επεστρέφουσα εκ Ναούσης εις Θεσσαλονίκην εκρατήθη εις Βέρροισιν και απεστάλη εις Μικρήν Σάντα ένθα αφίχθη την 8μ.μ. Εκεί ετέθη εις της διάθεσιν του Ταγματάρχη Ναούμ, Διοικητού της δилоχίας του 592 Τάγματος.

Η μετά των ανταρτών επαφή διετηρήθη μέχρι την 1μ.μ της 10ης Μαρτίου. Αναγνωρίσεις εκπεμφείσαι της 4μ.μ δεν συνάντησαν αντάρτες. Κατά την επακολουθείσαν εξερεύνησιν της περιοχής ανευρέθησαν 44 πτώματα ανταρτών, διάφορα υλικά και κτήνη φόρτου, παρεδόθησαν δε 9 αντάρτες, αποκοπέντες του τμήματός των».

12 Μάρτη: Ο Πρόεδρος των ΕΠΑ Χ. Τρούμαν διακηρύχνει ανοικτά στα Κογκρέσο την άμεση ανάμιξη της χώρας του στα εσωτερικά της Ελλάδας.

13 Μάρτη: Δилоχία του 592 Τ.Π κινήθηκε προς Κουμαριά όπου δέχτηκε επίθεση από αντάρτες με αποτέλεσμα να έχει δύο στρατιώτες τραυματίες. Το χωριό με την παρέμβαση του στρατού εγκαταλείπεται από τους κατοίκους του.

17 Μάρτη: Το ΕΑΜ με τηλεγράφημά του προς την Διάσκεψη των τεσσάρων υπουργών των Μεγάλων Δυνάμεων στη Μόσχα διαμαρτύρεται για την αμερικάνικη επέμβαση και τονίζει ότι ο ελληνικός λαός «αποκρούει σύσσωμος κάθε πρόταση, οθενδήποτε προερχομένην και θίγουσα την Εθνικήν Τιμήν».

17 Μάρτη: Επίθεση δυνάμεων του ΔΣΕ στη Μελίκη. Η μάχη κρά-

ησε 9 ώρες. Υπήρχε ένας MAY νεκρός και 5 σπίτια καμένα στη περιοχή «Γεράκη».

20 Μάρτη: Δολοφονείται στη Θεσσαλονίκη ο Γιάννης Ζεύγος μέλος του Π.Γ της Κ.Ε του ΚΚΕ και πρώην υπουργός της κυβέρνησης Εθνικής Ενότητας.

21 Μάρτη: Δυνάμεις του ΔΣΕ μπαίνουν στο Χωροπάνι (Στενήμαχος) και σύμφωνα με τηλεγράφημα των αρχών «απαγάγουν 14 εθνικόφρονες»

22 Μαρτίου: Ο υπουργός δημόσιας Τάξης Ν. Ζέρβας επισκέπτεται τη Βέροια και Νάουσα. Επισκέφθηκε τη νομαρχία όπου δέχτηκε προϊστάμενους διάφόρων υπηρεσιών και στη συνέχεια πραγματοποίησε σύσκεψη με τη συμμετοχή αξιωματικών του στρατού και της χωροφυλακής. Στη συνέχεια δέχτηκε επιτροπές «ανταρτόπληκτων» δηλώνοντας: «Τόσον αυτός προσωπικώς όσο και η κυβέρνηση θα εφαρμόσουν δυναμικά μέσα και εντός ολίγου το μίσμα της αναρχίας θα εξαφανισθή τελείως. Στη συνέχεια αφίχθη εις Νάουσαν και τον υπεδέχθησαν ο διοικητής χωροφυλακής Φιοράκης, ο έπαρχος Ιωαννίδης, ο διοικητής του 518 τάγματος, ο δήμαρχος και πλήθος κόσμου» («ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΒΟΡΡΑΣ» 23/3/47).

23 Μάρτη: Δυνάμεις του ΔΣΕ μπαίνουν στον Τρίλοφο και παίρνουν τρόφιμα και ρούχα.

28 Μάρτη: Έξω από τη Βέροια εκτελείται ο υπολοχαγός Πολεμικής Διαθεσιμότητας Θ. Σκουλαριώτης.

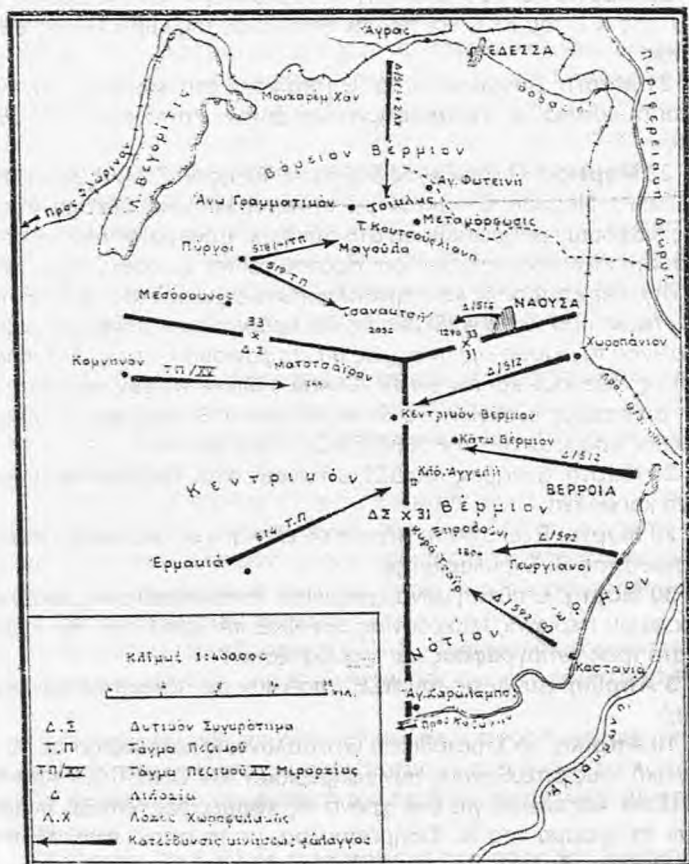
30 Μάρτη: Επίθεση μοναρχικών στα τυπογραφεία της εφημερίδας του γραφείου περιοχής Μακεδονίας του ΚΚΕ «ΑΓΩΝΙΣΤΗ». Εκτελούν με αυτόματο τρεις τυπογράφους και τραυματίζουν 7.

3 Απρίλη: Δυνάμεις του ΔΣΕ μπαίνουν σε Παλατίσια και Γεράκη (Μελίκη).

10 Απρίλη: Το Στρατοδικείο Θεσσαλονίκης καταδικάζει σε 10 χρόνια φυλακή τους υπεύθυνους των εφημερίδων «ΑΓΩΝΙΣΤΗΣ» και «ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ» και κλείνει για ένα χρόνο τις εφημερίδες, επειδή αναδημοσίευσαν το γράμμα του Ν. Σιδηρόπουλου, με το οποίο αποκάλυπτε τα παρασκήνια της δολοφονίας του Γ. Ζεύγου.

14 Απρίλη: Δυνάμεις του ΔΣΕ ανατινάζουν το εργοστάσιο ηλεκτροφωτισμού στη Βέροια, τοποθετώντας 60 κιλά δυναμίτη. Επικεφαλής ο καπετάν Νύκτας.

17 Απρίλη: Ομάδα του ΔΣΕ χτυπά το χωριό Τριπόταμος όπου συλλαμβάνει δύο αγροφύλακες καθώς και τη Ραχιά παίρνοντας τρόφιμα

Σχεδ. 16 Επιχείρησις: Φίλιππος (23-30 Απριλίου 1947)

Επιχείρηση "Φίλιππος" 23-30 Απριλίου 1947 ΓΕΣ

και ζώα για τις μεταφορές του.

22 Απρίλη: Στρατιωτικό αυτοκίνητο ανατινάσσεται από νάρκη έξω από τη Μελίκη με αποτέλεσμα ένας νεκρός και ένας τραυματίας στρατιώτης.

24 Απρίλη: Δυνάμεις του ΔΣΕ μπαίνουν στους Γεωργιανούς και σύμφωνα με ανακοίνωση των Αρχών «απαγάγουν τους Χ. Μπατσάρ και Ν. Δήμου».

25 Απρίλη: Δυνάμεις του ΔΣΕ με βλήματα «Πιατ» χτυπούν σπίτι σε Βέροια (περιοχή Λαδομύλων).

25 Απρίλη: Σύμφωνα με ανακοίνωση των Αρχών «Στρατιωτικά δυνάμεις κατέλαβαν το χωριό Σέλι. Σμήνος αεροπλάνων διεσκόρπισε δια ρουκετών και πολυβολισμών συμμορίτες. Ευρέθησαν εις το πεδίο μάχης 50 ημίονοι νεκροί».

26 Απρίλη: Σε περιοχή δυτικά της Νάουσας βρέθηκε κατεστραμένο το αεροπλάνο που είχε χαθεί στις επιχειρήσεις Ιανουαρίου. Ο πιλότος σμηναγός Διδασκάλου βρέθηκε σκοτωμένος. «Δεν «δευκρινίσθη αν το αεροπλάνον κατερρίφθη από τους αντάρτας» σύμφωνα με το επίσημο τηλεγράφημα.

27 Απρίλη: Δυνάμεις του ΔΣΕ χτυπούν το Νεόκαστρο. Οι δυνάμεις των ΜΑΥ σε συνεργασία με το 513 τάγμα αποκρούουν την επίθεση. Από τους ΜΑΥ αναφέρονται 15 νεκροί ενώ από τους αντάρτες 3.

27 Απρίλη: Δυνάμεις του ΔΣΕ μπαίνουν στη Μέση.

28 Απρίλη: Δυνάμεις του ΔΣΕ (20 αντάρτες) μπαίνουν στη συνοικία της Βέροιας «Γιολά Γκελντί» παίρνουν τρόφιμα και με

Επίθεση σε Βέροια.
ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ 29/4/47

ΠΙΑΤ καταστρέφουν 3 σπίτια με αποτέλεσμα έναν νεκρό και ένας τραυματία.

29 Απρίλη: Σύμφωνα με τηλεγράφημα των αρχών «Στη θέση Ντορτόπολη στο Βέρμιο ομάς στρατιωτών ευρέθη αντιμέτωπη μετά οράδας ανταρτών εκ των οποίων δύο ήταν γυναίκες. Επικολούθησε συμπλοκή κατά τη οποία εφονεύθη η 17ετής Ελένη Γαλανού εκ Ναούσης, η οποία είχε αναχωρήσει εκ της πόλεως την Μ. Παρασκευήν δια να συνταχθείς ανταρτικής ομάδας. Πλησίον του πτώματος ευρέθη εκτός του όπλους της και μαθητικών ηλικίων. Η κεφαλή της αποκοπίσας εξετάθη εις κοινήν θέναν προ του τμήματος Γενικής Ασφαλείας της Ναούσης. Οι υπόλοιποι 7 συμμοριταί κατόρθωσαν να διαφύγουν» (ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ 2/5/47).

29 Απρίλη: Κάρο προσκρούει σε νάρκη έξω από τις Βαρβάρες με αποτέλεσμα έξι νεκρούς.

23-30 Απρίλη: Διενεργείται εκτεταμένη επιχείρηση εκκαθάρισης Βερμίου με την επωνυμία «Φίλιππος». Την επιχείρηση διεξήγαγε η XI Μεραρχία με 8 τάγματα πεζικού, 11 Λόχους Ορεινών Καταδρομών, 2 Λόχους Χωροφυλακής, 4 ουλαμούς Πυροβόλων και Τμήματα Τεθωρακισμένων. Επρόκειτο για μια αποτυχημένη όσον αφορά τους στόχους της επιχείρησης του εθνικού στρατού που δεν πέτυχε το στόχο της που ήταν η εξόντωση των δυνάμεων του ΔΣΕ στο Βέρμιο, οι οποίες μετά από ελιγμό κατέφυγαν σε Πιέρια και Καϊμάκασταν. Από την πλευρά του εθνικού στρατού αναφέρονται ως απώλειες των ανταρτών 15 νεκροί, 25 συλληφθέντες και 8 παραδοθέντες.

2 Μαΐου: Ομάδα του ΔΣΕ μπαίνει στο χωριό Διαβατός και συγκεντρώνει τους κατοίκους στη εκκλησία όπου και τους παρουσιάζει τους στόχους πάλης του και ταυτόχρονα συγκεντρώνει τρόφιμα και ιματισμό.

5 Μαΐου: Τμήματα του ΔΣΕ χτυπούν την Μελίκη και το Νεόκαστρο. Υπάρχουν 27 νεκροί και 40 σπίτια καμένα.

6 Μαΐου: Στη θέση «πριόνια» του Σελίου συλλαμβάνεται 7μελής ομάδα ανταρτών με επικεφαλής των Αντώνη Τσέο (καπετάν Αρίκο) από τη Φυτειά, ο οποίος τα προηγούμενα χρόνια ανήκε στην ομάδα του Καπετάν Μπαρούτα.

6-7 Μαΐου: Τμήματα του ΔΣΕ (περίπου 150 ανδρών χωρισμένοι σε έξι ομάδες) από το αρχηγείο Πιερίων με επικεφαλής τον Δουλιγερίδη (άλλες πηγές αναφέρουν ως επικεφαλής τον καπετάν Νύχτα και τον Ζάντζαλη) χτυπούν τη Βέροια στις περιοχές «Λαδόμυλοι» «Ελλά» και «Κυριώτσια»: Δυνάμεις του στρατού (στη Βέροια εκείνη τη περίοδο

βρισκόταν 3 τάγματα, 2 λόχοι κομάντο, μηχανοκίνητο τμήμα και διοίκηση χωροφυλακής)) τους απωθούν. Υπάρχουν 6 νεκροί, 6 τραυματίες και 11 σπίτια καμένα. Νεκροί είναι οι Πρ. Φανόπουλος, Βαρβάρα Φανοπούλου και οι Ελπίδα, Μαριγώ, Κατίνα και Χρήστος Βλαχόπουλος. Η ταφή τους με πρωτοβουλία φορέων της πόλης μετατρέπεται σε συλλαλητήριο στον Άγιο Αντώνιο στο οποίο ζητείται να παρθούν μέτρα κατά του ΚΚΕ. Με στόχο την «τόνωση» του ηθικού ο υπουργός Β. Ελλάδας Ροδόπουλος συνοδευόμενος από τον αρχηγό του Γ' Σώματος Στρατού, επισκέπτεται στις 10 Μάη την Βέροια και τη Νάουσα πόλη υποσχόμενος ότι «αν οι κομμουνιστές τολμήσουν νέα επίθεση, αυτό θα τους στοιχίσει πολύ ακριβά».

21 Μαΐου: Πεθαίνει στην Αθήνα ο Γιώργης Σιάντος μέλος του Πολιτικού Γραφείου του ΚΚΕ, ο οποίος την περίοδο από το 1941 μέχρι την επιστροφή του Νίκου Ζαχαριάδη τις 29 Μαΐου 1945 από τα Νταχάου, ήταν Α' γραμματέας της Κ.Ε του ΚΚΕ.

25 Μαΐου: Επίθεση του 518 τάγματος του «εθνικού στρατού» στο στρατηγείο του Βερμίου (12 χλμ. Δυτικά της Νάουσας) με αποτέλεσμα 1 αξιωματικός και 12 οπλίτες νεκροί καθώς και 4 τραυματίες. Ακόμη υπήρχαν 3 νεκροί μαχητές του ΔΣΕ των οποίων τα πτώματα ετέθησαν όπως αναφέρουν οι εφημερίδες της εποχής «εις κοινήν θέαν» στη Νάουσα.

29 Μαΐου: Αυτοκίνητο προσκρούει σε νάρκη στο σιδηροδρομικό σταθμό της Βέροιας.

1 Ιούνη: Σε σύγκρουση δυνάμεων του ΔΣΕ με το «Εθνικό Στρατό», οι αντάρτες κυριεύουν μεγάλο αριθμό οπλισμού.

3 Ιούνη: Στο δρόμο για το Αρκοχώρι δυνάμεις του 519 τάγματος σκοτώνουν 2 αντάρτες, τα πτώματα των οποίων τέθηκαν «εις κοινήν θέαν» στη Νάουσα.

9 Ιούνη: Απολύεται ο νομάρχης Μπεντζίκης. Νέος νομάρχης διορίζεται ο Ανδρέας Ευσταθίου.

12 Ιούνη: Δυνάμεις του ΔΣΕ μπαίνουν στα Μονόσπιτα.

13 Ιούνη: Δυνάμεις του ΔΣΕ μπαίνουν σε Ξεχασμένη και Κεφαλοχώρι και παίρνουν τρόφιμα.

19 Ιούνη: Σε ανταπόκριση της εφημερίδας «ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ» αναφέρονται τα εξής: «Σύμφωνα με πληροφορίες της εφημερίδας του ΣΑΝ στο χωριό Ξεχασμένη σκοτώθηκε ο αντισυνταγματάρχης Στεργιόπουλος. Δεν αναφέρεται αν ο αξιωματικός σκοτώθηκε σε μάχη με τους αντάρτες».

20 Ιούνη: Στο στρατοδικείο της Θεσσαλονίκης καταδικάζεται σε θάνατο ο διευθυντής της Εαμικής εφημερίδας της Νάουσας «ΕΞΟΡΜΗΣΗ»

Καβαλλάρης με τη κατηγορία ότι «διενεργούσε κατασκοπία».

21 Ιούνη: ΜΑΥδες επέδραμαν στο χωριό Ξεχασμένη και έσφαξαν στην πλατεία τον Αντώνη Στεργιόπουλο 55 χρονών. Έκαψαν επίσης το σπίτι του καθώς και τα σπίτια των δύο αδερφών του. Το θύμα ήταν αγωνιστής της Εθνικής Αντίστασης και ήταν έγκλειστος στο στρατόπεδο του «Παύλου Μελά» το 1944.

27 Ιούνη: Ο Μ. Πορφυρογένης εκπροσωπώντας το ΚΚΕ στο συνέδριο του Γαλλικού Κ.Κ διακηρύττει ότι « η αποφασιστική έκδοση και ανάπτυξη του ΔΣΕ... αναγκαστικά τείνει να αποκρυσταλλωθεί και αποκρυσταλλώνεται κιόλας προς τη δημιουργία μιας λεύτερης δημοκρατικής Ελλάδας, με δική της κυβέρνηση και δική της υπόσταση».

30 Ιούνη: Πραγματοποιούνται τα εγκαίνια της (στρατιωτικής) γέφυρας του Αλιάκμονα η οποία είχε καταστραφεί, στη περιοχή του χωριού Βαρβάρες. Σύμφωνα με δημοσιεύματα της εποχής παραβρέθηκε χιλιάδες κόσμος και οι πολιτικές και στρατιωτικές αρχές.

1-3 Ιούλη: Πραγματοποιείται πλατειά ολομέλεια της Επιτροπής περιοχής Μακεδονίας-Θράκης του ΚΚΕ. Σ' αυτήν γίνεται αναφορά στην κατάσταση που επικρατεί στη Β. Ελλάδα όπου ανάμεσα σ' άλλα αναφέρονται τα παρακάτω στοιχεία. Μέσα σ' ένα χρόνο στην περιοχή αυτή 25.000 δημοκρατικοί πολίτες πιάστηκαν, φυλακίστηκαν και εκτοπίστηκαν. Ακόμη πάνω από 50.000 είναι καταδιωκόμενοι, 270 στήθηκαν στα εκτελεστικά αποσπάσματα, 700 έπεσαν θύματα από συμμορίες της δεξιάς ενώ οι ξεσπιτωμένοι κάτοικοι ξεπερνούν τους 100.000.

5 Ιούλη: Συλλαμβάνονται μετά από επιχείρηση της χωροφυλακής με τη κατηγορία ότι ήταν μέλη της ΝΟΦ και παραπέμφθηκαν στο στρατοδικείο οι αγωνιστές Λουμπουρδής Θωμάς, Γκέσιος Ι. και Ζολύλης Γιώργος κάτοικοι Μονοσπίτων.

7 Ιούλη: Συλλαμβάνονται ως μέλη της ΝΟΦ οι αγωνιστές Δημήτρης Σαπουντζής, Γ. Διάκογλου, Χρήστος Μίλης, Αριστ. Λιάπης, Γρηγόρης Μπόγκος, Σ. Λυκόφτης, Ν. Ιωάννου, Γ. Παλάμης από Μονόσπιτα και Χρήστος Γκιάτης από Μαρίνα.

12 Ιούλη: Αυτοκίνητο της συνοδείας του ταξιαρχου Λάϊου προσέκρουσε σε νάρκη έξω από τη Βέροια και ανατινάχτηκε με αποτέλεσμα δύο στρατιώτες νεκροί και τρεις τραυματίες.

17 Ιούλη: Δημιουργείται ο ραδιοφωνικός σταθμός του ΔΣΕ «ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΕΛΛΑΔΑ».

20 Ιούλη : Πραγματοποιείται συλλαλητήριο διαμαρτυρίας στη Βέ-

ροια για την «εκμεταλλευτική τακτική» όπως καταγγέλλεται του εργοστασίου Ηλεκτρισμού της, «Βέρμιον».

24 Ιούλη: Συλλαμβάνεται ο Αντώνης Παπαγεωργόπουλος με την κατηγορία ότι ήταν «αρχηγός αυτοάμυνας Ριζωμάτων» καθώς και Θωμάς Βαρνογιάννης, Αριστείδης και Βασίλης Γκατζολίκας από Δάσκια.

26 Ιούλη: Αντάρτες μπαίνουν σε Πατρίδα και Ραχιά.

30 Ιούλη: Αντάρτες φτάνουν μέχρι το Πρεβαντόριο του Ελβετικού Ερυθρού Σταυρού, 3χλμ, έξω από τη Βέροια. 16 εργάτες προσχωρούν στον ΔΣΕ.

31 Ιούλη : « Η ταξιαρχία της Βέροιας πήρε μαζί της 3 κρατούμενους που βρέθηκαν αργότερα δολοφονημένοι στο χωριό

Σταυρός. Ανάμεσα στα θύματα είναι ο φοιτητής της Γεωπονικής Νίκος Μελιτζανάς γιός του Αριστείδη Μελιτζανά μέλους της Κ.Ε του ΑΚΕ που είχε δολοφονηθεί τον Φεβρουάριο του 1945 στη Μελίκη. Εκατοντάδες Βεροιώτες έχουν συλληφθεί και βασανίζονται από την ΕΣΑ. Το σύστημα της κλούβας εξακολουθεί να εφαρμόζεται. Από τις 9/4/47 έχουν πιάσει τον αντιπρόεδρο του Εργατικού Κέντρου, αυτοκινητιστή Μπιτζέλη και τον χρησιμοποιούν μαζί με άλλους σαν οδηγό για την εξερεύνηση των δρόμων από νάρκες» (ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ 31/7/47)

10 Αυγούστου: Εκδίδονται οι Πρώτες Πράξεις και Αποφάσεις του Γενικού Αρχηγείου του ΔΣΕ που έχουν την ευθύνη της κεντρικής εξουσίας στις ελεύθερες περιοχές μέχρι τη δημιουργία Προσωρινής Δημοκρατικής Κυβέρνησης, για την οργάνωση της λαϊκής εξουσίας, Δικαιοσύνης, διανομής της γης, υποχρεωτικής δωρεάν παιδείας κ.α.

«Στο αγρόκτημα Λαναρά που βρίσκεται έξω από το σιδηροδρομικό σταθμό της Νάουσας μπήκαν αντάρτες και πήραν ποσότητα χαρτιού» (ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ 10/8/47).

Δυνάμεις του ΔΣΕ συγκρούονται με το «εθνικό στρατό» σε Πλατύ, Αγκαθιά και Κεφαλοχώρι.

16 Αυγούστου: Δυνάμεις του ΔΣΕ μπήκαν στο Γιαννακοχώρι και πήραν τρόφιμα.

17 Αυγούστου: Ομάδα ανταρτών μπήκε στο χωριό Νικομήδεια, 48 κάτοικοι ακολουθούν τους αντάρτες.

18-19 Αυγούστου: Τμήμα του ΔΣΕ μπαίνουν στη Νάουσα. Τη Νάουσα υπερασπίζον το 592 Τάγμα με δυνάμεις 275 οπλιτών και 25 αξιωματικών καθώς και η υποδιοίκηση της Χωροφυλακής με 42 χωροφύλακες, 3 αξιωματικούς και 60 άνδρες των ΜΑΥ. Οι δυνάμεις του ΔΣΕ ανερχόταν κατ' εκτίμηση (υπερβολική) του ΓΕΣ στους 600 άντρες.

Να πως περιγράφει τη σχετική επιχείρηση το ΓΕΣ:

«Η ενέργεια των ανταρτών εξεδηλώθη την 21.10 της 18ης Αυγούστου δια ριπών αυτομάτων όπλων, βαλλομένων από βορείας κατευθύνσεως κατά των υποκαταστημάτων της Υποδιοικήσεως Χωροφυλακής, του Τμήματος Ασφαλείας και του Αστυνομικού Τμήματος. Οι άνδρες της Χωροφυλακής και ΜΑΥ παρά τα πυκνά πυρά εις α προσετέθησαν και τοιαύτα όλμων, διετήρουν σταθερώς τας θέσεις των.

Περί την 21.30 η επίθεσις επεξετάθη δυτικώτερον εις το χώρον σταθμεύσεως του 3ου λόχου όστις προσεβλήθη εκ τριών κατευθύνσεων, αλλά διετήρησε σταθερώς τας θέσεις του, καίτοι οι αντάρτες εχρησιμοποίησαν κατ' αυτού αντιαρματικά Πίατ και όλμους. Η επίθεσις εγενικεύθη περί την 21.45 δια ταυτοχρόνου προσβολής του σταθμού Διοικήσεως του Τάγματος του λόχου Διοικήσεως και των ανεπτυγμένων επί της δυτικής παρυφής τμημάτων του 1ου λόχου, ενώ ταυτόχρονα ο 4ος λόχος και τα ανεπτυγμένα τμήματά του εδέχοντο πυκνά πυρά ελαφρών και βαρέων όπλων. Αι επί των υψωμάτων Προφήτης Ηλίας και Άγιος Θεολόγος διμοιρίαι, προσβληθείσαι επίσης δια πυρών, διετήρουν σταθερώς τας θέσεις των.

Περί τη 22.00 εξερράγη πυρκαϊά εις δύο σημεία της πόλεως, επεκαταθείσα λόγω του πνεόντος ανέμου και της πυκνότητας των κισμάτων εις τα γειτονικά τετράγωνα.

Ο αγών συνεχίσθη, μέχρι των πρώτων ωρών της 19ης Αυγούστου. Από της 4.15 οι αντάρτες ήρχισαν αποσυρόμενοι.

Η επιδρομούσα δύναμις ανερχομένη εις 600 και πλέον απετελείτο εκ 400 ανταρτών του Αρχηγείου Βερμίου και 200 το Αρχηγείου Πισριών-Ολύμπου. Την όλην διεύθυνσιν της επιθέσεως είχε ο διοικών το Αρχηγείο Βερμίου Διάκος. Ο μείζων όγκος της δυνάμεως ταύτης εισέβαλεν εις την πόλιν δια της βορείας παρυφής εκ της θέσεως Αλώνια, καθοδηγούμενος υπό εντοπίων ανταρτών. Δια τη καθυστέρησι της αφίξεως εισχύσεων είχαν ναρκοθετηθή εις τρία σημεία η προς Βέρροισιν οδός. Την ίδια νύκταν προσεβλήθη ανεπιτυχώς (προφανώς για αντιπερισπασμό) και το χωριό

Μαρίνα.

Η εν Βερροία διοικήσεις της 51ης Ταξιαρχίας εις ην ανήκε το 592 Τάγμα, λαβούσα το πρώτον γνώσιν της επιθέσεως περί την 22.00 επεβίβασεν αυτοκινήτων άπαντα τα διαθέσιμα τμήματα ήτοι λόχον του 516 και τοιούτον του 615 τάγματος και τον 33ο Λόχον Ορεινών Καταδρομών.

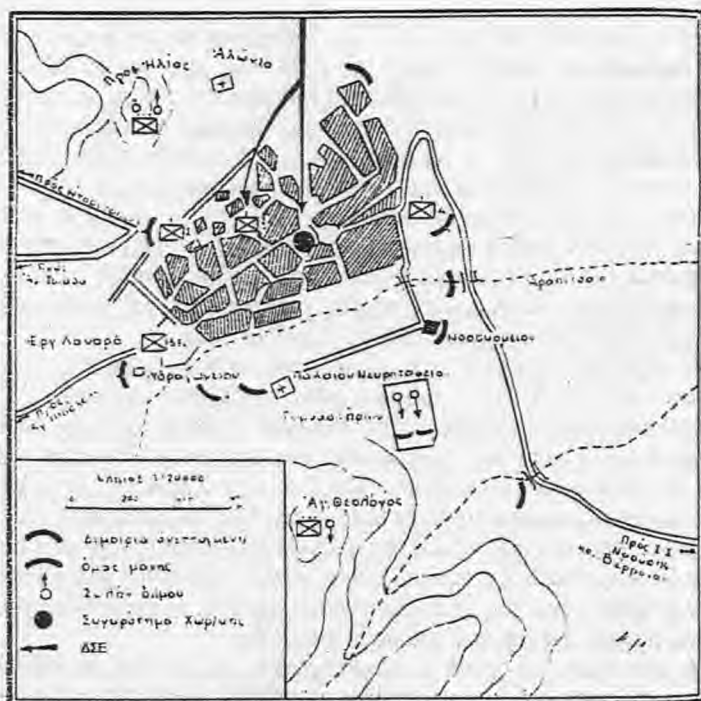
Η φάλαγξ εκινήθη εκ Βερροίας την 23.15 συνοδευομένη υπό ουλαμού πεδινού πυροβολικού και στοιχείου τεθωρακισμένων. Αύτη δεν ηκολούθησε την προς Νάουσαν αμαξιτήν οδόν, επί τη προόψει ναρκοθετήσεως της, αλλ' ετέραν ανατολικώτερον, ήτις είχαν αναγνωρισθή προ εικοσαήμερου ως βατή εις τροχόν. Ηδη όμως η οδός αύτη εις απόστασιν οκτώ χιλιομέτρων από Βερροίας ευρέθη διακεκομμένη και κεκαλυμμένη υπό ομβρίων υδάτων εις μήκος 500 και πλέον μέτρων.

Η φάλαγγς ευρεθείσα προ απροόπτου τούτου κωλύματος αντί ν' αναστραφή και εισέλθη εις τη αμαξιτήν οδόν, απεβίβασε τους λόχους οίτινες εκινήθησαν οδικώς αφιχθέντες εις Νάουσα την 8π.μ της 19ης Αυγούστου, πέντε ώρας μετά την αποχώρησιν των ανταρτών. Την ιδίαν ώραν αφίχθη δι' αυτοκινήτων εξ Εδέσσης λόχος το 518 Τάγματος. Τα τμήματα ενισχύσεων και τα ανασυνταχθέντα τοιαύτα του 592 Τάγματος ετέθησαν εις κίνησιν μόλις περί την 8π.μ προς τας κατευθύνσεις Ντορτόπολι και Νοτίου Βερμίου δια την καταδίωξιν των συμμοριτών αλλ' επανήλθον χωρίς να επιτύχωσιν επαφήν λόγω του μεσολαβήσαντος χρόνου. Η προς Ντορτόπολι κινήθειςά φάλαγξ ανεύρε δύο πτώματα ανταρτών.

Αι απώλειαι του στρατού, Χωροφυλακής και αμάχου πληθυσμού ήσαν: 1 νεκρός και 6 τραυματίαι οπλίται του 592 Τάγματος, 2 νεκροί και 3 τραυματίαι οπλίται Χωροφυλακής, 4 νεκροί, 7 τραυματίαι και 83 απαχθέντες εκ των κατοίκων. Διαφυγόντες 20 εκ των απαχθέντων επανήλθον. Αποτεφρώθησαν τα καταστήματα της Δημαρχίας, Δημοσίου Ταμείου, Οικονομικής Εφορίας και Τμήματος Χωροφυλακής, ο Ναός του Αγίου Μηνά και περί τας 100 οικίας.

Οι αντάρτες έσχον δέκα νεκρούς και ένα παραδοθέντα. Κατά τας μεταδοθείσας υπό των επανελθόντων εκ της απαγωγής ιδιωτών, ο αριθμός των τραυματιών ους παρέλαβον οι αντάρτες φεύγοντες ανήρχετο εις τριάκοντα» (ΔΙΣ/Φ.1041/Α/44α).

Σε ανταπόκριση του ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗ στον απόηχο των γεγονότων αναφέρονται τα εξής : «Ο χθεσινός Τύπος δημοσιεύει λεπτομερείς ανταποκρίσεις για την επίθεση στη Νάουσα. Σύμφωνα με τις πληροφορίες αυτές οι αντάρτες επιτέθηκαν στη Νάουσα ήταν 600-1000 με επικεφαλής τον Διά-

*Επίθετοι κατά της Ηεοσύνης (113-15/5/1947)

Επίθεση στην Νάουσα 18-19/8/47 ΓΕΣ

κα, συμμετείχαν δε στην επιχείρηση δύο λόχοι του Καϊμακτσαλάν με τους Λάμπη και Αριστείδη. Όλες οι πληροφορίες των ανταποκριτών συμφωνούν ότι στόχος των επιθέσεων υπήρξαν τα αστυνομικά και δημόσια καταστήματα. Στη Νάουσα βρισκόταν ένα τάγμα, 25 χωροφύλακες και δύναμη ΜΑΥδων. Ταυτόχρονα επίθεση έγινε και στο χωριό Μαρίνα όπου υπήρχε ένα τάγμα. Δύο γέφυρες στο δρόμο Νάουσας-Βέροιας και ανατολικά του Κοπανού ανατινάχτηκαν. Είχαν επίσης ναρκοθετηθεί και οι δρόμοι Νάουσας-Βέροιας και Νάουσας-Κοπανού. Σύμφωνα με τις ίδιες πληροφορίες οι αντάρτες «μπήκαν στη πόλη από τα διάκενα των φυλακίων» (ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ)

και «εξεδήλωσαν επίθεσιν κατά τις διοικήσεις του τάγματος το οποίον υποχρέωσαν να καθηλωθή» (ΦΩΣ). Οι αντάρτες επέτυχαν «να κυριαρχήσουν ευθύς εξ' αρχής του μεγαλύτερου τμήματος της πόλεως» (ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ). Ο μοναρχικός τύπος προσπαθώντας να μειώσει τη στρατιωτική κυβερνητική αποτυχία στην άμυνα της Νάουσας μιλάει για σαμποτέρ που είχαν μπει στην πόλη πριν μία εβδομάδα και στη βοήθεια των ντόπιων κομμουνιστών. Το επιχείρημα αυτό ικανό στους μοναρχικούς για να δικαιολογήσουν νέες σφαγές των πολιτών δεν παρουσιάζει τη στρατιωτική μορφή της επίθεσης που υπήρξε κεραυνοβόλα, κυκλωτική και με συγκεκριμένους στόχους. Οι κυβερνητικές δυνάμεις σύντομα άδειασαν τα κτίρια που κατείχαν και οι αντάρτες τα' καψαν. Οι αντάρτες το πρωί προχώρησαν ανενόχλητοι (καινή ομολογία όλων των εφημερίδων) πλην της ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ που μας γράφει ότι «οι συμμορίται τας πρωϊνάς ώρας απωθήθησαν». Επίσημη ανακοίνωση αναφέρει ότι οι ενισχύσεις έφτασαν μετά τις 6 το πρωί και οι αντάρτες άρχισαν να αποχωρούν από τις 4.

Πληροφορίες επίσης από την πλευρά των μοναρχικών εφημερίδων αναφέρουν ότι «η επίθεσις αναμενόταν». Από πολλές ημέρες είχε παρατηρηθεί μεγάλη κίνηση ανταρτών που είχαν σταθμεύσει 25χλμ. έξω από τη Νάουσα. Αναφέρουν επίσης ότι έγκαιρα είχαν ειδοποιηθεί προ δύο εβδομάδων δηλαδή, οι στρατιωτικές αρχές για να στείλουν ενισχύσεις οι οποίες δεν έφτασαν. Απεναντίας το 2ο τάγμα που υπήρχε στη Νάουσα μετακινήθηκε. Προφανώς πρόκειται για το τάγμα της Μαρίνας που η κυβερνητική στρατηγική το προόριζε για εφεδρεία μια που περίμενε την επίθεση, αλλά που και αυτό καθηλώθηκε με την ταυτόχρονη επίθεση του ΔΣΕ. Και ενώ όλες οι πληροφορίες μιλούν για σφοδρές μάχες που έγιναν σε συγκεκριμένους στόχους, δηλαδή στα κτίρια όπου ήσαν οχυρωμένοι και απ' όπου διώχτηκαν οι κυβερνητικές δυνάμεις ο τύπος γράφει ότι οι κυβερνητικές δυνάμεις είχαν απώλειες 16 στρατιώτες, 2 χωροφύλακες και 3 ΜΑΥ.» (ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ 21/8/47).

Το θέμα μάλιστα πήρε διεθνείς διαστάσεις μέσω του πρακτορείου Ρώτερ που σε τηλεγράφημα του αναφέρει :

«Το ημιεπίσημον ελληνικό πρακτορείο ειδήσεων μετέδωσε σήμερον ότι 1.000 έλληνες αντάρται υπέστησαν σοβαρές απώλειες όταν η απόπειρα προς κατάληψιν μεγάλης μακεδονικής πόλεως της Νάουσας συνεντρίβη υπό των εθνικών δυνάμεων. Οι ακριβείς απώλειες δεν εγνώσθη εισέτι. Υπό των ελλήνων όμως στρατιωτών ανευρέθησαν 25 πτώματα, μετά μίαν επί των ανταρτών αεροπορική επιδρομήν. Η εναντίον της Ναούσης επίθεσις

αποτελεί μία εκ των πολλών τοιαύτων εναντίον παραμεθορίων χωρίων. Αν αντάρται είχαν εξαπολύσει απεγνωσμένες επιθέσεις κατά των έξω της Ναύσης κυβερνητικών φυλακιών, ενώ τη ίδια ώρα κομμουνιστάι που είχαν διεισδύσει εις την πόλιν τας τελευταίας ημέρας έθεται πυρ εις τα δημόσια κτήρια. Ενισχύσεις του ελληνικού στρατού εβοήθησαν εις την απόκρουσιν των επιτηθεμένων οι οποίοι υπεχώρησαν εις το όρος Βέρμιον».

Η επίθεση προκάλεσε έντονη ανησυχία και στον «συμμαχικό παράγοντα». 'Ετσι την πόλην για «τόνωση ηθικού» το απόγευμα της ίδιας ημέρας επισκέπτεται ο αρχηγός της αγγλικής αποστολής Ρώλιγκς !

Μετά την ολοκλήρωση της επιχείρησης αντιπροσωπεία αποτελούμενη από τον Έπαρχο Νάουσας Ιωαννίδη και τον Δήμαρχο Οικονόμου επισκέπτονται την Αθήνα και εξασφαλίζουν κονδύλιο 150.000.000 δρχ. για την αντιμετώπιση των καταστροφών. Αυτές σύμφωνα με σχετικό υπόμνημα που κατέθεσαν ήταν 195 πυρποπολημένες, 95 καταστήματα ενώ οι «απαχθέντες» (που προσχώρησαν στον ΔΣΕ) ήταν 67.

24 Αυγούστου: Δυνάμεις του ΔΣΕ χτυπούν στο Νεόκαστρο.

25 Αυγούστου- 8 Σεπτεμβρίου: Ξεκινά η εκκαθαριστική επιχείρηση με τη επωνυμία «ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ» στη περιοχή Βερμίου - Παϊκού - Κρούσια- Καιμακτσάλαν. Την επιχείρηση αναλαμβάνει η ΧΙ μεραρχία του Γ' Σώματος Στρατού. Κατά τη διάρκεια της επιχείρησης αναφέρεται η διάλυση 4-5 Σεπτέμβρη) τάγματος (δύναμης 250 ανδρών) ΔΣΕ με επικεφαλής τον καπετάν Πάνο. Σε ανακοίνωση του το ΓΕΣ για την επιχείρηση αναφέρει:

«...Το τάγμα ακολουθούμενον υπό εικοσάδας μεταγωγικών μεταφερόντων τραυματίας προτίθετο να διαπεραιωθή δια του πόρου Λογγιά (στον Αλιάκμονα περιοχή Ισβορου) εις τα Πιέρια. Η 51η Ταξιαρχία υπαχθείσα προσωρινώς από τη 3ην Σεπτεμβρίου υπό τη διοίκησης ης ΧΙ μεραρχίας και ενισχυθείσα υπ' αυτής δια των 592 μείον δилоχία τάγματος και του 77ου Λόχου Καταδρομών, προώθησε την επομένην με εντολήν εξερευνήσεως το μεν 592 Τάγμα εις την Μικρήν Σάνταν τον δε 77ο Λόχον εις Μαύρην Χαράδραν. Συγχρόνως διέταξε τη δилоχίαν του 615 Τάγματος, εις ην διέθεσε και το επανελθόντα εκ Βερροίας ουλαμόν πυροβολικού, να καταλάβη τας διαβάσεις Χάδοβας-Τριποτάμου-Γεωργιανών απογορεύσασα ενδεχομένην αναστροφήν των ανταρτών προς Βέρμιον. Πριν εκκινήση η δилоχία δια τας νέας θέσεις ο εις Καλύβες Σπανού λόχος της, εξερευνών την περιοχὴν συνεπλάκη περί την 11.30 μετὰ 15μελούς ομάδας ανταρτών με αποτέλεσμα την σύλληψη πέντε και την παράδοσιν εξ ανταρτών, απάντων

ενόπλων, εν αἰς καὶ διμοιρίτης τοῦ λόχου Κανέλη. Εἰς χεῖρας τοῦ λόχου περιήλθον 2 οπλοπολυβόλα Μπρεν, 1 αὐτόματον, 6 ατομικά τυφέκια καὶ ποσότης πυρομαχικῶν.

Το ἐξερευνῶν τὴν περιοχὴν Μικρὰς Σάντας 592 Τάγμα ἦλθε εἰς ἐπαφὴν περὶ τὴν 19.00 μετὰ τμήματος οπισθοφυλακῆς τοῦ διαρρέοντος πρὸς τὸν Αλιάκμονα τάγματος Πάνου με ἀποτέλεσμα τὴν σύλληψιν δύο ἀνταρτῶν. Ὁ ἐνεδρεῦν παρὰ τὸν πόρον Λογγιά λόχος Χωροφυλακῆς, ἀντιληφθεὶς περὶ το μεσονύκτιον τὴν προσέγγισιν ἀνταρτῶν ἐπιχειροῦντων νὰ διέλθωσι τὸ ποταμὸν, ἀνοίξεν κατ' αὐτῶν ομαδικὸ πυρ. Τηρήσας τὸν πόρον ὑπὸ τὰ πυρὰ τοῦ μέχρι τῆς 04.00 τῆς 5ης Σεπτεμβρίου, ἠξηνάγκασε τοὺς ἀντάρτες νὰ παραιτηθῶσι τῆς προθέσεως τῶν.

Οὗτοι διασκορπισθέντες, ἐκινήθησαν κατὰ μικροομάδας πρὸς τὸν ἀνάρρου τοῦ ποταμοῦ, ἀσύντακτοι καὶ ἀδιοίκητοι ἀναζητοῦντες πόρον δι-
αβάσεως. Κατὰ πληροφορίας μεταδοθείσας ὑπὸ παραδοθέντων, τὸ τάγμα τοῦ Πάνου ἐν τῇ προσπάθειά τοῦ νὰ διέλθῃ τὸν πόρον ἔσχεν ἐκτὸς μάχης περὶ τοὺς εἴκοσι νεκροὺς καὶ τραματίας.

Τὰ υπολείμματα ἐπέτυχον νὰ διαπεραιωθῶσι τελικῶς εἰς τὰ Πιέρια δι' ἐτέρων πόρων κειμένων εἰς ἀπόστασιν -15 χιλιομέτρων ἀπὸ τοῦ πόρου Λογγιά. Δια τοῦ πόρου Λογγιά διήλθον οκτὼ ἀντάρτες οἵτινες συνελήφθησαν ὑπὸ τοῦ Λόχου Χωροφυλακῆς, εἰς χεῖρας τοῦ οὐοίου περιήλθον 10 κτήνη φόρτου, 14 ατομικά τυφέκια, ἱκανὴ ποσότης πυρομαχικῶν καὶ διάφορα υλικά.

Πρὸς ἀπασχόλησιν τῶν ἀνατολικῶς τοῦ ποταμοῦ στρατιωτικῶν τμημάτων, δύναμις τοῦ Ἀρχηγείου Πιερίων-Ολύμπου προσέβαλε διὰ πυρῶν ἀνεπιτυχῶς τὴν αὐτὴν νύκτα τὸ χωρίο Ριζώματα, ἵνα διευκολύνῃ τὴν ὑπὸ τοῦ τάματος Πάνου διάβασιν τοῦ ποταμοῦ. Εἰς τὸ συνεχίζοντὴν ἐξερεύνησιν ἐν τῇ περιοχῇ Μικρὰς Σάντας 592 Τάγμα, παρεδόθησαν τῇ 5ῃς Σεπτεμβρίου δύο ἐνοπιοὶ καὶ ἐπὶ ἀοπλοὶ ἀντάρτες. Ἡ διλοχία τοῦ 651 Τάγματος ἐνισχυθεῖσα διὰ τοῦ 77ο Λόχου Καταδρομῶν διετάχθη ν' ἀποφράξῃ τὴν διάβασιν Χάδοβας καὶ νὰ προβῇ εἰς τὴν ἐξερεύνησιν τοῦ μέχρι τοῦ Αλιάκμονος χώρου, ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν εἰς Πολύρμυλον σταθμευόντων τμημάτων τοῦ Β' Σώματος Στρατοῦ. Εἰς τὴν διλοχίαν ταύτην παρεδόθησαν τῇ ἐπομένῃ τέσσαρες ἀοπλοὶ ἀντάρτες.

Τμήματα τοῦ 513 Τάγματος ὑπαγομένου ὑπὸ τὴν Διοίκησιν Σύντονισμοῦ Κατερίνης, ἦλθον εἰς ἐπαφὴν τὴν πρωίαν τῆς 7ης Σεπτεμβρίου παρὰ τὸ ὕψωμα Θωμὰ Ράχη μετὰ ἰσχυρὰς ἀνταρτικῆς δυνάμεως τοῦ Ἀρχηγείου Ολύμπου-Πιερίων. Κατὰ τὴν επακολουθήσαν συμπλοκὴν, ἥτις παρετάθη

μέχρι των απογευματινών ωρών, τα στρατιωτικά τμήματα έσχον δύο νεκρούς και εξ τραυματίας οπλίτας» (Αρχείο ΔΙΣ/Φ.1240/Α/1).

28 Αυγούστου: Δυνάμεις του ΔΣΕ χτυπούν τη Μέση. Για ενίσχυση καταφεύγουν μηχανοκίνητες δυνάμεις από τη Βέροια.

29 Αυγούστου: Αυτοκίνητο που μεταφέρει κρατούμενους προσκρούει σε νάρκη στο 11 χλμ Νάουσας-Βέροιας. Τρεις κρατούμενοι τραυματίζονται σοβαρά, ο ένας από αυτούς (Παπαδόπουλος) εξέπνευσε στο νοσοκομείο

7 Σεπτέμβρη: Σχηματίζεται κυβέρνηση Λαϊκών-Φιλελευθέρων με πρωθυπουργό το Σοφούλη.

10 Σεπτέμβρη: Ομάδες ΜΑΥ περικυκλώνουν την Νικομήδεια ψάχνοντας για κρυμμένους αντάρτες με επικεφαλής τον καπετάν Βαρδάρη. Σκοτώνουν τον Στ. Κετόγλου και συλλαμβάνουν έναν αντάρτη.

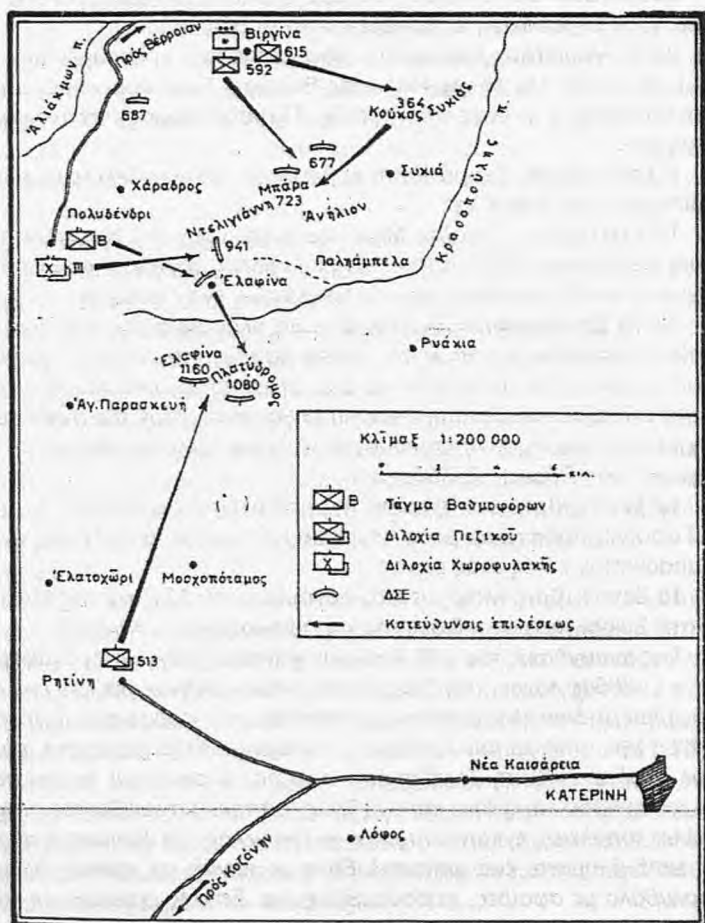
12-13 Σεπτέμβρη: Συνέρχεται η 3η ολομέλεια της Κ.Ε του ΚΚΕ η οποία αποφάσισε «...όπως το κέντρο βάρους για όλη την κομματική δουλειά μετατοπιστεί αποφασιστικά στο στρατιοπολιτικό τομέα, για την ανάδειξη του ΔΣΕ στη δύναμη εκείνη που θα φέρει, στον πιο σύντομο δυνατό χρονικό διάστημα, τη δημιουργία λεύτερης Ελλάδας βασικά σ' όλες τις περιοχές της Βόρειας Ελλάδας».

13 Σεπτέμβρη: στα πλαίσια της πολιτικής κατευνασμού η κυβέρνηση Σοφούλη παραχωρεί με τα Ψήφισμα ΚΘ' αμνηστία σε όσους αντάρτες παραδινόταν εντός ενός μηνός.

15 Σεπτέμβρη: Μάχη μεταξύ δυνάμεων του ΔΣΕ και της ΜΑΔ Μελικής στη Συκιά. Νεκρός ο διοικητής της Υπολοχαγός Γ. Κοντός.

Στις αναμνήσεις του ο Θ. Ανάγνου (επιτελής τάγματος) αναφέρει :

« Ο 280ος λόχος, στη δύναμη του οποίου ανήκω, μαζί με ένα λόχο του Βερμίου με διοικητή το σύντροφο Κανέλη, που προσωρινά εντάχθηκε στο τάγμα μας, στις 15 του Σεπτέμβρη και ώρα 4.30 τα χαράματα, εξαπολύσαμε σφοδρή επίθεση. Η μάχη ήταν σκληρή και αιματηρή. Η αντίσταση, τελικά του εχθρού κάμφθηκε και ο εχθρός τράπηκε πανικόβλητος σε φυγή με πολλές απώλειες, εγκαταλείποντας κι ένα νεκρό. Τα λάφυρα ήταν ένας όλμος με 5 βλήματα, ένα οπλοπολυβόλο με ταινίες και πολλές σφαίρες, ένα πολυβόλο με σφαίρες, χειροβομβίδες κ.α. Επίσης εγκατέλειψε και 25 βόδια που είχε συγκεντρώσει απ' τη περιοχή, τα οποία περιφέρονταν αδέσποτα. Στη μάχη σκοτώθηκε με το οπλοπολυβόλο στα χέρια ο ατρόμητος φλογερός επαναστάτης λοχαγός του Βερμίου Κανέλης. Είχαμε επίσης δύο τραυματίες» («Στα κάστρα του αγώνα»).

Ενέργειαι 5ης Ταξιαρχίας (18-26 Σεπτεμβρίου 1947)

Ομάδα ανταρτών χτυπά τη νύχτα τα Παλατίσια. Ένας ανθυποασπιστής τραυματίζεται.

17 Σεπτέμβρη: «Οι αρχές της Νάουσας διέταξαν να κυκλωθεί ακραία εργατική συνοικία της πόλης με τη δικαιολογία ότι εκεί κρύβονται αντάρτες. Δυνάμεις της χωροφυλακής και του στρατού εκύκλωσαν τη συνοικία και άρχισαν επίθεση εναντίον των σπιτιών. Από τις εμπρηστικές χειροβομβίδες προκλήθηκαν πυρκαγιές σε πάνω από 20 σπίτια. Ο αριθμός των ατόμων που απανθρακώθηκαν φαίνεται ότι είναι μεγάλος» (ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ 18/9/47)

18 Σεπτέμβρη: Πραγματοποιείται εκκαθαριστική επιχείρηση στη περιοχή Συκιάς-Χαράδρας-υψώματα Ντελιγιάνη με τη συμμετοχή ενός λόχου από τα τάγματα 592 και 615, διλοχία τάγματος χωροφυλακής, τμήμα ΜΑΔ και ουλαμού πυροβολικού. Το ΓΕΣ σε ανακοίνωσή του αναφέρει :

«Ο λόχος του 592 Τάγματος εξορμήσας την πρωίαν της 18ης Σεπτεμβρίου μετά της ΜΑΔ εκ του χωρίου Βεργίνα, προσέκρουσε περί τη 10.10 επί ισχυράς ανταρτικής δυνάμεως κατεχούσης τα υψώματα 677 και Μπάρα. Βληθείς δε δραστηκώς δι' ομαδικού πυρός ανετράπη διαρρέουσας εν διαλύσει εις Βεργίναν, ένθα συνεκεντρώθη. Ο λόχος απώλεσεν 1 νεκρόν, 1 τραυματίαν και 14 αγνοουμένους οπλίτας, 1 ασύρματον και 1 όλμον. Το τμήμα ΜΑΔ έσχεν 1 νεκρόν και 1 τραυματίαν, οι δε αντάρται 6 νεκρούς. Ο λόχος του 615 Τάγματος κατευθυνθείς εκ Βεργίνας προς ύψωμα Κούκος Συκιάς έσπευσε προς Μπάραν, όπως ενισχύση τον συμπλακέντα λόχον, αλλά καθηλώθη προ του υψώματος.

Η διλοχία Χωροφυλακής εξορμήσασα εκ της περιοχής Πολυδένδρι κατέλαβε τας απογευματινάς ώρας κατόπιν επεμβάσεως της αεροπορίας και επιτυχούς βολής του παρὰ την Βεργίναν τεταγμένου ουλαμού πυροβολικού, το ύψωμα 941. Αποσταλείς εκ Βερροίας και έτερος λόχος του 592 Τάγματος εβλήθη περί την 22.00 εκ ου υψώματος 687 και μη δυναθείς να ενεργήση λόγω του σκότους, καθυθύνθη εις Βεργίναν.

Δια το συντονισμόν των ενεργειών των τμημάτων εγκατεστάθη περί την εσπέραν εις Πολυδένδρι ο Επιτελάρχης της Ταξιαρχίας. Συγχρόνως διετάχθη το σταθμεύον εις Ρητίνην 513 Τάγμα να προωθήση εις Βορράν διλοχίαν με εντολήν καταλήψεως μέχρι των πρωϊνών ωρών της 19ης Σεπτεμβρίου τω υψωμάτων Ελαφίνα-Πλατύδρομος, όπως παρεμποδισθή η προς Νότον διαφυγή των ανταρτών. Η διλοχία ενισχυθείσα δια του τμήματος ΜΑΔ ήχθη εγκαίρως εις το προορισμόν της και ανατρέψασα μικρά δύναμην ανταρτών κατέλαβε τα υψώματα.

Την πρωΐαν της αυτής ημέρας 19ης Σεπτεμβρίου, αφίχθη εις Πολυδένδρι το Τάγμα Βαθμοφόρων του Γ' Σώματος Στρατού μετά ολμαρχίας. Εις το Τάγμα ανετέθη η εξερεύνησις της περιοχής του χωρίου Ελαφίνα. Κινηθέν προς τη κατεύθυνσιν ταύτην προσέκρουσεν εις σοβαράν αντίστασιν της κατεχούσης το χωρίον ανταρτικής δυνάμεως μετά της οποίας και συνεπλάκη μέχρις επελεύσεως της νυκτός. Ο κατευθυνθείς από της προηγουμένης προς τα υψώματα 677 και Μπάρα λόχος του 615 Τάγματος ανήλθεν περί τη 10.30 επ' αυτών ακωλύτως, καθ' όσον είχαν εγκαταλειφή κατά τη διάρκειαν της νυκτός. Προς τα αυτά υψώματα είχε κατευθυνθή επίσης και ο δεύτερος λόχος του 592 Τάγματος. Αμφότεροι οι λόχοι επεδόθησαν εις την εξερεύνησιν της περιοχής Μπάρα-Ανήλιον και εστάθμευσαν προς διανυκτέρευσιν εις θέσιν Παληάμπελα. Η ευρισκόμενη επί του υψώματος 941 διλοχία Χωροφυλακής επιχειρήσασα να καταλάβη τα νοτιοανατολικά του υψώματος τούτου αντερείσματα, εβλήθη δραστηκώς και συνεπτύχθη προς το χωρίο Χαράδραν...» (ΔΙΣ/Φ.1055/Γ/Ε, Φ. 1240/Α/1).

Στις αναμνήσεις του ο Θ. Ανάγνου αναφέρει :

« Στις 18 Σεπτέμβρη ώρα 10.30 το πρωί ύστερα από προπαρασκευή πυροβολικού και κάλυψη της αεροπορίας , βομβαρδίζοντας και μυδραλιοβολώντας τις θέσεις μας, επιτίθεται ο εχθρός για να ανακαταλάβει το ύψωμα της Συκιάς. Με τη σθεναρή αντίστασή μας, αποκρούσαμε την εχθρική επίθεση και περνάμε σε μαχητική και θυελλώδη αντεπίθεση. Ο εχθρός τρέπεται για άλλη μια φορά σε φυγή. Τον κυνηγάμε μέχρι τα υψώματα έξω απ' τη βάση του. Εγκαταλείπει δέκα νεκρούς και πολλά λάφυρα. Πιάνουμε δύο αιχμαλώτους. Ερείς χάνουμε το αγαπητό μας πολιτικό επίτροπο του 280ου λόχου μας, άκαμπτο αγωνιστή, το Σαμιώτη, από βλήμα πυροβολικού τη στιγμή που δίπλα μου έβγαζε φωτογραφίες απ' τη μάχη. Η μάχη διάρκεσε μέχρι τις απογευματινές ώρες». («Στα κάστρα του αγώνα»).

29 Σεπτέμβρη: Με στόχο την ανύψωση του ηθικού του στρατού και του ντόπιου πληθυσμού ο βασιλιάς Παύλος περιοδεύει στη Β. Ελλάδα. Στα πλαίσια αυτά επισκέπτεται τη Βέροια και τη Νάουσα. Μετά τη σχετική δοξολογία παρουσία πολιτών και μαθητών, σε σχετικό γεύμα που παρατέθηκε στην «Εληά» ο τότε νομάρχης Ευσταθίου στο χαιρετισμό του υπογραμμίζει : «Ο λαός της Βέροιας αποτελεί το προμαχώνα της δοκιμαζόμενης πατρίδος μας».

Τέλη Σεπτέμβρη: Σε ανακοίνωση του Υπουργείου Εργασίας σχετικά με πρόσφατη απογραφή που πραγματοποιήσε στη Β. Ελλάδα για το

ζήτημα της ανεργίας σημειώνονται τα παρακάτω στοιχεία που αφορούν το νομό μας: Βέροια: Επιχειρήσεις 691, εργαζόμενοι 1225, άνεργοι 454. Νάουσα: Επιχειρήσεις 212, εργαζόμενοι 1542 και άνεργοι 520.

9 Οκτώβρη: "Ισχυρά ομάς του Αρχηγείου Βερμίου προσέλαβε δια πυρρών τη νύκτα της 9ης Οκτωβρίου 1947 την βόρειαν παρυφήν της πόλεως Βερροίας, προς δημιουργίαν εντυπώσεως. Στρατιωτικά τμήματα και τιαυτά ΜΑΥ διεσκόρπισαν τους αντάρτες". (ΔΙΣ/Φ/1240/Α/1).

10 Οκτώβρη: Δυνάμεις ου ΔΣΕ χτυπούν τα Λευκάδια.

14 Οκτώβρη: Δυνάμεις του ΔΣΕ μπαίνουν σε Λαζοχώρι και Πατρίδα.

18 Οκτώβρη: Δημοσιεύεται ο νόμος «Περί Τύπου» που απαγορεύει την έκδοση και κυκλοφορία των δημοκρατικών εφημερίδων. Απαγορεύεται η έκδοση του «ΡΙζοσπάστη».

22 Οκτώβρη: Ιδρύεται το Αρχηγείο περιοχής Κεντρικής Μακεδονίας του ΔΣΕ.

27 Οκτώβρη: Πραγματοποιείται παράσταση διαμαρτυρίας του Εργατικού Κέντρου Βέροιας στο νομάρχη Ημαθίας με αίτημα την επαναπρόσληψη 200 απολυμένων εργατών από το νηματοουργείο «Βέρμιον».

28 Οκτώβρη: Στρατιωτικό αυτοκίνητο κινούμενο στο δρόμο Βέροιας-Νάουσας προσέκρουσε σε νάρκη με αποτέλεσμα να σκοτωθούν 4 αξιωματικοί και ένας οπλίτης.

5 Νοέμβρη: Αρχίζει η ανάδειξη Επαρχιακών Λαϊκών Συμβουλίων στις ελεύθερες περιοχές της Ελλάδας.

5 Νοέμβρη: Αντάρτες χτυπούν την Επισκοπή και στρατολογούν 43 άνδρες και 4 γυναίκες.

23 Νοέμβρη: Στρατιωτική φάλαγγα που κινήθηκε από Βέροια προς Σφηκιά πέφτει σε ενέδρα του 280ου λόχου του ΔΣΕ, ο οποίος την αιφνιδιάζει και την εξοντώνει παίρνοντας λάφυρα 80 ζώα φορτωμένα τρόφιμα και οπλισμό, καθώς και 17 πολίτες, απ' τους οποίους οι 10 κατατάσσονται εθελοντικά στο ΔΣΕ, ενώ οι υπόλοιποι αφέθηκαν ελεύθεροι.

26-27 Νοέμβρη: Ομάδα του ΔΣΕ (280ος λόχος) με επικεφαλής τον Λιακόπουλο χτυπά το σταθμό Χωροφυλακής που έδρευε στη Σφηκιά. Οι απώλειες για τους αντάρτες 5 νεκροί και 10 τραυματίες, ενώ για τη χωροφυλακή 1 νεκρός και 2 τραυματίες.

28 Νοέμβρη: Τμήμα του 282ου λόχου του ΔΣΕ χτυπά δύο αυτοκίνητα με στρατιωτική δύναμη στο δρόμο Βέροιας-Κόκοβας. Την εξοντώνει προξενώντας απώλειες 15 νεκρούς και αχρηστεύοντας τα αυτοκίνητα.

30 Νοέμβρη: Ομάδα ανταρτών με επικεφαλής τον καπετάν Μάλαμα (Νίκο Ιωακειμίδη) χτυπά τη Επισκοπή και συλλαμβάνει 5 ΜΑΥ και 11 χωρικούς.

Νοέμβρης: Ιδρύεται Κοινό Αμερικανοελληνικό Στρατιωτικό Επιτελείο για το συντονισμό του πολέμου ενάντια στο ΔΣΕ.

4 Δεκέμβρη: Δυνάμεις του ΔΣΕ χτυπούν τη Μαρίνα Νάουσας. Εναντίον τους κινήθηκαν δύο τάγματα. Νεκροί 1 αντάρτης ενώ 4 συνελήφθησαν. Έξι κάτοικοι ακολουθούν τους αντάρτες.

16 Δεκέμβρη: Στην έδρα του Αρχηγείου Πιερίων περνούν από στρατοδικείο και εκτελούνται οι Τσάρας Σωτήρης από τη Μελίκη και ο γέρο-Ολυμπος από το Νεόκαστρο (επικεφαλής ανεξάρτητης ομάδας κρούσης) γιατί ενεργούσαν (ομολόγησαν γι' αυτό) κατασκοπεία σε βάρος των τμημάτων του ΔΣΕ.

17 Δεκέμβρη: Ομάδα σαμποτέρ ανατίναξε τρεις γέφυρες, μια οδική, μια σιδηροδρομική στο Μεγά Ρέμα και μια της Αράπιτσας.

18 Δεκέμβρη: Δυνάμεις του ΔΣΕ χτυπούν την Βεργίνα, παίρνοντας 40 φορτία τρόφιμα και στρατολογούν 12 νέους.

23 Δεκέμβρη: Σχηματίζεται προσωρινή Δημοκρατική Κυβέρνηση από τον ΔΣΕ. Στη ιδρυτική της διακήρυξη αναφέρονται ανάμεσα στ' άλλα:

«Έχοντες υπόψη:

1. Τις καταστατικές διατάξεις του Γενικού Αρχηγείου του ΔΣΕ της 10ης Αυγούστου 1947 και

2. Την επιτακτική ανάγκη, που δημιουργήσε η εκμηδένιση της εθνικής ανεξαρτησίας από τους ιμπεριαλιστές, η ουσιαστική ανυπαρξία ελληνικής εθνικής κυβέρνησης, η ανάπτυξη του εθνικού και δημοκρατικού κινήματος και η πολεμική επίδοση του Δ.Σ για το σχηματισμό μέσα στις ελεύθερες περιοχές της χώρας μιας κεντρικής κυβέρνησης.

Συγκροτούμε: Τη προσωρινή Δημοκρατική Κυβέρνηση της Ελεύθερης Ελλάδας, που αποτελείται από τα υπογραφόμενα μέλη. Κύριος και πρωταρχικός σκοπός της Προσωρινής Δημοκρατικής Κυβέρνησης είναι:

1. Να συνεχίσει και να εντείνει με όλα τα μέσα και όλες τις δυνάμεις του Λαού το αγώνα για την απελευθέρωση της Ελλάδας από το ζυγό των ξένων ιμπεριαλιστών και των οργάνων τους, για την αποκατάσταση της εθνικής ανεξαρτησίας, για την επικράτηση

και νίκη της Δημοκρατίας στην Ελλάδα και για την κατοχύρωση των δημοκρατικών δικαιωμάτων και ελευθεριών του ελληνικού λαού.

2. Να κυβερνήσει τη χώρα πάνω σε λαϊκές και δημοκρατικές βάσεις, παίρνοντας όλα τα μέτρα για την ανάπτυξη των λαικοδημοκρατικών θεσμών και μεταρρυθμίσεων, όπως των λαϊκών συμβουλίων, της λαϊκής δικαιοσύνης, της αγροτικής μεταρρύθμισης, της λαϊκής παιδείας κλπ. Και για τη αντιμετώπιση των άμεσων αναγκών του λαού στις ελεύθερες και στις απελευθερούμενες περιοχές.

3. Να επιδιώξει την πραγματοποίηση και επέκταση της συμφιλίωσης και ενότητας του λαού πάνω στη βάση της εξασφάλισης της εθνικής ανεξαρτησίας και του σεβασμού των δημοκρατικών τους δικαιωμάτων και ελευθεριών και

4. Να εκπροσωπεί τη δημοκρατική Ελλάδα στο εξωτερικό και να αποκαταστήσει φιλικές σχέσεις με όλους τους δημοκρατικούς λαούς και τις κυβερνήσεις τους.

Για να πραγματοποιεί τους σκοπούς της η Προσωρινή Δημοκρατική Κυβέρνηση εκδίδει νόμους και διατάγματα. Οι νόμοι αποφασίζονται και εκδίδονται από ολόκληρη τη κυβέρνηση. Τα διατάγματα αποφασίζονται από το αρμόδιο υπουργό και εκδίδονται από το Πρόεδρο της κυβέρνησης. Δημοσιεύονται όλα στην επίσημη Εφημερίδα της Προσωρινής Δημοκρατικής Κυβέρνησης και ισχύουν αμέσως με τη δημοσίευσή τους, εκτός αν ρητά οριστεί αλλιώς».

Τα μέλη της πρώτης κυβέρνησης ήταν : Πρόεδρος και υπουργός Στρατιωτικών Μάρκος Βαφειάδης, αντιπρόεδρος και υπουργός Εσωτερικών Γιάννης Ιωαννίδης, Εξωτερικών Πέτρος Ρούσος, Δικαιοσύνης Μιλτιάδης Πορφυρογένης, Υγιεινής και Πρόνοιας και προσωρινά Παιδείας Πέτρος Κόκαλης, Οικονομικών Βασίλης Μπαρτζιώτας, Γεωργίας Δημήτρης Βλαντάς, Εθνικής Οικονομίας και προσωρινά Επιστισμού Λεωνίδας Στρίγκος.

29 Δεκέμβρη: Επίθεση ανταρτών ότο Γιαννακοχώρι. Κάηκαν 24 σπίτια. Νεκροί, από πλευράς «εθνικού στρατού» ο υπολοχαγός Αλεξ. Ταμπακόπουλος, ο επιλοχίας Κουλούρδας και ο δεκανέας Γούγκας, επίσης υπήρχαν και 10 τραυματίες. Πενήντα νέοι ακολουθούν τους αντάρτες. Την ίδια μέρα επίθεση του ΔΣΕ σε Μονόσπιτα και Πατρίδα.

3 Γενάρη: Στη έδρα του στρατηγείου του αρχηγείου των Πιερίων το ανταρτοδικείο καταδικάζει σε θάνατο 9 πληροφοριοδότες του στρατού που συνελήφθησαν σε Μελίκη, Βεργίνα και Παλατίτσια.

4 Γενάρη: Τμήματα του ΔΣΕ με επικεφαλής τον Καπετάν Τίγρη χτυπούν το Κοπανό, Χαρίεσσα, Μονόσπιτα και Μαρίνα. Πυρπολήθηκαν 55 σπίτια και καταστήματα. Εφονεύθη στο Κοπανό ο ιερέας του χωριού, 2 πολίτες, 1 ΜΑΥ, ενώ τραυματίστηκαν 4 πολίτες και 2 στρατιώτες, ενώ 12 νέοι στρατολογήθηκαν στο ΔΣΕ. Στα Μονόσπιτα κήκαν 10 σπίτια και στρατολογήθηκαν στο ΔΣΕ 10 νέοι. Στη Χαρίεσσα υπήρχαν 2 νεκροί στρατιώτες, ενώ στρατολογήθηκαν 14 νέοι.

7 Γενάρη: Επίθεση ομάδας ΔΣΕ στη Μελίκη. Καίγονται 5 σπίτια, ενώ μαζεύονται τρόφιμα και εφόδια για το βουνό.

8 Γενάρη: Η κυβέρνηση ψηφίζει τον αντικομμουνιστικό νόμο 509 «Περί κατασκοπίας».

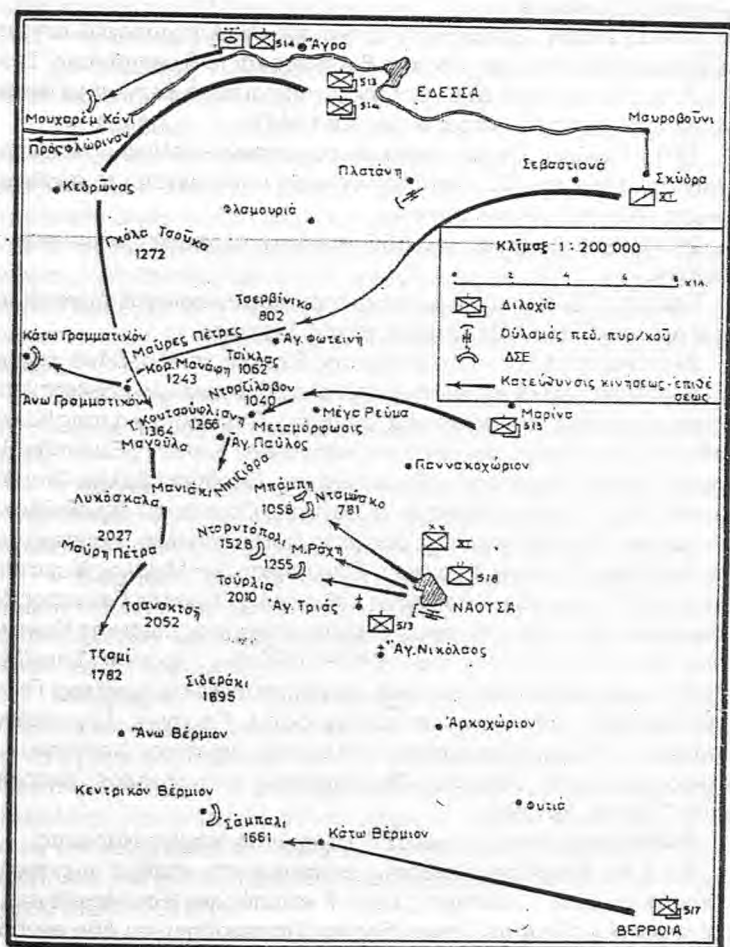
9 Γενάρη: Τμήματα του ΔΣΕ ύστερα από μάχη μπήκαν στα χωριά Κοπανός, Χαρίεσσα καθώς και Μονόσπιτα. Εξοντώθηκαν 23 ΜΑΥδες και πιάστηκαν 4 αιχμάλωτοι. Εκτός από τα άλλα λάφυρα πάρθηκαν 50 φορτία τρόφιμα και 105 ζεύγη άρβυλα. Επίσης 40 νέοι κατατάχτηκαν στο ΔΣΕ.

10 Γενάρη: Σαμποτέρ του ΔΣΕ κατέστρεψαν τη γέφυρα Αραπίτσα καθώς και δύο μικρότερες στο δρόμο Βέροιας-Νάουσας.

10 Γενάρη: Επίσκεψη στη Βέροια - Νάουσα-Γιδά του υφυπουργού του Πολιτικού Γραφείου του Πρωθυπουργού Μαυρογορδάτου και συνεργασία με τις τοπικές Αρχές όπου δόθηκε η υπόσχεση για «ταχεία εξάλειψη της αναρχίας».

10 Γενάρη: Ομάδα 4 ανδρών ΔΣΕ έπεσε σε ενέδρα του στρατού κοντά στη Φυτειά. Μετά από μάχη σκοτώθηκαν οι αντάρτες Αντώνιος Θεοδωρόπουλος από τη Μέση και Σταύρος Σιδηρόπουλος από Πατρίδα, ενώ συνελήφθηκε ο επικεφαλής τους Κώστας Καραφώλας από Βέροια.

10-13 Γενάρη: Πραγματοποιείται εκκαθαριστική επιχείρηση με την κωδική ονομασία «ΙΕΡΑΞ» της XI μεραρχίας του στρατού στο Βέρμιο με στόχο τις δυνάμεις (300 ανδρών) του ΔΣΕ που βρισκόταν εκεί. Σ' αυτήν συμμετέχουν 4 τάγματα, πυροβολικό και ένας ουλαμός τεθωρακισμένων. Από το ΓΕΣ αναφέρεται ότι οι απώλειες του ΔΣΕ ήταν 13 νεκροί, 2 συλληφθέντες και 5 παραδοθέντες, ενώ από τον στρατό 1 νεκρός και 6 τραυματίες.

Έπιχειρήσεις ΙΕΡΑΕ (10 - 13 Ιανουαρίου 1948)

ΣΚ

12 Γενάρη: Συλλήψεις 19 μελών και οπαδών του ΚΚΕ από τις συνοικίες «Κεμάλ Μπέη» και «Καρσί Μαχαλά» με τη κατηγορία ότι ήταν μέλη της «Λαϊκής Αυτοάμυνας».

14-15 Γενάρη: Επίθεση ανταρτών στο σταθμό χωροφυλακής της Μελίκης που τότε αποτελούνταν από 8 οπλίτες και το διοικητή τους. Στρατολογούνται 50 νέοι για το ΔΣΕ. Επίσης χτυπιέται και η Βεργίνα με αποτέλεσμα τον τραυματισμό 4 στρατιωτών και 1 ΜΑΥ.

15-16 Γενάρη: Γίνεται σύσκεψη κομματικών-πολιτικών και στρατιωτικών στελεχών του ΔΣΕ. Από τη σύσκεψη αυτή ρίχνεται το σύνθημα: «Όλοι στα «Άρματα, όλα για τη νίκη».

21 Γενάρη: Δυνάμεις του ΔΣΕ χτυπούν τα χωριά Πολυπλατανός και Χαρίεσα.

Γενάρης: Εκδίδεται το μηνιαίο στρατιωτικό-πολιτικό όργανο του Γενικού Αρχηγείου του ΔΣΕ «Δημοκρατικός Στρατός».

24 Γενάρη: Η Γενική Ασφάλεια της Βέροιας συλλαμβάνει επώνυμους «Βεροιώτες» αλλά και άλλους (σύνολο 30 άτομα) με την κατηγορία ότι ενίσχυαν με λίρες και εφόδια τους αντάρτες. Επρόκειτο για τους Κώστα Πρωτόπαπα γεωπόνος, (αδερφός του καπετάνιου Κικίτσα), Ευριπίδη Βασιλείου γεωπόνος, Καλιόπη Ρίζου κτηματίας, Θεοδόσιο Δέλλα, Σταμάτη Γεωργιάδη. Επίσης συνελήφθησαν οι Αργύρης Οικονόμου δημοδιδάσκαλος, Λαμπιδής δημοδιδάσκαλος, Σωτήρης Σωτηρόπουλος, Χρήστος Σωτηρίου πρόεδρος Ενωσης Γεωγικών Συνεταιρισμών, Μιχάλης Κυρατσός υπάλληλος ΤΤΤ, Λεωνίδας Ιωσηφίδης καθηγητής, Περικλής Γούναρης δημοδιδάσκαλος απολυθείς, Νασίκας, Παύλος Μπίσμπας, Ιωάννης Κωνσταντινίδης Σφηνίτσας (εκδότης του «ΘΑΡΡΑΛΕΟΥ») , Ιωάννης Σπανίδης, Αντώνης Τζίκας υπάλληλος Ενωσης, Δημήτρης Νικολής εργάτης, Γεώργιος Οδοιπορίδης υπάλληλος κινηματογράφου, Γεώργιος Ζυγουλιάνας κτηνοτρόφος, Λάζαρος Μουρατίδης υπάλληλος, Δημήτρης Χατζόπουλος, Γεώργιος Λουλιάρος, Γεώργιος Ζαμπογιάννης κτηνοτρόφος, Κοτρίδης Συμεών, Στυλίδης εργάτης.

9 Φλεβάρη: Δυνάμεις του ΔΣΕ χτυπούν τη Μαρίνα Νάουσας.

23 & 24 Φλεβάρη: Επιθέσεις ανταρτών στο σταθμό χωροφυλακής Γιαννακοχωρίου. Οι αντάρτες είχαν 7 νεκρούς και 3 συλληφθέντες, 2 νεκροί στρατιώτες (λοχίας Ορφανίδης και Γιαννακίδης) και δύο αγνοούμενοι.

24 Φλεβάρη: Δυνάμεις του ΔΣΕ χτυπούν στην Αγία Μαρίνα διλοχία του στρατού και συλλαμβάνουν 2 αιχμαλώτους, καθώς και παίρνουν τρό-

φιμα και στρατιωτικά είδη ως λάφυρα.

25 Φλεβάρη: Δυνάμεις του ΔΣΕ χτυπούν τους σταθμεύοντες στη Φυτειά λόχους των 517 και 30ου τάγματος Εθνοφρουράς. Νεκροί 2, τραυματίες 4 και αγνοούμενοι 8 οπλίτες. Από τις δυνάμεις του ΔΣΕ 4 νεκροί.

25 Φλεβάρη: Λεωφορείο της γραμμής Νάουσα-Θεσσαλονίκη πέφτει σε νάρκη με αποτέλεσμα 9 τραυματίες πολίτες.

26 Φλεβάρη: Τμήματα του ΔΣΕ Βερμίου χτύπησαν δυνάμεις του εθνικού στρατού που κινήθηκαν από Βέροια προς Κωστοχώρι-Κουμανίτσι και τις ανάγκασαν να συμπτυχθούν. Στο πεδίο τη μάχης έμειναν 10 νεκροί του εθνικού στρατού και ανάμεσα τους ο λοχαγός Κων/νος Καρακώστας του 519 τάγματος. Αλλά τμήματα χτύπησαν διλοχία της εθνοφρουράς στα υψώματα της Φυτειάς και την έτρεψαν σε φυγή. Ακόμη χτύπησαν διλοχία που κινήθηκε από Νάουσα προς Αρκουδοχώρι. Σκοτώθηκαν 13 και τραυματίστηκαν 14 στρατιώτες, ενώ καταστράφηκαν 2 τανκς και ένα αυτοκίνητο.

26 Φλεβάρη: Αυτοκίνητο του 518 τάγματος ανατολικά της Νάουσας χτύπησε σε νάρκη. Νεκροί ο ταγματάρχης Ι. Καραμπέτσος και δύο οπλίτες.

1 Μάρτη: Επίθεση με βολές ορειβατικού πυροβόλου σε Νάουσα, με αποτέλεσμα να υπάρχουν 6 νεκροί και 14 τραυματίες πολίτες. Επίσης επιθέσεις με βολές πυροβολικού έγιναν και στις 3 και 4 του Μάρτη

4 Μαρτίου: Τμήματα του ΔΣΕ απέκρουσαν αποτελεσματικά στο Βέρμιο επίθεση 3 ταγμάτων που κινήθηκαν από Νάουσα-Πτολεμαίδα - Έδεσσα-Σκύδρα προς Βέρμιο. Στο Άνω Γραμματικό είχαν απώλειες 18 νεκρούς και 11 τραυματίες.

5 Μάρτη: «Το 592 Τάγμα εκινήθη προς την περιοχή της Σφηκιάς. Ενισχυόμενον εκεί δια διλοχίας του 517 Τάγματος θα προέβαινε συμφώνως προς σχετικές οδηγίας του ΓΣΣ εις την απόφραξιν των πόρων του Αλιάκμονος ποταμού, δι' ενδεχόμενι προσπάθειαν του συγκροτήματος Παλαιολόγου να διεπεραιωθή εις Βέρμιον. Το 592 Τάγμα άμα τη αφίξει του εις την καθορισθείσαν περιοχήν, εβλήθη ανεπιτυχώς υπό ανταρτικού πυροβόλου τεταγμένου περί τα τέσσερα χιλιόμετρα νοτίων του Δασκίου». (Αρχείο ΔΙΣ/Φ. 1018/1)

9 Μάρτη: «Το ενισχυμένον Τάγμα 592 εκινήθη προς τα Βόρεια Πιέρια, ένθα εσημειώθη ανταρτική συγκέντρωσις. Εν τη κινήσει του προσέκρουσεν ανατολικώς της Σφηκιάς επί διαδοχικών αντιστάσεων, ας ανέτρεψε. Κατά τας διεξαχθείσας συμπλοκάς έσχεν 1 νεκρόν οπλίτην, τραυματίας

δε 2 ανθυπολοχαγούς και 2 οπλίτας. Εγκατασταθέν επί των καταληφθεισών θέσεων, εδέχθη την νύκταν ισχυράν επίθεσιν, η απέκρουσεν επιτυχώς. Έτεροι 2 ανθυπολοχαγοί και 8 οπλίται ετραυματίσθησαν.» (Αρχείο ΔΙΣ/Φ. 1018/1)

3-26 Μάρτη: Νέα εκκαθαριστική επιχείρηση με τη κωδική ονομασία «ΣΑΡΙΣΑ» πραγματοποιείται από την XI μεραρχία. Σ' αυτήν παίρνουν μέρος τα 513,514,518,519 τάγματα καθώς και ουλαμός πυροβολαρχίας και ομάδες πολυβόλων, ενώ επίσης χρησιμοποιήθηκε και αεροπορία. Σύμφωνα με ανακοίνωση του ΓΕΣ κατά της επιχείρησης οι απώλειες του στρατού ήταν 1 αξιωματικός νεκρός (υπολοχαγός Μ. Σούμπαςης), 3 αξιωματικοί τραυματίες, 32 τραυματίες και 9 αγνοούμενοι οπλίτες. Για τις απώλειες του ΓΕΣ αναφέρουν 62 νεκρούς, 28 συλληφθέντες και 43 παραδοθέντες.

6 Απρίλη: Δύναμη 150 ανταρτών επιτέθησαν κατά της φρουράς ης γέφυρας, στο χωριό Τριπόταμος. Εκεί συνάντησαν την άμυνα του 45ου τάγματος εθνοφρουράς με επικεφαλής τον ανθυπολοχαγό Σεμερτζίδη. Δύο αντάρτες νεκροί, ενώ καταστράφηκαν 80 τηλεγραφικοί στύλοι και διακόπηκε η συγκοινωνία Βέροιας-Κοζάνης.

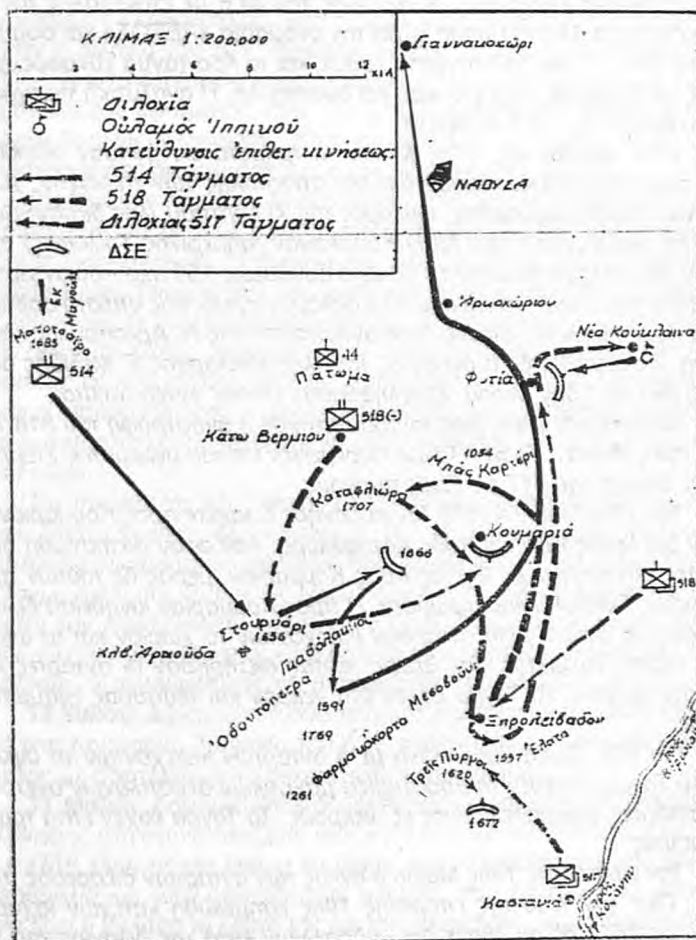
21 Απρίλη: Επαναρχίζει η σιδηροδρομική συγκοινωνία Θεσσαλονίκης-Βέροιας που είχε διακοπεί. Τα εγκαίνια κάνει ο υπουργός Β. Ελλάδας.

23 Απρίλη: Τμήμα σαμποτέρ του ΔΣΕ καταστρέφει 58 στύλους τηλεφωνικών γραμμών μεταξύ Βέροιας - Κοζάνης.

4 Μάη: Πραγματοποιείται η Α' Συνδιάσκεψη Δημοκρατικής Νεολαίας Κεν. Μακεδονίας. Σε χαιρετιστήριο «προς τον στρατηγό Μάρκο», αναφέρεται πως «...υποσχόμαστε να δημιουργήσουμε αμέσως τάγμα Δημοκρατικής Νεολαίας και να το αναδείξουμε σε επίλεκτο στρατιωτικό σχηματισμό...».

13 Μάη: «Τμήμα του 45ου Τάγματος Εθνοφρουράς κινούμενον επί οδού Βερροίας-Καστανιάς προς εγκατάστασιν επ' αυτής φυλακίων επιτηρήσεως, εβλήθη εξ' εγγυτάτης αποστάσεως υπό ενεδρευόντων ανταρτών. Προπορευόμενον ναρκαλιευτικόν όχημα προσκρούσαν επί νάρκης ανετινάχθη. Αποσταλέντα εκ Βερροίας τμήματα του αυτού Τάγματος μετ' ουλαμών τεθωρακισμένων και πυροβολικού, επετέθησαν κατά ανταρτών, οίτινες εγκαταλείψαντες δύο νεκρούς και έναν τραυματίαν συλληφθέντα, συνεπιτύχθησαν εσπευσμένως προς Βορράν. Το Τάγμα έσχεν δύο νεκρούς και δύο τραυματίας οπλίτας» (ΔΙΣ/Φ.1126/Α/1)

15 Μάη: Επίθεση δύναμης του ΔΣΕ στα Μονόσπιτα με αποτέλε-

Επιχείρηση "ΑΕΤΟΣ" (16-23 Μαΐου 1948)

σμα το τραυματισμό 3 ΜΑΥ.

16-23 Μάη: Πραγματοποιείται εκκαθαριστική επιχείρηση στο Βέρμιο με στόχο να χτυπηθούν οι δυνάμεις του ΔΣΕ με επικεφαλής τον καπετάν Λευτεριά. Η επιχείρηση φέρει την ονομασία «ΑΕΤΟΣ» και συμμετέχουν τα 514, 517 και 518 τάγματα καθώς και το 45ο τάγμα εθνοφρουράς, καθώς και δυνάμεις πυροβολικού και έφιππη ίλη. Η αναλυτική περιγραφή από το Αρχείο του ΓΕΣ αναφέρει:

«Την πρωΐαν της 17ης Μαΐου τα τμήματα εκινήθησαν συγκλινόντως προς την καθορισθείσαν δια της αποστολής των περιοχόν, χωρίς να συναντήσωσι συμμορίτας. Ουλαμός της ΧΙ εφίππου Ίλης διαταχθείς να εκτελέση αναγνώρισιν από Νέαν Κούκλαιναν (σημερινός Τρίλοφος) προς Φυτιάν, συνεπλάκη περί την 14.00 μετά δυνάμει 150 περίπου ανταρτών. Κατά τον επακολουθήσαντα αγώνα ο ουλαμός κυκλωθείς υπέστη σοβαράς απωλείας και διελύθη. Εφονεύθη ο ανθυπασπιστής Ν. Αρτόπουλος και εις οπλίτης, συνελήφθη δε ο διοικητής της Ίλης Επίλαρχος Γ. Μελίδης όστις εξετελέσθη της 25ην Μαΐου. Συνελήφθησαν επίσης εννέα οπλίται.

Κατόπιν του γεγονότος τούτου διετάχθη η αναστροφή του 518 Τάγματος προς Φυτιάν. Το 514 Τάγμα παρέμεινεν επί του υψώματος Στουρνάρι, η δε διλοχία του 517 εις Τρεις Πύργους.

Την 18ην Μαΐου το 518 Τάγμα εκίνησε διλοχίαν προς Κουμαριάν και ετέραν δια Μπας Καρτέρι προς Καταφλιώρα, καθ' όσον διεπιστώθη ότι οι αντάρτες εκινήθησαν εκ Φυτιάς προς Κουμαριάν, μέρος δε τούτων προς τα βορείως Γκαβολάκκου υψώματα. Η προς Κουμαριάν κινηθείσα διλοχία ενεπλάκη εις αγώνα μετά ανταρτών κατεχόντων το χωρίον και τα ανατολικώς τούτου υψώματα. Τας θέσεις ταύτας διετήρησαν οι αντάρτες καθ' όλην την ημέραν. Το Τάγμα έχσεν ένα νεκρόν και τέσσαρας τραυματίας οπλίτας.

Το 514 Τάγμα συνεπλάκη μετά ανταρτών κατεχόντων το ύψωμα 166. Το Τάγμα επιτεθέν τη υποστηρίξει μαχητικών αεροπλάνων ανέτρεψε τους αντάρτες, εγκαταλείψαντες εξ νεκρούς. Το Τάγμα έχσεν επτά τραυματίας οπλίτας.

Την νύκταν της 18ης Μαΐου ο όγκος των ανταρτών διέρρευσε προς Νότον. Περί την 7.30 της επομένης 19ης εσημειώθη κατεχών ισχυρώς το ύψωμα 1672 εξ' ου έβαλε δια μυδραλλίων κατά της διλοχίας του 517 Τάγματος κατεχούσης το ύψωμα Τρεις Πύργοι. Η διλοχία δι' επιτυχούς επιθετικής ενεργείας κατέλαβε περί την 16.00 το ύψωμα των ανταρτών συμπυχθέντων προς την δασώδη περιοχόν Έλατα. Επί του καταληφθέ-

ντος υψώματος ανευρέθησαν δύο πτώματα ανταρτών. Η δилоχία έσχεν δύο οπλίτας τραυματίας.

Το 518 Τάγμα εκινήθη προς Νότον. Το 514 εξερευνήσαν την βαθειάν γραμμήν Γκαβολάκκου, κατέστρεψε ανταρτικές εγκαταστάσεις. Την εσπέραν η δилоχία του 517 Τάγματος κατείχε τα υψώματα Τρεις Πύργοι και 1672. Το 518 ευρίσκεται νοτιοανατολικώς του χωρίου Ξηρολείβαδου με δилоχίαν επί του υψώματος 1557. Το 514 Τάγμα επι του υψώματος 1591 με λόχον δυτικώς Μεσοβούνι. Κατά τη διάρκειαν της νυκτός οι αντάρτες επαναστραφέντες διέρρευσαν προς την περιοχόν της Φυτιάς.

Την πρωίαν της 20ης Μαΐου το μεν 518 Τάγμα εκινήθη επί τα ίχνη των ανταρτών, το δε 514 προς Κουμαριάν-Φυτιάν. Δυτικώς Κουμαριάς συνέλαβε έναν αντάρτη, Η δилоχία του 517 Τάγματος εξερευνήσασα την περιοχόν Ελάτα ανεύρε δύο πτώματα και αρχείον ανταρτών. Διαφυγών υπαξιωματικώς εκ των συλληφθέντων της ΧΙ Εφίππου Ιλης παρουσιάσθη εις την δилоχίαν. Ούτος ανέφερεν ότι οι αντάρτες συναπεκόμιζον δέκα επτά τραυματίας εκ των συμπλοκών της 18ης και 19ης Μαΐου. Μεταξύ αυτών ήτο και ο καπετάν Διάκος ο οποίος υποκύψας ενταφιάσθη εις Φυτιάν. Τη νύκτα οι αντάρτες εκ της περιοχής Φυτιάς εκινήθησαν προς Γιαννακοχώρι-Μέγα Ρεύμα.

Την πρωίαν της 21ης Μαΐου το 514 Τάγμα εκινήθη δια Φυτιάς-Αρκοχωρίου-Ναούσης προς Γιαννακοχώρι. Την 16.00 ανατρέψαν μικροομάδα καλύπτουσα την ανταρτική φάλαγγα προσέβαλε ταύτην δια πολυβόλων. Το 518 Τάγμα ήχθη δια Φυτιάς εις Νέαν Κούκλαιναν... Αι απώλειαι του στρατού κατά την διεξαχθείσαν επιχείρησιν ήσαν 2 Αξιωματικοί και 2 οπλίται νεκροί, 13 οπλίται τραυματίαι και 6 οπλίται αγνοούμενοι. Οι αντάρτες έσχον 18 νεκρούς, 2 συλληφθέντες και 8 παραδοθέντες» (ΔΙΣ/Φ.1174/Γ.6)

18 Μαΐου: Δύναμη από δύο τάγματα του εθνικού στρατού κινήθηκε κοντά στη Κουμαριά. Τμήματα του ΔΣΕ ανάτρεψαν τις δυνάμεις του 518 τάγματος με αποτέλεσμα να σκοτωθούν 4 στρατιώτες.

31 Μαΐου: Δημοσιεύθηκε δήλωση της Προσωρινής Δημοκρατικής Κυβέρνησης στη οποία τονίζεται πως «για το καλό του τόπου και της ειρήνης, η ΠΔΚ είναι πάντα έτοιμη να δεχτεί και να ενθαρρύνει οποιαδήποτε πρωτοβουλία και από οποιαδήποτε πλευρά, που θα έτεινε να βοηθήσει στο να βρει η Ελλάδα το εαυτό της και την ησυχία της, με μια προϋπόθεση, ότι θα εξασφαλιστεί ανεπιφύλακτα η δημοκρατική ζωή του λαού και ότι θα κατοχυρωθεί χωρίς οποιαδήποτε ξένη ανάμιξη, η εθνική αυτοτέλεια και ανεξαρτησία, ότι ο λαός της Ελλάδας μόνος και ελεύθερος θ' αποφασίσει

για τις τύχες του».

4-18 Ιούλη: Πραγματοποιούνται εκκαθαριστικές επιχειρήσεις στο Βέρμιο με στόχο την καταστροφή του Αρχηγείου του Βερμίου. Από το ΓΕΣ αναφέρονται απώλειες, νεκροί 2 και τραυματίες 5 οπλίτες, και δύο εφέδρους αξιωματικούς. Για το ΔΣΕ αναφέρουν 36 νεκρούς, 9 συλληφθέντες και 2 παραδοθέντες.

Ανακοίνωση για τις εκκαθαριστικές επιχειρήσεις σε Βέρμιο-Πάϊκο που πραγματοποιήσε η 33η Ταξιαρχία εξέδωσε ο νομάρχης Ημαθίας Α. Ευσταθίου στην οποία αναφέρει :

«Ερμηνεύων τα αισθήματα όλων των κατοίκων της περιοχής εκφράζομεν τα συγχαρητήρια και την ευγνωμοσύνη προς την ηρωικήν 33ην Ταξιαρχίαν της ΧΙ Μεραρχίας, ήτις δια κεραυνοβόλου ενεργείας πετώσα από του Βερμίου προς Πάϊκον εξεμηδένισε δύναμιν 1300 εαμβουλογάρων οίπινες κατήρχοντο να ενισχύσουν τους ψυχοραγούντας εις Γράμμον ομοϊδέατας των προδότας.

Αι πόλεις Βερροίας και Ναούσσης πανηγυρίζουν ιδιαίτέρως το ηρωικόν κατόρθωμα της 33ης Ταξιαρχίας, ήτις επί εξάμηνον αγρυπνούσα και ακαταπονήτως αγωνιζόμενη επί του Βερμίου και Πιερρίων έχει εδραιώσει το αίσθημα της ασφαλείας των κατοίκων διαλύουσα και εκμηδενίζουσα εν τη γενέσει πάσαν συγκέντρωσιν των αναρχικών, ανίκανων πλέον να εφαρμόσουν σχέδιον επιχειρήσεων».

Το επηθετικό πνεύμα της Ταξιαρχίας μαζί με το αίσθημα ασφαλείας εδραιώνει και την πίστιν του Έθνους ότι ο αήττητος Στρατός της Ελλάδος λίαν συντόμως θα απαλλάξη την Ελληνικήν γην από το μίσμα αυτό των εαμβουλογάρων και θα μας διανοίξη την οδόν της Εθνικής μας αναδημιουργίας» (ΘΑΡΡΑΛΕΟΣ 9/8/1948).

7 Ιούλη: Δεκαμελής ομάδα του ΔΣΕ χτυπά αυτοκίνητο του 518 Τάγματος που κατευθυνόταν από Νάουσα προς Σιδηροδρομικό Σταθμό με αποτέλεσμα να υπάρχουν 3 νεκροί και 10 τραυματίες.

8 Ιούλη: Ανατινάσσεται από νάρκη που τοποθέτησαν δυνάμεις του ΔΣΕ μηχανοκίνητη «τερεζίνα» μεταξύ Πλατέος και Αλεξάνδρειας. Νεκροί οι εργάτες των ΣΕΚ Ν. Ψάλλης (οδηγός), Αριστ. Γαλούπης και Π. Ισκενδερίδης και ο οπλίτης Ι. Πετρόπουλος. Επίσης τραυματίες ήταν οι : Λ. Καλαϊτζίδης, Π. Γαλούπης, Δ. Τζήμας, Δ. Κεσερλής, Ι. Μικράκης , Ν. Μπακιρτζής και 3 οπλίτες.

12 Ιούλη: Ομάδα του ΔΣΕ χτυπά δυνάμεις των ΜΑΥ στο Λαζοχώρι. Τρεις νεκροί και δύο τραυματίες ΜΑΥδες.

13 Ιούλη: Ομάδα του ΔΣΕ κτυπά στην Κουλούρα, με στόχο τη διάσωση οικογένειας αντάρτη.

15 Ιούλη: Τμήμα του ΔΣΕ στη Ραχιά συγκρούεται με τμήμα το 45ου Τάγματος Εθνοφρουράς και ομάδα ΜΑΥδων με αποτέλεσμα δύο νεκροί αντάρτες, 1 ΜΑΥ και 1 τραυματίας οπλίτης.

18 Ιουλίου: Με πρωτοβουλία της Ένωσης Γεωργικών Συνεταιρισμών Βέροιας πραγματοποιείται σύσκεψη φορέων στην Αλεξάνδρεια με θέμα την αύξησης της τιμής του σίτου στις 2.500 δραχ. ανά οκά. Συμμετέχουν εκπρόσωποι αγροτικών συνεταιρισμών (Σχοινά Α. Μηνόπουλος, Μαρίνας Π. Αλαγκιοζίδης, Τρικάλων Σ. Καλλιάνγρας, Διαβατού Μελιτζανίδης, εκπρόσωποι φορέων Εργατικού Κέντρου Μανέας, Συνδέσμου Επιστημόνων Γ. Χατζηδήμος, Δικηγόρων Κυρόπουλος κ.α). Εκδίδεται ψήφισμα το οποίο επιδίδεται στις Αρχές. Επίσης με ψήφισμα της συγκέντρωσης αποκηρύσσεται «ο συμμορισμός».

9 Αυγούστου: Ομάδα του ΔΣΕ στρατολογεί 17 κατοίκους, μετά από επιχείρηση στη Νάουσα.

14 Αυγούστου: Φάλαγγα αυτοκινήτων πέφτει σε νάρκη έξω από το Πολυδένδρι. Νεκροί 5 πολίτες και 1 εθνοφρουρός.

19 Αυγούστου: Δύο αντάρτες σκοτώνονται σε ναρκοπέδιο βορειοδυτικά του σιδηροδρομικού σταθμού Νάουσας.

28 Αυγούστου: Επίθεση ανταρτών σε Αγκαθιά και Νεοχώρι. Δύναμη της υποδιοίκησης Χωροφυλακής Αλεξάνδρειας στάλθηκε για να ενισχύσει της εκεί δυνάμεις, έχει ως αποτέλεσμα το τραυματισμό δύο χωροφυλάκων.

12 Σεπτέμβρη: Σύσκεψη δήμων και 45 κοινοτήτων της Ημαθίας υπό την προεδρία του Γενικού Διοικητή Β. Ελλάδας με στόχο το συντονισμό του «εθνικού αγώνα κατά των συμμοριτών».

22 Σεπτέμβρη: Ομάδα ανταρτών συγκρούεται με δυνάμεις της εθνοφυλακής στη Βέροια. Τραυματίστηκαν οι Μιζαντζίδης (στέλεχος του ΚΚΕ ο οποίος πέθανε κατά τη σύλληψη του) και Τζιωτίσιος.

23 Σεπτέμβρη: Δυνάμεις του ΔΣΕ χτυπούν τη Επισκοπή Νάουσας.

25 Οκτώβρη: Στην Ελεύθερη Ελλάδα ιδρύθηκε η Πανελλαδική Δημοκρατική Ένωση Γυναικών (ΠΔΕΓ).

3 Νοέμβρη: Σύγκρουση ομάδας του ΔΣΕ με δυνάμεις του στρατού, με αποτέλεσμα 1 στρατιώτη νεκρός.

4 Νοέμβρη: Τμήμα του 45ου Τάγματος Εθνοφρουράς έπεσε σε

ενέδρα νοτιοανατολικά της Βέροιας με αποτέλεσμα ένα νεκρό και πέντε αγνοούμενους.

5 Νοέμβρη: Εφοδιοπομπή κοντά στη Νάουσα πέφτει σε ενέδρα με αποτέλεσμα να έχει δύο άνδρες αγνοούμενους.

24 Νοέμβρη: Δύναμη του ΔΣΕ με επικεφαλής το Φεραίο προερχόμενη από τα Πιέρια, χτύπησε το χωριό Βαρβάρες που κατέλαβαν φορτώνοντας τρόφιμα και εφόδια. Νεκροί 2 στρατιώτες, 2 τραυματίες και 48 άτομα στρατολογήθηκαν στο ΔΣΕ.

22-23 Δεκέμβρη: Επίθεση των δυνάμεων του ΔΣΕ (18 ταξιαρχία της Χ μεραρχίας με επικεφαλής τον Βαγενά) στη Νάουσα. Στο ανακοινωθέν του ΓΕΣ αναφέρονται τα εξής:

"Η επίθεση εξεδηλώθη την 04.30 της 22ας Δεκεμβρίου. Το ύψωμα Προφήτης Ηλίας κατελήφθη, εξουδετερωθείσης της κατεχούσης αυτό διμοιρίας. Περί την 06.30 ομάδες ανταρτών είχαν διεισδύσει εις το βόρειον τμήμα της πόλεως. Από της 11.00 οι αντάρτες ήρχισαν επιτιθέμενοι κατά του βορείως Ναούσης υψώματος Κουκούλι όπερ και κατέλαβον περί την 13.30. Η εκκαθάρισις των εισχωρησάντων εις το βόρειον τμήμα της πόλεως ανταρτών, ανατεθείσα εις την δилоχίαν του 519 Τάγματος δεν είχαν ολοκληρωθή μέχρις εσπέρας. Περί το μεσονύκτιον ανταρτικό τμήμα εισέδυσε εις την νότιαν παρυφήν της πόλεως, εκ της κατευθύνσεως του Παλαιού Νεκροταφείου. Από της 03.00 της 23ης Δεκεμβρίου η ανταρτική ταξιαρχία ήρχισε συμπυκνωμένη προς Βορειοδυμάς, συναποκομίζουσα πολλούς τραυματίας και τεσσαράκοντα πέντε απαχθέντες κατοίκους Ναούσης.

Προς καταδίωξιν των ανταρτών εκινήθησαν την πρωίαν της 24ης Δεκεμβρίου η δилоχία του 519 Τάγματος εκ Ναούσης προς το χωρίον Μέγα Ρεύμα. Η δилоχία του 519 Τάγματος απο Αγιον Παύλον προς Μεταμόρφωσιν-Μέγα Ρεύμα. Η αφιχθείσα εκ Βερροίας εις Πολλά Νερά δилоχία του 515 Τάγματος προς τα υψώματα Κουκουρούτσι-Ανω Κράστα. Αφιχθέντες εκ Κατερίνης και Βερροίας εις σιδηροδρομικόν σταθμόν Ναούσης δύο ουλαμοί πυροβολικού, προωθήθησαν εις το χωρίον Μαρίναν, ινα άλωσι κατά των συμπυκνωμένων ανταρτών και υποστηρίξωσι τα ενεργούντα τμήματα.

Περί την 11.30 η δилоχία του 515 Τάγματος έλαβεν επαφήν μετά ισχυρών ανταρτικών τμημάτων κατεχόντων την γραμμήν των υψωμάτων Γκέρντι-Ανω Κράστα-648. Επιτεθείσα περί την 1345 προσέκρουσεν εις ισχυράν αντίστασιν και καθηλώθη. Μετά δίωρον επετέθη τη υποστηρίξει των ουλαμών πυροβολικού κατά του υψώματος Γκέρντι, αλλά και πάλιν

απέτυχε. Οι ετέροι δύο διλοχίες δεν έλαβον επαφήν μετά των ανταρτών. Κατά την διάρκειαν της επελεύσεως νυκτός τα ανταρτικά τμήματα εγκατέλειψαν τας κατεχομένας θέσεις, συμπτυχθέντα προς Βαρειοδυσμάς. Απολεσθείσης της επαφής τα στρατιωτικά τμήματα διετάχθησαν να επανέλθωσιν εις τας θέσεις των.

Αι απώλειαι της 33ης Ταξιαρχίας ανήλθον εις 2 αξιωματικούς νεκρούς τον Ταγματάρχη πυροβολικού Χ. Σταματοπούλον και τον έφεδρον ανθυπολοχαγόν του 519 Τάγματος Α. Χαϊδευτόν ως και 2 αξιωματικού τραυματίας. Οπλίτας νεκρούς 13, τραυματίας 21 και αγνοουμένους 12. Άνδρας ΜΕΑ 2 νεκρούς, 2 τραυματίας και 6 αγνοουμένους. Απωλέσθη επίσης οπλισμός περιλαμβάνων 1 όλμον 4,2", 1 όλμον 3" και 2 όλμους 60χμ, 6 οπλοπολυβόλα Μπρεν, 7 αυτόματα και 3 ατομικά τυφέκια. Εκ του αμάχου πληθυσμού απήχθησαν 21 άρρενες και 24 νεάνιδες. Ελεηλατήθησαν οικίαι τινές και καταστήματα της Ναούσης και απετεφρώθησαν 13 οικίαι. Οι αντάρτες εγκατέλειψαν 24 νεκρούς και 11 συλληφθέντες ή παραδοθέντες".(ΔΙΣ/Φ.1013/Γ10)

1949

12-13 Γενάρη: Τμήματα της 10ης Μεραρχίας του ΔΣΕ ύστερα από σκληρές μάχες κατέλαβαν τη Νάουσα. Οι νεκροί και οι τραυματίες ξεπέρασαν τους 950. Αιχμαλωτίστηκαν 352 αξιωματικοί και στρατιώτες και 600 νέοι και νέες κατατάχτηκαν στο ΔΣΕ. Κυριεύθησαν άφθονα λάφυρα.

30-13 Γενάρη: Συνήλθε στο Γράμμο η 5ης Ολομέλεια της Κ.Ε του ΚΚΕ που ασχολήθηκε με την πολιτική, οικονομική και στρατιωτικοπολεμική κατάσταση, όπως είχε διαμορφωθεί ύστερα από την αποτυχία της εκστρατείας του κυβερνητικού στρατού στα Γράμμο και την ήττα του στο Μάλι-Μάδι.

20 Φλεβάρη: Στα μπουντρούμια της Ασφάλειας της Αθήνας, δολοφονήθηκε ο Γενικός Γραμματέας της ΓΣΕΕ Μήτσος Παπαρήγας.

5-6 Μάρτη: Συνήλθε η 2η κομματική σύσκεψη των καθοδηγητικών στρατιωτικών και πολιτικών στελεχών του ΔΣΕ. Η σύσκεψη μελέτησε τη στρατιωτικοπολεμική δράση του ΔΣΕ από τη σύσκεψη του Γενάρη του 1948 μέχρι τον Μάρτη του 1949 και με βάση την πρόσφατη πείρα επεξεργάστηκε τα προβλήματα που είχε θέσει η 5η Ολομέλεια της Κ.Ε του ΚΚΕ.

3 Απρίλη: Ανασχηματισμός της Προσωρινής Δημοκρατικής Κυβέρνησης της ελεύθερης Ελλάδας με συμμετοχή του ΕΑΜ, του ΚΚΕ, του

ΑΚΕ, της ΓΣΕΕ και της Πανελληνίας Συνομοσπονδίας Γεωργικών Συνεταιρισμών. Πρόεδρος της ανέλαβε ο Δημήτρης Παρτσαλίδης, πρώην γραμματέας του ΕΑΜ.

Απρίλιος-Μάιος: Με αφορμή την επίθεση του ΔΣΕ στη Νάουσα ο τότε Πολιτικός Επιτρόπος του ΔΣΕ Κ. Λουλές (αντισυνταγματάρχης σε άρθρο του στο περιοδικό «Δημοκρατικός Στρατός» 6/49) σημειώνει:

«Στη Νάουσα κάλεσαν τελευταία το λαό να πάρει όπλα για να φυλάει την πόλη. Ο λαός αρνήθηκε. Σχηματίστηκε επιτροπή που διαμαρτυρήθηκε στις αρχές της Νάουσας και στο ταξίαρχο της Βέροιας. Ο ταξίαρχος τους απειλεί και τους έδιωξε. Παρ' όλα αυτά αρνήθηκαν πάλι να πάρουν όπλα. Κλείσανε μέσα 15 που ετοιμάζουν να τους περάσουν στρατοδικείο. Στη Νάουσα παραπιθήκε ο Δήμαρχος και το Δημοτικό Συμβούλιο σ' ένδειξη διαμαρτυρίας για τις συλλήψεις που τελευταία έγιναν. Στην ίδια πόλη οι άνδρες λόχου του 30ου τάγματος εθνοφρουράς σε συγκέντρωση του λόχου τους, φώναζαν «θέλουμε απολυτήρια». Σε προσπάθεια του λοχαγού να βρει ποιος φώναζε, φωνάζανε όλοι μαζί «θέλουμε όλοι απολυτήρια». Ύστερα από τις διαμαρτυρίες τους απολύσανε». Και είναι αυτό σε ένα μεγάλο ποσοστό αποτέλεσμα και της δράσης των ομάδων πολιτικών επιτρόπων».

1 Ιούνη: 20 μελής ομάδα του ΔΣΕ χτυπά στη Αγκαθιά το 44ο Τάγμα Εθνοφρουράς. Νεκροί ένας αντάρτης και ένας εθνοφρουρός.

17 Ιούνη: Πραγματοποιούνται στο Βέρμιο επιθετικές αναγνωρίσει από τα 514 τάγμα, καθώς και τα 30ο, 43ο και 45ο τάγματα εθνοφρουράς μαζί με ΜΕΑ από Έδεσσα, Βέροια και Νάουσα. Κατά τη διάρκεια των μαχών σκοτώθηκαν 3 οπλίτες και τραυματίστηκαν 4.

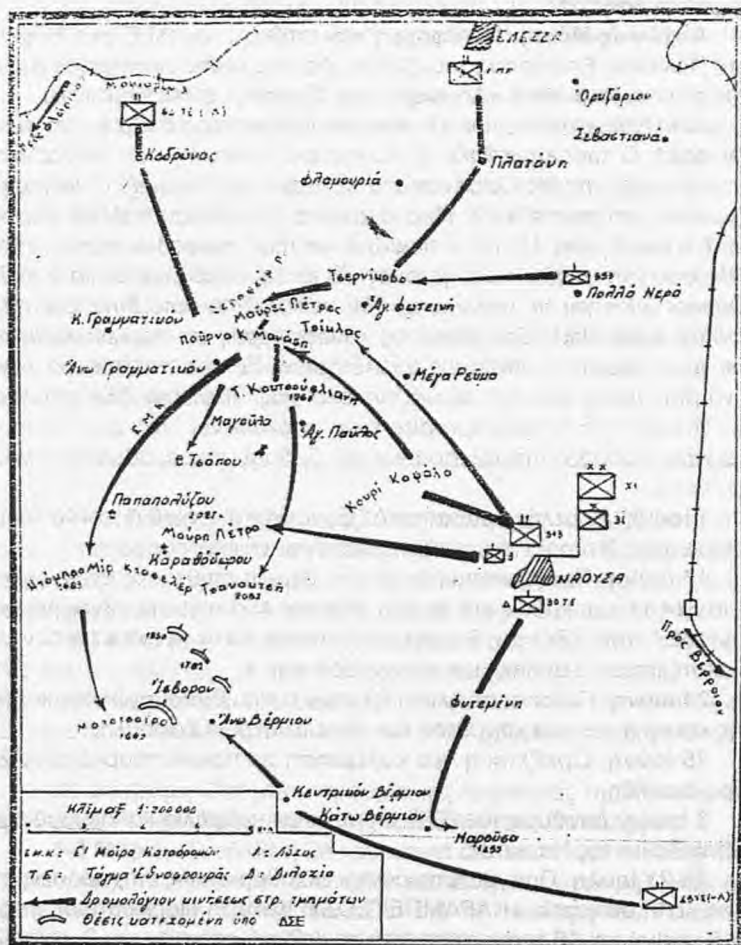
24 Ιούνη: Πεθαίνει σε ηλικία 89 ετών ο πρωθυπουργός της κυβέρνησης και αρχηγός του κόμματος των Φιλελευθέρων Σοφούλης.

25 Ιούνη: Ορκίζεται η νέα κυβέρνηση με πρωθυπουργό τον Αλέξανδρο Διομήδη.

2 Ιούλη: Δυνάμεις του ΔΣΕ χτυπούν με μυδράλια και όλμους εξωτερικά φυλάκια της Νάουσας.

16-21 Ιούλη: Πραγματοποιούνται εκκαθαριστικές επιχειρήσεις στο Βέρμιο με τη ονομασία «ΚΑΡΑΜΠΕΤΣΟΣ». Κατά τη διάρκεια τους υπάρχουν 3 νεκροί και 16 τραυματίες από το «εθνικό στρατό» και 8 νεκροί, 2 συλληφθέντες και 12 παραδοθέντες αντάρτες.

28 Ιούλη: Από έκρηξη νάρκης σκοτώνεται στη Σφηκιά ο έφεδρος ανθυπολοχαγός του 44ου τάγματος Ι. Χατζηβασιλίδης.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΚΑΛΑΜΠΕΤΣΟΣ (18-21 Ιουλίου 1949)

30 Ιούλη: Από ενέδρα του 71ου Τάγματος Εθνοφρουράς σκοτώνεται σε συμπλοκή 1 αντάρτης.

16 Αυγούστου: Ομάδα πληροφοριών του στρατού πέφτει σε ενέδρα του ΔΣΕ στη Συκιά με αποτέλεσμα 3 νεκρούς και 1 τραυματία.

20 Αυγούστου: Τμήματα του 45ου τάγματος εθνοφρουράς συνεπλάκησαν με δυνάμεις του ΔΣΕ στο Αρκοχώρι με αποτέλεσμα 1 τραυματία οπλίτη και 11 παραδοθέντες αντάρτες.

22 Αυγούστου: Μετά από ενέδρα του 44ου Τάγματος Εθνοφρουράς στη Φυτειά, σκοτώνονται 2 αντάρτες.

28-29 Αυγούστου: Οι δυνάμεις του ΔΣΕ εγκαταλείπουν τον Γράμμο. Τελειώνει ο τρίχρονος αγώνας του ΔΣΕ.

29 Αυγούστου: Μετά από ενέδρα του 16ου Ελαφρού Συντάγματος κοντά στην Επισκοπή Νάουσας σκοτώνονται 2 αντάρτες.

30 Αυγούστου: Τμήματα του 45ου Τάγματος Εθνοφρουράς συνεπλάκησαν στο Αρκουδοχώρι με 50μελή ομάδα ανταρτών με αποτέλεσμα 1 νεκρό οπλίτη και 3 νεκρούς αντάρτες.

2 Σεπτεμβρίου: Ομάδα ανταρτών πέφτει σε ενέδρα κοντά στη Συκιά με αποτέλεσμα να έχει 3 νεκρούς και 1 τραυματία.

Παρά την «επίσημη» λήξη του εμφυλίου μικρές δυνάμεις του ΔΣΕ μένουν πίσω, στο Βέρμιο και στα Πιέρια, μέχρι τα μέσα του 1950! Γράφει σχετικά ο Ολγα Μάστορα («Στο δρόμο του χρέους»):

«Στο Βέρμιο είχαμε μείνει αρκετοί (σ.σ αναφέρει ο Γιάννης Ψαρογιάννης από Νάουσα): Ο Γιάννης Μπέρσος, ο Γρηγόρης Λιόλιος, ο Βύζας Κωνσταντίνος, ο Μακρής Κώστας, ο σ. Αλέκος (πρόκειται για το Θ. Παπαπαναγιώτου, πρώην επίτροπο της 24ης ταξιαρχίας από τον Τρίλοφο) κ.α. Μέχρι το Μάη του 1950 περάσαμε πολλές δύσκολες στιγμές. Βρισκόμασταν στα μετόπισθεν. Ο κόσμος που πρώτα μας τροφοδοτούσε, τώρα μας απόφευγε. Οι φυλακές και οι εξορίες ήταν γεμάτες. Και τα δικαστήρια έβγαζαν κάθε μέρα καταδικαστικές αποφάσεις. Ήταν αδύνατο να μείνουμε άλλο. Βάζαμε σε κίνδυνο και τις πολιτικές οργανώσεις. Έτσι, πήραμε εντολή να περάσουμε στην Αλβανία»

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

Η μάχη της Νάουσας

Μέσα από τα ντοκουμέντα (ΚΚΕ, ΔΣΕ, ΓΕΣ)

Η Επίθεση στη Νάουσα (επικεφαλής των δυνάμεων των μονάδων της 10ης μεραρχίας του ΔΣΕ-14, 18, 103 ταξιαρχίες-ήταν ο Ν. Θεοχαρόπουλος- «Σκοτίδας» με πολιτικό επίτροπο τον Ν. Μπελογιάννη) η κατάληψη και το ολιγοήμερο «κράτημα» (για πρώτη φορά) μεγάλης πόλης από το ΔΣΕ αποτέλεσε σημαντικό γεγονός στον ελληνικό εμφύλιο.

Η συζήτηση για τα αποτελέσματα της, τα συμπεράσματα απ' αυτήν, συνεχίζεται και σήμερα μέσα από αρθρογραφία σε τοπικά αλλά και πανελλαδικής κυκλοφορίας έντυπα. Σε μία προσπάθεια ολοκληρωμένου φωτίσματος της μάχης στη Νάουσα, παραθέτουμε στη συνέχεια ντοκουμέντα και «από τις δύο πλευρές».

Κατ' αρχήν τις εκτιμήσεις του ΚΚΕ μέσα από σχετική απόφαση του Π.Γ της Κεντρικής Επιτροπής καθώς και την έκθεση των υπεύθυνων της μάχης υποστρατήγων Δ. Βλαντά (εκπρόσωπος του Γενικού Αρχηγείου) και Ν. Σκοτίδα.

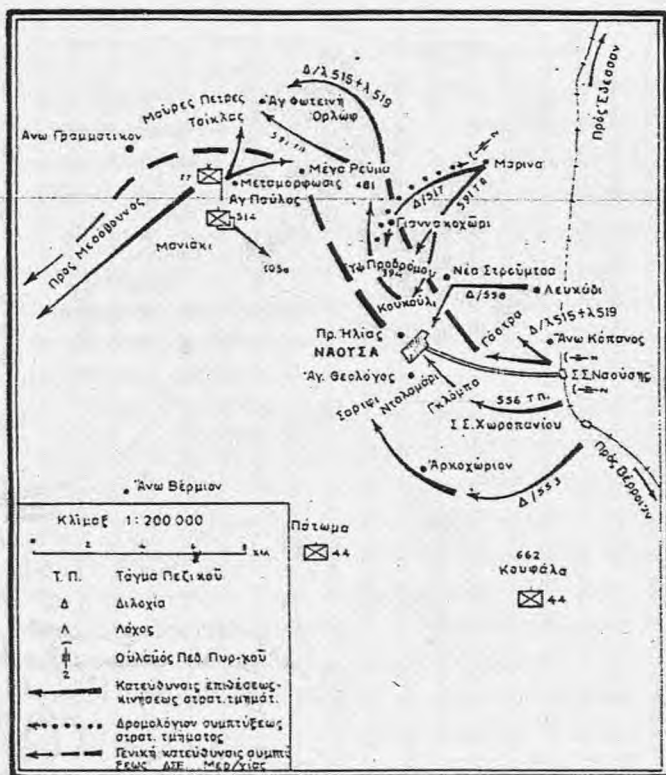
Και από τη άλλη τις εκτιμήσεις του «εθνικού στρατού» μέσα από τα αρχεία του ΓΕΣ (Γ'.ΣΣ και ΓΕΣ).

Απόφαση του Πολιτικού Γραφείου του ΚΚΕ (10/2/1949)

Αποσπάσματα

«Οι επιχειρήσεις μας στο χώρο Έδεσσας - Αρδέας-Νάουσας, αποτελούν μέρος του σχεδίου μας, για το χειμερινό πόλεμο, ενάντια στο μοναρχοφασισμό. Αυτές οι επιχειρήσεις υπαγορεύτηκαν απ' την ανάγκη μιας αδιάκοπης φθοράς του εχθρού και συγκέντρωσης των απαραίτητων σε μας εφεδρειών.

Κάνοντας μια γενική εκτίμηση των αποτελεσμάτων στις επιχειρήσεις αυτές, που κράτησαν ένα μήνα μπορούμε να πούμε ότι έκλεισαν με δύο αποτυχίες και δύο επιτυχίες. Οι αποτυχίες στην Έδεσσα - Αρδέα είναι αποτέλεσμα δικών μας λαθών. Ποια είναι η βασική αιτία αυτών των αποτυχιών; Τα σχέδια των επιχειρήσεων σε Έδεσσα - Αρδέα ήταν ανεπαρκή, η διοίκηση δεν είχε στα χέρια της εφεδρεία και δεν εξασφάλισε τη ζωντανή καθοδήγηση στη διάρκεια της κάθε μάχης. Οι επιτυχίες στη Νάουσα και

στον ελιγμό κερδήθηκαν ακριβώς γιατί αποφύγαμε τα λάθη που παρουσιάσαμε στις δύο πρώτες επιχειρήσεις...

Στη Νάουσα κερδίσαμε μια μεγάλη νίκη. Για πρώτη φορά ο ΔΣΕ κατέλαβε ολοκληρωτικά μια πόλη και την κράτησε όσο θεώρησε πως ήταν απαραίτητο. Η νίκη της Νάουσας ήταν αποτέλεσμα της σωστής λύσης των παρακάτω προβλημάτων, από τη διοίκηση αυτής της επιχείρησης.

Πρώτο: Έβγαλε τα αναγκαία διδάγματα από τις αποτυχίες μας στην Έδεσσα. Δεύτερο: Με βάση αυτά τα διδάγματα ανέλυσε τη γραμμή και τη τακτική μας. Χτύπησε τις ταλαντεύσεις και άλλες ομορτουριστικές εκδηλώσεις. Ανόρθωσε το κλονισμένο ηθικό μαχητών και στελεχών. Έκανε συμπληρωματική εκπαίδευση από τμήματα μας. Έπεισε μαχητές και προπάντων τα στελέχη, πως μπορούσαμε να κερδίσουμε ολοκληρωτικά τη μάχη στη Νάουσα.

Τρίτο: Επεξεργάστηκε ένα σωστό σχέδιο επιχείρησης κι ένα λεπτομερειακό σχεδιάγραμμα της Νάουσας. Συγκέντρωσε τις απαραίτητες πληροφορίες. Εξασφάλισε τον απαραίτητο αριθμό εμπειρων οδηγών. Βοήθησε όλα τα στελέχη ν' αφομοιώσουν το σχέδιο στο σύνολό του και ιδιαίτερα κάθε στέλεχος το μέρος που άμεσα το αφορούσε.

Τέταρτο: Έκανε με μυστικότητα, μαστοριά, ταχύτητα τον ελιγμό από το Καϊμακτσάλαν στη Νάουσα.

Πέμπτο: Έκανε ένα τολμηρό σωστό συνδυασμό όλων των μέσων και των ζωντανών δυνάμεων που είχε στα χέρια της.

Έχτο: Είχε στα χέρια της πάντα αρκετή εφεδρεία, που την διέθεσε σωστά και πάντα φρόντιζε να τη μεγαλώνει.

Έβδομο: Έδωσε βασική προσοχή στην παραπλάνηση του εχθρού και στην πράξη τον παραπλάνησε.

Όγδοο: Εξασφάλισε κάτω απ' όλες τις συνθήκες, τη ζωντανή καθοδήγηση των τμημάτων μας μέσα στη φωτιά της μάχης.

Στη μάχη της Νάουσας παρουσιάσαμε σειρά αδυναμίες, που οι πιο βασικές είναι:

Πρώτον: Παρουσιάστηκαν περιπτώσεις κλονισμών π.χ ζητήθηκε από την 18η Ταξιαρχία επέμβαση εφεδρείας, χωρίς να υπάρχει λόγος και γ' αυτό δε δόθηκε. Επειδή δεν είχε πέσει το νοσοκομείο, βασικό εχθρικό οχυρό, δημιουργήθηκε η εντύπωση στη διοίκηση της επιχείρησης πως πρέπει να θεωρηθεί τελειωμένη η επιχείρηση.

Δεύτερο: Δεν εφαρμόστηκαν σωστά το σχέδιο επιστράτευσης και γενικότερα δεν οργανώθηκε καλά η δουλειά αυτή. Τα συνεργεία επιστρά-

Νίκος Μπελογιάννης,
πολιτικός επίτροπος της 10ης μεραρχίας του ΔΣΕ που χτύπησε τη Νάουσα.

τευσης οργανώθηκαν την τελευταία στιγμή, ενώ έπρεπε να οργανωθούν πριν ξεκινήσει απ' την Ορμα η φάλαγγα. Στα συνεργεία δε διατέθηκαν τα απαραίτητα και ικανά στελέχη και ο απαραίτητος αριθμός μαχητών, δεν κατατοπίστηκαν καλά για την αποστολή τους. Στην ουσία υποτιμήθηκε η δουλειά της επιστράτευσης απ' τη διοίκηση της επιχείρησης. Όμως κι' αυτά έστω τα ελαττωματικά συνεργεία επιστράτευσης, αντί να βρουν όλους τους τρόπους να διευκολύνουν τον επιστρατεύσιμο πληθυσμό να ακολουθήσει τα τμήματά μας, έκαναν τυπικές επισκέψεις στα σπίτια, επηρεάστηκαν από τις ρεβεράντζες και τα κεράσματα που έκαναν οι γυναίκοι. Έτσι δεν πήραμε όσους μπορούσαμε να επιστρατεύσουμε. Αυτό αποτελεί τη βασικότερη αδυναμία της επιχείρησης γιατί πραγματικά έπρεπε απ' τη Νάουσα να ακολουθήσουν τα τμήματά μας τουλάχιστον διπλάσιοι νέοι και νέες απ' αυτούς που ήρθαν.

Τρίτο: Εγιναν αντιλαϊκές πράξεις που μας έβλαψαν πολιτικά. Ορισμένοι μαχητές μας δεν κατάλαβαν ότι εμείς δεν μπορούμε να βάλουμε σε ίση μοίρα το μεγαλοβιομήχανο λαναρά, που πρέπει να του κατάσχουμε ολόκληρη την περιουσία γιατί ανήκει στο λαό, με το φτωχό επαγγελματία και βιοτέχνη που πρέπει να σεβαστούμε την περιουσία του.

Τέταρτο: Η επιμελητεία μας απότυχε. Οι επιμελητές μας και πρωτ' απ' όλους η επιμελητεία του Κλιμακίου του Γ.Α έδειξαν πλήρη ανικανότητα. Υπήρχαν τόσες και τέτοιες ποσότητες υλικών, για να φάνε, να ντυθούνε μαχητές μας και να πάρουμε μεγάλες ποσότητες. Αντί να γίνει αυτό, τα τμήματά μας δεν τράφηκαν καλά, δεν πήραν παρά ελάχιστο ιματισμό και επιστρέψανε σχεδόν με αδειανά χέρια.

Πέμπτο: Παρουσιάστηκαν δισταγμοί να μπει στην πόλη το ορειβατικό μας πυροβολικό και άργησε να χρησιμοποιηθεί από την στιγμή που μπήκε στην πόλη.

Έχτο: Δεν πάρθηκαν μέτρα διάσωσης και χρησιμοποίησης των 4 πεδινών πυροβόλων, των άλλων όπλων και πυρομαχικών που πήραμε από τον εχθρό. Αυτό μας δυσκόλεψε και υποχρέωσε τη διοίκηση της επιχείρησης να βάλει τέρμα στη μάχη πρόωρα, γιατί μέινανε τα τμήματά μας μόνο με τα πυρομαχικά ασφαλείας.

Ο ελιγμός από Ορμα προς Νάουσα και από εκεί στα Βίτσι αποτελεί αναμφισβήτητα μια μεγάλη νίκη. Οι παράγοντες που εξασφάλισαν αυτή τη νίκη είναι:

Πρώτο: Στην πολιτική προετοιμασία των τμημάτων.

Δεύτερο: Στην τεχνική προπαρασκευή του ελιγμού. Ο ελιγμός έγινε

με μυστικότητα, αθόρυβα με ταχύτητα, με όλα τα μέσα εμπροσθοφυλακής του εχθρού.

Τρίτο: Στη νίκη μας στη Νάουσα, που έδωσε μεγάλη αντοχή στους μαχητές μας.

Τέταρτο: Στην έστω λειψή δουλειά του μηχανικού στις γεφυρώσεις κ.λ.π. Πέμπτο: Στους καλούς οδηγούς που εξασφαλίστηκαν.

Ο ελιγμός παρουσίασε σειρά αδυναμίες, που οι πιο βασικές είναι:

Πρώτο: Το μηχανικό μας δεν μπόρεσε να κάνει όλες τις απαραίτητες γεφυρώσεις και διορθώσεις των δρόμων, που ήταν απαραίτητες, από δική του ανεπάρκεια και από έλλειψη ελέγχου από τη διοίκηση της επιχείρησης. Έτσι η φάλαγγα καθυστέρησε πολλές ώρες σε μερικά άλματα και αντικειμενικά κινδύνεψε.

Δεύτερο: Μερικές φορές δεν πάρθηκε έγκαιρα η διάταξη που καθορίστηκε στους χώρους κάλυψης, με συνέπειες καθυστέρηση στο ξεκίνημα της φάλαγγας και αδικαιολόγητες δικές μας απώλειες.

Τρίτο: Τα μέτρα για ενεργητική αεράμυνα ήταν μηδαμινά. Αυτό είχε σαν συνέπεια αδικαιολόγητες απώλειες.

Τέταρτο: Παρουσιάστηκαν σε στελέχη υπερβολική κόπωση, κάποιο ζάλισμα, υποχώρηση στην έγκαιρη και με ακρίβεια εκτέλεση των διαταγών, έλλειψη του απαιτούμενου ελέγχου. Αυτά επιδείνωσαν όλες τις άλλες αδυναμίες.

Η νίκη μας στη Νάουσα μας δίνει πολλά συμπεράσματα και διδάγματα. Τα πιο σοβαρά είναι :

Πρώτο: Παρά την ικανότητα, τόλμη μαχητών και στελεχών είναι φανερό η διοικητική και τεχνική ανεπάρκεια των στελεχών, η ελαττωματική εκπαίδευση των μαχητών μας, η έλλειψη της απαιτούμενης πείρας από στελέχη και μαχητές, για αγώνα σε κατοικημένο, γερά οργανωμένο τόπο. Αυτά βέβαια δεν παρουσιάζονται ισόμερα σε όλες τις ταξιαρχίες που πολέμησαν στη Νάουσα. Το βασικό συμπέρασμα και καθήκον που βγαίνει από την παραπάνω διαπίστωση είναι: Εκτός από τις ασκήσεις, κείνα που θα φέρει βασικά τη ποιοτική αλλαγή σε στελέχη και μαχητές είναι οι μάχες σε πόλεις, η λεπτομερειακή εξαντλητική μελέτη της πείρας από την κάθε τέτοια μάχη, η άσκηση μετά με βάση αυτή την πείρα.

Δεύτερο: Ο πόλεμος σε οχυρωμένους, κατοικημένους στόχους εκτός από την τόλμη, ταχύτητα, απαιτεί ακόμα επαναστατική πονηριά, δεξιότητες, περίσκεψη, σωστό συνδυασμό όλων των μέσων και ζωντανών δυνάμεων που έχει κάθε διοικητής. Στη μάχη της Νάουσας βρίσκου-

με πολλά παραδείγματα τόλμης, ταχύτητας, περίσκεψης, επαναστατικής πονηριάς, σωστού συνδυασμού μέσων και μαχητών. Τόλμη δείχνει το χτύπημα κάθε φορά του βασικού εχθρικού στόχου πριν πέσουν οι γύρω δευτερεύοντες στόχοι. Τόλμη δείχνει το μπάσιμο μέσα στην πόλη του μοναδικού ορειβατικού πυροβόλου που διαθέταμε και που τόσο σπουδαία αποτελέσματα έφερε με άμεσες βολές από 50-60 μέτρα. Ταχύτητα δείχνει η κατάληψη του πιο γερού εξωτερικού οχυρού της Νάουσας σε 15 λεπτά. Επαναστατική πονηριά είναι όταν π.χ μαχητές μας για να εξοντώσουν εχθρικό οχυρό που δεν έπεφτε ανέβαιναν στα κεραμίδια διπλανού σπιτιού και τίναζαν πάνω του δέσμη τέλερμαν, είτε τρυπούσαν σειρά σπιτιών ώσπου να φθάσουν ακίνδυνα μπρος σε εχθρικά πολυβολεία, που άλλοτε χτυπούσαν απ' εκεί με πάντζερ και άλλοτε έβαζαν με οπλοπολυβόλα και διευκόλυναν άλλους μαχητές μας να εξοντώσουν με χειροβομβίδες. Περίσκεψη δείχνει η περίπτωση ομάδας σαμποτέρ όταν έφερνε βόλτα το νοσοκομείο, σπουδαίο οχυρό του εχθρού, βάζοντας με πυρά οπλοπολυβόλου, για να βρει το αδύνατο σημείο της εχθρικής άμυνας και που το βρήκε και το κατέλαβε χωρίς απώλειες. Στη μάχη της Νάουσας έχουμε πολλές περιπτώσεις σωστού συνδυασμού δράσης πεζικού, με ταυτόχρονα πυρά ορειβατικού πυροβόλου, αντιαρματικού πυροβόλου, αυτομάτων, πάντζερ, χειροβομβίδων, ατομικών όπλων, μπουρλότων κλπ. Που αυτά εξόντωναν και τα πιο γερά οχυρά, όπως π.χ το συγκρότημα των εργοστασίων Λαναρά. Η μάχη της Νάουσας απόδειξε ότι τα μέσα μας είναι παραπάνω από αρκετά, αν τα χρησιμοποιήσουμε σωστά και τα συνδυάζουμε με τη δράση του πεζικού, αν ενεργούμε με ταχύτητα, δεξιότητες, περίσκεψη και επαναστατική πονηριά.

Τρίτο: Η ταχύτητα στη διείσδυση σε μια πόλη είναι απαραίτητη, αλλά πρέπει να συνοδεύεται από εξαιρετική προσοχή γιατί πουθενά αλλού δεν υπάρχει τόσοσ κίνδυνος κύκλωσης της σφήνας που δημιουργείς όσο σε μια πόλη. Τέταρτο: Στη μάχη σε πόλη, βασικό στοιχείο της ταχτικής μας πρέπει να είναι η απομόνωση ορισμένων στόχων, με οδοφράγματα που έχουν ναρκοπέδια, με άλλα στηρίγματα κλπ. Για το ξεκαθάρισμα με συγκεντρωμένες δυνάμεις των στόχων κατά σειρά. Η πείρα της Νάουσας μας διδάσκει ότι η σε βάθος και κοντά στο εχθρό δημιουργία στηριγμάτων μας, ενάντια στις εφεδρείες του εχθρού, σε πεζικό και μηχανοκίνητα αποτελεί ένα από τους πιο αποφασιστικούς συντελεστές της νίκης.

Πέμπτο: Η μάχη της Νάουσας απόδειξε πως είναι απαραίτητο να ξέρουν όλοι οι μαχητές μας του πεζικού, στοιχειώδη χρήση των εκρηχι-

κών και για δημιουργία οδοφραγμάτων. Με βάση την πείρα της Νάουσας πρέπει ν' αρχίσει σ' όλα τα τμήματα του πεζικού του στρατού μας μια τέτοια πραχτική εκπαίδευση.

Έχτο: Η μάχη της Νάουσας απόδειξε ποιος είναι ο καλύτερος τρόπος χρησιμοποίησης των μονάδων σαμποτέρ σε κάθε μάχη σε πόλεις. Μέσα στην πόλη πρέπει οι μονάδες σαμποτέρ να μην δρουν σαν ανεξάρτητα τμήματα. Πολύ περισσότερο δε πρέπει να δρουν σαν πεζικό. Σωστή χρησιμοποίηση των μονάδων σαμποτέρ μέσα στη πόλη είναι να δίνουμε σε κάθε λόχο πεζικού μια ομάδα σαμποτέρ για ανατινάξεις, για ναρκοθέτηση ενεργητικής πυροδότησης των οδοφραγμάτων κλπ. Δεν πρέπει όμως να σπάσουμε τη συνοχή μιας τέτοιας ομάδας. Οι μονάδες σαμποτέρ έξω από την πόλη, στους άξονες κίνησης, είτε στα σημεία πιθανής ανάπτυξης του εχθρικού πεζικού, πρέπει να δρουν σαν αυτετελή τμήματα, κάτω από τη διοίκηση του διοικητή πεζικού της δοσμένης πλαγιοφύλαξης, για ναρκοθετήσεις και ενεδρευτικό αγώνα.

Εβδομο: Η πείρα της Νάουσας απόδειξε ότι, τα τμήματα που δρουν μέσα στη πόλη πρέπει α μένουν απερίσπαστα στη δουλειά τους, από τη έξω από τη πόλη κατάσταση. Αντιμετώπιση του εχθρού που έρχεται να ενισχύσει τη φρουρά του σε μια πόλη πρέπει να την αναθέτουμε σε άλλα τμήματα, που αν παραστεί ανάγκη θα τα ενισχύσουμε με την εφεδρεία που διαθέτει η διοίκηση της δοσμένης επιχείρησης.

Ογδοο: Σε μάχη σε πόλη, η εφεδρεία είναι εντελώς απαραίτητη. Αυτό αφορά όλες τις διοικήσεις από πάω ως τη διμοιρία. Στη πόλη, στηριγμένος ο εχθρός στην οχύρωση που ακόμα δεν του ξήλωσες και στα μηχανοκίνητα του, στις ενισχύσεις που του στέλνει η παραπάνω διοίκηση του, μπορεί να σου ξαπολύσει αντεπιθέσεις, να σου αφαιρέσει εκείνα που κέρδισες και να σε θέσει σε κίνδυνο. Με την ύπαρξη εφεδρείας μπορείς ν' αντιμετωπίσεις κάθε κατάσταση, ν' αντιμετωπίσεις τις εχθρικές αντεπιθέσεις, να εκμεταλλευτείς στο ανώτατο βαθμό ευνοϊκές καταστάσεις που δημιουργούνται κατά την διάρκεια μιας μάχης. Βασικό κεντρικό στη σκέψη της διοίκησης μιας επιχείρησης πρέπει να είναι όχι να έχει απλώς εφεδρεία στα χέρια της και να τη χρησιμοποιεί σωστά, αλλά και να την αυξάνει στη πορεία της μάχης κάνοντας τις αναγκαίες αναδιατάξεις ύστερα από κάθε επιτυχία. Η ύπαρξη εφεδρείας στα χέρια κάθε διοικητή αποτελεί νόμο του πολέμου, που δεν μπορεί να τον αγνοεί ατιμώρητα.

Ενατο: Η ζωντανή καθοδήγηση της μάχης, τόσο από τη διοίκηση της δοσμένης επιχείρησης όσο και από τα παρακάτω κλιμάκια αποτελεί

σοβαρότατο δίδαγμα από τη μάχη της Νάουσας. Η διοίκηση μιας μάχης στο σύνολό της, η διοίκηση ενός τομέα μάχης, δεν μπορεί να διευθύνει τη δοσμένη μάχη πίσω από την πλάτη της.

Δέκατο: Η άμεση επίμονη εκλαίκευση σ' όλους των νικών μας, κατά τη πορεία της μάχης, η άμεση χωρίς διακοπή εκλαίκευση ηρωϊσμών μαχητών και στελεχών μας, αποτελεί σπουδαίο μέσο παρόρμησης, για πιο μεγάλες νίκες, για πιο μεγάλους ηρωϊσμούς.

Ενδέκατο: Η σχολαστική επίμονη διαφωτιστική δουλειά στους φαντάρους και αξιωματικούς του αμυνόμενου εχθρού, όχι μόνο σε πολιτικά ζητήματα, είτε με το σύνθημά «παραδοθείτε να γλυτώσετε», αλλά και με τη μετάδοση πληροφοριών για τους στόχους που εξοντώθηκαν, για το ανελέητο πελέκημα των εχθρικών ενισχύσεων, τονίζοντας πως αυτές ποτέ δεν θα κατορθώσουν να μπουν στην πόλη, όλα αυτά αποτέλεσαν μια θαυμάσια μέθοδο στη μάχη της Νάουσας και συντέλεσαν στη νίκη.

Δωδέκατο: Η αποφυγή ατομικής λαφυραγώγησης κατά τη διάρκεια της μάχης και μετά, η καλή οργάνωση της στρατολογίας η καλή οργάνωση της υγειονομικής υπηρεσίας, η καλή οργάνωση της επιμελητείας, όλα αυτά αποτελούν σοβαρούς συντελεστές της νίκης σε κάθε μάχη και προπάντων σε πόλη.

Η νίκη μας του ελιγμού μας δίνει επίσης πολλά διδάγματα. Τα πιο σοβαρά είναι:

Πρώτο: Τέτοιοι ελιγμοί απαιτούν ακούραστη πολιτική προετοιμασία πριν τον ελιγμό και σ' όλη τη διάρκεια του σε μαχητές και στελέχη.

Δεύτερο: Τέτοιοι ελιγμοί απαιτούν ολοκληρωτική επιστράτευση όλων των σωματικών και ψυχικών δυνάμεων από το καθένα, αλληλεγγύη στον ανώτατο βαθμό προς τους αδύνατους, αδιάσπαστη συνοχή και σιδερένια πειθαρχία.

Τρίτο: Τέτοιοι ελιγμοί απαιτούν από τις διοικήσεις των τμημάτων πρόβλεψη, περίσκεψη, εξονυχιστική μελέτη και των λεπτομερειών, τόλμη, σβελτάδα στη λήψη αποφάσεων έλεγχο με μεγάλη επιμονή. Αυτά πρέπει να εκφράζονται και με διαταγή για κάθε άλμα.

Τέταρτο: Κάθε ελιγμός, για να πετύχει χρειάζεται απαραίτητα έναν πραχτικό κανονισμό πορείας, που να εξασφαλίζει τη γρήγορη πορεία, σε συνοχή και με ασφάλεια.

Πέμπτο: Η ενεργητική και παθητική αεράμυνα αποτελεί παράγοντα νίκης στο ελιγμό, αν λύσεις αυτό το πρόβλημα στην πράξη, αλλά και μεγάλο κίνδυνο αν δεν λύσεις πραχτικά αυτό το πρόβλημα.

Το Π.Γ θεωρεί ότι η πείρα από την παραπάνω εκστρατεία, θετική, και αρνητική, πρέπει ν' αποτελεί βασικό συστατικό στοιχείο της πρακτικής, αλλά και θεωρητικής εκπαίδευσης στις σχολές μας και στις ασκήσεις στα τμήματα. Η μάχη της Νάουσας και του ελιγμού απόδειξαν την αντοχή και ικανότητα του στρατού μας να συντρίβει το εχθρό και μέσα στα κέντρα του, να τα παίρνει αλλά και να κρατάει για πάντα. Ο εχθρός περνάει μια βαθιά και ολόπλευρη κρίση. Δικό μας άμεσο και διαρκές καθήκον είναι να χτυπάμε ασταμάτητα μαστορικά, θανατερά. Ετσι θα φθάσουμε πιο γρήγορα στη νίκη. Αιώνια η μνήμη των συντρόφων που έπεσαν σ' αυτές τις επιχειρήσεις, χαρίζοντας με τη ζωή τους περιλαμβρες νίκες και πλούσια πείρα για πιο μεγάλες νίκες».

Από τη έκθεση των Δημ. Βλαντά και Νίκου Σκοτίδα υποστρατήγων του ΔΣΕ

«...Οι εχθρικές δυνάμεις που πήραν μέρος στη μάχη της Νάουσας ήταν: Πρώτο: Μέσα στην πόλη, 3 λόχοι του 44ου τάγματος εθνοφρουράς, που μαζί με το μηχανισμό του τάγματος υπολογίζουμε τη δύναμή τους σε 350. Μία διλοχία του 519 τάγματος πεζικού της 33ης ταξιαρχίας με δύναμη περίπου 250. Ο μηχανισμός της 33ης ταξιαρχίας π.χ λόχος στρατηγείου κλπ. Περίπου 100. Μια πεδινή πυροβολαρχία των 4 πυροβόλων με δύναμη περίπου 80 και που μετά το πάρσιμο από μας των πυροβόλων μας πολέμησε σαν λόχος πεζικού. Αφού ο εχθρός είχε μέσα στην πόλη της Νάουσας 7 αλυσοφόρα τανκς, 21 κάριερς, 220 φορτηγά αυτοκίνητα, 27 μοτοσικλέτες, πρέπει να υπολογίσουμε το προσωπικό όλων αυτών των μέσων, τουλάχιστο σε 250 που κι αυτοί μας πολέμησαν μέσα από τ' άρματα και σαν πεζικό. Η υποδιοίκηση της χωροφυλακής και ασφάλειας είχαν 60 δύναμη, που μας πολέμησαν λυσσασμένα. Υπήρχαν και περίπου 520 ΜΑΥδες που όμως είναι ζήτημα αν μας πολέμησαν 100. Ετσι, η συνολική δύναμη του εχθρού στη Νάουσα ήταν περίπου 1,120 εκτός τους ΜΑΥδες.

Δεύτερο: Ο εχθρός κίνησε για ενίσχυση της φρουράς του στη Νάουσα, τις παρακάτω δυνάμεις: Διλοχία του 556 τάγματος πεζικού, της 26ης ταξιαρχίας από Σκύδρα προς Γάστρα-Νάουσα, δύναμης 250. Προς την ίδια κατεύθυνση δύο λόχους φανατικών ΜΑΥδων, δύναμης 200. Από Βέροια προς Χοντροσούβλα-Παλαμάρι-Νάουσα έφερε διλοχία του 516 τάγματος πεζικού της 32ης ταξιαρχίας, δύναμης 250. Το 517 τάγμα πεζικού της 33ης ταξιαρχίας δύναμης 500. Το 591 τάγμα πεζικού της 73ης ταξιαρχίας δύναμης 550. Από Κοζάνη μέσω Γραμματικού Βερμίου έφεραν τα 597 κα

Σωτήρης Παπαϊωάννου μαχητής του ΔΣΕ από Σταυρό, σκοτώθηκε κατά τη διάρκεια του ελιγμού μετά τη Μάχη της Νάουσας.

612 τάγματα πεζικού της 77ης ταξιαρχίας δύναμης περίπου 1.000. Διλοχία του 514 τάγματος πεζικού της 32ης ταξιαρχίας που μένει μόνιμα στη Κουτσουφλιανή-Ντορτόπολη και που είχε δύναμη 250. Την άλλη διλοχία του 514 τάγματος πεζικού από Μουχαρέμ Χάνι πλην δύο διμοιριών που είχε δύναμη 190. Σύνολο δυνάμεων που κίνησε ο εχθρός για ενίσχυση της φρουράς του στη Νάουσα 3.190. Συνεπώς αντιμετωπίσαμε μέσα κι έξω από τη Νάουσα σύνολο εχθρικών δυνάμεων 4.310, αλυσοφόρα τανκς 7 και 5 απ' έξω, 21 κάργιερς, μια πεδινή πυροβολαρχία από τη κατεύθυνση της Βέρροιας, ένα πεδινό ουλαμό από την κατεύθυνση Σκύδρας. Ένα σμήνος αεροπλάνων βρισκόταν πάντα πάνω από το πεδίο της μάχης.

Τι αντιπαρατάξαμε εμείς στο εχθρό: 3 ταξιαρχίες πεζικού συνολικής δύναμης 2.069. Τρεις λόχοι σαμποτέρ με δύναμη

170. Μισό ουλαμό ορειβατικού πυροβολικού με δύναμη 25. Ένα λόχο Βερμίου με δύναμη 55. Οι σχηματισμοί της Χ Μεραρχίας με δύναμη 92. Σύνολο δικών μας δυνάμεων 2.438. Από άποψη μέσων διαθέταμε: Ένα ορειβατικό πυροβόλο, 2 αντιαρματικά πυροβόλα των 37 χιλιοστών, 2 αντιαρματικά των 20 χιλιοστών, 14 ομαδικούς όλμους, 14 πυροβόλα, πάντζερ, εκρηχτικό υλικό και τον ατομικό οπλισμό των μαχητών μας. Τα πυρομαχικά μας ήταν περιορισμένα. Στην πορεία της μάχης χρησιμοποιήσαμε λάφυρα που πήραμε από τον εχθρό, ένα ολμοβόλο με 250 βλήματα, ένα αλυσοφόρο τακς, δύο κάργιερς.

Η μάχη της Νάουσας άρχισε στις 11 προς 12 Γενάρη στις 11.15' και τελείωσε με την ολοκληρωτική κατάληψη της πόλης-πτώση εργοστασίων Λαναρά στις 13 Γενάρη στις 19.30'. Με πλήρη κατοχή από μας ολόκληρης της πόλης, οι μάχες συνεχίστηκαν έξω απ' αυτήν ως τις 14 Γενάρη το βράδυ. Ο υποχωρητικός ελιγμός άρχισε με τάξη στις 18.00'.

Αποτελέσματα της μάχης στη Νάουσα

Ποια τ' αποτελέσματα από τη μάχη της Νάουσας; Αυτά είναι τ' ακό-

λουθα σε βάρος το εχθρού:

Πρώτο: Νεκροί, μέσα κι έξω από τη Νάουσα, εξακριβωμένοι 500. Οι τραυματίες υπολογίζονται στους 700. Αιχμάλωτοι 300 που ανάμεσά τους είναι ο διοικητής του 44 τάγματος εθνοφρουράς αντισυνταγματάρχης Κοντόσης Χρήστος, ένας λοχαγός, ένας υπομοίραρχος, ένας στρατιωτικός γιατρός, τρεις ανθυπολοχαγοί και ο αρχηγός των ΜΑΔ. Σύνολο λοιπών απωλειών 1.500. Δεύτερο: Λάφυρα 4 πεδινά πυροβόλα, με 3.000 βλήματα, 7 αλυσοφόρα τάνκς, 21 κάργιερς, 210 αυτοκίνητα φορτηγά και 5 τζιπ, 27 μοτοσυκλέτες, 1 ολμοβόλο με 250 βλήματα, 5 ομαδικοί όλμοι, με 2000 βλήματα, 9 καναδέζικοι όλμοι, με 3.000 βλήματα, 15 πολυβόλα βίκερς, 110 οπλοπλυνάκια μπραν, 550 ατομικά όπλα, 70 ημιαυτόματα. Περίπου 2.000.000 σφαίρες, 15 ασύρματοι αμερικάνικοι και 4 Νο22 γραφομηχανές 13, ράδια 5, χλαίνες 170, στρατιωτικές στολές 120, ζεύγη άρβυλα 130, μουλάρια ειδικού φόρτου 135, μουλάρια κοινού φόρτου 120, ηλεκτρογεννήτριες 2, τηλέφωνα 33, τηλεφωνικοί πίνακες 3. Πολύ υγειονομικό υλικό. Πάρα πολλά υφάσματα και τρόφιμα, που απ' αυτά ελάχιστα πήραμε, αρκετά μοιράσαμε στο λαό και τ' άλλα κάηκαν στις αποθήκες, παρά τις προσπάθειες μας, κατά τη διάρκεια της μάχης. Ένα τσουβάλι επιτελικού χάρτες. Τα αρχεία της υποδιοίκησης χωροφυλακής, ασφαλείας, αστυνομικού τμήματος, 44ου τάγματος, 33ης ταξιαρχίας, 519 τάγματος.

Τρίτο: Ζημιές, κάηκαν κι ανατινάχτηκαν οι στρατιωτικές αποθήκες ιματισμού, κλπ. Όλα τα εργοστάσια γιατί ήταν οχυρωμένα. Ρίξαμε δύο αεροπλάνα. Κάηκαν και ανατινάχτηκαν όλα τα οχυρωμένα δημόσια χτήρια και πλουσιόσπιτα όπως π.χ Δημαρχείο, τηλεγραφείο, επαρχείο, ειρηνοδικείο, δημόσιο ταμείο, τράπεζα Αθηνών, στρατιωτικά γραφεία, διοίκηση χωροφυλακής, ασφάλεια, αστυνομικό τμήμα, αίθουσα Τιάνια, βίλες Πετρίδη, Χρησιτίδη, Λαναρά, Αγγελάκη, Πάψη, Κιλιμουρίδη, Κιτσέλη Δημοβίκη κλπ. Ανατινάχτηκαν όλες οι γέφυρες στο ποτάμι Αράπιτσα που διασχίζει την πόλη, καθώς και η βεροιώτικη γέφυρα.

Τέταρτο: Εχτελέσαμε τους περισσότερους προδότες βασιανιστές του λαού. Οι περισσότεροι χαφιέδες της ασφάλειας αυτοχτόνησαν.

Πέμπτο: 600 νέοι και νέες ακολούθησαν τα τμήματά μας.

Από την πλευρά μας είχαμε τις παρακάτω απώλειες: Νεκροί 58, τραυματίες 174. Αγνοούμενοι 36, που ασφαλώς οι περισσότεροι σκοτώθηκαν. Λιποτάχτες 4. Σύνολο 272.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑ

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑ

ΜΕΤΑ ΔΕΚΑΕΠΕΤΑΜΗΝΗΝ ΠΡΩΤΟΥΠΟΥΡΓΙΑΝ

Ο Κ. ΘΕΜ. ΣΟΦΟΥΛΗΣ

ΙΛΙΓΓΟΣ

Ο ΚΥΚΛΟΣ ΤΩΝ ΕΝΟΧΩΝ

ΘΑΝΟΝΕΥΡΥΝΕΤΑΙ

Ενέχονται και πολιτικά πάσσαλοι

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΑΝΓΚΑΛΕΙ

ΑΠΗΛΕΥΘΕΡΩΘΗ

ΧΘΕΣ Η ΠΑΟΥΣΑ

Ο βασιλέας ανγκάλει
απηνεύθωθη
χθές η παούσα

ΑΠΗΛΕΥΘΕΡΩΘΗ
ΧΘΕΣ Η ΠΑΟΥΣΑ

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑ

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑ

ΠΡΟΣ ΣΗΜΑΤΙΣΜΕΝΗΝ ΕΥΔΕΡΓΗΣΕΩΣ ΤΕΡΑΤΕΙΟΥ ΟΥΝΟΠΟΙΟΥ

Η ΕΝΤΟΛΗ ΑΝΕΤΕΘΗ

ΕΙΣ ΤΟΝ Κ. ΣΟΦΟΥΛΗΝ

Αντιπροσέδριον Διομήδη - Αρχιστρατηγία Παπάγου

Η ΣΥΝΤΑΓΗ

ΘΑ ΜΕΙΝΗ

ΟΥΔΕΤΕΡΑ

ΤΟ ΣΚΑΝΔΑΛΟΝ ΜΠΑΚΟΠΟΥΛΟΥ - ΠΕΤΑΛΑ

ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ - ΧΗΡΣ

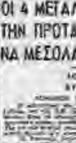
Αρχηγοί διεκδούντες συμμορίας

Ο βασιλέας ανγκάλει
απηνεύθωθη
χθές η παούσα

ΑΠΗΛΕΥΘΕΡΩΘΗ
ΧΘΕΣ Η ΠΑΟΥΣΑ

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

Ελιγμός

Κατά το υποχωρητικό ελιγμό στο Βίτσι ο εχθρός κίνησε τις ακόλουθες δυνάμεις για να μας φράξει το δρόμο και να μας εκμηδενίσει. Τα 597 και 612 τάγματα πεζικού της 77ης ταξιαρχίας. Το 514 τάγμα πεζικού της 32ης ταξιαρχίας. Αυτά τα τρία εχθρικά τάγματα προσπάθησαν να μας κυκλώσουν, πιάνοντας Κουτσούφλιανη-Ντορτόπολη-Δραζίλοβο υψ. Αγίας Φωτεινής, προσπαθώντας να πιάσουν τα υψώματα Τσίκλα-Καραούλι κλπ. Από Καϊλάρια έφερε στο χωριό Κομνηνό και υψ. Προζύμι το 105 τάγμα πεζικού της 77ης ταξιαρχίας, για να μας κόψει το δρόμο προς Ράδοσι. Το 503 και το 509 τάγματα πεζικού της 22ης ταξιαρχίας, για να μας κόψουν το δρόμο προς Ράδοσι, προσπαθώντας να πιάσουν τη γέφυρα Μπράμφορ και τις γύρω θέσεις.

Μετά το πέρασμα μας από χωριό Κομνηνό, ο εχθρός μετέφερε γρήγορα το 105 τάγμα, που πιο πάνω αναφέρομε, προς Κλεισούρα για Δροσοπηγή, για να μας κόψει το δρόμο προς Γκλάβατα-Μακρυχώρι. Κίνησε για τον ίδιο σκοπό, μια διλοχία του 568 τάγματος πεζικού της 37ης ταξιαρχίας, από Περκοπάνια προς Τέμνι-Βρι κίνησε μια διλοχία του 504 τάγματος πεζικού της 22ης ταξιαρχίας προς Κριαρένια-Νερά για να μας κόψει το δρόμο προς Τριανταφυλλιά-Κούλα-Μακρυχώρι και προς Ανω Υδρούσα-Ελάτεια-Δροσοπηγή-Γκλάβατα-Μακρυχώρι. Όταν περάσαμε το Ράντοσι ο εχθρός στέλνει γρήγορα από την περιοχή Αμυνταίου το 508 τάγμα πεζικού της 22ης ταξιαρχίας προς υψώματα 'Ανω Υδρούσας για να μας κόψει τα περάσματα Τριανταφυλλιά-Μακρυχώρι και Ανω Υδρούσα-Δροσοπηγή-Γκλάβατα-Μακρυχώρι. Ετσι κατά το υποχωρητικό ελιγμό μας ο εχθρός κίνησε ενάντια μας για το εγκλωβισμό τάγματα και 2 διλοχίες πεζικού συνολικής δύναμης περίπου 4.500. Επίσης κίνησε 15 τανκς και άλλα θωρακισμένα, 6 πεδινά και πάντα σμήνος από 6 αεροπλάνα πάνω από τα κεφάλια μας.

Απέναντι σ' αυτές τις εχθρικές δυνάμεις εμείς αντιπαρατάξαμε την αρχική μας δύναμη, πλην τις 272 απώλειες που είχαμε στη Νάουσα, συν δύο τάγματα της 108 ταξιαρχίας που έποιισαν τη γέφυρα Μπράμφορ και τα υψώματα Ράντοσι και που στη μετέπειτα πορεία της φάλαγγας έπαιξαν ρόλο οπισθοφυλακής.

Κατά τη διάρκεια του αποχωρητικού μας ελιγμού δώσαμε μάχες: Ύψωμα Αγίου Προδρόμου, ύψωμα Καραούλι, δύο χιλιόμετρα Β.Δ Ντόμισκο, υψ. 1056 Κουρή Καψάλα, υψ. 431 Κράστα, υψ. 1040 Β.Δ αντερείσματα Δραζίλοβο, υψ. 1058 Προζύμι. Στο δρόμο Κομνηνό-Μεσόβουνο.

μέχρι υψ. 768. Στο δημόσιο δρόμο ανάμεσα Πέρδικα-Φιλώτα. Στη γέφυρα Μπράμωρ. Στα υψώματα Φλάμπουρου-Ανω Υδρούσας-Κριθαρένια Νερά. Τα τάγματα του εχθρού που κινήθηκαν προς Δροσοπηγή- Τέμη-Βρι, αλλά στασίασαν και άλλα δεν έφτασαν από απροθυμία αξιωματικών και φαντάρων να μπλεχτούν σε μάχη.

Σ' όλες αυτές τις μάχες, ο εχθρός είχε εξακριβωμένες απώλειες: Νεκρούς 160, τραυματίες 230. Καταστρέψαμε δύο τανκς, δύο αυτοκίνητα. Οι πραγματικές απώλειες του εχθρού είναι ασύγκριτα πιο μεγάλες.

Από την πλευρά μας είχαμε τις παρακάτω απώλειες: Νεκροί 49, τραυματίες 111, αβοήθητοι 33, λιποτάχτες 8, σύνολο 201. Επίσης χάσαμε μερικούς αιχμαλώτους και νεοεπιστρατευμένους και περίπου 60 μουλάρια.

Εδώ πρέπει να τονίσουμε ότι αυτές οι απώλειες ήσαν βασικά αποτελέσματα απαράδεχτων αδυναμιών που παρουσιάσαμε, κατά το υποχω-

Τμήματα στρατού στην Νάουσα

ρητικό ελιγμό. Θα τις αναφέρουμε πιο κάτω. Αν δεν παρουσιάζαμε αυτές τις αδυναμίες δεν θα είχαμε αυτές τις απώλειες και θα καταφέρναμε στο εχθρό ασύγκριτα πιο μεγάλες απώλειες».

Ονόματα στελεχών του ΔΣΕ που έπεσαν στη μάχη της Νάουσας

(Σύμφωνα με έρευνα του συγγραφέα Δημήτρη Κατσή από το πολύτομο έργο του «Το ημερολόγιο ενός αντάρτη του ΔΣΕ» στη οποία συμπεριλαμβάνονται και βιογραφικά στοιχεία του καθένα και που φυσικά δεν είναι ολοκληρωμένη)

1.Αναστασόπουλος Γιάννης του Αναστάση. Γεννήθηκε το 1918 στον Κολυδώνα Ολυμπίας. Δάσκαλος, μέλος του ΚΚΕ, στο ΔΣΕ από

τις 5/7/47. Με διάταγμα η Προσωρινή Δημοκρατική Κυβέρνηση (ΠΔΚ) τον προήγαγε σε αντισυνταγματάρχη πεζικού του ΔΣΕ.

2.Ανδρέου Ευθυμία του Αποστόλη, απ' την Κορυφή Καστοριάς. Μέλος του ΚΚΕ, στο ΔΣΕ από 7/1/48, σκοπεύτρια οπλοπολυβόλου. Με Δ/γμα της ΠΔΚ ονομάστηκε τιμητικά ανθυπολοχαγός πεζικού και της απονεμήθηκε το μετάλλιο ανδρείας.

3.Βογδάνης Στρατής του Θανάση, από το Βασιώρι Φλώρινας. Μέλος του ΚΚΕ, εργάτης, στο ΔΣΕ από 24/5/48. Πολιτικός Επίτροπος διμοιρίας της 18ης Ταξιαρχίας. Με διάταγμα της ΠΔΚ ονομάστηκε τιμητικά ανθυπολοχαγός Πολιτικός Επίτροπος.

4.Γκελεβίτης Νίκος του Πολυχρόνη. Απ' το Βασιώρι Καστοριάς. Μέλος του ΚΚΕ, στο ΔΣΕ απ' τις 8/5/47. Με πρόταση της XI Μεραρχίας του απονεμήθηκε το μετάλλιο στρατιωτικής αξίας Β' τάξης. Λοχαγός τιμημένος νεκρός με Διάταγμα της ΠΔΚ.

5.Γκούμας Κώστας του Γιάννη. Γεννήθηκε το 1926 στο Ελληνοχώρι Διδυμοτείχου. Μέλος του ΚΚΕ, στο ΔΣΕ από 22/10/46. Ανθυπολοχαγός πεζικού της Δ' σειράς της ΣΑΓΑ. Με Διάταγμα της ΠΔΚ έχει προήχθη τιμητικά σε υπολοχαγό.

6.Γαρδάνης Μιχάλης του Διαμαντή. Γεννήθηκε το 1926 στο Πισωδέρι Φλώρινας. Στο ΔΣΕ από 10/8/47. Μέλος του ΚΚΕ, ομαδάρχης στη 18η Ταξιαρχία. Ονομάστηκε τιμητικά σε ανθυπολοχαγό πεζικού.

7.Ελευθεριάδης Κώστας του Θεόδωρου από το Σιδερόνερο Δράμας. Γεννήθηκε το 1928, μέλος του ΚΚΕ, στο ΔΣΕ από 28/8/46 ανθυπολοχαγός πεζικού της Γ' σειράς της ΣΑΓΑ. Με Διάταγμα της ΠΔΚ προήχθη τιμητικά σε υπολοχαγό μηχανικού.

8.Θωμόπουλος Νίκος του Λαζάρου. Γεννήθηκε το 1922 στο Κρανοχώρι Καστοριάς. Μέλος του ΚΚΕ, στο ΔΣΕ από 18/11/46, ανθυπολοχαγός της Δ' σειράς της ΣΑΓΑ.

9.Καλογιάννης Πέτρος του Γιώργου. Από το Μπόχοβο Αριδαίας. Μέλος του ΚΚΕ, στο ΔΣΕ από 25/1/47. Ανθυπολοχαγός της Δ' σειράς της ΣΑΓΑ. Με Διάταγμα της ΠΔΚ προήχθη τιμητικά σε λοχαγό πεζικού.

10.Κατσιαμακης Νίκος του Αχιλλέα. Από το Γιαννακοχώρι Καστοριάς. Μέλος του ΚΚΕ, στο ΔΣΕ από το 1946. Απόφοιτος ανθυπολοχαγός της Γ' σειράς της ΣΑΓΑ, έπεσε στη μάχη της Νάουσας σαν διοικητής διμοιρίας σαμποτέρ.

11.Κοτσιάνας Δημήτρης του Κώστας. Γεννήθηκε το 1915 στα Γαυράκια Δομοκού. Μέλος του ΚΚΕ, στο ΔΣΕ από το 1946, ανθυπολοχαγός.

Στρατιώτες παρουσιάζουν όπλα στη "Βεροιώτικη γέφυρα" στο βασιλικό ζεύγος που επισκέφτηκε τη Νάουσα μετά την κατάληψη της από τον ΔΣΕ.

Το βασιλικό ζεύγος επισκέπτεται τη Νάουσα μετά την κατάληψη της από τον ΔΣΕ.

Προήχθη μετά θάνατο τιμητικά σε υπολοχαγό μηχανικού.

12.Κοσμίδης Κυριάκος του Ευσταθίου από την Ξιφιανή. Γενήθηκε το 1926, μέλος του ΚΚΕ, στο ΔΣΕ από 15/8/46. Ήταν Πολιτικός Επίτροπος διμοιρίας. Ονομάστηκε τιμητικά υπολοχαγός Πολιτικός Επίτροπος.

13.Μανώλης Αλέκος του Βάϊου. Γεννήθηκε το 1918 στο Βουνέσι Καρδίτσας. Στο ΔΣΕ από 20/10/47, μέλος του ΚΚΕ, ανθυπολοχαγός επιμελητείας. Προήχθη τιμητικά σε υπολοχαγό επιμελητείας.

14.Μητούσης Κώστας του Αντώνη. Γεννήθηκε το 1924 ση Νέα Βήσσα Εβρου. Μέλος του ΚΚΕ, στο ΔΣΕ από 17/1/48. Πολιτικός Επίτροπος διμοιρίας. Ονομάστηκε τιμητικά σε υπολοχαγό Πολιτικό Επίτροπο.

15.Πέτσας Κώστας του Γιάννη. Γενήθηκε το 1927 στη Τσαρίτσανη Ελασσώνας. Μέλος του ΚΚΕ, στο ΔΣΕ από 1/5/46. Ανθυπολοχαγός της Γ' σειράς της ΣΑΓΑ.

16.Τζιδημπόπουλος Σάββας του Παναγιώτη. Από το Τρανόβαλο Κοζάνης. Γενήθηκε το 1921, μέλος του ΚΚΕ, στο ΔΣΕ από 18/11/46, ανθυπολοχαγός Πολιτικός Επίτροπος. Προήχθη τιμητικά σε υπολοχαγό μηχανικού.

17.Τζίμα Κωνσταντίνα του Πασχάλη. Γεννήθηκε το 1922 στο Γλυκονέρι Καστοριάς. Μέλος του ΚΚΕ, στο ΔΣΕ από 7/7/47. Ονομάστηκε ανθυπολοχαγός Πολιτικός Επίτροπος για ανδραγαθία. Της απονεμήθηκε τιμητικά το παράσημο «Ηλέκτρα».

18.Τοπούζης Χρήστος του Θανάση. Γεννήθηκε το 1922 στη Διδιά Σουφλίου. Στο ΔΣΕ από 4/5/47, μέλος του ΚΚΕ, ανθυπολοχαγός πεζικού. Προήχθη τιμητικά σε λοχαγό πεζικού.

* * *

Η Κατάληψη της Νάουσας 11-15 Γενάρη (Από τα αρχεία του ΓΕΣ-Γ'ΣΣ)

" Η ανταρτική επίθεσις εξεδηλώθη την 23.30 της 11ης Ιανουαρίου 1949 δια ταυτοχρόνου προσβολής του Βορείως Ναούσης υψώματος Κουκούλι και των σημείων στηρίγματος Προφήτης Ηλίας και Άγιος Θεολόγος, ζωτικής σημασίας δια την άμυναν της πόλεως, επεξετάθη δε και εις την περιοχήν Γυμναστηρίου και Παλαιού Νεκροταφείου. Η επί του Κουκούλι διμοιρία και το σημείον στηρίγματος Αγίου Θεολόγου εξουδετερώθησαν ευθύς αμέσως καταληφθέντα υπό των ανταρτών, οίτινες ήρχισαν διεισδύοντες εις την πόλιν εκ των κατευθύνσεων Γυμναστηρίου και Παλαιού Νεκροταφείου και από Αλώνια προς το εσωτερικόν και προς την έδραν του 44ου Τάγματος Εθνοφρουράς.

Προ της δημιουργηθείσης καταστάσεως η Ταξιαρχία εκίνησε δύο διμοιρίας του λόχου Σχολείου Μεταμορφώσεως προς Παλαιόν Νεκροταφείον-εργοστάσιον Εστία και ετέρας δύο του λόχου εργοστασίου Λαναρά μετά στοιχείου τεθωρακισμένων προς Ωρολόγιον-Αλώνια με εντολήν εξεδουτερώσεως των διεισδυσάντων εις το εσωτερικόν του κατωκημένου τόπου ανταρτών. Τα τμήματα ταύτα ενεπλάκησαν εις αγώνα χωρίς να επιτυχώσι του σκοπού των. Προσπάθεια ανεφοδιασμού δια πυρομαχικών των εις την περιοχήν του Κρατικού Νοσοκομείου τμημάτων απέτυχε, του Στρατηγείου της Ταξιαρχίας απομονωθέντος εκ του υπολοίπου πόλεως.

Περί την 04.30 της 12ης Ιανουαρίου υπέκυψε και το σημείον στηρίγματος Προφήτου Ηλία όπερ μετά του τοιούτου Αγίου Θεολόγου απετέλουν τα ερείσματα του σκελετού αμύνης. Τας πρωϊνάς ώρας εις την περιοχήν Γυμναστηρίου τμήμα συνεπτύχθη προς τας θέσεις του ουλαμού πυροβολικού, όστις εξετέλει τας προπαρασκευασθείσας βολάς. Αλλά λόγω της συνεχώς αυξανόμενης πίεσεως διεκόπη η βολή και τα μεν πυροβόλα ερυμουλκήθησαν προς το Κεντρικόν Νοσοκομείον το δε προσωπικόν καταλαβόν θέσεις εντός αυτού εμάχετο με τα τυφέκια του. Περί την μεσηβρίαν η διοίκησης του 44ου Τάγματος απεσύρθη εις την έδραν της Υποδιοικήσεως Χωροφυλακής. Εις το υπ' αυτής εγκατελειφθέν κτίριον εγκατασθέντες αντάρτες έβαλλον δραστηκώς κατά του νοσοκομείου. Εκ των αμυνομένων έπεσε μαχόμενος ο έφεδρος Ανθυπολαχαγός πυροβολικού Αναδωλής Νικόλαος ετραυματίσθησαν δε ο Διοικητής του ουλαμού και εις σπλίτης. Λόγω εξαντλήσεως των πυρομαχικών εγκατελείφθη περί την μεσηβρίαν το νοσοκομείον και η ομάς διοικήσεως του 2ου λόχου μετά των

ανδρών του ουλαμού συνεπύχθησαν προς τον σιδηροδρομικόν σταθμόν Ναούσης ένθα αφίχθησαν, πλην του διοικητού του λόχου Λοχαγού Σταματοπούλου Αθανασίου και τινών οπλιτών οίτινες συνελήφθησαν υπό των ανταρτών.

Μετά την απώλειαν του συγκροτήματος του νοσοκομείου εναπέμειναν τρία μόνον σημεία αντιστάσεως. Η Υποδιοίκησις Χωροφυλακής και τμήμα της διλοχίας 519 Τάγματος εις το κέντρον της πόλεως, το συγκρότημα εργοστασίου Λαναρά και το φυλάκιον Δεξαμενής Υδραγωγείου. Το τμήμα του 519 Τάγματος υπό τον Διοικητήν της διλοχίας συνοδευόμενον υπό του Υποδιοικητού Χωροφυλακής και ομάδος χωροφυλάκων επεχείρησε τη νύκτα της 12ης Ιανουαρίου να κινηθή προς την νότιαν παρυφήν της πόλεως ίνα συνδεθή μετά των έξωθι ενεργούντων τμημάτων αλλά προσεβλήθη ισχυρώς και διελύθη φονευθέντας του Διοικητού της διλοχίας Ταγματάρχου Αθανασιάδου Ιωάννου.

Περί την μεσηβρίαν της επομένης 13ης Ιανουαρίου εξουδετερώθη το συγκρότημα της Υποδιοικήσεως Χωροφυλακής εξαντληθέντων των πυρομαχικών της φρουράς του. Το βάρος της ανταρτικής ενεργείας, κατευθύνθη τότε κατά του εργοστασίου Λαναρά όπερ από της 15.30 ήρχισε πιεζόμενον ισχυρώς, εξουδετερουμένων διαδοχικώς των αμυντικών του έργων. Η θέσις της Διοικήσεως της Ταξιαρχίας κατέστη κρίσιμος. Προς αποφυγήν, πλήρους εξοντώσεως ή αιχμαλωσίας απεφασίσθη να επιχειρηθή επιθετική έξοδος ήτις και επραγματοποιήθη περί την 17.20. Κατά την ενέργειαν ταύτην εσημειώθησαν σοβαρά απώλειαι. Τελευταία συνεπύχθη η ομάς του φυλακίου Δεξαμενής Υδραγωγείου άνευ απωλειών. Μετά την αποχώρησιν της Ταξιαρχίας ολόκληρος η πόλις περιήλθεν εις τους αντάρτες.

Η ΧΙ Μεραρχία άμα ως έλαβε γνώσιν περί το μεσονύκτιον της 11ης Ιανουαρίου τα της επιθέσεως διέταξε την άμεσον κίνησιν προς την προσβληθείσαν πόλιν των εις Εδεσσαν και Βέρροϊαν ευρισκομένων λόχων του 556 Τάγματος, Διλοχίας του 517 Τάγματος από Μουχαρέμ Χάνι δια Μαρίνας προς το ύψωμα Προδρόμου, βορείως Ναούσης. Της διμοιρίας προστασίας της Μεραρχίας μετ' ουλαμού τεθωρακισμένων προς σιδηροδρομικόν σταθμόν Ναούσης. Λόχον του 514 Τάγματος εκ του βορείου Βερμίου εις Νάουσιν. Λόχον του 519 Τάγματος εξ' Εδέσσης εις σιδηροδρομικό σταθμόν Ναούσης, ουλαμού πεδινού πυροβολικού εξ' Εδέσσης προς Μαρίναν. Ταυτοχρόνως προώθησε εις σιδηροδρομικόν σταθμόν Ναούσης την διοίκησιν του Τακτικού Στρατηγείου Εθνοφρουράς Βερροίας

προς ανάληψιν της διοικήσεως των εκτός της πόλεως Τμημάτων.

Εντός της αυτής νυκτός 11ης Ιανουαρίου το Γ' Σώμα Στρατού έθεσεν εις την διάθεσιν της XI Μεραρχίας ουλαμόν τεθωρακισμένων, δύο ουλαμούς πεδινού πυροβολικού και την διοίκειν μετά των ετέρων δύο λόχων του 556 Τάγματος. Κατά δε τας επομένους ημέρας δύο ουλαμούς πεδινού πυροβολικού, ουλαμόν αρμάτων μάχης, δύο διλοχίας εκ των 553 και 558 Ταγμάτων και λόχον του 511 Τάγματος. Την 77ην Ταξιαρχίαν εκ δύο ταγμάτων μετά δύο ορειβατικών πυροβολαρχιών και το 591 Τάγμα της 73ης Ταξιαρχίας. Η 77η Ταξιαρχία και το 591 Τάγμα διετέθησαν υπό του Β' Σώματος Στρατού, κατόπιν εντολής του ΓΕΣ.

Την πρωίαν της 12ης Ιανουαρίου αφίχθησαν εις τον σιδηροδρομικόν σταθμόν ο εξ' Εδέσσης λόχος του 556 Τάγματος και η μεραρχιακή διμοίρια προστασίας μετ' ουλαμού τεθωρακισμένων. Τα τμήματα ταύτα εκινήθησαν δια της αμαξιτής οδού προς Νάουσαν. Αμα ως έφθασαν περί την 06.30 εις απόστασιν τριών περίπου χιλιομέτρων από της πόλεως, ήρχισαν βαλλόμενα δραστικώς δι' όλμων και μυδραλλίων. Προωθηθείς ο ουλαμός τεθωρακισμένων προς εξουδετέρωσιν των πρώτων αντιστάσεων, ευρέθη προ κατεστραμμένης γεφύρας και καθηλώθη, ενώ χρόνω το εν των σχημάτων του ανετινάσσετο υπό νάρκης. Δια την ασφάλειαν του ουλαμού παρέμεινεν η διμοίρια προστασίας καλύπτουσα συγχρόνως δια πυρών την προώθησιν του λόχου.

Ο εκ Βερροίας προερχόμενος λόχος του αυτού Τάγματος, αφιχθείς εις τον σιδηροδρομικόν σταθμόν, ενήργησεν επιθετικώς προς τα νοτίως Ναούσης υψώματα, αλλά προσκρούσας εις ισχυράς αντιστάσεις καθηλώθη. Το 556 Τάγμα μείον των ανωτέρω λόχων, αφιχθέν εκ Θεσσαλονίκης εκινήθη επιθετικώς από της 10.00 νοτίως της πόλεως υψώματα αναλαβόν υπό της διοίκειν του και τον προς αυτήν κατεύθυνσιν προσηνατολισμένον λόχον του. Η διλοχία του 517 Τάγματος φθάσασα εις το χωρίον Μαρίναν, προωθήθη, προς το ύψωμα Προδρόμου παρενοχλούμένη συνεχώς δια πυρών όλμων και μυδραλλίων. Σχηματισθείσα διλοχία εκ του αφιχθέντος εξ' Εδέσσης λόχου του 516 Τάγματος και λόχου του 556 Τάγματος προωθήθη την νύκταν μέχρι της νοτιοανατολικής παρυφής, ένθα βληθείσα δραστικώς συνπετύχθη προς την αμαξιτήν οδόν παρά την Βερροιώτικην Γέφυραν. Οι αφιχθέντες δύο ουλαμοί πεδινού πυροβολικού ετάχθησαν παρά τον σιδηροδρομικόν σταθμόν και έβαλον κατά τας υποδείξεις της 33ης Ταξιαρχίας. Ο διαταχθείς υπό της τελευταίας λόχος του 514 Τάγματος να κινηθεί εκ της περιοχής του χωρίου Αγίου Παύλου Βερμίου προς

Νάουσαν προσκρούσας επί ισχυρών αντιστάσεων εις το ύψωμα 1058 καθηλώθη.

Την πρωΐαν της 13ης Ιανουαρίου η κατάσταση ειχεν ως εξής: Εις το δεξιόν η δилоχία του 517 Τάγματος επί του υψώματος Προδρόμου. Εις το κέντρον λόχος του 515 Τάγματος επί της αμαξιτής οδού παρά την Βερροιώτικης Γέφυραν. Λόχος του 556 Τάγματος πλησίον της ανατολικής παρυφής της πόλεως και εις το αριστερόν το 556 Τάγμα μείον λόχος επί των νοτίως ταύτης υψωμάτων. Λόχος του 519 Τάγματος συνέδεε τα τμήματα του κέντρου με τα του αριστερού.

Το 556 Τάγμα επιτεθέν τη υποστηρίξει του πυροβολικού και του ουλαμού αρμάτων, κατέλαβε περί την 15.30 το ύψωμα Γκλόμπα και εγκατασταθέν σταθερώς απέκρουσε τας κατ' αυτού συμμαριακάς αντεπιθέσεις. Το Τάγμα συνέχισε την προσπάθειαν προς το ύψωμα Νταλαμάρι χωρίς να επιτύχη την κατάληψιν των τμημάτων καθηλωθέντων επί των ανατολικών αντερεισμάτων του.

Εις το δεξιόν επιθετική ενέργεια της δилоχίας 517 Τάγματος προς Κουκούλι απέτυχε παρά την παρασχεθείσαν υπό του πυροβολικού και της αεροπορίας υποστήριξιν. Ανταρτική αντεπιθέσεις, εξαπολυθείσα μετά προπαρασκευαστικήν βολήν όλμων κατά του υψώματος Προδρόμου τελικώς απεκρούσθη. Η δилоχία έσχεν απωλείας 2 οπλίτας νεκρούς, τραυματίες δε 2 Αξιωματικούς και 9 οπλίτας. Λόγω των απωλειών της και της δυσχερούς καταστάσεως εις ην είχε περιέλθει, εξαντλήσασα προσέτι και τα πυρομαχικά της, η δилоχία πρωτοβουλία του Διοικητού της εγκατέλειπεν την εσπέραν το ύψωμα Προδρόμου, αποσυρθείσα εις το χωρίον Μαρίναν. Μαχητικά αεροπλάνα προσέβαλον διαρκούσης της ημέρας τας ανταρτικάς θέσεις.

Προερχομένη εκ Σερρών απεβιβάσθη την 10.30 της 13ης Ιανουαρίου εις τον σιδηροδρομικόν σταθμόν Χωροπανίου, νοτιοανατολικώς του σιδηροδρομικού σταθμού Ναούσης δилоχία του 553 Τάγματος. Αύτη προωθήθη προς Αρκοχώριον σταθμεύσασα τας εσπερινάς ώρας νοτιοανατολικώς του χωρίου περί τα πέντε χιλιόμετρα νοτίως της Ναούσης. Εις τον σιδηροδρομικόν σταθμόν Ναούσης αφίχθη εις ακόμη ουλαμός πεδινού πυροβολικού. Ούτω διετίθεντο τρεις ουλαμοί του 107 Συντάγματος Πεδινού Πυροβολικού.

Η διάταξις της εσπέραν της 13ης Ιανουαρίου ειχεν ως εξής: Εις το δεξιόν η δилоχία του 517 Τάγματος εις το χωρίον Μαρίναν. Οι λόχοι του κέντρου ως ειχον. Το 556 Τάγμα επί του υψώματος Γκλόμπα και των

ανατολικών κλιτύων του υψώματος Νταλαμάρι. Ο λόχος του 519 Τάγματος νοτιοανατολικώς του Αρκοχωρίου. Λόχος του 511 Τάγματος εις Ανω Κοπανόν. Δύο ουλαμοί τεθωρακισμένων, τρεις ουλαμοί πεδινού πυροβολικού και εις αρμάτων παρά τον σιδηροδρομικό σταθμόν Ναούσης.

Την 14ην Ιανουαρίου νέα προσπάθεια του 556 Τάγματος προς ολοκλήρωσιν της καταλήψεως του υψώματος Νταλαμάρι απέτυχε. Ο παρά την ανατολικήν παρυφήν λόχος του αυτού Τάγματος πιεσθείς ισχυρώς συνεπύχθη προς το ύψωμα Γκλόμπα και ηνώθη με το Τάγμα του. Ο λόχος του 515 Τάγματος κατέλαβε μετά μικράν αντίστασιν το ανατολικώς Ναούσης ύψωμα Γάστρα. Ο λόχος ούτος μετά του λόχου του 519 Τάγματος ετέθησαν υπό ενιαίαν διοίκησιν. Συγκροτηθέν απόσπασμα από αφιχθείσαν εκ Σερρών διλοχίαν του 558 Τάγματος, δύο ουλαμούς τεθωρακισμένων

και τον ουλαμόν αρμάτων ήρχισεν από 10.00 ενεργούν εν τη κατευθύνσει Λευκάδι-Νέα Στρούμτσα-Νάουσα με αποστολήν παραβιάσεως της ανταρτικής αντιστάσεως και εισόδου του εις την πόλιν. Το απόσπασμα έφθασε μέχρι της παρυφής, αλλά δε προχώρησεν εις το εσωτερικόν λόγω σοβαράς αντιδράσεως των επί των υψωμάτων Κουκούλι-Προφήτης Ηλίας και ενδιαμέσως ανταρτών. Το 591 Τάγμα προερχόμενον εκ Κοζάνης αφίχθη εις το χωρίον Μαρίναν. Εκείθεν εκινήθη επιθετικώς από 11.30 κατά των υψωμάτων Κουκούλι-Προδρόμου, λαβόν περί την εσπέραν επαφήν μετά των κατεχόντων ταύτα ανταρτών. Η διλοχία του 553 Τάγματος εκ της περιοχής Αρκοχωρίου αφίχθη την εσπέραν περί τα δύο χιλιόμετρα νοτιοδυτικώς Ναούσης, λαβούσα επαφήν μετά των κατεχόντων το ύψωμα Σαρίφι. Υπό της αεροπορίας προσεβλήθησαν συγκεντρώσεις και θέσεις των ανταρτών περί την Νάουσαν. Μαχητικόν αεροπλάνον βληθέν κατέπεσε και συνετρίβη επί του Βερμίου όρους.

Η διάταξις την εσπέραν της 14ης Ιανουαρίου ήτο η ακόλουθος. Το 591 Τάγμα εν επαφή προ των υψωμάτων Προδρόμου και Κουκούλι. Το απόσπασμα νοτίως Νέας Στρούμτσας. Οι λόχοι των 515 και 519 Ταγμάτων από το ύψωμα Γάστρα μέχρι βορείως της αμαξικής οδού. Το 556 Τάγμα επί του υψώματος Γκλόμπτα και εγγύς της κορυφής Νταλαμάρι. Η διλοχία του 553 Τάγματος νοτίως του υψώματος Σαρίφι εν επαφή. Η διλοχία του 517 Τάγματος εις Μαρίναν-Λευκάδι. Λόχος του 511 Τάγματος και δύο ουλαμοί πεδινού πυροβολικού εις το σιδηροδρομικόν σταθμόν Ναούσης. Ο τρίτος ουλαμός παρά το χωρίον Μαρίναν.

Η Χ ανταρτική Μεραρχία διαβλέπουσα ότι η παραμονή της εις Νάουσαν απέβαινεν επισφαλής λόγω του δημιουργουμένου περί αυτήν κλοιού, εγκατέλειψε διαρκούσης της νυκτός της 14ης Ιανουαρίου την πόλιν και τα πέριξ υψώματα συμπτυχθείσα, με γενικήν κατεύθυνσιν προς Μέγα Ρεύμα-Αγία Φωτεινήν-Ανω Γραμματικόν.

Διαπιστωθείσης την πρωΐαν τα 15ης Ιανουαρίου της αποχωρήσεως των ανταρτών, προς καταδίωξιν και αποκοπήν του δρομολογίου συμπτύξεως αυτών εξετελέσθησαν αι ακόλουθαι κινήσεις.

Το 591 Τάγμα προωθήθη προς ύψωμα 481. Διλοχία εκ λόχων των 515 και 519 Ταγμάτων αφιχθείσα εις Αγίαν Φωτεινήν εξέπεμψεν αναγνωρίσεις προς Μαύρες Πέτρες, οπόθεν εβλήθησαν αύται δραστηκώς και συνεπτύχθησαν προς την διλοχίαν έχουσαι δύο τραυματίας και ένα αγνοούμενον οπλίτας. Η 77η Ταξιαρχία του Β' Σώματος Στρατού αφιχθείσα τας απογευματινάς ώρας της 14ης Ιανουαρίου εις Άγιον Παύλον, προώθησε

το εν εκ των δύο ταγμάτων της βορείως Μεταμορφώσεως. Την πρωϊαν της 15ης Ιανουαρίου ανατρέψασα συμμοριακάς αντιστάσεις ανατολικώς Μεταμορφώσεως, ήχθη εις την περιοχήν Ορλώφ-Τσίκλας-Μέγα Ρεύμα. Η διλοχία του 553 Τάγματος κινηθείσα δια Νταλαμάρι προς σιδηροδρομικόν σταθμόν Ναούσης ανεύρε εξ πτώματα και νωπών ομαδικών τάφον ανταρτών. Μαχητικά αεροπλάνα προσέβαλον καθ' όλην την ημέραν δια βομβών, πολυβόλων και ρουκετών τους συμπτυσόμενους αντάρτες.

Η διάταξις την εσπέραν της 15ης Ιανουαρίου είχαν ως εξής: Η διοίκησης της 77ης Ταξιαρχίας εις Άγιον Παύλον με τα τάγματα της επί του υψώματος Τσίκλας και περί το χωρίον Μέγα Ρεύμα. Το 591 Τάγμα εις Γιαννακοχώρι με διλοχίαν επί του υψώματος 481. Η διλοχία 515 και 519 Ταγμάτων βορειοδυτικώς Αγίας Φωτεινής. Ουλαμός πεδινού πυροβολικού εις Μαρίναν. Αι λοιπαί μονάδες ανεχώρησεν δια τας έδρας των.

Τη νύκτα της 15ης Ιανουαρίου απωλέσθη επαφή μετά των ανταρτών, οίτινες διέρρευσαν προς νοτιοδυμάς. Ο όγκος των ενετοπίσθη την επομένην πρωϊαν υπό αεροπορικών αναγνωρίσεων ένδεκα χιλιόμετρα νοτιοδυτικώς του χωρίου Ανω Γραμματικού περί το χωρίον Μεσόβουνον της περιοχής του Β' Σώματος Στρατού ένθα προσεβλήθη υπό μαχητικών αεροπλάνων. Κατόπιν των υπό αέρος πληροφοριών διετάχθη η προς τη κατεύθυνσιν των ανταρτών αναστροφή της 77ης Ταξιαρχίας, επανερχομένης υπό την διοίκησιν του Β' Σώματος Στρατού. Το 591 Τάγμα μετά εξερεύνησιν του περί το χωρίον Μέγα Ρεύμα χώρου εις ον ανεύρεν εξ πτώματα ανταρτών, ήχθη εις Αγίαν Φωτεινήν. Συνεχίσας τας επομένας ημέρας τας εξερευνήσεις, μετεκινήθη τη 22αν Ιανουαρίου εις Σκύδρας-Γιαννιτσά, οπόθεν αναχώρησε την 26ην ιδίου επανελθόν εις το Β' Σώμα Στρατού.

Αι απώλειαι το Στρατού κατά τους διεξαχθέντας αγώνας εντός και εκτός της πόλεως ανήλθον εις 5 νεκρούς, 14 τραυματίας και 6 αγνοουμένους. Αξιωματικούς, 32 νεκρούς, 106 τραυματίας και 199 αγνοουμένους οπλίτας. Εκ τούτων οι 4 νεκροί και 8 τραυματíαι Αξιωματικοί και οπλίται ανήκον εις τη φρουράν Ναούσης. Οι υπόλοιποι ανήκον εις τα εκτός της πόλεως ενεργήσαντα τμήματα. Εις τους αριθμούς τούτους περιλαμβάνονται 8 νεκροί, 1 τραυματίας και 4 αγνοούμενοι οπλίται Χωροφυλακής. Οι πεσόντες εντός της πόλεως μαχόμενοι Αξιωματικοί ήσαν ο Διοικητής της Διλοχίας 519 Τάγματος, Ταγματάρχης Αθανασιάδης Ιωάννης, ο έφεδρος Ανθυπολοχαγός του ουλαμού πυροβολικού Αναδωλής Νικόλαος και οι έφεδροι Ανθυπολοχαγοί του 44ου Τάγματος Εθνοφρουράς Κολωνιάρης Γρηγόριος και Σταματόπουλος Παντελής. Εκ των εκτός της πόλεως τμη-

μάτων εφονεύθη μαχόμενος ο Υπολοχαγός πεζικού της XI Μεραρχίας Πολίτης Νικόλαος. Εκ των εξ αγνοουμένων επανήλθον βραδύτερον οι τέσσαρες. Δεν επανήλθον ο Διοικητής του 44ου Τάγματος Εθνοφρουράς Αντισυνταγματάρχης Κοντώσης Χρήστος και ο Λοχαγός του αυτού Τάγματος Σταματόπουλος Αθανάσιος. Ούτοι συλληφθέντες υπό των ανταρτών εξετελέσθησαν. Αι απώλειαι των ανταρτών ήσαν 94 νεκροί, 11 συλληφθέντες και 6 παραδοθέντες.

Υπό των ανταρτών καταστράφησαν δια πυρός εις Νάουσα αι στρατιωτικά εγκαταστάσεις μετά των υλικών και αρχείων. Κατεστράφησαν επίσης τα δύο πυροβόλα του Α1 ουλαμού του 107 Συντάγματος Πεδινού Πυροβολικού και τα στρατιωτικά αυτοκίνητα.

Εκ του αμάχου πληθυσμού εφονεύθησαν 36 και απήχθησαν 684 άτομα εξ ων 223 γυναίκες. Εκ του συνόλου των απαχθέντων επανήλθον μέχρι τέλους Ιανουαρίου 136 άτομα.

Κατά τη παραμονήν των εις Νάουσαν οι αντάρτες προέβησαν εις διαρπαγάς ιδίως καταστημάτων και παντοειδείς καταστροφάς. Ενέπρησαν ένδεκα δημόσια καταστήματα, οκτώ εργοστάσια, τα εις το κέντρον της πόλεως ξενοδοχεία και καταστήματα, ως και τινάς οικίας. Φεύγοντες συναπεκόμισαν άνω των 300 κτηνών, βοοειδή και αιγοπρόβατα. Το σύνολον σχεδόν των φόρτων αποτελούμενον εκ των διαρπαγέντων ειδών ανευρέθη την 18η Ιανουαρίου υπό διλοχίας του 556 Τάγματος νοτίως του χωριού Μεγάλου Ρεύματος».

Στο πρώτο «Έντυπο σήμα» (τηλεγράφημα) μετά τη λήξη της επιχείρησης από το Γ'ΣΣ προς το ΓΕΣ/Α1-Α2 (Α.Π 1872/20 - 15/1/49.2215) αναφέρονται τα εξής :

«10073/Α1. Πρώται πληροφορίες περί ΝΑΟΥΣΗΣ. Εκ της φρουράς παρουσιάσθησαν μέχρι 16ης ώρα 180. Εκ του Στρατηγείου 33 Ταξιαρχίας δε παρουσιάσθησαν εισέτι Επιτελάρχης Δόρτας και εις ΑΞ/κος. Ανευρέθησαν εντός πόλεως 57 νεκροί. Μεταξύ τούτων πιθανόν και Στρατιωτικοί-ανεγνωρίσθησαν 5 νεκροί ΑΞ/κοί. Κατεστράφησαν ή υπέστησαν σοβαράς ζημείας εργοστάσια πόλεως. Επυροπλήθησαν ή υπέστησαν σοβαράς ζημείας μεγάλας 200 περίπου οικίαι εκ των οποίων πλείσται οικίαι στρατιωτικών εγκαταστάσεων. Ομοίως δημόσια καταστήματα. Εκ του αμάχου πληθυσμού εξηκριβώθηκε μέχρι στιγμής ότι απουσιάζουν 300 περίπου άτομα των οποίων περισσότερα νεαράς ηλικίας, μαθήτριάι πρόσκοποι οδηγοί. Μεταξύ εκτελεσθέντων ο δήμαρχος, εις δημοτικός σύμβουλος, 2 δημόσιοι υπάλληλοι. Ηθικόν πληθυσμού καλόν πάντες εξαίρουσι αυτοθυσίαν και

ηρωϊσμόν απάντων στρατιωτικών τμημάτων και Χωροφυλακής».

Σε σχετική έκθεση του ΓΕΣ (Δ/νσις Α1/IV) αναφέρονται κριτικές εκτιμήσεις για τη μάχη της Νάουσας και επιρρίπτονται ευθύνες σε ηγετικά στελέχη του εθνικού στρατού, δείγμα και της μεγάλης απήχησης που είχε η επιτυχία των δυνάμεων του ΔΣΕ :

«Παρατηρήσεις και συμπεράσματα

27. Από της 9.1.49 εφ' ης κατέστη γνωστή η εγκατάστασις επί ΒΕΡΜΙΟΥ σημαντικών συμμοριακών δυνάμεων και διαφαίνετο σαφώς η απειλή κατά ΝΑΟΥΣΣΗΣ, έπρεπε:

α) Να ληφθούν μέτρα, δια γοργής αναπροσαρμογής της διατάξεως, προς ενίσχυσιν και προστασίαν των αμέσως απειλουμένων μεγάλων αστικών κέντρων ΕΔΕΣΣΗΣ-ΝΑΟΥΣΣΗΣ-ΒΕΡΟΙΑΣ.

- Ειδικώτερον δια την ΝΑΟΥΣΣΑΝ θα έπρεπε δυνάμεις των Σημείων Στηρίματος ΝΤΟΡΤΟΠΟΛΕΩΣ ΑΓ. ΠΑΥΛΟΥ και ΠΑΤΩΜΑΤΟΣ να συμπυκνούν προς ΝΑΟΥΣΣΑΝ δι' ενίσχυσιν της φρουράς προς απόκρουσιν της καθ' αυτής διαφαινομένης απειλής. Τα Σημεία ταύτα στηρίγματος ως δυνάμεθα ευκόλως κατά την νύκτα να παρακαμφθώσιν παρά των Κ/Σ και συνεπώς μη εκπληρούντα ουδένα σκοπόν έπρεπε οπωσδήποτε να συμπυκνωθώσιν εις ΝΑΟΥΣΣΑ.

- Κύριαν ευθύνην δια την μη αναπροσαρμογήν της διατάξεως φέρουσιν κατά πρώτον λόγον η 33 Ταξιαρχία και ε συνεχεία η XI Μεραρχία.

Β) Η 33 Ταξιαρχία μετά την 8/1 καθ' ην ενεφανίσθησαν επί του ΒΕΡΜΙΟΥ αι Κ/Σ δυνάμεις θα έπρεπε να ελάμβανε μέτρα δια τη δημιουργίαν μιας Γραμμής Επιτηρήσεως προς Δυσμάς δια περιπόλων, αναγνωρίσεων και ενεδρών. Ούτω δεν θα αιφνιδιάζετο και δεν θα εδέχετο, κατά μοιρολατρικόν και παθητικών τρόπον την κατά της ΝΑΟΥΣΣΗΣ εκδήλωσιν της Κ/Σ επιθέσεως.

Γ) Η XI Μεραρχία έπρεπεν δια διαταγής της να είχαν καθορίση την αμοιβαίαν υποστήρηξιν και συνδρομήν τω τμημάτων, εις τρόπον ώστε να γνωρίζη ο καθείς τι πρόκειται να πράξη και να αποφευχθούν οι κατά την τελευταίαν στιγμήν επικίνδυνοι αυτοσχεδιασμοί.

Δ) Θα έπρεπε οπωσδήποτε αφ' ης στιγμής εξετιμήθη ως πλέον πιθανή η κατά της ΝΑΟΥΣΣΗΣ επίθεσις των Κ/Σ να εδημιουργήτο εφεδρικών τμήμα με συγκεκριμένη αποστολήν, δια την επέμβασιν του προς επέμβασιν του και να είχαν προβή εκ των προτέρων εις τη εκτέλεσιν των απαραίτητων αναγνωρίσεων.

28. Αύτη η οργάνωσις της αμύνης της πόλεως δια των διατιθιμένων

δυνάμεων υπήρξεν πλημμυλής διότι:

α) Τα κύρια στηρίγματα της πόλεως ΑΓ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΘΕΟΛΟΓΟΣ και ΠΡΟΦΗΤΗΣ τα αποτελούντα ζωτικών έδαφος εκρατούντο δια μιας διμοιρίας εθνοφρουράς έκαστον υπό την διοίκησιν ενός εφεδρου Ανθ/γού, ενώ εκρατούντο ως εφεδρεία δύο Λόχοι Στρατού. Παρεγνωρίσθη η βασική αρχή καθ' ην η άμυνα βασίζεται κυρίως επί του σχεδίου πυρός δια την εξυπηρέτησιν του οποίου διατίθενται τα 2/3 του συνόλου της δυνάμεως και δευτερευόντως εις τας εφεδρείας δια την εκτέλεσιν αντεπιθέσεων και δια τας οποίας ουδέποτε διατίθεται δυνάμεις μεγαλύτερα του 1/3.

β) Τα Σημεία Στηρίξεως δεν είχαν επιτήρησιν (προωθημένα φυλάκια, ενέδρας, περιπόλους κ.λ.π) διότι εάν συνέβαινε τούτο δεν θα αιφνιδιαζοντο.

γ) Η άμυνα της πόλεως αφέθη εις τμήματα εθνοφρουράς, τα ΜΕΑ και τα ΚΜΕΑ, ήτοι εις τμήματα μειωμένης μαχητικής αξίας και πλαισιωμένα με Αξ/κούς μη διαθέτοντας πολεμικήν πείραν.

29. Είναι απορίας άξιον δια τίνα λόγον η διοίκησις της 33 Ταξιαρχίας δεν ενήργησεν δια της αξιομάχου διλοχίας την οποίαν διέθετεν ως εφεδρικήν αντεπιθέσεις δια την ανακατάληψιν των ζωτικών υψωμάτων του ΑΓ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ και ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑ αλλά άφησε την διλοχίαν ταύτην να αμυνθή παθητικώς του χώρου σταθμεύσεως της υπό δυσμεναστάτας συνθηκάς δια να εξουδετερωθή τελικώς. Δεν διαφαίνεται η ψύχραιμος και η άμεσος αντιμετώπισις της καταστάσεως.

30. Δεν είναι άμοιρος ευθύνης η Διοίκησις της XI Μεραρχίας διότι δεν είχε επιληφθή και δεν είχαν ελέγξει το Σχέδιον αμύνης της ΝΑΟΥΣΣΗΣ.

31. Σχετικώς με τας παρατηρήσας παραλείψεις και σφάλματα των εκτός της ΝΑΟΥΣΣΗΣ κληθέντων να ενεργήσωσι τμημάτων άξια μνείας είναι τα κάτωθι ουσιώδη:

α) Χαρακτηριστική είναι η έλλειψη Διοικήσεως δια την κατεύθυνσιν του αγώνος και τον συντονισμόν των προσπάθειών. Το ΤΣΕ ΒΕΡΡΟΙ-ΑΣ (Ταξίαρχος Πετεινής) απεδέχθη ανεπαρκές και ακατάλληλον. Διέθετεν αμελετήτος και κατά μέτωπον εξ' Α προς Δ παν αφικνούμενον τμήμα επί του πεδίου μάχης με σκοπόν την απώθησιν των συμμοριτών προς Δυσμάς ήτοι προς τον άξονα συμπτύξεως των. Δεν εξεπονήθη ένα στοιχειώδης σχέδιον ενεργείας εις στοιχειώδης ελιγμός με σκοπόν την συντρίβην των συμμοριτών, καίτοι η αξία του ελιγμού της διλοχίας του 553 Τ.Π δι' ΑΡΚΟΥΔΟΧΩΡΙ κατεδείχθη από της πρώτης στιγμής. Δυστυχώς η κατεύ-

θυναίς αυτή δε ετροφοδοτήθη επαρκώς από της πρώτης ημέρας. Είναι φανερόν ότι το αποτέλεσμα της μάχης θα ήτο πολύ διαφορετικόν, εάν από της πρώτης ημέρας εγένετο ενέργεια από ΒΟΡΡΑ δια ΓΙΑΝΝΑΚΟΧΩΡΙΟΝ προς ΝΤΟΡΤΟΠΟΛΙΝ.

32. Είς την κατά μέτωπον κρούσιν δεν δικαιώνει τις την εκτίμησιν της κατατάσεως υπό του ηγήτορος, τον ελιγμόν, την εκλογήν του σημείου κρούσεως προς διάσπασιν του κλοιού, και την συγκέντρωσιν των απαιτούμενων μέσων. Τα πάντα έβαινον κατά τύχην και αι δυνάμεις διετίθεντο αραχνοειδώς, ως εάν να επρόκειτο να προστατεύουσιν τον εις τον Σιδ. Σταθμόν ευρισκόμενον Σ.Δ από συμμοριακή προσβολήν. Η ευθύνη βαρύνει την ΧΙ Μεραρχίαν και του Γ'ΣΣ, ιδίως την πρώτην ήτις εφυσήχασεν αναθέσασα την διεύθυνσιν του αγώνος εις Διοικήσιν γνωστής αξίας, χωρίς να εκδηλώση στρατιωτικότεραν επέμβασιν εις τον αγώνα ειμή μόνον την...ήτοι μετά...ημέραν από της εκδηλώσεως της Κ/Σ προσβολής.

33. Τα προς ενίσχυσιν της ΝΑΟΥΣΣΗΣ διατεθέντα διαδοχικώς και ΣΤΑΓΔΗΝ εις τον αγώνα τμήματα χαρακτηρίζονται από ανομοιογένειαν δυνάμεων έλλειψιν οργανικών δεσμών, έλλειψιν Διοικήσεως Τάγματος έλλειψιν συντονισμού προσπάθειών. Εξοικονομήθησαν απασπαθείσαι εκ των διαφόρων φρουρών κατά το πλέον πρόχειρον τρόπον. Εχαρακτηρίζοντο τα περισσότερα εκ τούτων ως εφεδρικά τμήματα χωρίς εις την πραγματικότητα να είναι τοιαύτα. Γενική εντύπωσις εκ της διαθέσεως και ης χρησιμοποίησεως τούτων είναι η κυριαρχούσα παραδέκτος διασπορά εν τόπω και χρόνω και η πλήρης διάσπασις των οργανικών δεσμών.

34. Κατά τη διεξαγωγήν του αγώνος προς διάσπασιν του κλοιού δεν παρατηρήθη ζωηρά δράσις περιπόλων κατά τη νύκτα. Ούτε και ετηρήθη η επιβαλλόμενη στενή επαφή μετά των συμμοριτών. Το αποτέλεσμα υπήρξεν να δυνηθώσι οι Συμμορίται ανενόχλητοι και με πλήρη πρωτοβουλίαν ενεργείας να αποχωρήσωσι της πόλεως κατά την νύκτα της 14-15/1 συναποκομίζοντες τους βιαίως στρατολογηθέντας μετά των πάσης φύσεως λαφύρων.

35. Η Δ.Μ και ο ανεφοδιασμός ελειτούργησαν ικανοποιητικώς. Αι Διαβιβάσεις εις τας πλείστας των περιπτώσεων ικανοποιητικώς καίτοι το δίκτυον του Μερ/κού Τ.Σ ήτο υπεφορτωμένον.

36. Δεν εμελετήθη, ούτε και προπαρασκευάσθη ως έδει Σχέδιον πυρός Πυρ/κού προ και κατά την διάρκειαν της επιθέσεως. Κατά τη 4ήμερον μάχην δεν ετηρήθη ακριβής και ενημερωμένος χάρτης πληροφοριών και επιχειρήσεων.

37. Τέλος δέον να τονισθή ότι το ατύχημα ΝΑΟΥΣΣΗΣ δεν οφείλεται εις την έλλειψιν δυνάμεων, διότι αύται εξευρέθησαν έστω και καθ' ον τρόπον ενέγενετο. Οφείλεται εις την μη πρόβλεψιν και τη μη τήρησιν στοιχειωδών αρχών πολέμου (τακτική, ομοιογένεια, επιθετικότητα, ασφάλεια και πληροφορία).

Η ήπα της ΝΑΟΥΣΣΗΣ υπήρξεν ήπα των Διοικήσεων της 33 Ταξίας της XI Μεραρχίας του Γ'ΣΣ. Ο Αρχηγός του ΓΕΣ».

Νέκροι από τη πλευρά του κυβερνητικού στρατού :

Ονόματα οπλιτών και χωροφυλάκων (από τα αρχεία του ΓΕΣ και της Χωροφυλακής) που σκοτώθηκαν στη επιχείρηση:

Από τη Χωροφυλακή: Ν. Φωκέας ανθυπασπιστής, Γ. Καπετανάκης ενωματάρχης, Λ. Μητρόπουλος υπενωματάρχης και οι χωροφύλακες Ι. Οικονομόπουλος, Α. Δοίκας, Ι. Δημητράκης, Κ. Αναγνωστάκης, Σ. Τσερέπας, Ν. Μανωλούδης, Α. Χατζηανέστης, Ι. Κυριακίδης, Δ. Γιοβανάκης, Θ. Γρηγοριάδης, Ι. Κοκολάκης, Κ. Καραπάς.

Από το Στρατό: Αθανασιάδης Γιάννης διοικητής της διλοχίας του 519 τάγματος, Αναδωλής Νίκος εφεδρος ανθυπολοχαγός, Πολίτης Νίκος, υπολοχαγός πεζικού οι έφεδροι ανθυπολοχαγοί των ΤΕ Κολωνιάρης Γρηγόρης, Σταματόπουλος Παντελής, οι λοχίες Ρίζος Δημήτρης, Μάρας Χρήστος και Τζούμας Κωνσταντίνος και ο δεκανέας Σαυρόπουλος Στράτος. Ακόμη οι στρατιώτες: Λαζής Φίλιππος, Λίτσας Κώστας, Βαλαμίδης Πέτρος, Ζιώγας Γιάννης, Λεφούσης Κάσανδρος, Παπακωνσταντίνου Αντώνης, Νέλης Μιχάλης, Μαραγρίτης Θεράπων, Λιαπούσης Ιουστινιανός, Τσόλης Σταύρος, Γκλέτσος Ανδρέας, Βαλαούρης Αναστάσιος, Χρυσάφης Γιάννης Κολιαντής Βασίλης, Μιχαλόπουλος Κώστας, Δέλτσιος Χρήστος, Στοιδης Στέργιος, Σιώλης Σωτήρης, Θεοδοσίου Κώστας, Θωμάς Γιώργος, Ζαμανάκης Γρηγόρης, Καρούσης Αλέκος, Αβραάμ Κώστας, Καραδήμας Δημήτρης, Μπαμίχας Μανόλης, Στρέμπλης Γιάννης, Δρακόπουλος Κώστας, Μανώλης Αναστάσης, Φουρναράκης Μερκούριος, Κυριακίδης Αναστάσης, Ορφανός Νίκος, Αμουντζόπουλος Θωμάς.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

Κομματικά σώματα του ΚΚΕ

Την περίοδο που εξετάζουμε, λόγω και των συνθηκών που υπήρχαν έχουμε τρεις συνεδριάσεις της Κ.Ε του ΚΚΕ, ενώ στο ενδιάμεσο διάστημα υπήρχαν αποφάσεις του Π.Γ. του οποίου μεγάλο κομμάτι βρισκόταν στο βουνό και δούλευε ως «κλιμάκιο του Π.Γ.».

Η εξέταση των αποφάσεων των κομματικών αυτών σωμάτων, βοηθά στην ουσιαστική κατανόηση της ακολουθούμενης τακτικής από το ΚΚΕ, φωτίζει πλευρές της πολιτικής και στρατιωτικής κατάστασης τόσο στη χώρα όσο και διεθνώς, αλλά και δίνει πλευρές της εξελισσόμενης στρατιωτικής σύγκρουσης.

3η Ολομέλεια της Κ.Ε του ΚΚΕ

Αυτή πραγματοποιήθηκε την περίοδο 12-15 Σεπτέμβρη 1947.

Οι εργασίες της διεξήχθησαν σε δύο τμήματα. Ένα στο βουνό (2ο Κλιμάκιο, 7 μέλη και αρκετά στρατιωτικά στελέχη) και ένα στη Αθήνα (1ο Κλιμάκιο, με τη συμμετοχή 8 μελών). Η 3η Ολομέλεια μετά από εισήγηση του Ν. Ζαχαριάδη αποφάσισε να μεταφερθεί το κέντρο βάρους της δουλιάς του ΚΚΕ στη οργάνωση και διεξαγωγή του ένοπλου αγώνα, ενώ αποδέχτηκε την έκθεση της στρατιωτικοπολιτικής ηγεσίας του ΔΣΕ, γνωστή ως Σχέδιο «ΛΙΜΝΕΣ». Στη ανακοίνωση του Προεδρείου αναφέρονται ανάμεσα στ' άλλα τα εξής :

«Η Ολομέλεια διαπίστωσε και διακήρυξε:

1ον. Ότι η πολιτική του ΕΑΜ για τη συμφιλίωση και τη λαϊκή ενότητα αποτελεί το μοναδικό δρόμο σωτηρίας για την Ελλάδα.

2ον. Ότι πρωταρχικό και βασικό εμπόδιο για να πραγματοποιηθεί η πολιτική αυτή του ΕΑΜ είναι η ιμπεριαλιστική αμερικάνικη και αγγλική κατοχή και επέμβαση στην Ελλάδα, που κατήγγινε την ελληνική εθνική ανεξαρτησία και κάθε έννοια δημοκρατίας στη χώρα...

3ον. Ότι η καινούργια κυβέρνηση του Σοφούλη αποτελεί συνέχιση και επέκταση στη μεταδεκεμβριανή πολιτική καταστροφής της πατρίδας μας. Αποστολή του Σοφούλη είναι δίπλα στη δυναμική πολιτική και τη δολοφονική τρομοκρατία να χρησιμοποιήσει πιο έντονα το όπλο της δημοκρατίας και της απάτης. Για μια ακόμα φορά ο Σοφούλης και το κόμμα του πρόδωσαν τη δημοκρατία, το λαό, την Ελλάδα.

4ο. Ότι η ξενική κατοχή και η μοναρχοφασιστική κτηνωδία και με

ΠΡΩΤΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ
ΕΚΔΟΣΕΙΣ
Ε. ΚΑΡΑΩΝΤΗ

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΙΟ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ

ΟΡΓΑΝΟ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥ ΚΑΙ ΕΝΩΜΕΝΟΥ ΛΑΟΥ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
Ε. ΚΑΡΑΩΝΤΗ
21
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1944
ΤΕΤΑΡΤΗ

ΠΑΝΩ ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ Κ.Ε. ΤΟΥ Κ.Κ.Ε. (20-11-44)

ΤΟ ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΕΚΔΟΣΗΡΙΟ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΤΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥ ΚΑΙ ΕΝΩΜΕΝΟΥ ΛΑΟΥ

ΑΠ' ΤΗΣ ΣΠΑΡΤΗΣ ΣΤΗ ΛΑΡΙΣΑ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΗΠΕΙΡΟ ΕΠΙΤΟΝΗ ΔΡΑΣΗ
ΕΦΙΠΤΕΣ ΟΜΑΔΕΣ ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΙΑ-
ΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΣΤΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

«ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΕΙΣ
ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΣΦΑΛΕΥΣΗ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
Ε. ΚΑΡΑΩΝΤΗ
21
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1944
ΤΕΤΑΡΤΗ

την κυβέρνηση του Σοφούλη δεν αφήνουν στο λαό άλλη εκλογή από την ανειρήνευτη και αποφασιστική πάλη για την ανεξαρτησία, τη λευτεριά, τη δημοκρατία.

5ον, Ότι ο ένοπλος αγώνας του ΔΣΕ αποτελεί τη μοναδική επιβεβλημένη απάντηση που ο λαός και η Ελλάδα έχουν να δώσουν στους ξένους κατακτητές και τους ντόπιους υποτακτικούς των. Έξω από τον αγώνα αυτό δεν υπάρχει ζωή και τιμή για την Ελλάδα και το λαό. Γι' αυτό και πρωταρχική υποχρέωση για το κάθε έλληνα πατριώτη είναι να δώσει όλες του τις δυνάμεις για να πετύχει το έργο του ΔΣΕ, με την ατράνταχτη πεποίθηση ότι όσο πιο γερός και αποφασιστικός και νικηφόρος είναι ο

ΠΡΟΣΦΑΝΤΗ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΤΗΣ ΤΕΤΑΡΤΗΣ

ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ

ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

ΥΠΕΡ ΒΟΜΒΩΝ ΚΑΙ ΕΣΤΙΩΝ

Το κείμενο αποτελείται από πολλές στήλες με μικρό γραμμάτιο, που περιλαμβάνουν διάφορα άρθρα και ανακοινώσεις.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ 3^{ης} ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΟΥ Κ.Κ.Ε.

Το κείμενο αποτελείται από πολλές στήλες με μικρό γραμμάτιο, που περιλαμβάνουν διάφορα άρθρα και ανακοινώσεις.

ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΜΩΡΙΣ ΤΟΡΕΖ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ ΤΩΝ 9 ΚΟΜΜΑΤΩΝ

«Συγκεντρώνει την εγθουσιαστική επιδοκιμασία των εργαζομένων»

ΤΟ ΑΝΕΓΧΟΜΟΝΙΣΤΙΚΟ ΠΑΡΑΛΗΓΜΑ

ΜΩΡΙΣ ΤΟΡΕΖ

ΠΡΑΞΑ ΣΤΑ ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ ΤΗΣ 3^{ης} ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΟΥ Κ.Κ.Ε.

Η ΜΑΥΡΗ ΔΙΕΡΧΗΣ

Το κείμενο αποτελείται από πολλές στήλες με μικρό γραμμάτιο, που περιλαμβάνουν διάφορα άρθρα και ανακοινώσεις.

ΝΟΘΕΣ ΚΑΙ ΑΚΥΡΕΣ ΟΙ ΕΚΛΟΓΕΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΕΥΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΑΙΤΑΝΟΜΕΝΩΝ

ΟΙ «ΝΕΟΙ ΚΑΙΡΟΙ» ΓΙΑ ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΑΡΤΙΝΟΜΑΤΟ ΣΦΟΡΑ ΤΟΥΣ

Το κείμενο αποτελείται από πολλές στήλες με μικρό γραμμάτιο, που περιλαμβάνουν διάφορα άρθρα και ανακοινώσεις.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ 3^{ης} ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΔΗΛΩΣΕΙΣ

Το κείμενο αποτελείται από πολλές στήλες με μικρό γραμμάτιο, που περιλαμβάνουν διάφορα άρθρα και ανακοινώσεις.

Σ.ΚΟΛΙΟ

Το κείμενο αποτελείται από πολλές στήλες με μικρό γραμμάτιο, που περιλαμβάνουν διάφορα άρθρα και ανακοινώσεις.

Η ΜΑΧΗ ΤΗΣ ΡΟΥΜΕΛΗΣ

ΟΙ ΑΝΤΑΓΩΓΕΣ ΚΑΤΑΒΛΗΝ ΤΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ

ΤΟ ΣΑΒΑΤΟ ΚΑΙ «ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ»

Η ανακοίνωση της 3ης ολομέλειας της Κ.Ε στον ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗ

δέχεται καμιά αναβολή, είναι να κινητοποιήσουν όλες τις δυνάμεις τους για να ξεπεράσουν μαζί με όλους τους δημοκράτες και μαζί με το λαό τη καθυστέρηση αυτή.

Βον. Η Ολομέλεια κάλεσε όλα τα μέλη του ΚΚΕ να συνεχίσουν με όλες τους τις δυνάμεις τη πρωτοπόρα με αυταπάρνηση και αυτοθυσία αποφασιστική συμβολή τους στο αγώνα μέχρι την νίκη της δημοκρατίας, μέχρι τη τελική κατοχύρωση της ανεξαρτησίας της Ελλάδας. Η Ολομέλεια απόκρουσε κατηγορηματικά της αμερικανοαγγλικές συκοφαντίες εναντίον του ΚΚΕ και διακήρυξε για μια ακόμα φορά, ότι μοναδική και αποκλειστική επιδίωξη του ΚΚΕ είναι: Η ανεξαρτησία, η ακεραιότητα, η δημοκρατία της Ελλάδας...».

4η Ολομέλεια της Κ.Ε του ΚΚΕ

Αυτή πραγματοποιήθηκε στις 28-29 Ιούλη 1948 κατά τη διάρκεια της μάχης του Γράμμου. Πήραν μέρος 18 τακτικά και αναπληρωματικά μέλη της Κ.Ε. Η Ολομέλεια εξέτασε την πολεμική και πολιτική κατάσταση και τα καθήκοντα του κόμματος, ενώ ενέκρινε την απόφαση του Γραφείου Πληροφοριών των Κομμουνιστικών και εργατικών Κομμάτων «σχετικά με την κατάσταση στο ΚΚ Γιουγκοσλαβίας».

Στην απόφαση της ανάμεσα στ' άλλα τονίζονται τα εξής :

«Η 4η Ολομέλεια της ΚΕ του ΚΚΕ διαπιστώνει ότι σήμερα το τέλος του μοναρχοφασισμού είναι πιο κοντά, από κάθε άλλη φορά, φτάνει ο κάθε Έλληνας πατριώτης να κάνει ακέραιο το καθήκον του απέναντι στην πατρίδα, πραγματοποιώντας το μαχητικό εγερτήριο σάλπισμα του λαού μας. 'Όλοι στ' άρματα! Όλα για τη νίκη!

2. Η μοναρχοφασιστική πολιτική χαντακώνει από μέρα σε μέρα περισσότερο την Ελλάδα και το Λαό. Σε όλους τους τομείς της δράσης του ο μοναρχοφασισμός συσσωρεύει ερείπια και καταστροφές. Την Ελλάδα την έχει πουλήσει στους αμερικάνους ιμπεριαλιστές, που την καινούργια τους αυτή αποικία την οργανώνουν γοργά σε πολεμικοστρατιωτική βάση και ορμητήριο. Με το πρόσχημα της ψυχαγωγίας για τις αμερικάνικες δυνάμεις στη Μεσόγειο ιδρύονται κιόλας στην Ελλάδα στρατόπεδα για τις αμερικάνικες στρατιωτικές δυνάμεις. Οικονομικά ο μοναρχοφασισμός συντηρείται αποκλειστικά και μόνο απ' τα αμερικάνικα ψίχουλα ενώ η εθνική οικονομία στο σύνολό της βρίσκεται στη χειρότερη κατάσταση ύστερα απ' τον παγκόσμιο πόλεμο. Η οικονομική κατάσταση του Λαού έφθασε στο απροχώρητο...

Στην Αθήνα και στις άλλες πόλεις φουντώνει και ξεσπά ένα μαζικό

λαϊκό κίνημα διαμαρτυρίας ενάντια στη πλουτοκρατική καταλήστευση και το απεργιακό κίνημα ανεβαίνει. Οι μεγάλες στρατιωτικές αποτυχίες του μοναρχοφασισμού και η επιμονή του στο μακελειό παρά τις προτάσεις για έντιμη δημοκρατική συνεννόηση, που επανειλημμένα έκανε η Προσωρινή Δημοκρατική Κυβέρνηση φουντώνει την αγανάκτηση μέσα στα πλατιά λαϊκά στρώματα και πρώτ' απ' όλα μέσα στους φαντάρους και τους εθνοφρουρίτες. Ο μοναρχοφασιστικός στρατός ύστερα και από το τσάκισμα της προσπάθειας του στη Β. Πίνδο, παρουσιάζει σοβαρά σημεία κούρασης και αποσύνθεσης...

Ποτέ η αντικειμενική κατάσταση δεν ήταν τόσο ευνοϊκή για να χτυπηθεί αποφασιστικά η μοναρχοφασιστική ληστρική σφηκοφωλιά. Στο διάστημα που πέρασε απ' την 3η ολομέλεια, ο ΔΣΕ δυνάμωσε και αναπτύχθηκε ακόμα πιο πολύ. Η δημιουργία της Προσωρινής Δημοκρατικής Κυβέρνησης έδειξε το μέτωπο του κινήματός μας, αποτέλεσε σοβαρή κατάκτηση του Λαού και παράγοντα για το παραπέρα ξεδίπλωμα των δυνάμεων του και για τη σταθεροποίηση των θέσεων του τόσο στο εσωτερικό όσο και διεθνώς. Το παν εξαρτάται, περισσότερο τώρα από κάθε άλλη φορά απ' τη δική μας ικανότητα να χτυπήσουμε αποφασιστικά.

Η βασική και κύρια αδυναμία που παρουσιάζει το ΚΚΕ μέσα στις τις ευνοϊκές αντικειμενικές συνθήκες βρίσκεται στο ότι δεν κατορθώσαμε να συντρίψουμε την ομπορτουριστική συνθηκολόγηση και τις ταλαντεύσεις μέσα στις κομματικές οργανώσεις, πρώτ' απ' όλα των πόλεων. Δεν μπόρεσαμε να ξεσηκώσουμε στις πόλεις ένα παλλαϊκό κίνημα πάλης, να σπάσουμε τους δισταγμούς και το πνεύμα αναμονής που δημιούργησε μέσα σε πλατιά λαϊκά στρώματα η δολοφονική τρομοκρατία και ο ψυχολογικός εκβιασμός που εφαρμόζουν οι μοναρχοφασιστές λακέδες και οι αμερικανοάγγλοι καταχτητές...

Η αποτυχία του μοναρχοφασισμού στη Β. Πίνδο και η δύναμη και αντοχή που δείχνει ο ΔΣΕ δημιουργούν στην Ελλάδα μια καινούργια κατάσταση. Η εξέλιξη οδηγεί αναμφισβήτητα μπροστά σε μια αποφασιστική καμπή: μπορεί ο μοναρχοφασισμός ν' αντέξει σε μια τέτοια συσσωρευση από αποτυχίες; Μπορεί ο ΔΣΕ ν' αναπτύξει την επετοιμία στη Β. Πίνδο σε ανατροπή του μοναρχοφασισμού, ανατροπή που θ' ανοίξει για το λαό και το κίνημα μας το δρόμο για άμεσα και θετικά αποτελέσματα; Την απάντηση στο ερώτημα αυτό μπορεί να δώσει πρώτ' απ' όλα η δουλιά των κομμουνιστών, όπου κι αν βρίσκονται όπου κι αν δουλεύουν. Αυτό το δρόμο χαράζει η 4η Ολομέλεια της ΚΕ του κομματός μας...

Η 4η Ολομέλεια διαπιστώνει ότι η καθυστέρηση του κινήματος μας στις πόλεις αποτελεί μια απ' τις πρωταρχικές και βασικές αδυναμίες μας. Οι κομματικές μας οργανώσεις δεν πραγματοποιήσαν τα καθήκοντά που τους έβαλε η 3η Ολομέλεια όσο και οι κατοπινές αποφάσεις. Αυτό δημιουργεί στον ΔΣΕ μεγάλο εμπόδιο για τη πραγματοποίηση της αποστολής του. Τώρα στα αστικά κέντρα φουντώνει ένα μαζικό λαϊκό κίνημα. Οι κομμουνιστές στις πόλεις πρέπει αποφασιστικά να μπουν επικεφαλής του, να το πλατύνουν, να το βαθύνουν...

Η 4η Ολομέλεια της ΚΕ του ΚΚΕ για μια ακόμη φορά διακηρύττει ότι αμεση και πρωταρχική πολιτική επιδίωξη του ΚΚΕ σήμερα είναι να στερεώσει και ν' αναπτύξει ακόμα πιο πλατιά τη δημοκρατική συσπείρωση και συμφιλίωση του λαού, με βάση την έντιμη δημοκρατική συνεννόηση. Η συνεννόηση αυτή για πρόγραμμα της πρέπει να'χει: ν' απαλλάξει τη χώρα απ' τη ξένη κατοχή, να κατοχυρώσει τη Εθνική Ανεξαρτησία της Ελλάδας και να εξασφαλίσει την απρόσκοπτη δημοκρατική ανάπτυξη της...»

5η Ολομέλεια της ΚΕ του ΚΚΕ

Πραγματοποιήθηκε στο Γράμμο στις 30-31 Γενάρη 1949. Πήραν μέρος 29 τακτικά και αναπληρωματικά μέλη της Κ.Ε Ψήφισε πολιτική απόφαση, απόφαση για «τη δεξιά οπορτουνιστική παρέκκλιση μέσα στο ΚΚΕ», καθώς και πήρε οργανωτικά μέτρα (προσλήψεις στη Κ.Ε, καθαιρέσεις, ανασύσταση του Π.Γ, δημιουργία Πολεμικού Συμβουλίου, ανασχηματισμό της Προσωρινής Δημοκρατικής Κυβέρνησης).

Στην απόφαση «Η Ελλάδα στο δρόμο προς τη νίκη, μπροστά στην αποφασιστική καμπή» ανάμεσα στ' άλλα επισημαίνονται τα εξής:

«Η αμερικάνικη και μοναρχοφασιστική εκστρατεία στα 1948, που έβαζε για σκοπό να συντρίψει τον ΔΣΕ, να πνίξει στο αίμα το λαϊκόδημοκρατικό κίνημα του λαού και να μετατρέψει τη Ελλάδα σε σίγουρο ιμπεριαλιστικό στρατιωτικοπολεμικό προγεφύρωμα απέτυχε. Ο Γράμμος και το Βίτσι υψώθηκαν σε ακατάλυτα σύμβολα, σε φλόμπουρα της απόφασης του λαού να παλέψει και να νικήσει. Η αμερικάνικη «βοήθεια» μεγάλωσε το ματοκύλισμα στην Ελλάδα, δεν μπόρεσε όμως να βγάλει το μοναρχοφασισμό απ' την κρίση του. Τις σημερινές συνθήκες τις χαρακτηρίζουν τα παρακάτω: Πρώτον το παγκόσμιο στρατόπεδο της δημοκρατίας και του σοσιαλισμού, με επικεφαλής τη μεγάλη Σοβιετική Ένωση, προχωρεί σταθερά και με ολοένα επιταχυνόμενο ρυθμό προς νέες επιτυχίες και κατ'αχτήσεις.

Απ' τη άλλη στο ιμπεριαλιστικό στρατόπεδο ολοένα βαθαίνει η γενική του κρίση, μεγαλώνουν οι δυσκολίες, χάρη ακριβώς στο σχέδιο Μάρσαλ και οι λαοί, τόσο στις κεφαλαιοκρατικές χώρες, όσο, ιδιαίτερα, στις εξαρτημένες χώρες και στις αποικίες ξεσηκώνονται αποφασιστικά ενάντια στην ιμπεριαλιστική υποδούλωση, με πρωτοπόρο το λαό της Κίνας, που νικηφόρα καταχτά τη λευτεριά και τη ανεξαρτησία. Μέσα σ' αυτές τις συνθήκες ο μοναρχοφασισμός χάνεται ολοένα και περισσότερο μέσα στις δυσκολίες, στη κρίση και στο αδιέξοδο που ο ίδιος προκάλεσε.

Ο ΔΣΕ βγήκε πιο γερός, πιο μεγάλος και πιο εμπειροπόλεμος απ' τη δοκιμασία το 1948. Το λαϊκοσυνταγματικό κίνημα ξάπλωσε σε καινούργιες περιοχές πρώτ' απ' όλα στη Πελοπόννησο. Το κύρος της ΠΔΚ, που ακούραστα και με συνέπεια παλεύει για τη ειρήνη και τη έντιμη δημοκρατική συνεννόηση στερεώθηκε και μεγάλωσε. Οι λαϊκές μάζες στις πόλεις αντιμετωπίζουν πιο έντονα τη πλουτοκρατική επίθεση και τη δολοφονική τρομοκρατία. Οι φαντάροι, οι εθνοφρουρίτες και οι τίμιοι αξιωματικοί όχι απλώς καταλαβαίνουν ότι το αίμα στην Ελλάδα χύνεται γιατί αυτό συμφέρει μόνο στους αμερικανοάγγλους ιμπεριαλιστές και στους ντόπιους πλουτοκράτες μα άρχισαν ανοιχτά και μαζικά να εκδηλώνουν τη θέλησή τους για ησυχία και ειρήνη. Ο μοναρχοφασισμός απομονώνεται όλο και περισσότερο από το λαό και μόνο στο αίμα ψάχνει να βρει διέξοδο. Η τύχη του μοναρχοφασισμού και της αμερικανοκρατίας στην Ελλάδα στο 1949 εξαρτάται αποκλειστικά και μόνο απ' την μαχητική επίδοση του ΔΣΕ, απ' το ξεσήκωμα το λαού στις πόλεις, απ' την αποφασιστική και με συνέπεια εφαρμογή της πολιτικής μας για συναδέλφωση, συνεννόηση και ειρήνη. Τα βάσανα του λαού μπορούν να τελειώσουν μέσα στο 1949 και η Ελλάδα να δει φως και λευτεριά όταν όλοι οι πατριώτες και πατριώτισσες κάνουν ως το τέλος το καθήκον τους. Οι κομμουνιστές καλούνται να μπουν επικεφαλής των μαζών με πιο μεγάλη αποφασιστικότητα, πάντα πρώτοι στις μάχες και στους αγώνες, πάντα αυτοί υπόδειγμα και παράδειγμα για όλους. Πρέπει να τσακίσουμε κάθε λιποψυχία, κάθε πνεύμα για συνθηκολόγηση και υποταγή, κάθε πανικόβλητο και σπορτουριστή μέσα στις ίδιες μας γραμμές.

Έτσι πιο δυνατοί, πιο ενωμένοι, πιο γεροί θα οδηγήσουμε το λαό στη Νίκη της λαϊκής επανάστασης στη Ελλάδα...

Στα 1948 το λαϊκόδημοκρατικό μας κίνημα αντιμετωπίζοντας τεράστιες δυσκολίες, παρουσιάζει σταθερή ανάπτυξη. Το έργο της ΠΔΚ προ-

χωρεί με θετικά αποτελέσματα. Οι λαϊκοί μας θεσμοί ριζώνουν και καταχτούν το Λαό, επηρεάζουν τις λαϊκές μάζες και στις κατεχόμενες περιοχές. Ο Λαός βλέπει και πείθεται ότι η ΠΔΚ και το λαϊκοδημοκρατικό καθεστώς μας, παρά τα λάθη μας και πολλές αρνητικές μας εκδηλώσεις, αποτελούν τη βάση για να ξεπεραστεί το χάος, που δημιούργησαν και που τρέφουν η ξενική κατοχή και ο μοναρχοφασισμός και για να βγει και η Ελλάδα στο φως της λαϊκοδημοκρατικής αναδημιουργίας, αποχτώντας ανεξαρτησία, λευτεριά, ειρήνη και καινούργια ζωή...

Ο ΔΣΕ πέτυχε να ματαιώσει όλα τα σχέδια του εχθρού, δεν μπόρεσε όμως να πραγματοποιήσει στο σύνολό της τη δική του στρατηγική επιδίωξη γιατί το κόμμα μας δεν μπόρεσε να συγκεντρώσει τις απαραίτητες εφεδρείες που προέβλεπε το στρατηγικό μας σχέδιο...

Μέσα στο 1948 το ΚΚΕ σταθερά κράτησε τη θέση του, του καθοδηγητή και οργανωτή του λαϊκού αγώνα σε όλους τους τομείς, σε όλες τις γωνιές της χώρας. Οι κομμουνιστές παλεύοντας μαζί με το Λαό, επικε-

Η 5η Ολομέλεια της ΚΕ του ΚΚΕ που συνήλθε στη Φούσια του Γράμμου το Γενάρη του 1949. Διακρίνονται από αριστερά οι : Μπαριζιώτας, Δανηλίδης, Ζαχαριάδης, Σινάκος, Καραγιώργης, Πορφυρογένης, Βλαντάς, Μαυρομάτης, Ιωαννίδης, Λουλές, Χατζηβασιλείου, Γκρόζος, Στρίγγος, Ερυθριάδης, Αλέγκρα καπέτα, Ζωγράφος, Κοτσάβρας, Βασβανός, Γούσιος, Κολιγιάννης

φαλής του ΔΣΕ στάθηκαν πάντα πρώτοι στην τιμή, πρώτοι στον πόλεμο, πρώτοι στη θυσία...

(Ανάμεσα στις αποφάσεις της ολομέλειας αναφέρεται ακόμη και η παρακάτω θέση που προκάλεσε πολλές συζητήσεις το επόμενο διάστημα και η οποία χρησιμοποιήθηκε πολύπλευρα τα επόμενα χρόνια ενάντια στο ΚΚΕ, στα μέλη και τους οπαδούς τους, η οποία όμως άλλαξε στη επόμενη ολομέλεια της Κ.Ε αναγνωρισμένη ως λαθεμένη)

...Στη Βόρεια Ελλάδα ο μακεδονικός (σλαβομακεδονικός) λαός ταΐσσε όλα για το αγώνα και πολεμά με μια ολοκλήρωση ηρωισμού και αυτοθυσίας που προκαλούν το θαυμασμό. Δεν πρέπει να υπάρχει καμιά αμφιβολία, ότι σαν αποτέλεσμα της νίκης του ΔΣΕ και της λαϊκής επανάστασης, ο μακεδονικός λαός θα βρει την πλήρη εθνική αποκατάσταση του έτσι όπως το θέλει ο ίδιος, προσφέροντας σήμερα το αίμα του για να την αποκτήσει. Οι μακεδόνες κομμουνιστές στέκονται πάντα επικεφαλής στην πάλη του λαού των. Ταυτόχρονα οι μακεδόνες κομμουνιστές πρέπει να προσέξουν τις διασπαστικές και διαλυτικές ενέργειες που ξενοκίνητα σοβινιστικά και αντιδραστικά στοιχεία αναπτύσσουν, για να διασπάσουν τη ενότητα ανάμεσα στο μακεδονικό (σλαβομακεδονικό) και τον ελληνικό λαό, διάσπαση που μόνο τον κοινό εχθρό, το μοναρχοφασισμό και τον αμερικανοαγγλικό ιμπεριαλισμό θα ωφελήσει. Παράλληλα το ΚΚΕ πρέπει ριζικά να βγάλει απ' τη μέση όλα τα εμπόδια, να χτυπήσει όλες τις μεγαλοελλαδίτικες σοβινιστικές εκδηλώσεις και τα έργα, που προκαλούν δυσaréσκεια και δυσφορία μέσα στο μακεδονικό λαό και έτσι βοηθούν τους διασπαστές στη προδοτική δράση τους, ενισχύουν το έργο της αντίδρασης. Ο σλαβομακεδονικός και ελληνικός λαός μόνον ενωμένοι μπορούν να νικήσουν. Διασπασμένοι μόνο ήττες μπορούν να πάθουν. Γι' αυτό η ενότητα στην πάλη των δύο λαών πρέπει να φυλάγεται σαν κόρη οφθαλμού και να ενισχύεται και να δυναμώνει σταθερά και καθημερινά. Η λαϊκή επανάσταση στη Ελλάδα συνεχίζει σταθερά το δύσκολο μα νικηφόρο δρόμο της. Ο μοναρχοφασισμός μόνος δεν θα μπορούσε ποτέ να κρατηθεί. Οι δυσκολίες για το κίνημα βρίσκονται στην ξένη αμερικανοαγγλική ένοπλη επέμβαση...

Στη παγκόσμια αντιπαράθεση ανάμεσα στη δημοκρατία και τον ιμπεριαλισμό η Ελλάδα της Λαϊκής Δημοκρατίας στέκει στέρεα και ακλόνητα στην πρώτη γραμμή της πάλης για την πρόοδο, την ειρήνη, το σοσιαλισμό. Η Ελλάδα ποτέ δεν θα γίνει ιμπεριαλιστικό στρατιωτικοπολεμι-

κό προγεφύρωμα ενάντια στη Σοβιετική Ένωση και τη Λαϊκή Δημοκρατία στα Βαλκάνια και σ' όλην την Ευρώπη...Το ΚΚΕ προσφέρει κι αυτό τη συμβολή του στο παγκόσμιο κομμουνιστικό κίνημα, παλεύοντας για να εξασφαλίσει τη νίκη της Λαϊκής Δημοκρατίας στη Ελλάδα. Τα σχέδια του μοναρχοφασισμού και οι ιμπεριαλιστικές αμερικανοαγγλικές επιδιώξεις θα καταρρεύσουν, γιατί αυτή είναι η θέληση του Λαού. Μέχρι τη συντριβή του εχθρού, μέχρι τη νίκη της Λαϊκής Δημοκρατίας παλλαϊκό προσκλητήριο σάλπισμα παραμένει: ΟΛΟΙ ΣΤ' ΑΡΜΑΤΑ! ΟΛΑ ΓΙΑ ΤΗ ΝΙΚΗ».

* * *

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΤΟΥ ΔΣΕ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΟΗΕ

«ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΣ ΣΤΡΑΤΟΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΓΕΝΙΚΟ ΑΡΧΗΓΕΙΟ

ΕΠΙΤΕΛΕΙΟ - ΓΡΑΦΕΙΟ Πα Σ.Δ. Γενικού Αρχηγείου 14 Μαρτίου 1947

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

προς

Την Εξεταστική Επιτροπή του Ο.Η.Ε.

«Για τα αίτια που προκάλεσαν τον εμφύλιο πόλεμο
και η γνώμη μας για το σταμάτημά του»

Ο Ελληνικός λαός από την πρώτη μέρα που άρχισε ο πόλεμος των Δημοκρατικών Λαών ενάντια στη φασιστική οπισθοδρόμηση και σκλαβιά βρέθηκε στις επάλξεις του αγώνα αυτού και από τους πρώτους δέχτηκε τα χτυπήματα του Γερμανοϊταλικού φασισμού, με την τετράχρονη κατοχή της χώρας του κάτω από αφάνταστα βασανιστήρια. Πιστός ο Ελληνικός Λαός στη Συμμαχική υπόθεση της συντριβής του φασισμού και αποφασισμένος-ύστερα από πολύχρονη ζωή κάτω από φασιστικό καθεστώς και προ της κατοχής- να ζήσει ελεύθερος και ανεξάρτητος, απαλλαγμένος από κάθε είδους φασισμό, οργάνωσε με αφάνταστες στερήσεις και θυσιές μα και απαράμιλλο ηρωισμό, τον αγώνα της αντίστασης του ενάντια στους κατακτητές και τους κουϊσλιγκ όργανα τους.

Τον αγώνα αυτό οργάνωσε και καθοδήγησε - όπως ήταν φυσικό για τη χώρα μας- το Ε.Α.Μ. με συνέπεια μέχρι το τέλος και τη βοήθεια ηθική κυρίως- των μεγάλων μας Συμμάχων. Ο Ελληνικός Λαός ενωμένος μέχρι τέλος έφερε σε νικηφόρο τέλος τον αιματηρό του αγώνα και με τη βοήθεια των Συμμάχων έδωσε τους κατακτητές απ' τη χώρα του.

Δεν υποπτευόταν ο λαός μας και οι οργανώσεις του, που τον καθοδήγησαν στον αγώνα του, ότι το τέλος της σκλαβιάς του θα είχε ως αποτέλεσμα να βρεθεί ΣΕ μια άλλη, αυτή τη φορά συμμαχική και φιλική, μα πιο άγρια και εξοντωτική. Δεν υποπτευόταν ότι ήταν δυνατό ποτέ να παραγνωριστούν οι τόσες μεγάλες θυσιές του, τα αμέτρητα θύματα,

ΠΡΩΤΟΤΥΠΟ ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΗΣ ΕΠΙΧΡΕΩΣΗ ΤΟΥ ΕΚΔΟΤΗ

ΠΡΩΤΟΤΥΠΟ ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΗΣ ΕΠΙΧΡΕΩΣΗ ΤΟΥ ΕΚΔΟΤΗ

ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ

ΩΡΑΙΟ ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΗΣ ΕΠΙΧΡΕΩΣΗ ΤΟΥ ΕΚΔΟΤΗ

ΠΡΩΤΟΤΥΠΟ ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΗΣ ΕΠΙΧΡΕΩΣΗ ΤΟΥ ΕΚΔΟΤΗ

Ο κ. ΘΕΜ. ΣΟΦΟΥΛΗΣ

**ΣΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΔΙΣΦΑΛΕΙΑΣ
Ο ΣΟΒΙΕΤΙΚΟΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΣ
ΖΗΤΗΣΕΝ' ΑΚΟΥΣΘΕΙ ΗΦΩΝΗ
ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ**

«Ο κ. Ισαδόρος παραλάνε τη διεθνή κοινή γνώμη»

**ΑΠΑΛΛΑΓΗ
ΤΩΝ ΣΥΝΔΕΚΤΩΝ
ΑΠΟ ΤΟ ΦΑΣΙΣΜΟ!**

Οι παρεμβάσεις της ΕΣΣΔ και του ΕΑΜ στον ΟΗΕ

Ο ΑΓΓΛΟΣ ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ κ. ΤΟΜΑΣ ΜΙΛΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΛΛΗΝΕΣ ΑΝΤΑΡΤΕΣ (ΜΕΡΟΣ ΤΟΥ 2' ΣΕΛΙΔΑΣ)

ΠΡΩΤΟΤΥΠΟ ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΗΣ ΕΠΙΧΡΕΩΣΗ ΤΟΥ ΕΚΔΟΤΗ

ΠΡΩΤΟΤΥΠΟ ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΗΣ ΕΠΙΧΡΕΩΣΗ ΤΟΥ ΕΚΔΟΤΗ

ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ

ΩΡΑΙΟ ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΗΣ ΕΠΙΧΡΕΩΣΗ ΤΟΥ ΕΚΔΟΤΗ

ΠΡΩΤΟΤΥΠΟ ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΗΣ ΕΠΙΧΡΕΩΣΗ ΤΟΥ ΕΚΔΟΤΗ

ΤΟ ΕΑΜ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΟΥ Ο.Η.Ε.

**Συντριπτικό κατηγορητήριο κατά του καθεστώτος του αίματος,
του τρόμου, του νεοφασισμού.- Αποκάλυψη των αιτίων της έσωτε-
ρικής μας ανασταραχής και των υπευθύνων του εμφυλίου πολέμου**

ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΠΑΝΑΓΕΙ Η ΧΩΡΑ ΑΠΟ ΤΟ ΔΔΙΕΘΔΟ: ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΟΥΔΕΤΕ-
ΡΟΤΗΤΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΟΗΕ ΚΑΙ ΑΜΕΣΗ ΑΠΟΧΩΡΗΣΗ ΤΩΝ ΑΓΓΛΩΝ-ΝΕΑ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ
ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΠΑΛΤΑΣ.- ΟΡΙΣΤΙΚΗ ΚΑΤΑΠΑΥΣΗ ΕΧΘΡΟΤΡΑΕΙΩΝ.- ΓΕΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ
ΑΜΗΝΗΣΙΑ.- ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΙΣΟΠΟΛΙΤΕΙΑΣ.- ΔΙΑΛΥΣΗ ΤΗΣ «ΒΟΥΛΗΣ» ΚΑΙ ΣΥΝΤΟΜΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ

Όλοκληρος ο λόγος του συναγ. ΜΙΧ. ΚΥΡΚΟΥ

ολοκληρωτική καταστροφή του. Δεν υποπτευόταν ότι ήταν δυνατό οι κου-ισλίκ πράκτορες των κατακτητών, που βοήθησαν όσο μπορούσαν τους Γερμανοίταλοβουλγάρους κατακτητές ληστές, που συμπολέμησαν χέρι με χέρι τους κατακτητές, ντύθηκαν τη γερμανική στολή και εξοπλίστηκαν, ότι οι λεγεωνάριοι και ταγματασφαλίτες κάθε χρώματος, θα έρχονταν εποχή που θα μπορούσαν ακόμη μια φορά να σγκώσουν το δολοφονικό τους χέρι ενάντια του, για να τον δολοφονήσουν, για να τον υποτάξουν σε νέους αφέντες με νέα πιο γερά δεσμά.

Ο λαός μας δεν έδωσε και πολλή σημασία στις ραδιουργίες ξένων πρακτόρων που βρίσκονταν στα ελεύθερα βουνά του, κοντά στο μαχόμενο λαό και στρατό της αντίστασης στα τέσσερα χρόνια της σκλαβιάς του. Τα απέδιδε σε κακή ερμηνεία, παρανόηση των αποφάσεων και διακηρύξεων των συμμάχων εθνών. Δεν πίστευε ποτέ ότι αυτές οι διαβολές μπορούσαν να είναι έκφραση μελλοντικής πολιτικής ενός από τους συμμάχους μας. Και στην προσπάθεια κατασκευοφάντησης του αγώνα του από τους ξένους και ντόπιους, από τους οποίους, άλλοι μεν τα δίπλωσαν μπροστά στον κατακτητή, κάνοντας ένα ατιμωτικό συμβιβασμό, άλλοι δε αντέδρασαν φανερά, περνώντας τυπικά και ουσιαστικά στο αντισυμμαχικό στρατόπεδο, ο λαός μας με την πανεθνική του οργάνωση, το Ε.Α.Μ., απάντησε με τη πραγματοποίηση της εθνικής ενότητας, με το σχηματισμό αντιπροσωπευτικής Εθνικής Κυβέρνησης.

Και όταν απ' την χώρα μας διώχτηκαν οι κατακτητές, ο λαός μας με αφάνταστο ενθουσιασμό και ανυπόκριτη αγάπη δέχτηκε τα πρώτα στρατιωτικά τμήματα των Συμμάχων μας Άγγλων. Είχε πιστέψει ότι μπήκε τέλος στα βάσανα του, ότι ανεξάρτητος και λεύτερος και με τη βοήθεια των μεγάλων μας συμμάχων, θα τακτοποιούσε το νοικοκυριό του, όπως αυτός νόμιζε καλύτερα, θα ανοικοδομούσε θα γιάτρευε τις πληγές του.

Η διαδοχή από κατάσταση κατοχής σε κατάσταση απελευθέρωσης κα αποκατάστασης της Εθνικής και Λαϊκής κυριαρχίας έγινε με απόλυτη τάξη. Με την Κυβέρνηση Εθνικής Ενότητας επικεφαλής, με τη συμβολή της Πανεθνικής οργάνωσης του Ε.Α.Μ., με τον Εθνικό Στρατό Ε.Λ.Α.Σ. και την Εθνική Πολιτοφυλακή του κάτω απ' τις οδηγίες της Κυβέρνησης, επί τρεις (3) ολόκληρους μήνες επικράτησε παραδειγματική τάξη και άρχισε το έργο της ανοικοδόμησης, με λαϊκό ενθουσιασμό πρωτοφανή, σε κάθε γωνία της χώρας μας.

Όμως όπως εξελίχθηκε η πολιτική κατάσταση στη χώρα μας στο τρίμηνο αυτό διάστημα, τα δραματικά γεγονότα προτού Δεκέμβρη, ο Δε-

κέμβρης και η περίοδος μετά το Δεκέμβρη, έπεισαν το Δημοκρατικό Ελληνικό Λαό και τους αγωνιστές της Εθνικής Αντίστασης ποιες ήταν οι πραγματικές προθέσεις των συμμάχων Αγγλων και των ντόπιων πρακτόρων τους στην Ελλάδα. Σήμερα καμιά αμφιβολία δεν μένει στο Λαό μας και τους αγωνιστές της Εθνικής Αντίστασης, ότι η σημερινή κατάσταση που υπάρχει στη χώρα μας, καλά και ψύχραιμα μελετήθηκε κι άρχισε να μπαίνει σ' εφαρμογή απ' την εποχή ακόμη της Γερμανοφασιστικής κατοχής, εποχή που ο Λαός μας, αδιαφορώντας για τις καταστροφές που πάθαινε, πολεμούσε αδιάκοπα.

Πιστεύουμε ότι τα ντοκουμέντα και οι αποδείξεις που παρουσίασε η ηγεσία του Λαϊκού Δημοκρατικού Κινήματος μπροστά στην παγκόσμια κοινή γνώμη, πως και από πού προκλήθηκε ο Δεκέμβρης, αλλά και οι ομολογίες των ντόπιων πρωταγωνιστών του Δεκέμβρη - όπως του τότε πρωθυπουργού Παπανδρέου - δείχνουν ολοκάθαρα ότι ο Δημοκρατικός Λαός και η ηγεσία του, όχι μονάχα δεν είχαν συμφέρον να προκαλέσουν τα Δεκεμβριανά γεγονότα, αλλ' αντίθετα είχαν κάθε συμφέρον να αποφευχθεί ο πόλεμος του Δεκέμβρη. Συμφέρον είχαν και τον προκάλεσαν οι σύμμαχοι Αγγλοι και οι πράκτορες τους μοναρχοφασίστες, γιατί γι' αυτούς η Ελλάδα έπρεπε να μην ακολουθήσει το δρόμο της Δημοκρατίας, το δρόμο της Λαϊκής Κυριαρχίας, αλλά να αποτελέσει κράτος αποικιακό, εξαρτημένο, κράτος δοσίλογων, υποτακτικών, με σκοπούς και σχέδια αντίθετα από το πνεύμα του συμμαχικού αντιφασιστικού αγώνα. Μοναδικό όμως εμπόδιο στα σχέδια αυτά ήταν το λαϊκό δημοκρατικό κίνημα του Ε.Α.Μ.-Ε.Λ.Α.Σ. και αυτό έπρεπε να αφανιστεί. Οι σφαγές του Αθηναϊκού Λαού με τα πιο σύγχρονα πολεμικά μέσα του στρατηγού Σκόμπυ, οι χιλιάδες αγωνιστές της Δημοκρατίας που στάλθηκαν στην Αφρική, είναι η πρώτη μαρτυρία.

Μα η ηγεσία του Δημοκρατικού Λαού, με την πατριωτική χειρονομία να υπογράψει τη συμφωνία της Βάρκιζας, απόδειξε ακόμα μια φορά, ότι χωρίς κομματικούς υπολογισμούς, θέλει να αποφύγει i παραπέρα λαϊκές θυσίες και έδωσε τη δυνατότητα απ' τη δική της πλευρά να μπει η χώρα στον μικρό πολιτικό βίο.

Το τι επακολούθησε μετά τη Βάρκιζα εις βάρος του λαϊκού δημοκρατικού κινήματος, των αγωνιστών της Εθνικής Αντίστασης ιδιαίτερα, είναι ανώτερο πάσης περιγραφής. Τα χιτλερικά μεσαιωνικά μέσα μαρτυριών, ωχριούν μπροστά στα βασανιστήρια στα οποία υπεβλήθησαν χιλιάδες αγωνιστών, απ' τα χεριά των πρώην ταγματασφαλιτών και πρακτόρων

των Γερμανών κατακτητών, που βαπτίστηκαν με τ' όνομα του «εθνικόφρονα» και με λύσσα πέσαν ενάντια στον άοπλο και ανυπεράσπιστο λαό. Και σ' όλο αυτό το διάστημα των οργίων και του αίματος, κανένας δολοφόνος και βασανιστής όχι μόνο δεν τιμωρήθηκε από τα δικαστήρια, αλλά όλοι αυτοί οι εγκληματίες απετέλεσαν εξέχοντα στελέχη του μοναρχοφασισμού, τιμήθηκαν με ανώτερα αξιώματα της πολιτείας. Οι σύμμαχοι Άγγλοι, που αυτοί πολέμησαν τον Ελληνικό Λαό το Δεκέμβρη μαζί με τους ταγματασφαλίτες κατοχής, σαν εγγυητές της συμφωνίας της Βάρκιζας όχι μόνο δεν υποχρέωσαν τις εκάστοτε κυβερνήσεις να εφαρμόσουν τη συμφωνία αυτή, αλλά αντίθετα βοήθησαν με όλα τα μέσα το μοναρχοφασισμό στον εκτραχηλισμό.

Χωρίς να αναφερθούμε για την περίοδο που μεσολάβησε απ' την ανακωχή μέχρι τη συμφωνία της Βάρκιζας, και η ευθύνη των Άγγλων είναι άμεση για ό,τι έγινε, αρχίζουμε παράθεση χαρακτηριστικών γεγονότων μετά τη Βάρκιζα. Βάσει των συμμαχικών διακηρύξεων για την τιμωρία των κουίσλικ, σε κάθε χώρα και υστέρα από απόφαση της Κυβέρνησης Εθνικής Ενότητας, οι αναγνωρισμένες απ' την Κυβέρνηση αρχές κάναν συλλήψεις αποδεδειγμένων συνεργατών του κατακτητού, που είχαν διαπράξει πολλές δολοφονίες πατριωτών στο διάστημα της κατοχής και πολέμησαν μαζί του κατά του λαού και των συμμάχων. Όλοι αυτοί παραδόθηκαν στις αρχές που προήλθαν από τη συμφωνία της Βάρκιζας και τους Άγγλους. Δεν κρατήθηκαν ούτε μια ώρα στη φυλακή απ' τη στιγμή της παράδοσης τους και αφέθηκαν όλοι ελεύθεροι και εξοπλίστηκαν, (Δεν αναφερόμαστε στο γεγονός ότι το Δεκέμβρη όσοι πολέμησαν μαζί με τους Άγγλους το λαό μας, στην πλειοψηφία τους προέρχονταν από τα τάγματα ασφαλείας που οργάνωσε ο κουίσλικ Ράλλης και ο αρχιδολοφόνος Γονατάς).

Έτσι άνοιξαν οι φύλακες σ' όλη την Ελλάδα και όλα τα καθάρματα και οι εγκληματίες που βγήκαν απ' αυτές, εντάχθηκαν στα αστυνομικά τμήματα και στην Εθνοφυλακή.

Έτσι άνοιξαν οι φύλακες σ' όλη την Ελλάδα και όλα τα καθάρματα και οι εγκληματίες που βγήκαν απ' αυτές, εντάχθηκαν στα αστυνομικά τμήματα και στην Εθνοφυλακή. Αφέθηκαν εγκληματίες αρχηγοί γνωστότατοι για τη δράση τους, όπως οι:

1) Πιπιλιάγκας, νομάρχης Τρικάλων επί κατοχής, ντυμένος τη γερμανική στολή, καθοδηγητής των ταγμάτων ασφαλείας (ΕΑΣΑΛ) Θεσσαλίας, αποχωρήσας μετά των γερμανικών στρατευμάτων από τα Τρίκαλα. Πιάστηκε σε μάχη παρά του Ε.Λ.Α.Σ. στην περιοχή της Μακεδονίας. Ο

μεγαλοδοσίλογος αυτός παραδόθηκε με δικογραφία - όπως και όλοι οι πράκτορες των κατακτητών - στις αρχές που προήλθαν από τη συμφωνία της Βάρκιζας και αφέθηκε ελεύθερος. Αναφέρουμε χαρακτηριστικά ότι τον Πιπιλιάγκα, το δικαστήριο που τον «δίκασε» τον απάλλαξε «λόγω βλακειάς», δικαιολογία με την οποία απαλλάχθηκαν σχεδόν στο σύνολο τους όλα τα στελέχη των ταγμάτων ασφαλείας. Σήμερα ο Πιπιλιάγκας είναι βουλευτής!

2) Τσαντούλας, αρχηγός ενόπλου εκτελεστικού τμήματος στη Γερμανική κατοχή (Τρίκαλα). Για τα πολλά του εγκλήματα εις βάρος του αγωνιζόμενου επί κατοχής λαού, καταδικάστηκε τρεις φορές ερήμην σε θάνατο. Αυτός αμέσως μετά τη Βάρκιζα εμφανίστηκε σαν αρχηγός εξοπλισμένης συμμορίας στην περιοχή Τρικάλων και σε συνεργασία με τα όργανα της χωροφυλακής, δολοφόνησε πολλούς δημοκρατικούς πολίτες, βίασε γυναίκες, άρπαξε περιουσίες κτλ.

3) Νικολής, οργανωτής και καθοδηγητής των ταγμάτων ασφαλείας (ΕΑΣΑΔ) στη Θεσσαλία. Όχι μόνο δε διώχθηκε, αλλά σήμερα υπηρετεί σαν καθηγητής στο Ι Γυμνάσιο Μουζακίου.

4) Μπόκαρης, διευθυντής Λυκείου στη Λάρισα. Επί κατοχής ήταν οργανωτής και καθοδηγητής των ταγμάτων ασφαλείας στη Λάρισα. Καταδικάστηκε ερήμην σε θάνατο και σήμερα κυρίζει ελεύθερος στην Αθήνα.

5) Καραγιώργος, δάσκαλος, διοικητής λόχου των ταγμάτων ασφαλείας στη Λάρισα. Αμέσως μετά τη Βάρκιζα εμφανίστηκε με εξοπλισμένη συμμορία στην ίδια περιοχή. Για τα εγκλήματα του καταδικάστηκε ερήμην σε θάνατο. Σήμερα βρίσκεται ελεύθερος, είναι αρχηγός μοναρχοφασιστικής συμμορίας και συνεργάζεται επίσημα με τα κρατικά όργανα.

6) Κώστας Παπαδόπουλος, έφεδρος ανθυπολοχαγός από το Κιλκίς, που στην κατοχή οργάνωσε στρατιωτικά τμήματα σύμφωνα με το υπόδειγμα του συνταγματάρχη Πούλου, που ακολούθησε τους Γερμανούς με τους 250 άνδρες του ντυμένους γερμανικά στην υποχώρησή τους. Ο Κώστας Παπαδόπουλος με τα ίδια του τα χέρια και την ομάδα εκτελεστών που είχε μαζί του, έσφαξε στην περιφέρεια Κιλκίς πάνω από 500 πατριώτες, σε επιδρομές που έκανε στα χωριά μαζί με Γερμανούς και Βούλγαρους. Έκαψε ολόκληρα χωριά, ατίμασε και πλιατσικολόγησε με τους εγκληματίες του ολόκληρη την περιφέρεια. Ο Παπαδόπουλος αυτός, για πολύ καιρό μετά τη Βάρκιζα, χρησιμοποιήθηκε στο Γραφείο Πληροφοριών της Στρατιωτικής Διοικήσεως Μακεδονίας σαν αξιωματικός πληροφοριών. Σήμερα είναι «λαοπρόβλητος» βουλευτής.

7) Παπάς, πρώην χωροφύλακας της Ασφάλειας Θεσσαλονίκης και πρώτος βοηθός του τρομοκράτη του λαού της Θεσσαλονίκης Δάγκουλα. Ο Παπάς αυτός, στο δρόμο σκότωνε στην κατοχή όποιον ήθελε και σε 80 φτάνουν τα θύματα που εκτέλεσε με τα ίδια του τα χεριά, χωριστά απ' τις εκατοντάδες θύματα του αρχηγού του, Δάγκουλα.

8) Μιχάλ-Αγάς (Μιχαήλ Παπαδόπουλος) και Κολλάρας, σφαγείς του λαού της περιφέρειας Κοζάνης-Γρεβενών. Στις εκκαθαριστικές επιχειρήσεις της Πίνδου που έγιναν από τους Γερμανούς το 1944, αυτοί οι εγκληματίες μαζί με τους Γερμανούς, έκαψαν ζωντανούς στο χωριό Κηπουριό Γρεβενών, 17 γυναικόπαιδα, στο χωριό Κοσμάτι Γρεβενών εκτέλεσαν 29 πατριώτες, στο Ξερολίβαδο Βερμίου 280 γυναικόπαιδα, στο χωριό Κλεισούρα 350 γυναικόπαιδα κτλ. Πλιατσικολόγησαν απ' όλα τους τα υπάρχοντα ολόκληρα χωριά.

9) Καπετάν Γιώργης, υπαρχηγός του Κισά-Μπατζάκ (Κυριάκου Παπαδόπουλου), που κατάσφαξε το λαό της περιφέρειας Κατερίνης. Όλοι αυτοί στην κατοχή πολέμησαν μαζί με τους Γερμανούς το λαό μας και τη συμμαχική υπόθεση και σαν αρχηγοί του «Ελληνικού» Γερμανικού στρατού, πήγαν στη Γερμανία για επίσκεψη στον Φύρερ τους, Χίτλερ. Ο φωτογραφίες τους κοσμούν τις σελίδες των γερμανικών περιοδικών της εποχής.

10) Βρετάκος, διοικητής των ταγμάτων ασφαλείας στην Πελοπόννησο υπό του Παπαδόγκωνα. Τα θύματα του στην κατοχή ανέρχονται σε 7.000. Σήμερα είναι βουλευτής!

11) Λιαράκος, στέλεχος των ταγμάτων ασφαλείας Πελοποννήσου στην περίοδο της κατοχής. Σήμερα υπηρετεί στο στρατό με το βαθμό το λοχαγού και διέπραξε σωρεία από καινούρια εγκλήματα σε βάρος του λαού της περιοχής Κισσάβου. (Με τα ίδια του τα χέρια εξετέλεσε του πολίτες Κ. Κέρκυρα, Κ. Ναοίκα και Ν. Τσαλαντά του χωριού Ανατολή, υπαβάλλοντας τους σε φρικτά βασανιστήρια).

12) Μπουντουβάκης, Νερατζής, Παπούλιας, συνεργάτες των Γερμανών, οργανωτές ταγμάτων ασφαλείας, που σε εκατοντάδες ανέρχονται τα θύματα τους στην περιοχή της Νιγρίτας.

13) Βοΐδαρος, στην Ήπειρο.

Όλοι αυτοί, από την πρώτη στιγμή αφέθηκαν ελεύθεροι και άρχισαν τη δράση τους όπως και πριν, αυτή τη φορά με την προστασία των Αρχών και της δοσίλογης αστυνομίας.

Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση του αρχιδολοφόνου Κολλάρα

υπαρχηγού του Μιχάλ-Αγά που έδρασε στην περιοχή Καϊλαρίων Κοζάνης. Ο Κολλάρας αυτός πολλές φορές εθεάθηκε να γυρίζει με αυτοκίνητο τζιπ (το 1945 μετά τη Βάρκιζα) μαζί με τον Αγγλο λοχαγό "Έβανς, που ήταν αντιπρόσωπος της αγγλικής αποστολής κοντά στους αντάρτες του Ε.Λ.Α.Σ., στην περιοχή του όρους Βίτσι. Ο Κολλάρας αυτός, δυο μέθοδες χρησιμοποιούσε για να δολοφονεί τους αγωνιστές που πέφταν στα χέρια του στην περίοδο της γερμανικής κατοχής: α) τους έσφαζε με τη δίκωπη λάμα του, λέγοντας στο θύμα του: «Μη φοβάσαι, δε θα πονέσεις καθόλου. Το μαχαίρι μου κόβει σαν ξυράφι. Κανένας δεν είπε λέξη ούτε έβγαλε αχ... κτλ», β) Με καρφιά καρφωμένα στην άκρη μιας σανίδας, χτυπούσε το θύμα του στο κεφάλι ώσπου να ξεψυχήσει.

Μερικές εκατοντάδες από τέτοια φασιστικά κτήνη, πλαισιωμένα με άλλους εγκληματίες καθάρματα, συνέχισαν μετά τη Βάρκιζα το όργιο των δολοφονιών των λαϊκών αγωνιστών, σαν όργανα του μοναρχοφασισμού με την ανοχή και καθοδήγηση των Αγγλων. Διατήρησαν ένοπλες τις συμμορίες τους σ' όλο το διάστημα μετά τη Βάρκιζα. Οι ανακριτικές αρχές υστέρα απ' την πίεση του λαού και των οργανώσεων του, αναγκάστηκαν να βγάλουν εντάλματα. Κανένας όμως δεν πιάστηκε απ' την αστυνομία, παρόλο που πολλές φορές υποδείχτηκαν σε αστυνομικά όργανα, σε ποια ξενοδοχεία μένουν, σε ποια σπίτια κάθονται ή όταν πήγαιναν επιδρομές στα χωριά. Ένα μήνα μετά τη Βάρκιζα, ο ταγματσαφάλης Παπούλιας, δολοφόνησε μέρα μεσημέρι στην αγορά Νιγρίτας, 5 πολίτες, χωρίς να ενοχληθεί και μπρος στα μάτια της δασίλογης αστυνομίας. Η δολοφονία έγινε χωρίς λόγο, μόνο και μόνο για να τρομοκρατηθεί ο λαός της Νιγρίτας που είναι δημοκρατικός στην παμπηφία του.

Όλοι αυτοί μαζί με την αστυνομία ξεφάντωσαν στα δυο χρόνια μετά τη Βάρκιζα. Ποτέ δε διέλυσαν τις συμμορίες τους, που έδρασαν συστηματικά για την εξόντωση του λαού. Και σήμερα πια, επίσημα, καθοδηγούν τις συμμορίες που εξοπλίστηκαν με όλα τα μέσα, ντύθηκαν τη στολή του χωροφύλακα και τροφοδοτούνται από τον εφοδιασμό του στρατού που τον παραχωρούν οι Άγγλοι.

Η συμμοριακή δράση της δεξιάς δεν περιορίστηκε μόνο σ' αυτούς. Ο περιβόητος Σούρλας και Καλαμπαλίκης στη Θεσσαλία, οι Βουρλάκης, Κρασιάς, Μπούρος στη Ρούμελη, ο Μαγγανάς και ο Κατσαρέας στην Πελοπόννησο, συγκρότησαν συμμορίες αμέσως μετά τη Βάρκιζα και είναι άπειρες οι επιδρομές που κάνουν και κάνουν στα χωριά και τις πόλεις, μαζί με την αστυνομία και το στρατό. Οι δολοφονίες, ατιμώσεις γυναικών, συλ-

λήψεις και πλιατσικολογήματα είναι αμέτρητα. Χαρακτηριστικά αναφέρουμε την περίπτωση του λήσταρχου Σούρλα, που εγκαταστάθηκε επίσημα στη Λάρισα, μπροστά στα μάτια ολόκληρου Σ. Στρατού και των Άγγλων και του Μάγγανα που κατάσφαζε το λαό των Καλαμών σε συνεργασία με την αστυνομία. Αναφερόμαστε σε περίοδο που ούτε ένας αντάρτης της αριστεράς δεν υπήρχε έξω στο βουνό και είναι φανερό γιατί ο μοναρχοφασισμός άφησε ελεύθερους ανθρώπους εξασκημένους στο έγκλημα και με τόση λύσσα στράφηκε ενάντια στο λαό.

Αμέσως μετά τη Βάρκιζα και παράδοση των όπλων απ' τον Ε.Λ.Α.Σ., άρχισε η αποκατάσταση των νέων αρχών. Άρχισαν να στέλνονται αστυνομικές δυνάμεις και τμήματα εθνοφυλακής στις διάφορες πόλεις της υπαίθρου και στην ύπαιθρο. Ο μοναρχοφασισμός και οι Άγγλοι, στην αποστολή αυτών των δυνάμεων έδωσαν χαρακτήρα εκκαθαριστικών επιχειρήσεων. Είχαν διαλυθεί τα τμήματα του ΕΛΑΣ, και οι μόνες ένοπλες δυνάμεις που είχαν μείνει κατόπιν συμφωνίας για να παραδώσουν στις νέες αρχές, ήταν 5-6 πολιτοφύλακες και η τάξη που επικρατούσε ήταν παραδειγματική. Απ' τη στιγμή όμως που φτάσαν η χωροφυλακή και η εθνοφυλακή, άρχισε το έργο της δολοφονίας του λαού και οι επιδρομές στα γραφεία των οργανώσεων.

Έτσι στη Λιβαδειά πυροβόλησαν αθώα συγκέντρωση πολιτών και σκότωσαν έναν πολίτη. Σπάσανε όλα τα γραφεία των οργανώσεων και συνέλαβαν όλα τα στελέχη των εθνικοαπελευθερωτικών οργανώσεων. Στη Βέροια σκότωσαν 8 πολίτες, σπάσανε όλα τα γραφεία και τα κατέλαβαν. Στη Θεσσαλονίκη σκότωσαν 1 πολίτη και κατέλαβαν τα γραφεία του Ε.Α.Μ. της περιοχής και του Κ.Κ.Ε. Στην Έδεσσα σκότωσαν 3 πολίτες και κάψαν τα γραφεία των οργανώσεων. Στην Αλεξανδρούπολη σκότωσαν 3 πολίτες και σπάσαν τα γραφεία των οργανώσεων. Στην Κατερίνη σκότωσαν τον ταγματάρχη του Ε.Λ.Α.Σ. Νικήτα (Κώστα Συννεφάκη). Στη Λάρισα σκότωσαν τον επονίτη Δενδραμή, τραυμάτισαν 7 πολίτες σε αυθόρμητη λαϊκή εκδήλωση και κατέλαβαν όλα τα γραφεία των οργανώσεων και συνέλαβαν τους ηγέτες τους. Από την Εθνοφυλακή και την αστυνομία άρχισε σωστό πογκρόμ ενάντια στο λαό και τις οργανώσεις του. Στη Θεσσαλονίκη σπάσανε τα τυπογραφεία των δημοκρατικών εφημερίδων. Σ' όλες τις πόλεις της χώρας, δεκάδες φορές, καταστράφηκαν τα γραφεία όλων των οργανώσεων. Κάθε μέρα, κατά εκατοντάδες άρχισαν οι συλλήψεις και κλείστηκαν αγωνιαστές της αντίστασης στις φυλακές, με μάρτυρες κατηγορίας τους ταγματασφαλίτες.

Μα εκεί που πήρε μορφή σωστής τραγωδίας ο διωγμός, είναι οι περιοχές που κατοικούνται από Σλαβομακεδόνες. Ενεργήθηκαν επιδρομές και πλιατσικολογήθηκαν όλα σχεδόν τα χωριά που πήραν μέρος στην Εθνική Αντίσταση.

Έτσι ξεκίνησε ο εμφύλιος...

...«Μετά τη συμφωνία της Βάρκιζας ο Ε.Λ.Α.Σ. παρέδωσε τον οπλισμό του με πρωτόκολλο στους Άγγλους αξιωματικούς που ορίστηκαν για το σκοπό αυτό. Λογικό ήταν τα όπλα αυτά να διαφυλαχτούν και να διατηρηθούν για τις ανάγκες του στρατού ή ν' αχρηστευθούν. Έγινε όμως το αντίθετο. Δόθηκαν όλα σε χεριά δοκιμασμένων πρακτόρων τους από τον καιρό της κατοχής. Εξοπλίστηκαν οι λεγόμενες «εθνικόφρονες» οργανώσεις χιτών, βενιτών κτλ. Λειτουργήσαν και λειτουργούν σε στρατιωτικούς σχηματισμούς με εσωτερικό στρατιωτικό οργανισμό. Δεν χρειάζεται περισσότερο από το να ελέγξει κανείς τα αρχεία τους και τις διαταγές τους. Οι οργανώσεις αυτές μαζί με την αστυνομία ή τη βοήθεια και ανοχή της, έβαλαν σα σκοπό τους να διαλύσουν με την τρομοκρατία κάθε μορφής, τις δημοκρατικές οργανώσεις. Στα Βόλο κάψαν τα γραφεία της Ε.Π.Ο.Ν., σπάσαν πολλές φορές τα τυπογραφεία της «Αναγέννησης» και τραυμάτισαν το προσωπικό. Στη Λάρισα ρίξαν χειροβομβίδα και βάλανε φωτιά με βενζίνη στα γραφεία του Κ.Κ.Ε., σπάσανε τα τυπογραφεία της εφημερίδας «Αλήθεια» πολλές φορές.

Στη Θεσ/νίκη έκαψαν τα γραφεία και λέσχη του εκπολιτιστικού συλλόγου Μ.Ε.Ν.Τ. με 25 χρόνια προοδευτική δράση, που τα σεβάστηκε ακόμα και η κατοχή. Στην Κοζάνη έριξαν χειροβομβίδα στη λέσχη της Ε.Π.Ο.Ν. σε ώρα που 100 και πάνω νέοι βρισκόταν συγκεντρωμένοι με άδεια της αστυνομίας. Στην Έδεσσα κάψανε τα γραφεία του ΕΑΜ και Κ.Κ.Ε. και επακολούθησαν εκατοντάδες συλλήψεις δημοκρατικών με τη δικαιολογία ότι αυτοί βάλανε τη φωτιά. Στα χωριά δόθηκαν όπλα σε όλους όσους είχαν εξοπλιστεί στην κατοχή με όπλα των κατακτητών και είχαν αποπλιστεί από τον Ε.Λ.Α.Σ. Υπάρχει διαταγή του στρατηγού Μελισσίνου, στρατιωτικού διοικητού Καβάλας, που δημοσιεύτηκε και στις εφημερίδες, «να δοθούν όπλα σε κάθε χωριό στους δοκιμασμένους εθνικόφρονες». Έτσι εξοπλίστηκαν και τα χωριά. Τα όπλα δόθηκαν στα χωριά με τη δικαιολογία της ατομικής τους ασφάλειας και σαν επικουρία της αστυνομίας. Μα στην περίοδο αυτή και μέχρι το Μάρτη του 1946, δεν υπήρχε ούτε σε βουνό ούτε και σε κανένα χωριό ή πόλη ούτε ένας ένοπλος της αριστεράς. Όσοι ΕΛΑΣίτες και στελέχη των οργανώσεων ΕΑΜ-ΑΚΕ-ΚΚΕ-ΕΠΟΝ-ΕΑ

μπόρεσαν να διαφύγουν τη σύλληψη ή δολοφονία κατέφυγαν στις μεγάλες πόλεις κατά 90%. Μικρός αριθμός απ' αυτούς κρύβονταν στα δάση κοντά στα σπίτια τους χωρίς να έχουν οπλισμό. Στο χρόνο του 1945 και στο μισό του 1946, είχαν τελείως κλείσει όλα τα γραφεία των εθνικοαπελευθερωτικών οργανώσεων στις μικρές πόλεις και τα χωριά, ύστερα από αλληπάλληλες καταστροφές των γραφείων τους, δολοφονία ή σύλληψη, ξυλοδαρμό και φυλάκιση των καθοδηγητών τους.

Το έργο της αστυνομίας στην ύπαιθρο με ενίσχυση και των εξοπλισμένων συμμοριών του μοναρχοφασισμού ήταν η εξοντωτική δίωξη, όχι μόνο του ΕΛΑΣίτη και ΕΑΜίτη, αλλά και κάθε πολίτη που τολμούσε να εξωτερικεύσει τα δημοκρατικά του φρονήματα. Το μεγαλύτερο έγκλημα που μπορούσε να διαπράξει Έλληνας πολίτης ήταν να μιλήσει για δημοκρατία και αυτό και μόνο ήταν αρκετό να τον στείλει στην φυλακή και να καταδικαστεί σαν «εκτελεστής» με ψευδομάρτυρες. Αποσπιάσματα με ληστοσυμμορίες διέτρεχαν την ύπαιθρο ακατάπαυστα και μοναδική τους απασχόληση ήταν να μπλοκάρουν τα χωριά, να ξυλοκοπούν μαζικά το λαό, να συλλαμβάνουν εκατοντάδες και να τους οδηγούν στις έδρες των αστυνομικών διοικήσεων, για να αφήνονται οι περισσότεροι ελεύθεροι ύστερα από ταιριασμένη ολόκληρων ημερών.

Χαρακτηριστικό είναι ότι απ' όσα αρχεία έχουμε κατασχέσει από αστυνομικούς σταθμούς και υποδιοικήσεις που καταργήσαμε, εκείνο που φαίνεται είναι ότι δεν υπάρχει ούτε μια διαταγή που να ασχολείται με ζητήματα άλλα εκτός από διαταγές και οδηγίες που αφορούν την εξόντωση του λαϊκού δημοκρατικού κινήματος και του Κομμουνιστικού Κόμματος ιδιαίτερα.

Έχει ξεχωριστή σημασία-όπως φαίνεται και πιο πάνω- ότι το 1945 τα μπλόκα και οι επιδρομές γίνανε από αγγλικά και ελληνικά στρατεύματα από κοινού και υπάρχουν περιπτώσεις που γίνανε μόνο από αγγλικά στρατεύματα.

Έτσι με τις εκλογές στις 31 Μάρτη του 1946 υπήρχαν στη χώρα μας πάνω από 100.000 καταδικώμενοι από τον κρατικό μηχανισμό του μοναρχοφασισμού και τις συμμορίες του. Ο μοναρχοφασισμός δεν μπορεί να ισχυριστεί ότι ό,τι έγινε, έγινε από αγανακτισμένους και ανεύθυνους πολίτες χωρίς τη συμμετοχή των κρατικών οργάνων. Ίσα-ίσα, χωρίς τη συνεργασία, καθοδήγηση και ανοχή των κρατικών οργάνων και των Αγγλων ήταν αδύνατο στους συμμορίτες του μοναρχοφασισμού να κάνουν έστω και την παραμικρή δράση και ζημία στο λαό και τις οργανώσεις του.

Αποκλειστικός σκοπός των διώξεων, δολοφονιών και φυλακίσεων, εμπρησμών και ατιμώσεων ήταν και παραμένει η χωρίς όρους υποταγή του λαού μας στην αντεθνική πολιτική του μοναρχοφασισμού. Οι εκλογές στις 31 Μάρτη που γίνανε κάτω από καθεστώς αιματηρής τρομοκρατίας και το δημοψήφισμα της 1ης Σεπτεμβρίου, δεν άφησαν καμία αμφιβολία σε μας ότι ο μοναρχοφασισμός απογυμνωμένος από κάθε λαϊκό έρεισμα, προσπαθεί να μονιμοποιήσει την εξουσία του για να ολοκληρώσει το έργο της καταστροφής που άρχισε στη χώρα και στα δυο χρόνια που διοικεί κάτω απ' την ξενική καθοδήγηση.

Το καθεστώς του μονόπλευρου εμφύλιου πολέμου που καθιέρωσε σ' όλο αυτό το διάστημα, αυτό το σκοπό είχε. Καθεστώς ομαλού πολιτικού βίου για το μοναρχοφασισμό αποδείχθηκε ότι είναι ο πιο σίγουρος θάνατος και αυτόν προσπαθεί να αποφύγει με όλα τα άπιαστα χιτλερικά τερτίπια και χαφιεδοκρατία που καθιέρωσε στη χώρα.

«Η ηγεσία του δημοκρατικού λαού μας, το Ε.Α.Μ., στο διάστημα αυτό των δύο χρόνων ακολούθησε σταθερά το δρόμο της ομαλής λύσης του εσωτερικού μας προβλήματος. Όλη της η πολιτική ήταν και είναι μια ηρωική προσπάθεια να σταματήσει το μονόπλευρο εμφύλιο πόλεμο που κήρυξαν οι Άγγλοι και ο μοναρχοφασισμός ενάντια στο λαό μας, να αποτρέψει την ολοκλήρωση του εμφύλιου πολέμου που γίνεται σήμερα στη χώρα μας. Για το σκοπό αυτό έκανε κάθε υποχώρηση και στις άγριες καταδιώξεις χιλιάδων αγωνιστών του λαού, στα βασανιστήρια στα αστυνομικά τμήματα, στις δολοφονικές επιθέσεις, στις συγκεντρώσεις του, στους εμπρησμούς των γραφείων των οργανώσεων, στις φυλακίσεις και δολοφονίες, απάντησε με την εθνοσωτήρια συμφιλίωση.

Μα η ψύχραιμη αυτή στάση του είχε σαν αποτέλεσμα ν' αποθρασύνει ακόμη πιο πολύ τον μοναρχοφασισμό, τους δοσίλογους και ταγματασφαλίτες. Επίσημες κρατικές αρχές, παρακρατικές οργανώσεις και συμμορίες πολλαπλασίασαν τις διώξεις ενάντια στο λαό μας. Και αυτή ακόμα η ηγεσία του δημοκρατικού μας λαού δεν απέφυγε τις δολοφονικές επιθέσεις και τραυματισμούς οργανωμένους από τους Άγγλους και μοναρχοφασίστες ταγματασφαλίτες. Και το πογκρόμ αυτό ενάντια στο λαό μας μετατράπηκε σε σωστή κόλαση στις παραμονές των εκλογών της 31ης Μάρτη, που έγιναν κατ' επιταγή των Άγγλων κατακτητών και μετά τις εκλογές και το δημοψήφισμα της 1ης του Σεπτεμβρίου. Όλοι οι δρόμοι ειρηνικής διαβίωσης κλείσαν για το λαό μας.

Ήταν αδύνατο να εξακολουθεί να ανέχεται τις δολοφονίες και ατι-

μύσεις χωρίς απάντηση και υποχρεώθηκε να κάνει χρήση ενός δικαιώματος που έχουν όλοι οι ελεύθεροι άνθρωποι, αυτοαμύνθηκε. Απάντησε με τα ίδια μέσα. Προτείνοντας πάντοτε στις παράνομες μοναρχοφασιστικές αρχές και τον πολιτικό κόσμο, το δρόμο της συμφιλίωσης και της ειρηνικής λύσης του εσωτερικού προβλήματος. Αλλά τη συμφιλίωση όχι μόνο δε, τη δέχεται ο μοναρχοφασισμός, αλλά και επίσημα την καταπολεμά. Κρατάμε στα χέρια μας έγγραφο του ίδιου του πρώην Υπουργού της Δημόσιας Τάξης, Θεοτόκη, που συνιστά στα κρατικά όργανα να πολεμήσουν κάθε άνθρωπο που κηρύσσει το σύνθημα της συμφιλίωσης.

Δεν ήταν στο βουνό ούτε 100 αντάρτες ακόμη και ο μοναρχοφασισμός άρχισε τις περιφημες εκκαθαριστικές του επιχειρήσεις, με τα αποσπάσματα της χωροφυλακής, τους συμμορίτες που πάντα τους είχε ένοπλους και τα τμήματα στρατού. Έργο μοναδικό των αποσπασμάτων ήταν να συλλαμβάνουν όλο τον πληθυσμό των χωριών, να τους βασανίζουν να τους πλιατσικολογούν και να τους κουβαλούν στις φυλακές. Καθιέρωσε τα δολοφονικά στρατοδικεία, που καταδίκαιζαν με ψεύτικες κατηγορίες και εκτελούσαν πατριώτες που δεν είχαν καμία απολύτως σχέση με τους ένοπλους του βουνού.

Στις μεγάλες πόλεις κάθε υπόλειμμα ελευθερίας που είχε παραμείνει μετά τη Βάρκιζα καταργήθηκε και άρχισε άγριο το κυνηγητό των στελεχών και αγωνιστών της αντίστασης και των οργανώσεων. Η τακτική αυτή της δολοφονίας και, λαϊκής εξόντωσης έσπρωξε κι άλλες εκατοντάδες στην αρχή και χιλιάδες αργότερα ανθρώπους στο βουνό. Και ο εμφύλιος πόλεμος άναψε σ' όλη τη χώρα με τις καταστροφικές συνέπειές του. Έτσι κάθε απόπειρα του μοναρχοφασισμού να ρίξει αλλού τις ευθύνες του εμφύλιου πολέμου, να κατηγορήσει τις γειτονικές μας δημοκρατικές χώρες, ότι αυτές οργανώνουν και ενισχύουν το Δημοκρατικό Στρατό μας, γιατί επιβουλεύονται τάχα την ανεξαρτησία και, ακεραιότητα της χοζρας μας, θα συντριβεί κάτω από την ωμή πραγματικότητα. Γιατί ο Δημοκρατικός Στρατός που οπλίζεται και τροφοδοτείται αποκλειστικά και μόνο από τις δυνάμεις που αντιπαρατάσσει ο μοναρχοφασισμός για να μας «εξοντώσει», έχει πλήρη επίγνωση της αποστολής του και η δύναμη του έγκειται στην αμέριστη υποστήριξη των πλατιών λαϊκών μαζών, που επί δυο χρόνια δοκιμάζουν τα «αγαθά της αγγλικής κατοχής» και των μισητών πρακτόρων της.

Και δεύτερο, γιατί ο Δημοκρατικός Στρατός μας, είναι στρατός της ελευθερίας, της προόδου και της ειρήνης. Και την πρόοδο δεν υπάρχει

καμία δύναμη στον κόσμο που να μπορεί να τη δαμάσει. Ο Δημοκρατικός Στρατός είναι σταθερά προσηλωμένος στο δίκαιο και την ηθική, για την οποία αγωνίζεται ο ελληνικός λαός με τη δημοκρατική του ηγεσία επικεφαλής. Ο Δημοκρατικός Στρατός μας ενσαρκώνει ολόψυχα τα ιδανικά του αντιφασιστικού αγώνα που έκαναν οι φιλελεύθεροι και δημοκρατικού λαοί στον μεγάλο αυτόν πόλεμο, με ανυπαλόγιστες θυσίες, ενάντια στο φασιστικό σκοτάδι και τη βαρβαρότητα. Οι μαχητές του αποτελούν μια ατέλειωτη φάλαγγα ανθρώπων που θυσίασαν τα πάντα για την υπόθεση της ελευθερίας και της ειρήνης, της ομαλότητας και ανοικοδόμησης. Έχουν σταθερή την απόφαση τους να συνεχίσουν τον αγώνα, με όσες Θυσίες κι αν χρειασθούν, μέχρι την πλήρη δικαίωση τους».

«Ο Δημοκρατικός Στρατός εμπνεόμενος από το πνεύμα της συμφιλίωσης και της ομαλής δημοκρατικής λύσης του εσωτερικού προβλήματος που απασχολεί το λαό μας, δεν παρέλειψε μέχρι σήμερα καμία ευκαιρία. Πρότεινε τα μέτρα εκείνα που θα ανοίξουν το δρόμο στην ομαλή δημοκρατική λύση του, σε απόλυτη σύμπτωση γνώμων με την έγκυρη δημοκρατική ηγεσία του Λαϊκοδημοκρατικού μας κινήματος, που εκπροσωπεί τη θέληση του δημοκρατικού λαού μας, ως προς τα αίτια που προκάλεσαν τον εμφύλιο πόλεμο στη χώρα μας και το τέρμα του. Επιμένουμε και επαναλαμβάνουμε ότι χωρίς:

1. την αποχώρηση των Αγγλικών στρατευμάτων από τη χώρα μας
2. τη συμμετοχή του ΕΑΜ σε Κυβέρνηση
3. τη Γενική Αμνηστία
4. το ξεκαθάρισμα του κρατικού μηχανισμού από τους δοσίλογους και ταγματασφαλίτες
5. την αποκατάσταση της δημοκρατίας και ελευθερίας στο στρατό και τα σώματα ασφαλείας
6. τη διενέργεια λεύτερων εκλογών

δεν είναι δυνατό να ησυχάσει η χώρα μας, να εξασφαλιστεί η ομαλότητα και οι λαϊκές ελευθερίες. Δημοκρατικός Στρατός και λαός θα συνεχίσουν την πάλη τους μέχρι την ολοκληρωτική πραγματοποίηση των δικαιών και ποθούν τους, βέβαιοι ότι όλοι οι δημοκρατικοί λαοί θα συντρέξουν στο έργο τους αυτό.

Ο Δημοκρατικός Στρατός πιστεύει ότι η Εξεταστική Επιτροπή του ΟΗΕ που αντιπροσωπεύει όλους τους δημοκρατικούς και φιλελεύθερους λαούς που πολέμησαν με αφάνταστες θυσίες για την ήττα του φασισμού, ακολουθώντας το δρόμο της αντικειμενικής έρευνας της κατάστασης που

υπάρχει στη χώρα μας, θα βρει τα πραγματικά αίτια που προκάλεσαν τον εμφύλιο πόλεμο και θα βοηθήσει στην εκπλήρωση των πόθων του λαού μας, που δεν είναι άλλος απ' αυτούς που πολέμησαν όλοι οι δημοκρατικοί και αντιφασίστες λαοί: Η ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

ΤΟ

ΓΕΝΙΚΟ ΑΡΧΗΓΕΙΟ ΤΟΥ Δ.Σ ΕΛΛΑΔΟΣ»

Πηγές :

Γενικά Αρχεία του Κράτους Ν. Ημαθίας (ιδιαίτερα το αρχείο Μιχάλη Αδαμίδη το οποίο επεξεργάστηκε ο φιλόλογος Χρήστος Σκούπρας)
Αρχεία Πρωτοδικείου Βέροιας (Ειδικό Δικαστήριο Δοσιλόγων)
Από το Αρχείο του Κωνσταντίνου Καραμανλή (Έκδοση Καθημερινής 1ος τόμος)
Εταιρεία Διάσωσης Ιστορικών Αρχείων 1940-1974 (ΕΔΙΑ)
Αρχεία Σύγχρονης Κοινωνικής Ιστορίας (ΑΣΚΙ)
Εθνική Βιβλιοθήκη (Ψηφιακή ανατύπωση των εφημερίδων ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ, ΕΜΠΡΟΣ, ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ).

Ανέκδοτες πηγές:

Πρακτικά συνεδριάσεων του Εργατικού Κέντρου Βέροιας
Αναμνήσεις Αντώνη Τσέου (καπετάν Αμίκος) από Φυτεία
Αναμνήσεις Νίκου Πάγκογλου (Φεραίος) από Βέροια.

Εφημερίδες:

ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ (Σκόρπια φύλλα 1946-47)
ΘΑΡΡΑΛΕΟΣ (1ο τόμος)
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ (1946, 1947, 1948, 1949)
ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΒΟΡΡΑΣ (1946, 1947, 1948, 1949)
ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ (1946, 1947, 1948, 1949)
ΕΜΠΡΟΣ (1946, 1947, 1948, 1949)
ΦΩΣ (1947)
ΕΜΦΥΛΙΟΣ ΤΥΠΟΣ : Εβδομαδιαία συλλεκτική σειρά (Όλα τα τεύχη)

Περιοδικά:

ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ 4/1996, 7/1997, 6/2006
ΕΘΝΙΚΗ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ: Τριμηνιαία έκδοση της ΠΕΑΕΑ (Όλα τα τεύχη)
ΑΡΧΕΙΟΤΑΞΙΟ: Περιοδική έκδοση των Αρχείων Σύγχρονης Κοινωνικής Ιστορίας (Τεύχη 1-8)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αηδονίδης Μιχάλης, Ένα ανταρτόπουλο θυμάται. Βέροια 2003.
Αιγαίο. Αρχιπέλαγος Μαρτυριών. Υπουργείο Αιγαίου-Εταιρεία Διάσωσης Ιστορικών Αρχείων 1940-1974. 2004.
Αλεβιζάτου Νίκου, Οι πολιτικοί θεσμοί σε κρίση 1922-1974. Οψεις της ελληνικής εμπειρίας. Εκδόσεις: ΘΕΜΕΛΙΟ 1983.
Ανάγνου Θ. Γ., Στα κάστρα του Αγώνα. Με το ΔΣΕ. Εκδόσεις: ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΟΧΗ 1998.
Αποστόλου Σπυρ. Στέργιος, Η κομματική οργάνωση Νάουσας του ΚΚΕ και το πανελλήνιο αριστερό κίνημα (1918-1937), Νάουσα 2003.
Βαρδινογιάννης Βαρδής.- Αρώνης Γ. Παναγιώτης, Οι μισοί στα σίδερα. Εκδόσεις: ΦΙΛΙΣΤΩΡ 1995
Βουρνάς Τάσος, Ιστορία της Σύγχρονης Ελλάδας. Ο Εμφύλιος. Αθήνα 1981.
Γούναρης Κ. Βασίλης, Εγνωσμένων κοινωνικών φρονημάτων. Εκδόσεις: ΠΑΡΑ-

ΤΗΡΗΤΗΣ 2002.

Γεροζήσης Αθ. Τριαντάφυλλος, Ανταρτόπουλο στο ΔΣΕ. Το χαμένο ημερολόγιο. Εκδόσεις: ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΟΧΗ 2000.

ΓΕΣ: Αρχεία εμφυλίου πολέμου (16 τόμοι). Εκδοση: Δ/ση Ιστορίας Στρατού. 1998.

ΓΕΣ: Ο Ελληνικός Στρατός κατά τον Αντισυμμοριακό Αγώνα (1946-1949). Επιχειρήσεις του Γ' Σώματος Στρατού (1947-1949). Εκδοση: Δ/ση Ιστορίας Στρατού 1976

ΓΣΕΕ, Φωτογραφίζοντας... τις Μνήμες και την Ιστορία του Εργατικού Συνδικαλιστικού Κινήματος: Εκδοση ΓΣΕΕ- Αρχείο Ιστορίας Συνδικάτων 2001.

Γρηγοριάδης Ν. Φοίβος, Ιστορία του Εμφυλίου πολέμου 1945-49 (Το Δεύτερο Αντάρτικο). Εκδόσεις: Κ. ΚΑΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ.

«Δεν θέλω να μου δέσετε τα μάτια...». Εταιρεία Διάσωσης Ιστορικών Αρχείων 1940-1974 (ΕΔΙΑ). Αθήνα 2004.

Δασκαλάκης Απόστολος, Ιστορία Χωροφυλακής 1936-1950. Αρχηγείον Χωροφυλακής, Αθήναι 1973

Ζαούσης Α. Αλέξανδρος, Η τραγική αναμέτρηση (Α+Β τόμος). Εκδόσεις: ΩΚΕΑ-ΝΙΔΑ 1993.

Ζαφειρόπουλος Δημήτριος, Ο Ελληνικός Στρατός κατά τον αντισυμμοριακόν αγώνα 1946-1949. Εκδοση: 1956

Ηλιού Φίλιππος, Ο Ελληνικός εμφύλιος πόλεμος. Η εμπλοκή του ΚΚΕ. Εκδόσεις: ΘΕΜΕΛΙΟ 2004.

Θεοχαράρος Χρήστος, Χαρίλαος Φλωράκης και λαϊκό κίνημα. Εκδόσεις: ΤΥΠΟ-ΕΚΔΟΤΙΚΗ 2001.

Ιστορία του Ελληνικού Έθνους (τόμος ΙΣΤ) . Εκδοτική Αθηνών Α.Ε

Ιστορία του νέου ελληνισμού 1770-2000 τόμος 8ος). Εκδόσεις ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ 2003.

Ιστορία των Ελλήνων (1940-1949 13ος τόμος). Εκδόσεις ΔΟΜΗ 2006.

Καποπούλας Κώστας, Αναμέναμε το θάνατο. Εκδόσεις: Κ. Καπόπουλος 1989.

Κατσή Δημήτρης, Το ημερολόγιο ενός αντάρτη του ΔΣΕ 1946-1949 (1ος, 2ος, 3ος, 4ος, 5ος τόμος).

Καραγιάννης Ν. Γιώργος, Η εκκλησία από την κατοχή στον εμφύλιο. ΠΡΟΣΚΗΝΙΟ 2001.

Καρανάσιος Κ. Χρήστος, Η Νάουσα στην εθνική αντίσταση και στον εμφύλιο. Αθήνα 2004.

Εκδόσεις ΚΚΕ

Τρίχρονη εποποιία του ΔΣΕ 1946-1949. Εκδόσεις ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ-ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΟΧΗ 1998

Δοκίμιο Ιστορίας του ΚΚΕ (Α' τόμος) . Εκδόσεις: ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΟΧΗ 1995

Δημοκρατικός Στρατός (Α+Β). Εκδόσεις: ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ (επανάδοση).

Επίσημα κείμενα του ΚΚΕ (6ος τόμος). Εκδόσεις: ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΟΧΗ. 1987.

Διακήρυξη της ΚΕ του ΚΚΕ για τα 60 χρόνια του ΔΣΕ (ΚΟΜΕΠ4-5/2006)

Ο αντικομμουνισμός χθες και σήμερα: Έκδοση Ιδεολογικής Επιτροπής της Κ.Ε του ΚΚΕ. Εκδόσεις: ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΟΧΗ 2006.

Στα σαράντα χρόνια του Δημοκρατικού Στρατού Ελλάδας. Εκδόσεις : ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΟΧΗ 1987

Δελτίο Δημοκρατικού Στρατού Ελλάδας ΔΣΕ. Έκδοση Γενικού Αρχηγείου ΔΣΕ (επανέκδοση, εκδόσεις ΜΝΗΜΗ).

Κουλούρης Νίκος, Ελληνική βιβλιογραφία του εμφυλίου πολέμου 1945-1949. Εκδόσεις: ΦΙΛΙΣΤΩΡ 2000.

Κυρίσης Νίκος, Δημοκρατικός Στρατός Ελλάδας. Βασικοί σταθμοί του αγώνα.. Εκδόσεις: ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΟΧΗ 2003.

Κυτόπουλος Νίκος, Η μάχη της Νάουσας. Εκδόσεις : ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΟΧΗ 1999 (επανέκδοση).

Κωστόπουλος Τάσος, Η αυτολογοκριμένη μνήμη. Τα τάγματα ασφαλείας και η μεταπολεμική εθνικοφροσύνη. Εκδόσεις: ΦΙΛΙΣΤΩΡ 2004

Λάζαρης Βασίλης, Ο εμφύλιος πόλεμος στη Αχαΐα. Εκδόσεις: ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΟΧΗ 2006.

Λυμπεράτος Π. Μιχάλης, Στα πρόθυρα του Εμφυλίου πολέμου. Εκδόσεις: ΒΙΒΛΙΟΡΑΜΑ 2006.

Mazower Mark, Μετά το πόλεμο . Ανασυγκρότηση της οικογένειας, του έθνους και του κράτους στην Ελλάδα. 1943-1960. Επιμέλεια : Εκδόσεις: ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ 2000.

Μαργαρίτης Γιώργος, Η ιστορία του ελληνικού εμφυλίου πολέμου (Α+Β). Εκδόσεις: ΒΙΒΛΙΟΡΑΜΑ 2001.

Μάστορα-Ψαρογιάννη Ολγα, Στο δρόμο του Χρέους. Εκδόσεις: ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΟΧΗ 1995

Μαυρίκος Γιώργος, Το εργατικό συνδικαλιστικό κίνημα 1918-1948. Εκδόσεις: ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΟΧΗ 2002.

Ματθαίου Αννα-Πολέμη Πόπη, Η εκδοτική περιπέτεια των ελλήνων κομμουνιστών. Από το βουνό στην υπερορία 1947-1968. Εκδόσεις: ΒΙΒΛΙΟΡΑΜΑ-ΑΣΚΙ 2003.

Μελέτες για τον εμφύλιο πόλεμο 1945-1949. Εκδόσεις: ΟΛΚΟΣ 1992.

Μπαρτζιώτας Βασίλης, Ο Αγώνας του Δημοκρατικού Στρατού Ελλάδας. Εκδόσεις: ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΟΧΗ 1981.

Μπαρτζιώτας Βασίλης, Εξήντα χρόνια κομμουνιστής. Εκδόσεις: ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΟΧΗ 1986.

Μπενάς Τάκης, Του Εμφυλίου. Εκδόσεις: ΝΕΑ ΣΥΝΟΡΑ 1996.

Μπουρλίδης Τάκης, Τα λουλούδια περιμένουν περισσότερο φως. Θεσσαλονίκη 2005.

Νικολή Δ., Ιστορική πορεία του Ελληνικού Έθνους Αθήνα 1990.

Ο Εμφύλιος Πόλεμος. Εκδόσεις : ΘΕΜΕΛΙΟ 2002

Οι άλλοι καπεταναίοι. Αντικομμουνιστές ένοπλοι στα χρόνια της κατοχής και το εμφύλιο. Εκδόσεις: ΕΣΤΙΑΣ 2006.

Πτυχές του εμφυλίου πολέμου 1946-1949. Εκδόσεις: ΦΙΛΙΣΤΩΡ 2000.

50 χρόνια μετά τον Εμφύλιο. Εκδόσεις: ΕΡΜΗΣ 1996

Παπαγεωργίου Αλέκος, Εμπειρίες ένοπλων αγώνων.. Εκδόσεις: ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΟΧΗ 2001.

Παπαγιάννης Αστέριος, Τα παιδιά της Λύκαινας. Σταύρος Εκδόσεις: ΣΟΚΟΛΗ.

Παπαδάκης Ιωάννης, Μισός αιώνας πολιτικών αγώνων και εθνικής δράσεως.

Πηγαδάς Νίκος, Αίγινα...κάθε κελί σελίδα ιστορίας. Εκδόσεις: ΠΟΝΤΙΚΙ.

Πολυζωίδης Κ. Σταύρος, Η Ιατρική στη Βέροια. Βέροια 2002

Σακελλαρίου Νώντας, Το Υγειονομικό του Δημοκρατικού Στρατού. Εκδόσεις: Αφων ΤΟΛΙΔΗ.

Σέρβος Δημήτρης, Το παιδομαζάκι και ποιοι φοβούνται την αλήθεια. Εκδόσεις: ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΟΧΗ 2001.

Σέρβος Δημήτρης, Παράνομες Χειρόγραφες Εφημερίδες στις φυλακές και στις εξορίες. Εκδόσεις: ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΟΧΗ 2003.

Σταθάκης Γιώργος, Το δόγμα Τρουμαν και το σχέδιο Μάρσαλ. Η ιστορία της αμερικάνικης βοήθειας στην Ελλάδα. Εκδόσεις: ΒΙΒΛΙΟΡΑΜΑ 2004.

Σπώκας Γιάννης, Μια ζωή στο αγώνα. Βέροια 2006.

Σφήκας Δ. Θανάσης, Πόλεμος και Ειρήνη στη στρατηγική του ΚΚΕ 1945-1949. Εκδόσεις: ΦΙΛΙΣΤΩΡ 2001

Σφήκας Δ. Θανάσης, Οι Αγγλοι εργατικοί και ο Εμφύλιος Πόλεμος στη Ελλάδα. Ο ιμπεριαλισμός της «Μη Επέμβασης». Εκδόσεις ΦΙΛΙΣΤΩΡ 1997.

Τασιόπουλος Τάσος, Κεφαλοχωρινά νέα. Εκδόση : ΤΕΔΚ νομού Ημαθίας, Βέροια 2006

Τερζόγλου Νίκος, Η στρατιωτική εκπαίδευση στελεχών στο Δημοκρατικό Στρατό Ελλάδας. Εκδόσεις: ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΟΧΗ 2003.

Τζαμαλούκας Γιώργης, Ενάντια στο θάνατο στο Γράμμο και το Βίτσι. Εκδόσεις: ΕΙΡΗΝΗ 1978.

Φλάϊσερ Χάγκεν (επιμέλεια), Η Ελλάδα '36-'49. Από τη Δικτατορία στο Εμφύλιο.

Τομές και συνέχειες. Εκδόσεις: ΚΑΣΤΑΝΙΩΤΗ 2003.

Χουζούρης Στέφανος, Γιατρός σε τρεις πολέμους, Θεσσαλονίκη 1988.

Ψιμούλης Βάσω, «Ελεύτερη Ελλάδα»/ «Η φωνή της Αλήθειας». Εκδόσεις: ΑΣΚΙ-ΘΕΜΕΛΙΟ 2006.

ΑΡΧΕΙΟ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ 1941-1949

Περιλαμβάνονται και ντοκουμέντα της περιόδου 1941-1946 τα οποία δεν συμπεριλήφθησαν στα δύο προηγούμενα βιβλία.

ДРОКНРУЭИМ

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΛΑΟΝ ΒΕΡΡΟΙΕΣ

Ἐπειδὴ ἡ πόλις ἐγκατελείφθη εὐχρίστως ὑπὸ τῶν στρατιωτικῶν ἀστυνομικῶν καὶ δικαστικῶν ἑλληνικῶν ἀρχῶν, συζητῶν ὑπὸ τῆς προεδρείας τοῦ Μητροπολίτου πολλοὶ κάτοικοι τῆς πόλεως καὶ συσχερδύε-
ται διὰ τὴν δημιουργηθεῖσαν κατάστασιν, προσήρσαν εἰς τὸν καὶνισμὸν
δικαστικῆς ἐπιτροπῆς ὑπὸ τῆς προεδρίας τῆς Αὐτοῦ Διαβασιονόμου τοῦ
Μητροπολίτου κ. Πολυκάστου ἀποβλημένης ὑπὸ τῶν κερδῶν 1) Δη-
μάρχου κ. Χατζημυζῆ, τῶν μελῶν δικαστικῆς Ἐπιτροπῆς κ. κ. 1) Τοῦρά-
κογλου, 3) Τοσιῆρα, 4) Τοιμεράκου καὶ τῶν κ. κ. 5) Στεφάνου, 6)
Μονοπόργου (Πιρῶν), 7) Κυροβίδα, 8) Μὲν Καπλῆν, 9) Ἀντ. Πρωτο-
ψάλτου, 10) Γ. Χατζηδημου, 11) Τζουρ. Πράκη, 12) Στ. Μπαλῆκα καὶ 13)
Γρηγοριάδου, ἡ ὁποία ἀνέβηκε ἀπὸ σήμερα τὴν διοίκησιν τῆς πόλεως
καθίστασα τὴν φρονεῖναι τῆς πόλεως, εἰς ὅργανα αὐτῆς μετὰ τῆς παρ-
δόσεως αὐτῆς εἰς τὸν ἐγγύμετον Γερμανικὸν στρατὸν.

[illegible]

Επειτα ἡ διοίκουσα ἐπιτροπὴ χάριν ἐκκλησίας καὶ διὰ καταλύσεως
 ὁ λαὸς τῶν παριστῶν, ἀλλὰ καὶ παραβύθου εἰς τὴν πόλιν ἦσαν καὶ οἱ
 ὁ σαρδὸς ὁ Βερνανδὸς ἀνέκωρ εἰς τὸν οὐρανόν· καὶ ἀπολλύμενοι, ἐν-
 γράται τὴν ἀρχαίαν καὶ καταλείπει.

*Εἰς τὴν ἡ Διοκλεῖαν· Ἐκ τῆς καθίσταται πρώτης οὐκ ἐπὶ τοῖς χαρτοῖς καὶ διαγράφοντες ἔκτροπα θὰ καταγγείλῃσι εἰς τὸ γερματικὸν στρατόπεδον καὶ θὰ πιωρῇσιν αὐτοὺς.

Ε. Βερρόου = η θη. Απορίλοι. 1941

ИСПИТОК

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΡΕΥΝΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

ΑΡΧΕΙΟ Μ. ΑΔΑΜΙΔΗ ΓΑΚ Ν. ΗΜΑΘΙΑΣ

Προκήρυξη που κυκλοφόρησε στη Βέροια με την είσοδο των γερμανών (9/4/41)
Χωρίς σχόλια...

26.11.44

ΚΟΜΜ. ΚΟΜΜΑ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΠΕΡΙΦΕΡ. ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Σύντροφοι

Αύριο, θα γίνει ο γιορτασμός των 26 χρόνων του ηρωϊκού Κομμουνιστικού Κόμματός μας. Στην πλατεία του ωρολογιού θα γίνει μεγάλη συγκέντρωση στην οποία ομιλητής θα αναπτύξει την ιστορία του Κόμματός μας που ιδρύθηκε πριν από 26 χρόνια, τους αγώνες του τις επιτυχίες του, και την όλη επίδρασή του στην πολιτική ζωή της χώρας μας.

Πάρτε όλοι μέρος στο γιορτασμό στις 10 ή ώρα
Ζήτω τα 26 χρόνια του ατσκλένιου Κόμματός μας
Ζήτω ο αλύγιστος αρχηγός του Ζαχαριάδης

ΑΡΧΕΙΟ Μ. ΑΔΑΜΙΔΗ ΓΑΚ Ν. ΗΜΑΘΙΑΣ

Ε.Κ.Ε.
Ε.Ε. Βέροιας

Οι Ηρωϊκοί μας σε δράση
Η ΡΟΚΗ ΡΤ ΕΝ

Πόδες, τό λαό της Βέροιας
Ο κόσμος που περπαίνει, οι μπουρετωπίτες, οι Μανίτες, οι Χίτες και όλο το κιν
οὐνανπέντητ' θγάνει τό κύνειο δαυτὸς.
Ο Μοναρχοκρατισμός, οι βασιλγοί, οι συνεργάτες τὰυ καταχτήτ' όλα τὰ ἐκνοπῶν
στοιχεία πὺν εἶχον γίνεσθ' μακάριο, σὺ τόπο τοῦ... Μακαριωτάτου Βενιζέλου
ἔχασαν τό μοναρχικό τους στήριγμα, ἔχασαν τὴν ἐνίσχυση τῆς συμμάχου μας Ἀγγλίας.
Τὰ καθάρματα αὐτά, πὺν δὲν εἶχον κανένα λαϊκό στήριγμα πρὸς μόνο τίς ἀδύγες
τῶν ἐξω ἑλληνικῶν ἀρχαναυαύων, μὲσὶ ψυχράγημα τοὺς ἡγριώθουν οἱ ὁδοι κίχον
γιά νὰ βάθουν κουράντο σπὺν αὐτὸ-τοὺς καὶ στοὺς παροπλιμένους.
Ἡ τάχισή τους αὐτὴ μὲς θυμῶν τὴν λαϊκὴν παρεια ἡ φοβερὸν γιὰ τὸν σπῶντα
Κι ἐς μελεωτῶν οἱ Μανίτες σὺ γράφει τοὺς καὶ μὲ ἐνοχλήτ' παρῶντα τραγῶντα
καὶ προκλήσαν γιά νὰ πάρουν κουράντο.
Κι ἐς μελεωτῶν οἱ Μανίτες σὺ γράφει τοὺς καὶ μὲ ἐνοχλήτ' παρῶντα τραγῶντα
καὶ προκλήσαν γιά νὰ πάρουν κουράντο.
Οἱ χωρσὺλakes μιλοῦντοσιν τό ἐργασικό Κέντρο, γιά νὰ τρομοκρατίσουν τὸν
κόσμο τῶν ἐργατῶν.

Κύριε Βισσινιέλε Κύριε Διοικητὴ Χωρσὺλakes.
Πρέπει νὰ πάρετε μέτρα νὰ σταματήσουν οἱ προκλήσεις, νὰ σταματήσῃ ἡ δράση τῶν
μοναρχοκρατῶν υπᾶρξων νὰ βάλετε φραγὸν τὴν ἀνταρσία σὺν ἀντιμέτωπον χωρσὺ
κιν, ἀκόμη εἶναι καίρὸς νὰ προλάβετε γεγονότα, γιὰτὶ εἶναι ἐπικίνδυνα νὰ πάσῃ
μὲ τὴν πατρίδα.
Ο γίνοντας δὲς, αὐτὸς πὺν δὲν ἄδωκε μὲρὸς στοὺς καταχτήτες ἐξέδωκε τὴν
ἀπομονὴν τοὺς εἶναι ἀποστασιζόμενος νὰ βάλει τὴν αὐτὸς ὅπως ἔχει, ἂν δὲν εἶναι
μέτρα δὲς.

Η. Α.Ε. Βέροιας

ΑΡΧΕΙΟ Μ. ΑΔΑΜΙΔΗ ΓΑΚ Ν. ΗΜΑΘΙΑΣ

Προπαγανδιστικό έντυπο των αρχών που κυκλοφοροῦσε στην Μακρόνησο.

ΣΚΑΠΑΝΕΙΣ ΑΚΟΛΟΥΘΕΙΣΤΕ ΤΟ ΔΡΟΜΟ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΟΣ ΠΡΩΤΟ ΣΚΑΠΑΝΕΙΣ ΑΠΟ ΕΠΙΓΡΟΦΗ Η.Τ.Τ. 10.11.1947
Ρ.Ε.ΤΑΛΟΥ 13 ΟΡΓ.ΛΟ ΓΟΥ Γ.Ε.Τ.Ε.ΤΟΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΤΙΣΝ ΦΥΛΑΚ ΑΡΧ.Ε.Τ.

30.3.46.

АПОХИ

ΤΟΜ. ΕΠΙΤΡΟΠΗ Ε.Α.Μ. ΒΕΡΟΙΑΣ

ПРОКРЫЕ

Πρὸς τὸ Λαὸ τῆς Περιφέρειᾶς μας

Πατριώτες Δημοκρατικοί πολίτες

Η φωνή της δημοκρατίας ως προκάλει να πάρει διαίματος με φανατισμό στη μάχη ενάντια στην ΑΠΟΧΗΣ του γένους γύρω με χρεώσεων το τελικό κατασκήνωμα του μες έπαιζαν οι Έλληνες ιμπεριαλιστές και οι κτήτορες υπηρετές τους.

«Απ' το ένο βαρὺ τῆς Ἑλλάδος ὡς τὸ βα-
λοὺν μᾶλλον τοῦ ἀνηρωτικοῦ λαοῦ βρίσκον
τοὺς ὅτις ἐπέλτει τοὺς εἰς προσκλητήριον σάλ-
πισμα γὰρ τῇ σωτηρίᾳ τοῦ τόπου ἀπὸ τὸν κιν-
δυνὸν ποῦ ἐπιβάλλεται μὲ τὸ ἀλογικὸν πράξι-
μον τῆς 31 τοῦ Μάρτιου»

«Όλες οι σωφροτικές των εχθρών του λαού, των εθνικοπροδοτών, των μαυραγοριτών, των τρολολογάντων, των έμπαρσοτών της άουγίας και της ελπίτης, ζητούμε να σε κλέψω το ψήφο και ύστερα να σ'έφυλαροσθώ και να σε φιμώσω.

Μα μερικά νούμερα δ'π'τη μοναρχοφασιστική ηρώα

Μέσα στον αντιλαϊκό συναγερμό, φυλακί-
ρη ο ΦΙΔΑ. Δραγουμένος. Ο πατέρας του Στέφαν-
ου Δραγουμένου πρωθυπουργός το 1910 διατάξε-
ται και δολοφονηθεί τους αγρότες στο Κιλίκια
και σ' άλλα Θεσσαλικά χωριά όταν οι αγρότες
επισημαίνουν να τους βοηθήσει αρμοδία υφ.

Αὐτὸς δὲ Φ. Δραγοῦλης διὰ τὸν ἥτον Γεν.
Διοικητὴν Θεωρήσας πάντα ἐπαινεῖ ἀνελκτικῶς
στὰς, διώκων τὸν λαοζομένον.

Στυλιανός Γουατάς, ο άνθρωπος με τη μαυρισμένη ψυχή, δργανωτής των δολοφονικών παγιδέων ασφαλείας, εμπρηστής του αινοκριμοδ κάμπελ στη Θεσσαλονίκη, διώκτης του έργαζόμενου λαού.

Ναπολέον Ζέρβας εξ Απηνέλιματος κινη-
ματίας συνεργάστηκε με τους Γερμανούς γιά
νά χτυπήση τόν ΕΛΑΣ. Ρήμαζε τό χωριό της
"Ηλείρου, λιθοβόλος καί προσηταυμένους τών
"Ασπυρίων.

Γ. Παπανδρέου, ο δολοφόνος του λαού επί
 Αθηνών το Δεκέμβριο του 1944, ο ξεπουλητής
 της ανεξαρτησίας μας (περισσότερα περιγράφουν
 γιατί στο ταχυτικό του έχει αντίστοιχες όντως
 ηθικές πράξεις).

Το Δ, η προέκδοση των λαϊκισμών είναι ο δυν
 παζοδισμός απ' την απεία αυτός αναπαύονταν
 στα σαλόνια της Λύδρας, τότε ηλθόντο στο
 Σοφοδύ να παραγγυηθούν τα 43 έντολμα
 που έβλεπταν κατά του Μιχαήλ "Αγός που έ
 παζε διπλοκάνοντες το

Αὐτοὶ εἶναι ἀρχηγοί, μὴ σάμπως οἱ ἄλλοι ποὺ συμπιπρῶνουν τοὺς συνδιασμοὺς εἶναι καλλίτεροι; Ὅλοι τοὺς μὴ πάντας. Καὶ τι νό-
ποθε γὰρ τὴν ἀρχιπρασινεὴ Σαρρὴ ποὺ σόνα

καὶ καλὰ θέλει νὰ βῇ Βουλευτής, αὐτὸν τὸν
γνωρίζουν καὶ οἱ πέτρες στὴν περιοχή μας.
Ὁργανωτὴς τῆς προδοτικῆς ΠΑΟ πρὸ συγ-
κροτήθηκε μὲ τοὺς Γερμανοὺς διέταξε τὴν 4

πέλεος του άγάρτη άπό Κολυνδρό. Λάτρεται
σε θέρμα και μέχρι τέλους συνέχισε την προ-
σοχή και άνταναστή βαρύνει τον.

Ποσειδάωνος ἰσχύων Παπαδάκης· αὐτός ἐ-
¹ναι μόνον γὰρ ἐκ λικωνοποιῶν τοὺς φίλους του.
Λικιστάχτης δὲταν ὅτι καὶ ἀγνώριζονταν γὰρ τὴν
ἐπιβίωσιν του ἐναντίον τὸν κατακτητὴν· ἰσχυρὸς
στὴν κωμικοῦσα πίνοντας καφεὺς ὑπὸ Ἀθηναϊκὰ
σαλόνια. Ποτὲς δὲν ὤφριε συμπαραστάτης τοῦ
λαοῦ Μενέλαος σφάξας.

Ἡ Ἀλ. Καραποστολάκης νεοσφιδε καὶνούργη
ἀστέρι τοῦ νεοφασισμού, αὐτὸς εἶναι γνωστὸς
στὸν νεοεθνικιστὴν κόκορα.

Όταν έλπιζε Δημάρχος Βερολίνος είχε κάνει τοίφλικο του τη Δημαρχία με το αστυνομικό σύστημα άπέναντι στο λαό.

ΠΑΤΡΙΩΤΕΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΕΣ

Αυτοί που ζητάν ψήφο άς πάρουν την άσσην
τηση που τους χροιάζει την Κυριακή γιά να
έβουν ότι ο λαός μας έτασαν ναός ραγιάς και
βαλλος· και είναι ού· θέση να ξεχωρίσει ποιος
είναι οί έχθροι του και ποιοι πραγματικά ενδι-
αφέρουνται νατόν.

Προσέχετε τις διωδώσεις ή άποψη είναι εκ
καίρας μας που δεν μπορεί να το άφαιρείται
πανεάν άπανεάν με νόμο που άρμεσάται
στην άρμεσάτη της Κυβέρνησης άρμεσάται
άκλεινο που άρμεσάται τους πολίτες να άρ-
άκλεινο που άρμεσάται τους πολίτες να άρ-

Κλειστός τα άσπιδας σας οι δε σπέρνουν οι μοναρχευσοίστες. Κανένας δέν μπορεί να έλθει τους Δην. Ύπαλλήλους και διοικούντες άλλων πολιτην από την ΑΠΟΧΗ, που ποίει με...

πανεθνική χαρακτήρα γιατί δεν αφορά μόνο το ΕΑΜ με και οι δικαστικοί Δημοκρατικοί του Σοφιστοβάσκου, το ΣΚΕΛΑ οι δικαστικοί φιλελευθέροι, ή Πανελλήνια δημοκρατικά δημοκρατική Ένωση, ή Τροικιστές, το κόμμα των Μωλίων, το κόμμα του Καραντάρη και όλες οι άλλες ομάδες, ενώ ο ίδιος ο Καραντάρης

Οι Μοναρχορραϊστές θα βάλουν σε εφαρμογή όλα τα δημο μέσα για να παραπληρώσουν αυτές θαχόμεν εμπιστοσύνη μόνον στις όργανώσεις και στα Δημ. κόμματα.

'Αποχή! καὶ μόνον 'Αποχή!
Μακριὰ ἀπὸ τῆς Βόλπης!

Οὐκ ἐστὶν νὰ πείσουμε δοκροψοειδὲς πᾶσι
εἰ μὴ σωματικὰ νὰ νὰ ψηφίσουμε.
Κανένας εὐλὸς πατριώτης δὲν θὰ συγχαίρει.

Μανέντας να μη δειλίσσει, δεν είναι έπαιχτο
της 35 τήρας οι Δημοκρατικοί αριθμοδότες δε
δυσκολεύονται.

—Σήτω ἡ ΑΠΟΧΗ!

ασμα τῆς 31 τοῦ Μάρτι

301348

301346

Η ΑΠΕΡΓΙΑΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΡΓΑΤΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΑΤΡΙΩΝ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΩΝ ΒΕΡΟΙΑΣ

Πρός όλον τὸν Λαὸ τῆς πόλης μας

Γιατὶ Ἀπεργοῦμε.

Τὰ μαρξίσματα ποὺ πίνουμε δὲν φθάνουν νὰ καλύψουν οὔτε τὴς κλίον ἀπα-
ραίτητες ἀνάγκες μας.

Μέσα στὰ εργοστάσια δὲν ὑπάρχουν ὅροι ὕγινης καὶ ἐστὶν οἱ περισσότεροι ἐρ-
γάτες, πάσχον ἀπὸ διάφορες ἀρρώστιες, γιατί οἱ εργοστασιάρχαι δὲν τοποθετοῦν ἀ-
πορροφητήρες, γιὰ νὰ ἀπορροφῶται ἡ ἀσπὴ ποὺ βγαίνει ἀπὸ τὸ νηματοποιούμενο
μαϊμάκι.

Ἡ Ἐπιθεώρηση Ἐργασίας Θεσσαλονίκης, ἀπὸ τὸν περασμένο Ἀύγουστο τοῦς δι-
έταξε νὰ λάβουν μέτρα ὕγινης σύμφωνα μὲ τὸ Διάταγμα τοῦ 1934 ἀνωτέρως δὲ
ἀπάλληλος τῆς Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας ποὺ ἔκανε ἐλεγχὸ στὰ ἐργοστάσια τὸν πε-
ρασμένο Δεκέμβριον διαπίστωσε παραβάσεις καὶ παραλείψεις καὶ τοῦς διέταξε νὰ συμ-
μορφωθοῦν πρὸς τὰς ὑποδείξεις του.

Οἱ ἐξῆς ἐργοστασιάρχαι, διατάγματα διαταγὰς καὶ ἀποδείξεις τὸ γράφουν
στὰ παλάμα τους, παρὸντινα αἱ δὲ Τεχνικὴ Ἀρχαὶ πρὸς τὰς ἀπὸ τῆς κοινωπύθησαν
τὴ σύγκριση εἰδείξαν τελευταία ἀδιαφορία. Τὰ κέρδη τῶν ἀπεργηζομένων εἶναι τεράστια.

Ὅταν ἀλλοτε οἱ βρωμοκαπναγωγοὶ εἶναι γιὰ ἓνα πᾶκο νῆμα 8 ὄκ. 5 ὄκ. ἐπι-
τάκει μὲ τιμὴν λίρας 2000 πέρνουμε μαρξίσματα ἀπὸ 250 ἕως 350 ὄκ. τὸ ἓκ πᾶκο
ἐπιτάκειτο 1200—1500 ὄκ.

Τώρα γιὰ ἓνα πᾶκο νῆμα οἱ παραγωγοὶ δίνουν στοὺς ἐσπερηζομένους 16 ὄκ. ἐπι-
τάκει ἡμεῖς δὲ οἱ ἐργάτες, τιμὴ λίρας ὅσοι τὸν 150.000 ὄκ. πέρνουμε μαρξίσματα
ἀπὸ 200 ἕως 3.000 ὄκ.

Ἐκαστοὶ ἐργάζονται ἐξοχλοῦν τὰ μαρξίσματα τοῦ προσωπικοῦ μὲ 2 μόνον πᾶκο
νῆματ' μὲ ἡμεῖς ἡμεῖς, παραγωγὴ πᾶκων 320 καὶ μὲ τιμὴν πᾶκων πᾶκων 109.000 ὄκ.

Γιὰ τοὺς ἐργάτες καὶ ἐργάτριες ἀνεξέλιχται ἀπὸ πολιτ. πεπτιθῆσας ἐνωμένη
κατεβήκαμε ἀπὸ ἀπεργηζομένους γιὰ νὰ ἐξισορροποῦμε μὲ ὑποέρητ' (ῥῆ καὶ γιὰ
οἱ οἱ ἐσπερηζομένους μὲ τὰ τεράστια κέρδη τους δὲν ἐδῶθησαν τὰ δίκαια αἰτηματά μας.

Ἀλλὰ οἱ ἐργάζονται μας, ἐλέοντες, ἐνωμένοι τὴν ἐργατικὴν τάξιν, νὰ δικάσει
τὰ δίκαια τῆς καὶ γιὰ νὰ μὲς διαπλάσει ῥίχουν ἐσπερμένα συνθήματα. Προσπαθοῦν
νὰ μὲς διαπλάσουν, νὰ διαπλάσουν τὸν ἀγῶνα γιὰ τὸ φῶμα μας, γιὰ νὰ δουλεύουμε
οὐκ εἰλωτες, γιὰ ἓνα ἔσοκμάτο.

Οἱ ἐργάτες καὶ οἱ ἐργάτριες ὅμως ποὺ ἔχουν πᾶς παλεύουν γιὰ τὸ φῶμα τοὺς
ἐνωμένοι πλεόν, μακριὰ ἀπὸ κάθε δικαστικὴν ἐνέργεια δὲ ἐξισορροποῦμε τὴν
ἀπεργία μὲχρι τῆς τελικῆς λύσεως τῶν αἰτημάτων καὶ ἡ Νίκη μας εἶναι ἐξασφαλί-
σμένη γιὰ τὸ παλαιοῦς γιὰ τὸ φῶμα μας.

Ζητοῦμε πρὸς ὅλο τὸ λαὸ νὰ ἐνισχύσῃ ἡφῆα τὸν ἀγῶνα μας ὅπως ἔχουμε οἱ ἐ-
παγγελματίες καὶ διωγμένους τῆς πόλης μας.

Προσκαλεσθῆναι ἔλκε: οἱ ἐργάτες καὶ ἐργάτριες τῶν ἐργοστασίων καὶ βρωματο-
ποιῶν Βεροῖας ὁδὸν ἀνέμου Κυριακῇ καὶ ὥρα 9.30 π.μ. εἰς τὸ Ἐργ. Κέντρον.
Βέροια τῇ 12 Ἰανουαρίου 1946

Η ΑΠΕΡΓΙΑΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΡΓΑΤΩΝ, ΕΡΓΑΤΡΙΩΝ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΩΝ ΒΕΡΟΙΑΣ

Κασινα Περισσεύου
Κασιλίνης Χαλκιάτσικας
Μαριέττας Αλκίνας
Ἀρελίας Στεφαννίου
Καλλιόπης Μεσοδένια
Στίτη Κλημεντίνας
Εὐκλία Γεωργίου
Χρυσούλα Μόρτου
Κωνστ. Σιρόπουλος

Μαρία Βράνη
Κυριακούλα Σακελλαρίου
Ἀνταρίτσας Νικολαΐδης
Ματρίωνα Λούττιου
Εὐφροσύνη Τασοπούλου
Πηνελόπη
Βασίλκη Σακελλαρίου
Γεώργιος Ἀλεξανδρίδης

ΑΡΧΕΙΟ Μ. ΑΔΑΜΙΔΗ ΓΑΚ Ν. ΗΜΑΘΙΑΣ

ΔΗΜΟΚΡΑΤΕΣ

Έγγραψήτε στους ΕΚΛ. ΚΑΤΑΛΟΓΟΥΣ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Πρὸς

ΤΟ ΛΑΟ ΒΕΡΟΙΑΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΧΩΡΩΝ

Ὁ συνταξισμὸς Κομμάτων ΕΑΜ Βεροίας καλεῖ κάθε πολίτη ποὺ δὲν εἶναι γραμμένος στοὺς ἐκλογικοὺς καταλόγους νὰ σπεύσει νὰ ἐγγραφῇ ἄμέσως.

Χρέος κάθε δημοκράτη εἶναι νὰ μὴ ἀφίσει νὰ χαθεῖ ἡ εὐκαιρία ποὺ τὸν δίνε-αι γιὰ νὰ πάρει μέρος μὲ τὴν ψῆφο του στὴν μάχη γιὰ τὴ Δημοκρατία.

—Οἱ ἐπιτροπὲς ἀντισυντάξεως τῶν ἐκλογικῶν κα-
δακτῶν λειτουργοῦν καθημερινά.

Ὅλοι, κι' αὐτοὶ ποὺ γεννήθηκαν τὸ 1925 νὰ φροντίσετε ἄμέσως γιὰ τὴν ἐγγραφὴ σας προτοῦ τελειώσει ἡ προθεσμία, ἡ ὁποία λήγει οἱς 2 τοῦ Ἰούλιου 1946.

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΕΑΜ
ΝΟΜΟΥ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΑΡΧΕΙΟ Μ. ΑΔΑΜΙΔΗ ΓΑΚ Ν. ΗΜΑΘΙΑΣ

ΖΗΤΩ Η 25 ΜΑΡΤΙΟΥ 1946

ΔΙΑΚΟΜΜΑΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΑΜ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ

ΠΡΟΣ ΤΟ ΛΑΟ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΜΑΣ

Ἕλληνες, Ἕλληνίδες,
 Ἡ 25 τοῦ Μάρτη εἶναι ἡ Μεγάλη μας
 Ἑθνικὴ γιορτὴ. Ἐκείνης τῆς ἑορταστικῆς
 τοῦ 21.

Μὲ τὰ μεγαλάνοχα πατριωτικὰ δημο-
 κριντικὰ ἀπελευθερωτικὰ κινή-
 ματα τοῦ πρωτοεμφύλιου τοῦ Ἀντιφασ-
 χισμοῦ τοῦ φλογεροῦ Παπαράκου τοῦ Κα-
 τσιῆ τοῦ Οἰκονόμου, τῆς Φιλικῆς Ἐται-
 ρείας ΓΙΑ ΛΕΥΤΕΡΙΑ, ΓΙΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ,
 ΓΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ καὶ

μὲ τὰ προοδευτικὰ ἀνεκδοτικὰ ἰδιαι-
 τὰ τῆς Μεγάλῃς Γαλλικῆς ἑορταστικῆς ἡ Ἑλ-
 ληνικὴ ψυχὴ ἡ Ἑθνικὴ συνείδησις που ποτὶ
 δὲν ἔβασαν στὰ 400 χρόνια βίρας καὶ τυραννίας
 πύρρος καὶ φλογιστοὶ μετὰ τὴν ΑΒΑΝΤΗ
 ΦΛΟΓΑ ΤΗΣ ΛΕΥΤΕΡΙΑΣ. Στὴ 25 τοῦ Μάρτη
 γιὰ πρώτη φορὰ ὑψώθηκε καὶ κυράτισε στὸν
 Ἑλληνικὸ οὐρανὸ ἡ γαλανόλευκη, το σύμβο-
 λο τῆς λευτερίας θρόνησε καὶ ἀντίχρυσε στὰ
 ἑλληνικὰ βουνὰ το κεκουρῶλλι.

Στὴ 25 τοῦ Μάρτη 1821 οἱ Ἕλληνες ἀγρό-
 τες, ἐργάτες ναυτοὶ καὶ διανοούμενοι ὤψωσαν
 περήφανα τὸ ἀντάγημά τους ἐναντὶα στὴν πα-
 νίσχυρη Ὀθωμανικὴ Ἀυτοκρατορίαν, καὶ στὴν
 ντοπιο Κοτζαμπασκίτζιο καὶ μὲτ' ἐξάντλια
 στὴν ἀντίδραση τῆς ἱερῆς συμμάχιας καὶ δημο-
 κράτειαν τὴν ἀδελφὴ τὴ δοξαμένη κλυτο-
 τυρία. Καὶ ὕστερα ἀπὸ ἕνα μακρόχρονο ἄνισο
 σκληρὸ ἀγῶνα νίκησαν. Νίκησε τὸ Ἑλληνικὸ
 Ἔθνος, Νίκησε ἡ Ἑλληνικὴ ἀξιοπρέπεια.

Ἡ ἐπανεκδοσις τοῦ 21, εἶναι μὲ ἀπὸ τὴς
 φωτεινότερες σελίδας τῆς ἑλληνικῆς ἱστορίας.
 Μία ἐκλεκτὴ σελίδα ἀδάμαντος ὁφθαλμοῦ καὶ
 μεγαλείου. Εἶναι ἡ πρώτη, ἡ Μεγάλη Ἑθνικο-
 ἀπελευθερωτικὴ Ἀντίστασις τῆς Μεσοελληνικῆς
 ἱστορίας. Εἶναι ἡ ἰδίᾳ ἱστορία τῆς ἐποποιίας τῆς
 ἑθνικῆς ἀντίστασης τοῦ ἔλοι τῆς ζωῆς.

Ἡ σημερινὴ γιορτὴ ἀνήκει στὸ λαὸ, γιὰ-
 τί τὸ 21 εἶναι δημοσύρημα τοῦ λαοῦ. Καὶ πρε-

πει νὰ πάρει πᾶντα τὸ πατριωτικὸ χαρακτῆρα
 μὲ τὴ συμμετοχὴ ὅλου τοῦ λαοῦ.

Ὁ λαὸς μας δὲν γιόρταζει τὴν ἑθνικὴν τοῦ
 γιορτὴ ἀπηνυγρικῶς.

Πατριώτες καὶ Πατριώτισσες.

Ὅπως, ἀκριβὲς ἔγινε το Δεκέμβριον, οἱ ἑλ-
 γοι, καὶ ἰδιαιτέρως οἱ Ἄγγλοι, μετὰ μὲ τὴν
 ἐνέκτια ἀντίδραση ἀντικείμενον τὸ ὅριον γιὰ τὴν
 δημοκρατικὴ ἀναπλάσι τῆς χώρας μας καὶ μι-
 σήσαν ἢ δὲν ἔπρεπε καθόλου τὰ πρεβλήματα
 τὰ τοῦ λαοῦ μας καὶ τοῦ ἔθνους.

Σήμερα ὁ ἑλληνικὸς λαὸς καλεῖται ὕστερα
 ἀπὸ 120 χρόνια γιὰ τὴν ἰδίαν ἰδανικά, γιὰ τὴν
 ἴδιο-οπτικὴν. ΓΙΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, γιὰ ἀνεξαρτησίαν
 γιὰ τὴν ἑλλάδα.

Ὀπλισμένοι, μὲ τὴν πείρα καὶ τὰ δι-
 δάγματα τοῦ 21 καὶ 41, φημι οἷσινος μὲ τὰ ἀδ-
 νατα προοδευτικὰ σύμβολα 21 καὶ 41 δὲ ἀνι-
 σάται τελικῶς τὴ θέλησιν του. Ὁ μαχητικὸς τὸ
 σκεῖμα τῶν ἀντιδραστικῶν δυναμειν καὶ οἱ
 συγκεκριμένη περίπτωσι, δὲ δὲ πᾶσι κανένας
 μέρος στὴς ἐτοιμζόμενες κυρίως, μὲ καὶ
 φεύτικες καὶ ἐγκληματικὲς ἐκλογάς.

Καὶ τελικὰ δὲ ἀνεκδοτικὴ καὶ δὲ κατοχυ-
 ροῖσι τὴν ἑθνικὴν τὴν ἀνεξαρτησίαν καὶ τὴν δη-
 μοκρατίαν. Το Μεσοδωγγί, ἀδάμαντος καὶ φωτει-
 νὸ σύμβολο λευτερίας, δημοκρατίας καὶ προ-
 ὅδου, μὲς φωτίζει τὸ ὅριον.

- Σήμερ ὁ ἡρωϊκὸς ἑλληνικὸς λαὸς
- Σήμερ ἡ ἐπανεκδοσις τοῦ 21
- Σήμερ ἡ ἑθνικὴ ἀντίστασις
- Σήμερ ἡ ἑθνικὴ ἀνεξαρτησία
- Σήμερ ἡ Δημοκρατία.

24 Μάρτη 1946

Η ΔΙΑΚΟΜΜΑΤΙΚΗ ΕΑΜ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΑΡΧΕΙΟ Μ. ΑΔΑΜΙΔΗ ΓΑΚ Ν. ΗΜΕΡΙΑΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΣΥΝΑΣΠΣΜΟΣ ΚΟΜΜΑΤΩΝ Ε. Α. Μ.

ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ

Πρὸς τὸ Λαὸ Βεροίας καὶ Περιφέρειας

Οἱ μοναρχοκρατορεὶς τῆς πόλεως μας ὕστερα ἀπὸ ἀρκετὰ μῆρες σχετικῆς ἡρεμίας, ἀπὸ ὀργάνωσαν θύσαν τὴν ἐφαρμογὴν τῶν στανικά τους σχεδία.

Τὴν παραμονὴν τῶν Χριστουγέννων γνωστὰ χίτες μεταξὺ τῶν ἐπὶ τὸν ἑ Πάνος Παννακῆως καὶ Σωκράτης Βασιλῆως ἀγραφὴν τὰ γνωστὰ συνθήματα στοὺς τοίχους—πὰρὰ τὸ ὅτι τὴ νύχτῃ αὕτῃ ὑπῆρχαν πῶς πολλὰς περιπολίας—μὲ τὰ ἐπὶ αὐτὰ νὰ παρουσιάζουν τὸ ΕΑΜ καὶ τὸ ΚΚΕ ὅτι δὴθεν καλοῦν τὸ λαὸ νὰ ἐπαναστασῇ.

Τὴν αὐτὴ νύχτῃ ἐβγῶσαν τηλεβόα νὰ καλέσῃ τὸ λαὸ γιὰ ἐπαναστάσῃ, ἐκ μέρους δὴθεν τοῦ ΕΑΜ.

Τὸ φῶς τοῦ Βρόβου Προέδρου τοῦ Νάουσά πῶς ἔγινε γιὰ λόγους ἐπογενετικῆς, τὴν ἀποδίδουν στοὺς κομμουνιστὰς, ἐπειδὴ ἦτον «ἐθνικοφρόν» καὶ πᾶν νὰ τὸν ἐκμεταλλεῖσθαι πολιτικά.

Τὴ νύχτῃ 26 πρὸς τὴν 27 ἐπαύσαν τὰ γραφεῖα τοῦ ΕΑΜ Βεροίας καὶ κατέστρεψαν, ὅτι βρῆκαν μέσα, ἐπαύσαν πόρτες, κάρμα, ηλεκτρικὴ ἐγκατάστασιν, γραμμὴν ὅλην κλπ. καὶ ὅαν ἄλλους πληρωμένους πῶς εἶναι, ἐκπαύσαν καὶ τὴ δουλειὰ τους κλέβοντας, ὅτι μποροῦσαν.

Οἱ θρασύδειλοι προδικάτορες προώρρησαν στὴν ἐκτελέσει τοῦ σκοποῦ τοῦ ἐπεδωκῶν. Ἀπὸ δίδωσαν ὅτι ἀνέλαβαν τὴν Κυβέρνησιν ἡ Γουττῆς Βασιλῆως, Δαίκοι, ἀπὸ ἀγραφὴν τὰ γνωστὰ συνθήματα καὶ ἐπαύσαν τὰ γραφεῖα μας ἐπαύσαν τηλεγράφημα, πρὸς τὴν κυβέρνησιν καὶ ἔγινον νὰ κηρυχθῇ τὸ ΕΑΜ ἐκτὸς νόμου, ἀπὸ... ἐπὶ ἐπὶ ἐπαναστάσῃ. Τὸ τηλεγράφημα τὸ ὑπέγραψαν ὁ Κοδινῆς καὶ μέρους τῆς Χ. ὁ Σαρρηνωστῆς, γιὰ τὴν ἑνωσὶν «Ἑθνικοφρόνων» ἡ Μάντζης γιὰ τὴν ΜΕΕΝ καὶ ὁ Χριστοδούλου τὸν θυμάται. Ἐπὶ ἀποδεικνύεται ὅτι οἱ παραπάνω πράξεις αποτελοῦν συνέχεια ὀργανωμένου σχεδίου.

Καταγγέλλομε στὸ λαὸ τούτῳ διαρρήκτες καὶ γυμνῶτες τῆς Χ καὶ τῶν «ἐθνικοφρόνων» πῶς ἀποδοκονήσαν μὲ τὴν ἀτιμωρησία τῶν πῶς τὰρὰ παρανομίαν πράξεων, Τριανταδὺς φορές μπόρῃ καὶ κατέστρεψαν τὰ γραφεῖα μας 32 φορές ἐμῶν ἀσάλλητοι. Ἡ Διοίκησις Χωροῦς ὑποσχέθηκε ὅτι 9 ἀνακαλύψει τοὺς δράστες τῆς χθεσινῆς 33ης ἐπίθεσις.

Περιμένουμε νὰ δοῦμε τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐνεργειῶν τῆς ἀτομικῆς. Ἀγῶνίζομε ἐπίσπῃ καὶ διακινῶμε πρὸς ὅλας τὰς κατεχόμενους ὅτι στὸ ἔξῃ θ' ἀναλάβομε μόνοι μας τὴν προώθησιν καὶ ἀσφάλειαν τῶν γραφείων μας, πῶς μὲς εἶχε ἀπαιτοῦμαι τὸ ἀντινομικὸν τιμῆμα.

Κολοῦμε ἐν λαὸ ν' ἀγρυπνεῖ. Νὰ μὴ δίνει σημασία στὰ συνθήματα τῶν οὐκ ἐμφανῶν τῆς Χ. Νὰ καταγγέλλει πᾶν τοιοῦτος πράξει τοῦς. Νὰ τρεκίλει καθε προστάθει τοῦς γιὰ δημοκρατία ἐκτρέπον.

Ὁ λαὸς νὰ περιφρουρῇ τὴν ἐμὴν ἀλλοτρίαν πῶς ἀπαραίτητῃ γιὰ τὴν ἀνοικοδόμησιν τῆς πόλεως μας.

Η. Ν. Ε. ΒΕΡΟΙΑΣ—ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ

ΑΡΧΕΙΟ Μ. ΑΔΑΜΙΔΗ ΓΑΚ Ν. ΗΜΑΘΙΑΣ

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΓΩΝΙΣΤΩΝ Ε.Λ.Α.Σ. ΒΕΡΟΙΑΣ

Ήρωϊκά παιδιά του Ε.Λ.Α.Σ.!

σπάστε το χέρι κάθε δολοφόνου του λαού

ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ

Αδέρφια Έλασίτες-ισσες! Λαέ! Νεολαία!

Σε συναγερμό για την υπεράσπιση της ζωής μας

Καινούργιο ακούρημα των γιτών δολοφόνων και τη φορά αυτή όχι μακριά από τη Βέροια ούτε νύχτα, ούτε κορύφ. Όλα μέσα υπαίτηρη στη πλατεία της Βέροιας: μαρτυρά στο δικαστήριο και στη Στρατική Διεύθυνση και «άτω άπ' τη μύτη των Αρχών. Παιδιά ο δολοφόνος; η Κορύφια Κατακλάνη, αδερφή Κατακλάνη δολοφόνου, σπύλκος, της Χ. «άτω που όσες η δολοφονία σπύλκος τόσο έρρεσε; Τό λαιμ' κάθε ώρα.

Μαρτύρα στην άγγλο Φασοβάρχη η δολοφονία περιγράφεται με καμάρι το πατόν της. Η Δίκη Χωρικής δεν έπιασε κανέναν απ' τους δολοφόνους Στρατιώτη και Κοστοχωρίου. Χ) κες έβωσαν θερμό συγκαρτήρια στη δολοφονία. Λίγα λεπτά πριν από το Κονοχωρίου τη συνάταμε ο σπύλκος λογάτος Κουτοίκοι. Η δολοφονία βρισκόταν σε καθημερινή επαφή και υνεργασία με τη Στρατική Διεύθυνση και Ιδιώτες με πόν διευθυντή του Β' γραφείου λογάτο Κουτοίκοι. Αρχηγό του ΣΑΝ, καθώς και με αστυνομικά όργανα.

Μέσα στην Κρατική μηχανισμό βρίσκονται δύο η δολοφονία—δολοφόνου, τρομοκρατίας της Χ και του ΣΑΝ, έγκλημα, σφαγή, σφαγή του λαού μας, σφαγή, σφαγή των Δημοκρατικών Έκτακτων. Αλλά έξω, έξω, καθ' όλην, οργανώνουν, καλύπτουν, ευνούν τα έγκλημα, τη δολοφονία την αίματη τρομοκρατία, με την ανεχτή, ύποπτη των άγνωτων. Στη περιφέρειά μας, όπεθ' όλοι και συνένοχοι για τα έγκλημα Στρατιώτη και Κοστοχωρίου και το γδονό τριλό Κονοχωρίου είναι οι Άγγλικες και Έλληνες Αρχές και στη Βέροια η Στρατική Διεύθυνση, ο Σπύλκος λογάτος Κουτοίκοι και ο Διοικητής Χωρικής.

Σκοπός τους; η άσπεράλδη της ηγεσίας του λαού, το τσούμα των δυνάμεων του κινήματος Έθν. Αντίστασης και το άλυσσόμενα του λαού με το έτοιμο έτοιμο πραξικόπημα.

Συναγωνιστές Έλασίτες!

Λαέ! Νεολαία!

Όλοφάντο θα κινδυνεύει όμοια ή ζωή ο.

λων μας από τους Μοναρχοφασίστες. Η Πατρίδα, το Έθνος, ο λαός, οι μονάδες μαρτυρίες—ήρωες νεκροί άίτηροι μας από το δολοφονό φασισμό, με Κραυγή πόνου μας καλούν έμμε, που με το στήθος μας άνοιξαμε στο βουνό, και στην κόμπο το όρμη της λευτεριάς και της Δημοκρατίας επί κατοχής, καλούν έμμε στο χαράκωμα του καθήκοντος.

Να φρουρήσουμε με όλα τα μέσα τη ζωή μας. Να κομματιάσουμε κάθε δολοφονικό χέρι μαζικά, άπορροιστικά. Έτοιμοι και για τους πιο σκληρούς αγώνες. Νά απαντήσουμε σ' αν δολοφονία παιδιά του ΕΛΑΣ, που μας ανάθεσε η θύσια και η φωτιά του πολέμου—άντα στους 3 κατοχικούς. Απαιτούμε.

—Να τιμωρούμε οι δολοφόνου. Χίτες και οι ήλιοι αυτοί που τ' αν έγκλημα των Στρατιωτών Κονοχωρίου και του χθονό της Βέροιας.

—Να διαλυθεί η δολοφονική οργάνωση Χ και να συλληθούν οι αρχηγοί της.

—Ν' άφοκλήσει κάθε ένοπλος τρομοκράτης.

—Να φύγει ο Διοικητής Χωρικής Ίωάννου και ο λογάτος Κουτοίκοι. Να φύγουν οι Άγγλοι από τη χώρα μας, γιατί έγκαίνου και έγκαίνου τους δολοφόνους Μοναρχοφασίστες και είναι οι κόριοι όπεθ' όλοι της σημερινής άναρχας.

Διακηρύσσουμε άνοιχτά:

Ότι, αν δεν σταματήσει η δολοφονική Χίτικη τρομοκρατία, δεν διαλυθούν οι μοναρχοφασιστικές οργάνώσεις και έγκαίνου οι μοναρχοφασιστές ένοπλοι, τότε έγκαίνου να έγκαίνου έγκαίνου την όλη του καθήκοντος και της πατρίδας.

«Εμπρός! Ε.Λ.Α.Σ.

για την Έλλάδα!»

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

1946

ΑΡΧΕΙΟ Μ. ΑΔΑΜΙΔΗ ΓΑΚ Ν. ΗΜΑΘΙΑΣ

ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ Γ.Σ.Ε.Ε.

ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ

Π Ρ Ο Σ

Όλους τους Έργατες, Έργατρίες και Υπάλληλους

Συνάδελφοι,

Η κατάσταση στη πόλη μας μέρα με τη μέρα πάρνει τέτοια μορφή που μας θυμίζει χρόνια σκληρά, χρόνια κατοχής.

Ο Έργατοπαλληλικός κόσμος που δοκίμασε τότε και τότε στα χρόνια της κατοχής, βλέπει ξανά να παρουσιάζονται γεγονότα που μας αναγκάζουν να σκεφτούμε στα σθεναρά. Τη μία φορά ακούσαμε μόνο στο χωριό το ένα, την άλλη στο άλλο και σήμερα μέσα στην ίδια την πόλη μας που επικρατεί η λαγόμενη τάξη.

Συνάδελφοι,

Η κατάσταση μας λέγει πώς η τρομοκρατική δράση των χιτών πάρνει διαστάσεις και βάσει σε άμεσο κίνδυνο αυτή την ίδια τη ζωή μας.

Τα σημάδια μιας τέτοιας κατάστασης μας το μαρτυρούν τα γεγονότα που παίρνουν και θύνον, φόντοι, φυλοδαρμοί και καθημερινή πυροβολισμοί μπράβων. Προχθές άκουσα 6 Παναγιώτης Γιαννακόπουλος έργατης του Βερμίου πυροβολήθηκε το βράδυ στα στανά, όπως και 6 Παναγιώτης Καζαντζίδης στην απεργία έβγαλε το πιστόλι του και απείλησε τον έργατη Μανώλη Σόρη.

Και τώρα σκοτούμε τις ίδιες Αρχές.

Πώς εδύνεται γιά όλα αυτά;

Η εδύνη έξ ολοκλήρου πέφτει στον κ. Δ(τή της Χωρ(κής και στα ύπολοιπα όργανα. Όλα όσα γίνονται στην πόλη μας είναι κατὰ σχενοθετημένα και προμελετημένα. Η έργατική τάξη που πρόσφερε και προσφέρει τα πάντα ύστερα από τη 10χρονη σκλαβιά θέλει Τάξη—Ασφάλεια—Ήσυχία. Γι' αυτό όλα εκείνη ή Έργατοπαλληλική Τάξη ζητάει:

- 1) Νά απομακρυνθεί έ Δ(τής της Χωρ(κής
- 2) Νά συλληφθούν άμεσα όλοι οι έπλοφορουντες τρομοκράτες και νά διαλυθεί ή τρομοκρατική όργάνωση Χ
- 3) Νά τιμωρηθούν παραδειγματικά οι συλληφθέντες δολοφόνοι και
- 4) Νά αποκατασταθεί ή τάξη και

Κ α λ. ε ι

Όλοκλήρωση την Έργατοπαλληλική Τάξη σε 24ωρη απεργία και γενική κάθοδο στο Έργο για έντονη διαμαρτυρία και

Δ η λ. α. ν. ε ι

Σε περίπτωση που δέν ληφθούν άμεσα όραστικά μέτρα ενάντια των τρομοκρατών, γιά ότι συμβεί άκέραια την εδύνη θα την φέρουν οι άρχες

20/2/46

Η ΔΙΟΙΚΗΣΗ

ΑΡΧΕΙΟ Μ. ΑΔΑΜΙΔΗ ΓΑΚ Ν. ΗΜΑΘΙΑΣ

ΕΝΩΣΗ ΚΛΑΣΤΟ-Υ·ΦΑΝΤΟΥΡΓΩΝ
ΕΡΓΑΤΩΝ, ΕΡΓΑΤΡΙΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΤΩΝ
ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΩΝ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ

πρὸς ὅλους τοὺς ἐργάτες, ἐργάτριες καὶ
πρὸς ὅλον τὸν ἐργαζόμενον
Ἀπὸ τῆς Βέροιας

ΣΥΝΑΔΕΛΦΟΙ,

Οἱ κλαστοῦφαντουργοὶ ποὺ γνωρίζουν τὴ σκληρὴ καὶ
σκολὴ ζωὴ σας καὶ ποὺ γιὰ τὴ βελτίωση παλαίψαν καὶ
παλαίψουν σὰς καλοῦν τὴν Κυριακὴ στὴν Πανδημοκρα-
τὴ συγκέντρωση στὸ προαύλιο Ἀποστόλου Παύλου.

"Ὅλοι οἱ δημοκράτες, ὅλοι οἱ ἐργαζόμενοι, ὅλοι οἱ
οἱ Ἕλληνες, ὅλοι ὅσοι πονοῦν τὸν τόπο μας, καὶ τὸν
φανισμένο Ἀπὸ μας ὅλοι μετὰ πίστη καὶ φανατισμό νὰ πά-
με μέρος στὴ συγκέντρωση νὰ ἄρουντοφονίσουμε γιὰ ψω-
καὶ δουλειὰ γιὰ συνδικαλιστικὰς ἐλευθερίας, γιὰ
καὶ ἀμνηστία, γιὰ νὰ καταιώσουμε τὰ σκοτεινὰ σχέδια
ἐχθρῶν τοῦ Λαοῦ ποὺ πηγαίνουν νὰ νομιμοποιήσουν
δυσωμάνουν τὸ χάος τῆς τρομοκρατίας, τῆς πείνας καὶ
θλίψης τῆς ἀποικιοποίησης τῆς γῆρας μας καὶ τοῦ Ἑ-
κοῦ μας ἐξευτελισμοῦ.

Νὰ ἐμποδίσουμε τὸ φασιστικὸ πραξικόπημα ποὺ ἐτοι-
οῦν ἔνοπλα καὶ μετὰ τὴς νόθευ, οἱ σκοτεινὲς δυ-
εις μετὰ τὴν ἐνίσχυση τῶν Ἀγγλικῶν ἀρχῶν κατοχῆς.

Ἀπὸ τῆς Βέροιας,

Ἡ ζωὴ, ἡ τιμὴ, ἡ περιουσία, ἡ λευτεριά μας βρίσκον-
σὲ κίνδυνον νὰ παλαίψουμε ἐνωμένοι γιὰ τὴν ἡσυχία καὶ
τάξη γιὰ τὴ Δημοκρατία καὶ τὴν ἐθνικὴ μας ἀνεξαρτησία.

— Ζήτω ἡ Δημοκρατία

— Ζήτω ἡ ἐνότητα τῆς ἐργατικῆς τάξης

ἔροια 22)3)46

Η ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΕΙΟΥ

ΑΡΧΕΙΟ Μ. ΑΔΑΜΙΔΗ ΓΑΚ Ν. ΗΜΑΘΙΑΣ

10.1.46

ΕΡΓΑΤΟΫΠΑΛΛΗΛΙΚΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ Γ. Σ. Ε. Ε.

Π Ρ Ο Κ Η Ρ Υ Ξ Η

Πρὸς ὅλους τοὺς Ἑργάτες, Ἑργάτριες καὶ ὑπαλλήλους

Ἡ ἀντιπροσωπευτικὴ Διοίκηση τοῦ Κέντρου ποὺ ἐκφράζει τὴν ἐνότητα μὲς τὴν ἐργατικὴν τάξιν, ἀπὸ ἀλλὰς μας, ἀπὸ σὲς ἀρχὲς καὶ ἀποφάσεις τῆς Γενικῆς Συνεμοσπονδίας Ἑργατῶν Ἑλλάδος, ἐξετάζοντας τὴν ἐλθ. οἰκονομικὴ καὶ ἐπιστασιακὴ κατάστασιν διαπίστωσε πὺς ὁλόκληρην ἢ ἐργατοπαλληλικὴν τάξιν ἐρλοκεται στὴν ποὺ ἀβία θέσιν καὶ μὲ τὸν ἐρχομὸ τοῦ χειμῶνα ἀντιμετωπίζει ἓνα καινοῦργιο καὶ χειρότερον χειμῶνα 1941-1942.

Στὴν ἐργατικὴν τάξιν, ἀπὸ ποὺ πανυῆτο καὶ πρωτοπόρο κομμάτι τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, αὐτὴ τὴν τάξιν ποὺ σφαιρίζεται αὐτὴ ἢ ὑπερτῇ τῆς Ἑλλάδος, μπαίνει μπροστὰ τῆς ἓνα μεγάλο ἐρωτηματικόν: ΖΩΗ ἢ ΘΑΝΑΤΟΣ.

Ἡ μὴ ἀπέδοξή τοῦ λογιώτατου ὑπομήματος τῆς Γενικῆς Συνεμοσπονδίας Ἑργατῶν τῆς Ἑλλάδος ἀπ' τὴν Κυβέρνησιν καὶ οἱ ἐνέργειες τὸν ἔδω Ἀρχὸν ποὺ ὅτε ἀπὸ ἐλάχιστο δὲν ἐξουχεταίνον τοὺς ἐργαζόμενους, δείχνουν πὺς τόσο ἢ Κυβέρνησιν ἄλλο τόσο καὶ οἱ ἔδω Ἀρχὲς ἐξακολουθεῖν νὰ ὑποστηρίζουν τοὺς μεγαλομνημονορῖτες, πλουτοκράτες, ἐκμεταλλευτὰς τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ καὶ ἔτσι γίνονται ἱθὺς αὐτοὶ οἱ τῆς καταδίκης, τοῦ ἐργαζόμενου λαοῦ στὸν θάνατον ἀπ' τὴν πείνα. Γὰρ αὐτὸ ἢ Γενικὴ Συνεμοσπονδία Ἑργατῶν Ἑλλάδος ἀποφασίζει σήμερον 10-1-46 τὴν κήρυξιν εἰκοσιετράωρης Πανελλαδικῆς ἀπεργίας καὶ σὲ περίπτωση ποὺ δὲν λυθοῖν τὰ αἰτήματά ὅα ἐξακολουθεῖν. Μπροστὰ ἢ αὐτὴν τὴν κατάστασιν ἢ Ἀντιπροσωπευτικὴ Διοίκηση τοῦ Κέντρου

Κ Α Λ Ε Ι

ὁλόκληρην τὴν ἐργατοπαλληλικὴν τάξιν τῆς Βέροιας ἐνωμένη καὶ ἀποφασιστικὴ νὰ περιττοροῖται πὺς ἀπεργίας ἀπὸ κάθε ἐχθρὸ καὶ ἀπεργαστότη καὶ

Ἀ π ο φ α σ ῖ ζ ε ι

τὴν κήρυξιν Γενικῆς Ἀπεργίας ἀπ' ὅλους τοὺς ἐργαζόμενους μὲ συμμετοχὴ ὅλων τῶν κλάδων καὶ παρατάξεων καὶ ζητεῖ:

- 1) Τὴν ἀμεση λύσιν τοῦ λογιώτατου αἰτήματος τῆς Γεν. Συνεμοσπονδίας Ἑργατῶν Ἑλλάδος ἀπ' τὴν Κυβέρνησιν.
- 2) Τριαμηνιαῖο μεροκάματο μὲ δόσιν 70 προπολεμικῆς τιμῆς καὶ
- 3) Τὴν ἀμεση ὁλοκληρὴν ἐπιστῆσιν, πειθαρχίαν, ὑποδημάτων καὶ τῆς συμμετοχῇ τῶν ἐργαζομένων σὲς ἀπορροπία.

Ὅλος ὁ ἐργαζόμενος κόσμος βρίσκεται στὸ πλάϊ μας.

Τὸ σύνθημά μας εἶναι **ΟΛΟΙ ΣΤΗΝ ΠΑΛΗ ΚΑΙ Η ΝΙΚΗ ΕΙΝΕ ΔΙΚΗ ΜΑΣ**

ΖΗΤΩ Η ΑΠΕΡΓΙΑ

Βέροια 10-1-46

Γιὰ τὴ Διοίκηση

Ὁ Πρόεδρος
Ν. ΛΑΓΟΥΔΙΣ

Ὁ Αἰ. Γραμματεὺς
ΧΡ. ΣΚΟΥΛΕΛΗΣ

Ὁ Βἰ. Γραμματεὺς
Ν. ΣΚΑΛΙΑΡΗΣ

Ὁ Ταμίας
ΣΤ. ΜΑΝΕΑΣ

Τὰ Μέλη

Ι. Γωσκαρίδης, Θ. Μαντζέλης, Κ. Δημητριάδης, ΣΤ. Γκιρτζής, Γ. Πέτσας, Γ. Νένος

ΑΡΧΕΙΟ Μ. ΑΔΑΜΙΔΗ ΓΑΚ Ν. ΗΜΑΘΙΑΣ

ΠΡΟΚΗΡΥΞΙΣ

ΛΑΕ ΤΗΣ ΒΕΡΡΟΙΑΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ

Νέον πλήγμα χθές τὸ ἐσπέρας κατατέρθη εἰς τὴν Δημοκρατικὴν παρατάξιν μας. Ὁ Χριστόδουλος Πετρίδης, ὁ δημοκρατικὸς Δήμαρχος Ναούσης, ἔπεσε χθές, τὸ θράςυ νεκρὸς κάτω ἀπὸ τῆς δολοφονικῆς σφαίρας τῶν ἀναρχικομουνιστῶν.

Διαρκοθεῖς ἀπὸ τοῦ παρελθόντος, ἔτους ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως Πλαστήρα ἤσκησε μέχρι τῆς ἁγίας δολοφονίας του τὰ καθήκοντά του ὡς πρῶτου ἀρχόντος τῆς γείτονος Ναούσης ἔχων ὡς ὀδηγὸν τὸ ἔθνικόν καθήκον του ὡς Πατριώτου Ἑλλήνος, ὡς τέκνον τῆς εὐάνδρου Ναούσης. Στεγνθεὶς τῆς παρουσίας του κατόπιν τῆς ὑπὸ τῶν ἐμμοκρομουνιστῶν λεηλασίας τοῦ ἐργοστασίου του ὅταν ἀνέλαβε τὴν διεύθυνσιν τοῦ Δήμου Ναούσης ἔταξεν ὡς μόνον σκοπὸν τῆς ζωῆς του τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν συμπολιτῶν του καὶ τῆς δεινοπαθήσεως Πατρίδος.

Λαὲ τῆς Βερροίας καὶ περιφέρειας ὁ ἑχθρὸς κτυπᾷ τὴν πόρτα μας ὁ καιρὸς μᾶς διᾶζει!

Ἡ Μακεδονία μας χάνεται καὶ ἡ Ἑλλάς μας ὀλοκλήρη κινδυνεύει καὶ πάλιν.

-Οἱ σφάγετε τῶν παιδιῶν, ἀδελφῶν καὶ πατέρων μας ἀπεθρασυνθέντες, τελευταίως ἀπειλοῦν μὲ νέους δεκεμβρίους.

— Σῶστε τὰ παιδιὰ σας!

— Σῶστε τὴν ζωὴν σας!

Βγῆτε ἀπὸ τὸν λαυτὸν σας καὶ λάβετε τὰ μέτρα σας! Ὁργανωθῆτε κατὰ τῆς ἐπερχομένης καταστάσεως! Ὁ ἔμπορος καὶ ὁ εὐπορὸς μὲ τὴν πλοῦν καὶ τὸ χρῆμα του, ὁ ἐργάτης καὶ ὁ ἀγρότης μὲ τὰ μυστήρια του καὶ τὸν ἐνθουσιασμό του, ὁ διανοούμενος μὲ τὸ πνεῦμα του, τὸν λόγον του καὶ τὴν πέννα του.

— Προλάβετε τὴν θύελλαν!

Ἄλλοιμονον ἂν καὶ πάλιν μᾶς αἰφνιδιάσῃ ὁ ἑχθρὸς ἀπαρασκευάστους καὶ ἀνοργάνιστους ὅπως εἰς τὴν περίδον τῆς κατῆχης.—

Ὅλοι οἱ γενικὴ ἐπιφυλακὴ ἔτοιμοι μὲ πίστιν στὴν νίκην τῆς **ΕΛΛΑΔΟΣ!**

Βέρροια τῇ 11 Ἰανουαρίου 1946

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΠΑΡΑΤΑΞΙΣ ΒΕΡΡΟΙΑΣ

ΑΡΧΕΙΟ Μ. ΑΔΑΜΙΔΗ ΓΑΚ Ν. ΗΜΑΘΙΑΣ

17. 9. 1946

ΠΡΟΣΚΛΗΣΙΣ

1946

“Υστερα από το Τρομακτικό έγκλημα των ‘Αναρχοκομμουνιστών της άνδρης δολοφονίας 15 τιμών παληκαριών έντεταλμένων για τη φρούρηση της Πατρίδος μας, προσκαλούμεν το Λαό της Βεροίας και περιχώρων σέ Παλλαϊκό συλλαλητήριο, γενικού συναγερμού αύριο Τρίτην 17ην τρέχοντος και ώρα 12ην πρωινήν στον Περιβόλον του ‘Αγίου ‘Αντωνίου για να διαδηλώσουμε την αγανάκτησί μας για τα φρικτά έγκλήματα των ‘Εαμβοβουλγάρων που κύριο σκοπό έχουν να φέρουν την εξαθλίωσι στο τόπο μας και να παραδώσουν τη Μακεδονία μας στα χέρια των έχθρων της Πατρίδος μας.

ΛΑΕ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΒΕΡΡΟΙΑΣ

Νά μή λήψη κανένας σας κύριο από τόν ‘εθνικό αυτό συναγερμό, κλείστε όλοι τά μαγαζιά σας και έλάτε να φωνάξουμε στη δύσβροχη να σταματήσει πιά αυτό τό κακό και να ζητήσουμε να επιβάλη την τάξι μετ’ πάντα στο τόπο μας.

Νά ζητήσουμε να φύγουν απ’ τά ‘εσρά χώματα της Ελλάδας μας όλοι οι ‘Αργυρώνητοι της ξένης προπηγάνδας και να μείνουμε μόνοι μας ήμεεις οι πραγματικοί ‘Ελληνες. Εμπρός λοιπόν όλοι στον αύριονό συναγερμό.

ΖΗΤΕΙ Η ΑΙΔΝΙΑ ΕΛΛΑΣ

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Πρόεδροι

‘Εμπορικού Συλλόγου Στέφανος Βαφειδής
Συντεχνίας Πανοπωλών Γρηγ. Γρηγοριόδης
Διαγροικού Συλλόγου ‘Αθανά. Βαφειδής
‘Ιατρικού Συλλόγου Β. Σιδέρης
Φαρμακευτικού Συλλόγου ‘Α. Αντωνιάδης
Σωματίου Κρησιτών ‘Αντώνιος Μασούρας
Συντεχνίας Κουρέων Ασωνίδης Γεωργιάδης
Συλ. ‘Εθνικοφρόνων Δημίων Κων. Ηλιόπουλος
‘Ενώσ. ‘Αλωνασιτών Μηχανών Χαρ. ‘Ακριτίδης
Συνδέσμου Αθιστών ‘Αλκιβ. Δελανιώνης
Συνίστομ’ Αυγανοκηπουρών Γεώργ. Μπακαλίδης
‘Εθν. Μετ. Εργαζομένων Παν. Γιαννακάκης
‘Εθν. Εργατοπαλληλικού Κέντρου Ν. Σκαλιάρης
Συνδέσμου Κρησιτών Γεώργ. Κισσόπουλος
‘Ενώσεως Γεωργ. Συνισμών Στέφ. Γιωτίης
‘Ενώσεως Φοροεισφορευτών Σιέργιος Μανίας
‘Αριστοτών Ανδρίας Χριστουλάκης

ΑΡΧΕΙΟ Μ. ΑΔΑΜΙΔΗ ΓΑΚ Ν. ΗΜΑΘΙΑΣ

ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΑΥΡΟΦΟΡΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΟΥ

(Ε. Σ. Ε. Λ.)

25 ΜΑΡΤΙΟΥ 1821 - 25 ΜΑΡΤΙΟΥ 1948

Πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν.

Ἐπὶ τῇ σημερινῇ μεγάλῃ ἐθνικῇ ἐκταίῳ τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Πατρίδος μας ἡ ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΑΥΡΟΦΟΡΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΟΥ, ἀποτελοῦσα τὴν ἱερὰν ἑνωσὶν ὅλων τῶν Ἀνατόλων Πνευματικῶν Ἰδρυμάτων, Συλλόγων, Συνομοσπονδιῶν, Σωματείων καὶ Συνέσεων, καλεῖ ὅλους εἰς νέον Πανελλήνιον Ἑθνικὸν Συναγεργὸν καὶ εἰς νέους ἀγῶνας.

Οἱ προαιώνιοι ἐχθροὶ μας βοηθοῦμενοι ἐπὶ ἀρνησιπάρτιδων καὶ εὐδαίμων δολῶν, ἐπιβουλεύονται τὴν ἑλευθερίαν μας καὶ ἐπιδιώκουν τὸν ἔσχατον τῆς φυλῆς μας, ἐκτὸς τῶν ἁλλων καὶ διὰ τοῦ ἀναρχοκρατικοῦ μέσου τοῦ παιδομαζώματος.

Ἡ 25 Μαρτίου 1948 ἂς σημάτῃ τὸν Ἑθνικὸν Συναγερμόν.

Ἐκαστος ἐξ ἡμῶν ἂς ἀναληγισθῇ τὰς εὐθύνας καὶ ἀπεχρεώσεις του πρὸς τὴν Πατρίδα κατὰ τὴν κρίσιμον καμπὴν τῆς ἱστορίας τῆς, ἂς καταλάβῃ ὅς ἄλλοις σιτρασιώτης τὴν θέσιν του καὶ ἂς ἀγωνισθῇ τὸν τίμιον ἀγῶνα ὑπὲρ τῆς ὑπάρξεως καὶ ἐπιβιώσεως τῆς φυλῆς μας.

Οἱ πνευματικοὶ ταγοὶ μας ἂς σπεύσουν νὰ διαφωτίσουν καὶ ἐμπνεύσουν τὸν λαόν μας καὶ τὸν σιτραστὸν μας.

Οἱ οἰκονομικοὶ ἐπιπορεύοντες ἂς συνδράμουν διὰ τοῦ πλοῦτον των κάθε προσπάθειαν.

Ὅλοι αἱ τάξεις τέλος ἂς περιβάλλουν μὲ τὴν ὀφειλομένην στοργὴν τοὺς προσκαίρους ἀκομαχνομένους ἀπὸ τὰς ἐσχάτας των.

Πρὸς τὰς Ἑνόπλους Δυνάμεις.

Ἀπευθυνόμενοι πρὸς τὴν ἡρωικὴν τέκνα τῆς Πατρίδος μας, τῶν ὁποίων οἱ ὑπέρχοι ἀγῶνας ἀπευβολοῦν πρὸς πᾶσαν κατεύθυνσιν, κινεῖτε τὸν θαυμασμὸν ὅλου τοῦ κόσμου καὶ καθοδηγοῦν ἡμᾶς εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ καθήκοντος, τοὺς διαβεβαιώσμεν διὰ τὴν ἐγγνωμοσύνην καὶ αἱ ἐγγαί ὅλων μας συνοδεύουν τὸν ἀγῶνα τους.

Ἑλληνες Ἀκρίται.

Ἐξακολουθήσατε τὸν ἀγῶνα σας. Διδάξατε τοὺς ὅλους νὰ εἶναι ἐλευθεροὶ διὰ τὸ μάχεσθαι ὑπὲρ Πατρίδος καὶ τὸ πᾶτεν ὑπὲρ βωμῶν καὶ ἐστιῶν εἶναι τὸ ἱδανικὸν παντός ἑλευθεροῦ ἀνθρώπου.

Προσασίσατε ἀπὸ τὴν βεβήλωσαν τὰς ἐκκλησίας μας.

Διαφυλάξατε ἀπὸ τὴν ἀρπαγὴν καὶ τὴν ἀτίμωσιν τὰ παιδιά μας.

Βροτοφανήσατε διὰ τὴν Ἑλλάδα ποτὶ δὲν πεθαίνει.

Πρὸς τοὺς ἑλευθεροὺς Δημοκρατικοὺς Λαοὺς τοῦ κόσμου.

Καλοῦμεν πάντας νὰ παρακολουθήσωσι τὸν τίτιον ἀγῶνα μας, ὃν διεξέχομεν μετὰ παιθματος, θάρρους καὶ αὐτοθυσίας, νὰ ἀναμετρήσωμεν τὰς εὐθύνας των ἐναντὶ τῆς μικρᾶς, ἀλλὰ ἐνδόξου Πατρίδος μας καὶ νὰ παρορκοῦν τὴν ἡθικὴν καὶ ἠλικίαν ἀρπαγὴν των πρὸς καταπολέμησιν καὶ τελείαν συντριβὴν τῆς ἐμπορεύσεως ἐπιβουλῆς, ὑπεροσπλόντες οὕτω ὅτι ὠραίων, ἀγαθῶν, δικαίων καὶ εὐγενῶν ἰδημοσύνης καὶ προήγαγε τὴν βοηθείαν τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα.

Ἑλλήνες.

Ὅλοι εἰς τὰς ἐπαύξεις. Ἡ νίκη θὰ ἀπέχῃ τὸν δίκαιον καὶ τίμιον ἀγῶνα μας.

Τὸ τόξον τῆς εὐρήνης θὰ ἀναφανῇ καὶ θὰ φέρεται τὴν ἐλευθερίαν τῶν δικαίων ἑθνικῶν μας διεκδικήσεων.

ΖΗΤΩ ΤΟ ΕΘΝΟΣ

ΖΗΤΩ Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ

ΖΗΤΩΣΑΝ ΔΙ ΗΡΩΤ-ΚΑΙ ΕΝΟΠΛΟΙ ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΜΑΣ

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΤΑΥΡ. ΕΛΛΗΝ. ΛΑΟΥ

ΑΡΧΕΙΟ Μ. ΑΔΑΜΙΔΗ ΓΑΚ Ν. ΗΜΑΘΙΑΣ

αο

29-1-46

ΤΟ ΛΥΝΤΣΑΡΙΣΜΑ ΤΟΥ ΝΕΚΡΟΘΑΠΤΗ

ΑΡΙΣΤΕΙΔΗ ΜΕΛΙΤΖΑΝΑ

ΠΟΥΝΕ Ο ΠΑΤΕΡΑΣ

ΦΟΝΙΑ;

Με την κορυφή φθάνει οι πατέρες και οι προστάτοι μας ΔΟΛΟΦΟΝΕΣ έκταν, τόδες, ακινδυνά φανάν και μαυρο-σμένες απροσάφτες χίρες, θράσαν τον ορδοστή, έγκληματρί Μελιτζάνα για να τον στέμνουν να βρά ταίριαδα αδικαστήματα θυμάται του.

Όλοκληρος ο Έσσοκομμουνισμός της Βερρείας και των περικύρων κινητοποίησης σε διαμαρτυρίες και κηδείες για έναν στυγερό Προδότη, Δολοφόνο, και ορδοστή, αλλά φαίνεται πως οσα μεγαλύτερος είναι ο φονιάς τόσο μεγαλύτερος είναι και οι τιμές απ' το συγκρότημα του ΕΑΜ. Και τώρα επειδή πολλοί τους απ' τους δούραμένους συναγωνιστές να μην έρουν τι τέλος πάντων ήταν ο Βουλκετής και «Λοικός» ανανίστη τους τα χέρι για να τα έχουν απ' έναν τους.

Όταν ήρθαν οι Γερμανοί, ο Μελιτζάνος σκότωσε στο σπίτι του μια λευκή και Γερμανική σκυλιά. Όταν τον ρωτήσαμε με απορία ο συγχωριανός του μας είπε: «Ερμάνια με τη Ρωσία είναι φίλοι. Και έτσι είχαμε τον Γερμανόφιλο Μελιτζάνο, όταν κατόπιν οι Γερμανοί άρξισαν να χάνουν την εμπιστοσύνη τους, αναγκάστηκε να φύγει στο δούλο».

Επειδή όμως δεν των άρεσε φαίνεται εκεί, πρὸς σε συνεννόηση με τους Γερμανούς μέσω του Προδότη Συγγραφέα και Εταιχουργός πίσω ο σφοδραντήμενος όπως έλεγαν Γερμανόφιλος, το 1943 όταν το ΕΑΜ εξαπατώντας το Λαό φούντωσε στο Βουνό ο Μελιτζάνος ξαναπήγε για να υποστηρίξει πλέον πιστά, για να αποκτήσει όμως την καμένη εμπιστοσύνη του, τότε, σκεπτόμενος ο Δολός ένα πολύ εύκολο και μοναδικό, εξαλλοι τρόποι για να γίνει πιστός εχθρός, και κατέβασε τεσσάρους συγχωριανούς του, με τους τιν, σπώνων ήταν και ο Παππας του χωριού Παπαγιώργης με το επιχείρημα ότι δεν ήσαν κομμουνιστές, για να τους αρπάξουν οι εκτελεστές και άρμότερα όπως τουλάχιστον ο τότε έλεγαν, το μέν παπά του έδωλε το γένο ένα ένα όσπου Έξαλινος τους δι' άλλους τους έκαμ κομμάτια με ακούτο τσάκουρ. Δεν σταμάτησε όμως έδω ο άδικος ορδοστής. Μία και φονιά, το ροκάδριο έργο, συναγωνιζόμενος τους άλλους εκτελεστές του Έσσο σε αγριότητα παύς βιά φαη τους περισσότερους αντιδραστικούς έκοψε άλλους 110 από τὰ δύο χωριά Νεκροθάρα και Μελέκη. Απ' το Νεκροθάρα πήρε τα κορίτσια του Αντώνη της Πολυαίβς και μαζί με μια άλλη γάρα τις έκοψε σε ένα κούρνο στο Παλατιάνα.

Αυτός με λίγα λόγια ήταν ο Νεκροθάρας των δύο χωριών. Αυτός είναι ο Δολός των 110 ανδρών και γυναικών που οι άσελές ορδοί του Έσσοκομμουνισμού ξεσκόλλαν τα λυσία τους.

Αυτός είναι ο Δολός που άρσεν χάνοντας το 1/4 του πληθυσμού των δύο χωριών και άρσεν στους φονιάδες ενόχλους και μαθηκά εκκατοντάδες, θράνα παιδιά που σινάσαν «Μάνα πονάει ο Πάππος».

Μάνα γιατί δεν έχω με κεί, γιατί μάνα δεν έχουμε φάγα; Γιατί μάνα λυώνουμε σαν τις λαμπάδες απ' την άρρωστια και τη δυστυχία, και η πανέμενη μητέρα με δάκρυα στο μέτωπο τα Μελιτζάνα, γιατί παπά Μελιτζάνα ο πατέρας; Και γιατί Μελιτζάνα ο πατέρας; Γιατί τον διόρισαν ο Μελιτζάνος με τους κομμουνιστές παπιά μου. Αυτός είναι ο Δολός για τον οποίον ο κομμουνισμός χύνει πικρά δάκρυα και οι Άρχες επιτρέπουν την έρεβλα των ένα σπυρδακιών να κηδεύει ο Έσσοκομμουνισμός και υπαλληλός του Δικαστηρίου Νεκροθάρας.

ΟΙ ΧΙΛΙΑΔΕΣ ΧΗΡΕΣ ΚΑΙ ΟΡΦΑΝΑ

ΑΡΧΕΙΟ Μ. ΑΔΑΜΙΔΗ ΓΑΚ Ν. ΗΜΑΘΙΑΣ

Κ.Τ. 287.282/345 Αρ. 2/346 (2/46)	Δικαστήριο Ε.Ε. Βερόιας 1946 Π ρ ο τ ι ς Προβόλος Προβ. ΙΕ. Ε.Ε. ΚΑΙ Α.Α. 533/945
Κατηγορούμενοι	
1) Δημόσιος Δρ. Χατζηκώστας	2) Πάπας Χαραγιάννης
3) Δημήτριος Σαδ. Καραγιάννης	35) Βασίλειος Τσαουγκας
4) Δημόσιος Τ. Χαραγιάννης	36) Γεωργιος Χρ. Πιτούλιας
5) Γεωργιος Δημ. Πιτούλιας	37) Ιωάννης Βρούσιος
6) Μαρίν Δημ. Βασιλας	38) Ιωάννης Ν. Γιογκος
7) Γεωργιος Μιχ. Μισαίτης	39) Νικόλαος Καρημής
8) Γεωργιος Γεωρ. Τσιλέρης	40) Χαρίλαος Παταβουρας
9) Γεωργιος Γεωρ. Παπαδοπούλου	41) Γεωργιος Κτελλας
10) Ιωάννης Δαν. Βασιλας	42) Νικόλαος Δημούλας
11) Γεωργιος Νικ. Μουλάς	43) Αντώνιος Μεσας
12) Στέργιος Ιωάν. Βασιλας	44) Νικόλαος Πραπας
13) Γεωργιος Δημ. Βασιλας	45) Στέργιος Μαυράκης
14) Δημήτριος Δημ. Πιτούλιας	46) Κωνσταντίνος Βαρκάδας
15) Γεωργιος Δημ. Βασιλας	47) Γεωργιος Κατράνης
16) Δημήτριος Δημ. Βασιλας	48) Γεωργιος Σ. Τσαμής
17) Γεωργιος Δημ. Βασιλας	49) Αιρίκιος Παναγιώτης
18) Γεωργιος Δημ. Βασιλας	50) Δημήτριος Τσαμής
19) Γεωργιος Δημ. Βασιλας	51) Νικόλαος Βασιλας
20) Γεωργιος Δημ. Βασιλας	52) Κωνσταντίνος Γεωργιάδης
21) Γεωργιος Δημ. Βασιλας	53) Στέργιος Πραπας
22) Γεωργιος Δημ. Βασιλας	54) Ιωάννης Καραγιάννης
23) Γεωργιος Δημ. Βασιλας	55) Διονύσιος Πεντεφουντας
24) Γεωργιος Δημ. Βασιλας	56) Κωνσταντίνος Τσιλέρης
25) Γεωργιος Δημ. Βασιλας	57) Δημήτριος Τσιλέρης
26) Γεωργιος Δημ. Βασιλας	58) Κωνσταντίνος Τσιλέρης
27) Γεωργιος Δημ. Βασιλας	59) Κωνσταντίνος Τσιλέρης
28) Γεωργιος Δημ. Βασιλας	60) Κωνσταντίνος Τσιλέρης
29) Γεωργιος Δημ. Βασιλας	61) Κωνσταντίνος Τσιλέρης
30) Γεωργιος Δημ. Βασιλας	62) Κωνσταντίνος Τσιλέρης
31) Γεωργιος Δημ. Βασιλας	63) Κωνσταντίνος Τσιλέρης
32) Γεωργιος Δημ. Βασιλας	64) Κωνσταντίνος Τσιλέρης
33) Γεωργιος Δημ. Βασιλας	65) Κωνσταντίνος Τσιλέρης

Πινάκιο των κατηγορουμένων στην δίκη για δοσιλογισμό.

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΠΑΤΙΑ
ΤΟΠΙΣΤΩΝ
ΑΥΤΟΝΟΜΙΑ

προς τον εχθρόν απόσπασιώς των, προκαλούντες ούτω την ηττώσιν
απαι τα Ελληνικά Λαθ, Β) έν συνεργασίαν και με την βοήθειαν του
εχθρού γένοντο δόνησι κινήσεως τεινύουσας έν την προσβολήν της
ραϊότητος της Χώρας, ήτοι έπρωταγυνίζον δια την αυτόνομήν την
περιοχής αυτής ως ήθελν κατεχομένης κατά κλεισούριαν από Ρουμανί-
ζοντες Δουσεβλάχους και Γ) έν συμπράξει με τα οργανά των αρχι-
κατοχής, προσέβησαν εις πράξεις βίας εις μέρος Ελλήνων ένσκα της ο-
σως των κατά του εχθρού, εξοπλισθέντες εμπν κατά του εχθρού εί εκ
των Ιωάν. Αρμυίας, Αθμ. Τσαμήτρος, Ιωάν. Τσαμήτρος, Ιωάν. Ν. Τσόγκος, Νι
Χαραμήτρος και Γεωργίος Ε. Χαπρίνης.-

Επί παρατίσει του άρθρου 19ε, C, και ε κατ' άρθρ. 2 του Α. Ν. 5
1945 "πρὶ τροπ. συμπλ. και κωδ. κ. της υπ αριθ. 6/1945 Συντ. Πράξεως, εκ-
τίβολη, κυρώσων Α. Α. κ., 57 και 109 του Πολύ. Νόμου.-

Εν Βεροία τη 1η Φεβρουαρίου 1946

Ο Ειδικός Επιδραστής

Εισαγγελέας Πρωτοδικών Βεροίας

Μαρτυρές

1) Γεωργίος Επ. Διακριθείς/αν/χης Σαρ/χης

2) Νεώς Πολύ. Τσαμήτρος & Τ. Χ. Χ.

3) Ιωάν. Ν. Τσόγκος & Τ. Χ. Χ.

4) Νεώς Πολύ. Τσαμήτρος & Τ. Χ. Χ.

5) Ανδρέας Αριστοειδέης & Τ. Χ. Χ.

6) Μενίδας Ιωάν. Τσαμήτρος & Τ. Χ. Χ.

7) Νεώς Πολύ. Τσαμήτρος & Τ. Χ. Χ.

8) Νεώς Πολύ. Τσαμήτρος & Τ. Χ. Χ.

9) Νεώς Πολύ. Τσαμήτρος & Τ. Χ. Χ.

10) Νεώς Πολύ. Τσαμήτρος & Τ. Χ. Χ.

11) Νεώς Πολύ. Τσαμήτρος & Τ. Χ. Χ.

12) Νεώς Πολύ. Τσαμήτρος & Τ. Χ. Χ.

13) Νεώς Πολύ. Τσαμήτρος & Τ. Χ. Χ.

14) Νεώς Πολύ. Τσαμήτρος & Τ. Χ. Χ.

15) Νεώς Πολύ. Τσαμήτρος & Τ. Χ. Χ.

16) Νεώς Πολύ. Τσαμήτρος & Τ. Χ. Χ.

17) Νεώς Πολύ. Τσαμήτρος & Τ. Χ. Χ.

18) Νεώς Πολύ. Τσαμήτρος & Τ. Χ. Χ.

19) Νεώς Πολύ. Τσαμήτρος & Τ. Χ. Χ.

20) Νεώς Πολύ. Τσαμήτρος & Τ. Χ. Χ.

21) Νεώς Πολύ. Τσαμήτρος & Τ. Χ. Χ.

22) Νεώς Πολύ. Τσαμήτρος & Τ. Χ. Χ.

23) Νεώς Πολύ. Τσαμήτρος & Τ. Χ. Χ.

24) Νεώς Πολύ. Τσαμήτρος & Τ. Χ. Χ.

25) Νεώς Πολύ. Τσαμήτρος & Τ. Χ. Χ.

26) Νεώς Πολύ. Τσαμήτρος & Τ. Χ. Χ.

27) Νεώς Πολύ. Τσαμήτρος & Τ. Χ. Χ.

28) Νεώς Πολύ. Τσαμήτρος & Τ. Χ. Χ.

29) Νεώς Πολύ. Τσαμήτρος & Τ. Χ. Χ.

30) Νεώς Πολύ. Τσαμήτρος & Τ. Χ. Χ.

31) Νεώς Πολύ. Τσαμήτρος & Τ. Χ. Χ.

32) Νεώς Πολύ. Τσαμήτρος & Τ. Χ. Χ.

33) Νεώς Πολύ. Τσαμήτρος & Τ. Χ. Χ.

28) Νεώς Πολύ. Τσαμήτρος & Τ. Χ. Χ.

29) Νεώς Πολύ. Τσαμήτρος & Τ. Χ. Χ.

30) Νεώς Πολύ. Τσαμήτρος & Τ. Χ. Χ.

31) Νεώς Πολύ. Τσαμήτρος & Τ. Χ. Χ.

32) Νεώς Πολύ. Τσαμήτρος & Τ. Χ. Χ.

33) Νεώς Πολύ. Τσαμήτρος & Τ. Χ. Χ.

34) Νεώς Πολύ. Τσαμήτρος & Τ. Χ. Χ.

35) Νεώς Πολύ. Τσαμήτρος & Τ. Χ. Χ.

36) Νεώς Πολύ. Τσαμήτρος & Τ. Χ. Χ.

37) Νεώς Πολύ. Τσαμήτρος & Τ. Χ. Χ.

38) Νεώς Πολύ. Τσαμήτρος & Τ. Χ. Χ.

39) Νεώς Πολύ. Τσαμήτρος & Τ. Χ. Χ.

40) Νεώς Πολύ. Τσαμήτρος & Τ. Χ. Χ.

41) Νεώς Πολύ. Τσαμήτρος & Τ. Χ. Χ.

42) Νεώς Πολύ. Τσαμήτρος & Τ. Χ. Χ.

43) Νεώς Πολύ. Τσαμήτρος & Τ. Χ. Χ.

44) Νεώς Πολύ. Τσαμήτρος & Τ. Χ. Χ.

45) Νεώς Πολύ. Τσαμήτρος & Τ. Χ. Χ.

46) Νεώς Πολύ. Τσαμήτρος & Τ. Χ. Χ.

47) Νεώς Πολύ. Τσαμήτρος & Τ. Χ. Χ.

48) Νεώς Πολύ. Τσαμήτρος & Τ. Χ. Χ.

49) Νεώς Πολύ. Τσαμήτρος & Τ. Χ. Χ.

50) Νεώς Πολύ. Τσαμήτρος & Τ. Χ. Χ.

Πινάκιο των μαρτύρων στην δίκη για δοσιλογισμό.

ΑΝΩΤΕΡΑ Δ. Χ. Κ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

1948

1.8.48

“ΠΡΟΣΟΧΗ!!! Ο ΜΑΡΚΟΣ ΚΛΟΝΙΖΕΤΑΙ...”

Οι τάξεις του Μάρκο αρχίζουν να αραιώνουν επικίνδυνα. Τα τάγματα, οι λόχοι και οι διμοιρίες αποδεκατίζονται. Άλλα τό σπουδαιότερο και το χειρότερο για το Μάρκο είναι ότι χάνει στελέχη δηλ. κομμουνιστές βαμμένους, οι οποίοι αποτελούν τα αγγωνάρια του συμμορικού οικοδομήματος.

Πέρασε η εποχή, που οι καπετάνιοι και τα στελέχη του Μάρκο έλεγαν στα δυστύχημένα λειψώσια τους: «Εμπρός συντροφέα, ή όλοι να πεθάνετε ή όλοι να δοξαστούμε». Γιατί πράγματι οι αρχηγοί τους έπαραν το κρυφούλι. Δε σκοτώνονταν οι αρχηγοί εύκολα αλλά έμα έβλεπαν τό σκορδα τό ξετρίβαν κανονικά.

Τώρα όμως που τό ξένα τό τρανό τ' όρεινικά τους διατάξαν να πολεμήσουν στο Γράμμο γιατί δεν τους μένει τίποτα άλλο, τώρα άρχισαν κι' οι αρχηγοί να πέτουν σαν κοτόπουλα και να δημόσων μια άσρος επικίνδυνη κατάσταση για το Μάρκο και για την φευδοκίβερσή του.

Σε μεταβιβάμε ένα κατάλογο μερικών διαμαρτυριών από τους φονευθέντες αξιωματικούς του Μάρκο κατά τις τελευταίες μέρες.

15ου μερικοί εκ των φονευθέντων

ΝΕΚΡΟΙ

Τανίρχης Πολιτ. Έκτρ.	ΔΑΣΙΩΣ	τάγματος ΑΡΙΣΤΕΙΔΗ
Λοχαγός	ΜΙΧΑΛΗΣ	»
»	ΣΤΡΑΓΓΟΥΛΑΣ	»
»	ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ	» ΚΑΡΑΓΙΩΡΓΗ
»	ΘΕΟΦΙΛΟΣ	» ΛΙΑΚΟΠΟΥΛΟΥ
»	ΤΑΝΟΥΡΗΣ	» ΑΠΟΣΤΟΛΗ
»	ΜΙΜΗΣ	»
»	ΤΕΡΠΙΟΣ	» ΒΟΛΑΝΗ
»	ΜΠΑΪΖΑΝΑΣ	» ΖΑΡΑ
» Πολιτ. Έκτρ.	ΜΟΡΑΒΑΣ	» ΑΡΙΣΤΕΙΔΗ
»	ΘΡΑΣΟΣ	» ΖΑΡΑ
»	ΜΠΟΣΚΟΣ	» ΑΡΙΣΤΕΙΔΗ
»	ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ	» Λόχου αβτ. ΚΙΤΣΟΥΛΗ
»	ΑΕΥΤΕΡΗΣ	» Τάγματος ΚΟΛΙΑ
»	ΑΝΤΩΝΗΣ	» ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ
» Λιβηγός	ΦΟΥΝΤΑΣ	» ΚΟΛΙΑ
»	ΝΙΚΟΣ	»
»	ΖΩΪΤΣΑ	»
»	ΣΤΕΦΑΝΟΣ	»
»	ΛΗΤΣΟΣ	»
»	ΛΕΩΝΙΔΑΣ	» ΔΗΜ. ΝΕΟΛΙΑΣ
»	ΦΩΤΕΙΝΟΣ	» ΑΡΙΣΤΕΙΔΗ
»	ΛΑΜΠΡΙΔΗΣ	» ΒΟΛΑΝΗ

15ου μερικοί εκ των τραυματιοθέντων :

ΤΡΑΥΜΑΤΙΑΙ

Άρχηγός Πυροβολικού ΚΙΤΣΟΣ
Τανίρχης ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ

Άρχηγ. Διτ. Μακεδονίας
Τάγματος ΑΡΙΣΤΕΙΔΗ

ΑΡΧΕΙΟ Μ. ΑΔΑΜΙΔΗ ΓΑΚ Ν. ΗΜΑΘΙΑΣ
Προπαγανδιστικά τρικ του Εθνικού Στρατού.

Ταγάρχης	ΗΜΙΑΣ	του Τάγματος	ΔΗΜ. ΝΕΟΛΑΙΑΣ
»	ΣΑΜΠΑΝΗΣ	2ου	»
»	ΓΑΡΕΦΗ	»	ΓΑΡΕΦΗ
Λογάρχος	ΓΡΙΒΑΣ	»	»
»	ΒΑΣΙΛΗΣ	»	ΑΧΙΛΛΕΑΣ
»	ΝΑΟΥΜ	»	»
»	ΚΙΤΣΟΥΛΗΣ	Λόχου Αυτοματιστών	»
»	ΝΤΙΝΟΣ	»	Ταξ. Τομπολίζης

Να τώρα και το κατόντημα των περιφημών Ταγμάτων του Μάρκο:

Απ' το Τάγμα του ΑΛΕΥΡΑ, έμειναν από 250 που ήταν μόνο 67.

Απ' το Τάγμα του ΜΑΚΕΔΟΝΑ, από 200 που ήταν μόνο 55.

Απ' το Λόχο Αυτοματιστών ΝΤΙΝΟΥ, από 70 μόνο 17.

Απ' το Λόχο Αυτοματιστών ΚΙΤΣΟΥΛΗ, από 70 μόνο 13.

Διαλυθηκαν τα τάγματα Δημοκρατικής Νεολαίας ΣΑΜΠΑΝΗ και ΛΑΜΠΡΟΥ. Το τάγμα ΑΡΙΣΤΕΙΔΗ, το τάγμα ΑΠΟΣΤΟΛΗ και το τάγμα ΓΑΡΕΦΗ.

Είναι ο ΓΡΑΜΜΟΣ παρος του Μάρκου ή δεν είναι:

Εμπερος, δοκιμολογημένος, αδόμη από το κομμουνιστικό δηλητήριο. Τρέχει και τρέχει κάτω από την προστασία του Έθνικού Στρατού. Είναι καιρός να ξεφύγετε από την τρομοκρατία και τον άργο θάνατο. Είναι καιρός να αγαλιάστε τα αγαπημένα σας πρόσωπα, τη γυναίκα σας, τα παιδιά σας, τους γονείς σας.

Τον καλύτερο τρόπο σας τον έδειξε ο συνάδελφός σας του Λόχου ΠΑΡΑΛΙΑΝΟΥ του τάγματος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ, που σκότωσε τον Πολιτικό Επιτροπικό του Λόχου ΑΝΤΩΝΗ και τσέκασε και ζήσιν σπινθηρίσας τα χέρια του. Απ' εκεί και τον ήλιο κοντά στα αγαπημένα του πρόσωπα.

Μη σκοτώνετε μάτια.

Η Ελλάδα, σας θέλει κοντά της, να σας χαμαρώνη στη δουλειά, στην εύτυχία σας.

Αρπάξτε μόνους τους καπετάνιους να γεμίσουν με τα κορμιά τους τις λαγκάδες και τις ρεματιές.

Σκεφτείτε τη μάνα, τη γυναίκα, τα παιδιά σας, τους δικούς σας. Τα στεγνωμένα από τη θλίψη για σας πρόσωπά τους, όταν σας δούν, θα ξεναλωθούν από χαρά και το φίλημά τους θα σβήση από πάνω σας το σημάδι του χόρου.

Ευχήντε κι' άντρικά ζητήστε τη σωτηρία και τη λευτεριά σας. Ο «Μάρκο» κι' η παρέα του αρχίζουν κιόλας να μετακομίζουν το άθμενιστο «Τσαντήρι» από γείτονα σε γείτονα. Σεις που θα πάτε, θα εργασθείτε για την ανοικοδόμηση της Σερβίας, της Αλβανίας, θα σκεταθείτε για την καταστροφή της Ελλάδας.

Ο ήλιος κατηγόρηθηκε σαν Εθνικόφρων και διώχθηκε απ' την κόμμοφρον επειδή ενδιαφέρθηκε για τη χώρα του, για τη λευτεριά της και την ανεξαρτησία της. Σε σας δεν υπάρχει τίποτε μέσα σας για την Ελλάδα.

Σας περιμένουμε για να συναντησούμε μαζί, όπως πρώτα, το τραγούδι της δουλειάς στα σπίνια μας.

1-8-48

ΕΘΝΙΚΟΙ ΣΤΡΑΤΟΙ

ΑΡΧΕΙΟ Μ. ΑΔΑΜΙΔΗ ΓΑΚ Ν. ΗΜΑΘΙΑΣ
Προπαγανδιστικά τρικ του Εθνικού Στρατού.

ΕΘΝΙΚΟΝ ΚΟΜΜΑ ΧΙΤΩΝ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΠΡΟΚΗΡΥΞΙΣ

Κατόπιν των σημερινών γεγονότων της αποκείρας φόνου γενομένης υπό νεάνιδος κατά πολίτου άρτι αποσυμφωρηθέντος εκ των φυλακών Αρχηγού της ΟΠΛΑ καθ' ου αύτη ως είναι πασίγνωστον δι' είχε προσωπικούς λόγους ως θυμα Έλαιοκρατίας εις την όποιαν όφειλεται ή δολοφονία του άδελφου της το Έθνικόν Κομμα Χιτών, κόμμα πολιτικών όπως όλα τα κόμματα της Έθνικής παρατάξεως, άσχοιούμενον εις την επικράτειαν της ιδεολογίας του και μόνον έγνετα, ως μη όφειλε σιόχο: των σκληρών και άνελευθέρων μιτρών του κ. Έκάρχου και της Διοκήσεως Χωροκής και ό λαός παρέστη θεάτης του πρωτοφανούς γεγονότος να καταβιβάζηται υπό όργάνων της τάξεως ή πινακίς και το Στέμμα του Παραρτήματος Βεροίας, του Έθνικού κόμματος Χιτών ως και ή πινακίς και ή Σημαία της Ένώσεως Έθνοκοφόνων Βεροίας. Μετά παρέλευσιν διώσου υπό των αύτων Αρχών να άποκαθίστανται και πάλιν ταύτα εις τάς θέσεις των και τέλος προς το έσπέρα να απαγοκαταβιβάζωνται (!!!) και πάλιν την φοράν ταύτην μόνον ή πινακίς και το Στέμμα του Παραρτήματος μας.

Αί ένεργειαί αύται εις την αντίληψιν παντός έλευθέρου πολίτου θεωρούνται ως τελείως άνελεύθεροι και προερχόμεναι από κομματικήν ιού λεγομένου Κέντρου σκοπιμότητα. αλλά ό όγίως σκεπτόμενος Έθνοκόφων Έσμος σϋχι μόνον της Βεροίας αλλά και όλοκληρου της Ελλάδος θα δόση την πρέπουσαν απάντησιν του την 31ην Μαρτίου ήμεραν των έιλογών και προς τους μέν και προς ταύς δε και τότε ή Βασιλική Κεράναση όποια τόσον ιδεονομάθησε και από μικρού: και από μεγάλους άλλας και ήμας ήμας: Έλληνας θα ήμνη ή καταλαμβάνουσα την άρμόζουσαν τιμητικήν θέσιν της.

Βέροια 20 Φεβρίου 1946

ΤΟ ΕΘΝΙΚΟΝ ΚΟΜΜΑ ΧΙΤΩΝ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΑΡΧΕΙΟ Μ. ΑΔΑΜΙΔΗ ΓΑΚ Ν. ΗΜΑΘΙΑΣ

1948

ΑΝΩΤΕΡΑ Δ. Χ. Κ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

ΠΡΟΚΗΡΥΞΙΣ

ΠΑΡΑΣΥΡΜΕΝΑ ΕΛΛΗΝΟΠΟΥΛΑ,

Το Κράτος έχει αποφασίσει να επιβάλει άπωλύτητα την Ισχύ του Νόμου. Ο κόσμος της υπαίθρου που 6 χρόνια τώρα απ' την ημέρα της Ισλαμικής κατοχής, έχει χάσει την ησυχία του, πρέπει να την ξαναβρεί.

Δεν μπορεί να ζήσει διαρκώς με τον άδικη της χειρότερης και της τρομοκρατίας. Δεν μπορεί να μένουν γκαρνισμένα τα σπίτια, άσφαρτα τα χωράφια, άβυσσος τα σπορά, σπασμένα τα φρούτα και έτσι να έχουν συνεχώς την αγωνία πως να γλιτώσουν το κεφάλι τους γιατί έτσι το θέλει ο Παπαγρηγόρης, ο Τυροβούζης, ο Μαύρος, ο Διπλοράκος, ο Στρατός, ο Σοφμανός ή Στάθης δ. 10 άσφα ανθρωποι βουτηγμένοι στο αίμα και στη προδοσία.

Μά κι' αυτοί οι 5-10 μεγαλόσχρημοι άρχηγοί είναι άπλως μαριονέτες που παίζουν δειληματικά ή άδελήνα το παιχνίδι και άλλων.

Δεν είναι δύσκολον να δητά ποιοι κερδοποιοί πίσω απ' αυτούς και από τους άλλους μεγαλόσχρημους « καθοδηγητές » πούναι στις πόλεις.

Όσοι ζήσανε κατά την κατοχή στη Θεσσαλία ή στην Αιολίδα, Μακεδονία, θα θυμίσουν τα όνοματά και τις φάσεις μερικών ξεκαμμένων, που συνέλαβαν στη Βουλγαρική Αξίτη, και ήταν φίλοι άρχιστες με τους Γερμανούς κατακτητές και φερότανε έπαινον στο πνεύμα του στρατιωτικού τους, το σύμβολο των άνδραμών του Άλφονς, του Ν. άκουα δε και κονταράδες με τα Βουλγαρικά χρώματα, και τις φωτογραφίες του Χίτλερ και του Μόρδοζ.

Ποιός τολμάει τότε να τους άντιστη αυτούς τους μεγάλους φασιότες, τον Μπαγδάναφ και τον Ζιάνωφ και την Δολίμβα και τούτους άλλους;

Έ! λοιπόν αυτοί σήμερα έγκατεστημένοι στη Σόφια και στο Σάπια διευθύνουν τον άγώνα των συμμοσίων στην Μακεδονία.

Αυτοί μαζεύουν τα χρήματα και τα όπλα, αυτοί στέλνουν συνδέσμους, αυτοί δημιουργούν τον όρμητο για την Όμοσπονδία της Μακεδονίας.

Ξέρете τι θα πη Όμοσπονδία;

Πρώτιστα καρμιά φοροτς άρχηγούς σας.

Ξέρете τι θα πη ΝΟΦ.; Ξέρете τι σκοπούς έχει;

ΠΑΡΑΣΥΡΜΕΝΑ ΕΛΛΗΝΟΠΟΥΛΑ,

Όλα αυτά ένα σκοπό έχουν και ένα πράγμα σημαίνουν. Έκτι καταλήγουν όλα τα μέσα και όλα τα σχέδια. Να γίνει η Μακεδονία Βουλγαρική, και να έκολοθεννθ το Έλληνικό στοιχείο από αυτή. Γι' αυτό δουλεύουν έτσι. Γι' αυτό φωνάζει ο Γεωργήφ, ο Κολιάρωφ, δ Τίτο, ο Χάτζι μάζι με δ' αυτούς.

Άκουστε τι λένε:

Η Έλλάδα λοιπόν είναι μια χώρα δειλών που δεν προσέφερε τίποτα στον άγώνα κατά του άξονος. Οι Έλληνες είναι οι αλώνιοι παραπονοί στην Βαλκανική και πρέπει να τιμωρηθούν. Μόνον η Βουλγαρία προσέφερε, ο Βουλγαρικός Στρατός μάζι, άπελευθέρωσε.

Η Βουλγαρία κατεγράφη και πρέπει να δικαιωθεί.

Είναι ψέμματα αυτά;

Πρώτιστα τούς άρχηγούς σας και αν μπορούν άς τα διαφάνουν.

ΠΑΡΑΣΥΡΜΕΝΑ ΕΛΛΗΝΟΠΟΥΛΑ,

Γι' αυτό λοιπόν άφήσανε και σεις τα σπίτια σας και τις δουλιές σας; Γι' αυτό άπαρνηθήκατε τ' άδέρφια σας; Γι' αυτό κινδυνεύετε από στιγμή, σε στιγμή να πάτε ούς το σπύλι

ΑΡΧΕΙΟ Μ. ΑΔΑΜΙΔΗ ΓΑΚ Ν. ΗΜΑΘΙΑΣ
Προπαγανδιστικά τρικ του Εθνικού Στρατού.

ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΑ ΚΟΜΜΑΤΑ
ΕΘΝΙΚΩΝ - ΦΙΛΑΕΛΕΥΘΕΡΩΝ - ΛΑΤΙΚΩΝ
ΣΕΡΒΩΝ - ΑΛΕΞΑΝΔΡΩΝ - ΜΠΟΤΣΑΡΩΝ

24.3.46

ΠΙΣΤΙΣ - ΑΓΩΝ - ΝΙΚΗ

ΠΡΟΚΗΡΥΞΙΣ

Λαί τῆς Βερροίας καὶ τῶν Περιχώρων

Λαί τῆς Ἑμαθίας

Τῇ 31 Μαρτίου δι' ἐκδήσεως ἐδ' ἀποφασίσθη γὰρ τὴν τέχνη τοῦ Ἑθνικοῦ σου, γὰρ τὴν τέχνη τῆς Ἑλλάδος, γὰρ τὴν τέχνη τῆς δικῆς σου, γὰρ τὴν τέχνη τῶν ἀπογόνων σου. Ἡ ἀποφασί σου τὴν ἡμέρα ταύτην δι' εἶναι **ΙΣΤΟΡΙΚΗ**. Ἀπὸ αὐτῆς δι' ἐξαργυρῆθ' ἂν ἡ Ἑλλάς δι' ἔσση καὶ δι' αὐτῆς τὸν κόσμον δι' ἀλλοτρίω ὅσων, πάντως ἡ δι' καταπονησθῇ εἰς τὸ σκότος καὶ τὴν ἀφάνεια χυσιμένη αὐτὸ τὸ σπυλὸν τῶν ἡλίων ἀπὸ τῆς καὶ δι' αὐτοῦ τῆς Ἑλλάδας.

Λαί τῆς Ἑμαθίας

Δι' ἀποκαλοῦμαι, δι' ἀποτρέπομαι καὶ σοὺ συνιστῶμαι. **ΕἶΠΟ ΤΟ ΜΑΧΑΙΡΙ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΓΛΩΤΟ. ΚΑΤΩ Ο ΜΠΑΛΤΑΣ ΚΑΙ ΤΟ ΤΕΚΟΥΡΙ. ΚΑΤΩ ΤΟ ΑΥΤΟΜΑΤΟ ΚΑΙ Η ΚΟΜΠΟΥΡΑ.**

Τὸ γινώσκω δι' ὅτι τὸ δόσος μὴ γινώσκω δι' ὅτι τὸ δόσος μὴ τῆς ψῆ-
φο σου. Καὶ τὰ εἶναι βέβαιον δι' τὸ γινώσκω τῆς ψῆφο σου δι' αὐτὸ καὶ γὰρ, καὶ ἀποκαλοῦμαι, καὶ τὸ εἶναι, καὶ ἀρῶμαι δι' πολιτομένους ἀνθρώπους, οὐκ οὐκ ἔλλογος.

Ἑλληγνικὴ Λαί

Σοὺ συνιστῶμαι, δι' ἀποτρέπομαι καὶ τὴν παρακαλοῦμαι ἐν ἐκδήσεως καὶ ἐν ἀκούσεως τοῦ ἀντικρουστικῶς ὅλων ἀνταρῶντος τῶν Κορμαῖων γὰρ μίσος καὶ ἀποκαλοῦμαι. Καὶ τῇ 31γῃ Μαρτίου να πληρώσῃς εἶναι ἑασιον ἐξ αὐτῶν, σφύραται μὴ τὰ ἔργα σου καὶ τοὺς σκο-
ποὺς καὶ ἐκδίδεις διὰ τὸ μέλλον τῆς φυλῆς μας.

Ἑλληγνικὴ Λαί

Ἐν μισῶς καὶ δι' σοὺ ἀρετῇ εἶναι Κορμα, δι' ὑπάρχει λόγος γὰρ πληρώσῃς τὸν ἀν-
τιπρὸς σου, ἀνταρῶντος σου μὴ καὶ αὐτομάτως. Δι' εἶναι ἑασιον γὰρ τὸν κτεπὸς ἐκπο-
νὴ μίση σου σκεπτικῶς, ἀλλὰ δι' τὸν συντελεῖς, τελειοποιᾷ μὴ τῆς ψῆφο σου τῇ 31γῃ Μαρτίου.

Ἑλληγνικὴ Λαί

Ὅταν τῇ 31γῃ Μαρτίου δι' ἐκδήσεως γὰρ ἐκδήσεως τῆς ὁλῆσιν σου δι' ἀρετῇ σου δι' ἔ-
χῃς ὡς ἀγγεῖον μόνον τὸ ἀντικρὺν σφύραται καὶ τὸ προσώπιδ σου πῶτος ἀλλὰ μόνον τὸ
σφύραται καὶ τὸ μέλλον τῆς φυλῆς σου.

Ἡ Σλαβικὴ Ἰαυνα, εἶναι ἱστορὴ καὶ παραδοξία. Ἐχῃ καλλιέργησι τὸ ἔδαφος ἐντὶς
καὶ ἐντὶς τῆς Πατρὸς σου καὶ εἶναι ἀρετῇ εἰς ὅλας τὰς ἀποκαλοῦμαι ἐκδίδεις καὶ
ταῦτα εἶναι ἀποκαλοῦμαι πῶτος δι' τὸ σφύραται μας, καὶ ἀρετῇ τῇ σφύραται γὰρ τὴν ἐκδίδεις
καὶ τὰ πᾶν τὸ **ΛΑΜΑ** γὰρ τὴν καταπονησθῇ τῇ Ἑλληγνικῇ **ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ** καὶ τὴν
αὐτομάτη μὴ τὸ εἶναι καὶ σφύραται μὴ τὸ εἶναι καὶ τὴν καὶ τὴν Ἑλλάδος καὶ ἀντικρὺ-
τα τῆς Μακεδονίας.

Λαί τῆς Ἑμαθίας

Μὴ τῇ ἀποφασί σου τῇ 31γῃ Μαρτίου, πᾶν τὴν ἐκδίδεις τὸ **ΤΕΙΧΟΣ** καὶ
δι' ἐκδίδεις καὶ τῇ Κορμαῖα ἡ ὅλα δι' πᾶν τῇ ἐκδίδεις τῇ Ἑμαθίας καὶ τὴν
κίρως τὸ σπυλὸν σου καὶ τὴν ἐκδίδεις ἀντικρὺς εἰς τὴν **ΑΝΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗ** τῶν
ἐκδίδεις σου. Ἡ 31γῃ Μαρτίου, δι' εἶναι ἱστορὴ καὶ τὸ μέλλον τῆς φυλῆς σου. Προτὶ
ἀποκαλοῦμαι σφύραται καὶ, γὰρ ἔσση τῇ 1γῃ Ἀπριλίου δι' εἶναι καὶ **ΑΡΤΑ**. Τὴν καὶ
τὴν Σλαβικὴ Ἰαυνα δι' καὶ τὴν ἀποκαλοῦμαι εἰς τὸ πᾶν τῆς φυλῆς τῆς Ἑλληγνικῆς Μακεδονίας
καὶ ὅλην Ἑλληγνικὴ Λαί, δι' αὐτὴν τὸ εἶναι καὶ τὴν ἀποκαλοῦμαι, καὶ ἀρετῇ δι' ἀν-
ταρῶντος καὶ ἀπὸ καὶ τὴν ἀποκαλοῦμαι σφύραται τῇ **ΥΠΟΠΕΤΟΥΝ**.

Ἑμαθίς ἐκδοῦν, **Λαί τῆς Ἑμαθίας**, γὰρ τὸν εἶναι καὶ **ΕΙΡΗΝΙΚΟ ΑΓΩΝΑ**
τῇ 31γῃ Μαρτίου.

ΖΗΤΩ ΤΟ ΕΘΝΟΣ

ΖΗΤΩ Η ΕΛΛΗΚΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΚΟΜΜΑΤΩΝ ΗΜΑΘΙΑΣ

ΑΡΧΕΙΟ Μ. ΑΔΑΜΙΔΗ ΓΑΚ Ν. ΗΜΑΘΙΑΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΩΠΟ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ
ΠΕΡΑΡΤΗΜΑ ΒΕΡΡΟΙΑΣ

ΖΗΤΩ Η 31 ΜΑΡΤΙΟΥ 1946

Εργάτες, Αγρότες, Υπάλληλοι, Από της Βερροίας

Με προκήρυξεις πολλές και με δικές απειλές προσπαθούν οι κατ'εξουσία ΠΡΟΔΟΤΕΣ του Κ. Κ. να δοκίμουν ψυχολογική βία πάνω σας, για να μην πάτε την ημέρα της Νίκης της ΕΛΛΑΔΟΣ της 31 Μαρτίου να ψηφίσετε. Και δεν θέλουν να ψηφίσετε γιατί δεν επιθυμούν οι δίκαιες να σά; δοτε να ετοιμασείτε και να ετοιμάτε. Και δεν το θέλουν σάκι, γιατί δεν θα μπορούσαν πλέον να εμπλακούν πολιτικά και προδικάζουν την δυστυχία σας και τη φτώχεια σας. Γιατί η σταθερή Κυβέρνηση από θα βγή από το Δαδ της 31η Μαρτίου θα έχει την δύναμη να εργασθεί με ειλικρίνεια για την ανασύσταση των ερειπίων και να ζητήσει τις αποζημιώσεις από τους «δολοφόνους» που οι ανταρτοί τις χερσίζουν από ανταρτοκρατική αλληλεγγύη.

Μιλούν για τις γεμάτες φυλάκι. Οι φυλάκι, δεν είναι καθόλου γεμάτες, τους ΠΡΟΔΟΤΕΣ τους όμως πώς οι φυλάκι, δεν είναι δίκαιες σήμερα χάρις στο κόμμα και στο λαό Κέντρο του κ. Γιάννη Σιδιώτη η Παράκληση, που τρέμει από βράχια: τον Εγκληματία από τις φυλάκι θα δημοσιεύονται όλοι οι γράμματα. Θα ΓΕΜΙΣΟΥΝ την 1η Απριλίου γιατί κανένας ανδρώατος; Νόμος και τον αγώνα από την λαοί, δεν άρνηται τον διολισθόντων αόριστων παιδιών γυναικών και δι' άλλων δικηφόρων να διαβάζουν ούτως «Ελληνικές» να διαβάζουν τον Δαδ, να ληστέβουν τον «Αγροτικό πληθυσμό», να προσέχουν την αμειωμένη από τις πληγές του πολέμου «Ελληνική μας ΠΑΤΡΙΔΑ».

ΟΚΙ κανείς δεν θα ανεχθεί την τρομερή αυτή δουλειά και την αποστρατευτική προδοτική βία της «Ελλάδας από την 1ην Απριλίου και έπειτα». Απαιτούν γιατί απαιτούνται οι τους περιμένει. Απαιτούν γιατί τρομάζουν τη στιγμή που θα εμφανισθεί Ο ΔΙΔΕΛΑΙΧΤΟΣ ΝΟΜΟΣ από καταδικάζει σε θάνατο το Ποινικό, τον Προδότη, τον Εγκληματία. Να γιατί οι απειλές. Αλλά από τη φωνή και απόδειξη να τη γίνονται. Θα εμφανισθούν ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΙΚΑ για να γίνει μάθημα για τις διαγόμενες γενιές.

*Ελληνες εργάτες, αγρότες, επαγγελματίες

Μην φοβάσθε κανένα. Κατεβείτε μαζί την Κυριακή σι; κάλπες και ψηφίστε τους ανικανούς σας, που θα αγωνισθούν για την δημοκρατία καλύτερα συντηρώντας ζωή για όλους τους εργαζόμενους, για την ειρήνη του «Ελληνικού Δαδ» για την εφαρμογή της Εθνικιστικής και οικονομικής δικαιοσύνης.

Νομίζουμε πως είναι κυρίως από ύποπτα από έθιμοις χρόνου οργάνων, ληστών, αρσενικών, εξευτελισμών, διαφθοράς και διαφθοράς να αποκτήσουμε την ησυχία την ελπίδα και την ασφαλεία της ζωής μας από τόσο ποδοπούς βίος ο εργαζόμενος πολίτης. Είναι κυρίως να άρνησιν την πολιτική και να αποκτήσουμε με την εργασία. Γι' αυτό όλα οι άρνητες που άραπούν, τη δουλειά και θέλουν να κατέχουν ή ζωή τους πρέπει να κλείσουν τα αυτιά τους σι; ταρκά απειλές των θροσκόβων εργασιών και με «Φασκισμό» να καυθούν στις κάλπες ψηφίζοντας τους εργασιών ανικανούς των. Για να σώσουμε έτσι μια για πάντα η άναχτα, το «Εμπλεκτό», η «Ελέψα», η «Ερωδοσία».

Εκείνους τίμιους εργάτες και επαγγελματίες «Ελληνες» δεν πρέπει να λυφίσει την κυριακή από το «Εθνικό Ερωδοκλήτη» της ΕΛΛΑΔΟΣ.

ΖΗΤΩ Ο ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΣ ΚΟΙΜΟΣ

ΖΗΤΩ ΤΟ ΕΘΝΟΣ

ΖΗΤΩ Η 31 ΜΑΡΤΙΟΥ

ΖΗΤΩ Η ΝΙΚΗ

Ε. Μ. Ε.

ΑΡΧΕΙΟ Μ. ΑΔΑΜΙΔΗ ΓΑΚ Ν. ΗΜΕΡΙΑΣ

Ε.Σ. Ε.Λ.Α.Σ.

Χ ΜΕΡΑΡΧΙΑ

ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΟΝ

- 1) Ονοματεπώνυμον _____
- 2) Όνομα Πατρός _____
- 3) » Μητρός _____
- 4) Βαθμός _____
- 5) Όπλον ή Σώμα _____
- 6) Μόνιμος, Ξφεθρος εκ μόνιμων, Ξφεθρος _____
- 7) Κλάση στην οποία ανήκει _____
- 8) Χρωσιολογία κατάταξης, στον μόνιμο Ε.Σ. Ε.Λ.Α.Σ. _____
- 9) Μονάδα στην οποία τελευταία δηηρετοϋσε _____
- 10) Τόπος καταγωγής _____
- 11) » διαμονής _____
- 12) Έπάγγελμα _____

Το παραπάνω απολύεται από τις τάξεις του Ε.Σ. ΕΛΛΗΣ
κατόπιν της υπ' αριθ. 2697/15 2 45 διγής του Γενικού Στρα-
τηγείου του Ε.Σ. Ε.Λ.Α.Σ. από σημερον.

Βέροια 1945

Η Διοίκηση της Χ Μεραρχίας

Συνταγματάρχης Γ. ΠΑΛΛΙΟΛΟΓΟΣ
Κάπετάνιος Σ. ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΣ - ΚΙΚΙΤΣΗΣ

Απο το αρχείο του αντιστασιακού Ιορδάνη Καρασάββα απο την Βέροια

JOHN WATSON BAKER
JAMES WATSON S. J.
BANKING, KIPPAH
TOY MARTIN 1746
10-1746 ADAMS ST.

*Ινδοί στρατιώτες του αγγλικού Στρατού Κατοχής στην Βέροια.
Απο το αρχείο του αντιστασιακού Ιορδάνη Καρασάββα
απο την Βέροια.*

*Νίκος Παπαγιαννούλης,
Σωτήρης Μούμογλου,
Κώστας Παπαστεργίου,
Τζιότζος,
Μιχάλης Κριαράς
(αγωνιστές από τη Βέροια
σε φωτο του ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΒΟΡΡΑ
με τίτλο «Και αυτοί φροντίζουν την
ελευθερία μας»)*

Επιτροπή της UNRA στο Κεφαλοχώρι

ΠΡΩΤΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΣΤΟΝ ΕΜΦΥΛΙΟ
ΤΕΤΑΡΤΗ 12 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1946
ΤΕΤΑΡΤΗ 12 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1946
ΤΕΤΑΡΤΗ 12 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1946

ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ

ΕΓΓΡΑΦΟ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΟΥ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟΥ ΚΟΝΤΑΚΤΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΩΤΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ
ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΕΤΑΡΤΗΣ
12
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1946
ΤΕΤΑΡΤΗ 12 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1946

Η ΜΟΝΗ ΛΥΣΗ: ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΜΕ ΙΣΟΤΙΜΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ ΔΟΦΟΥΛΗΣ ΚΑΙ ΛΑΪΚΟΙ ΘΑ ΑΥΞΗΣΟΥΝ ΤΗΝ ΑΔΕΛΦΙΚΗ ΑΙΜΑΤΟΧΥΣΙΑ ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΟΥ Ε.Λ.Α.Μ.

Η ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΙΚΟΥ ΑΝΤΙΦΑΣΜΑΤΙΚΟΥ ΜΕΤΩΝ (Ε.Λ.Α.Μ.) ΣΤΗΝ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΣΤΟΝ ΕΜΦΥΛΙΟ ΤΕΤΑΡΤΗ 12 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1946

Η ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΙΚΟΥ ΑΝΤΙΦΑΣΜΑΤΙΚΟΥ ΜΕΤΩΝ (Ε.Λ.Α.Μ.) ΣΤΗΝ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΣΤΟΝ ΕΜΦΥΛΙΟ ΤΕΤΑΡΤΗ 12 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1946

Η ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΙΚΟΥ ΑΝΤΙΦΑΣΜΑΤΙΚΟΥ ΜΕΤΩΝ (Ε.Λ.Α.Μ.) ΣΤΗΝ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΣΤΟΝ ΕΜΦΥΛΙΟ ΤΕΤΑΡΤΗ 12 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1946

Η κυβέρνηση συνεχίζει τις εκτελέσεις παρά τις προτάσεις της Κ.Ε του ΕΑΜ για συμφιλίωση

ΠΡΩΤΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΣΤΟΝ ΕΜΦΥΛΙΟ
ΤΕΤΑΡΤΗ 12 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1946
ΤΕΤΑΡΤΗ 12 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1946
ΤΕΤΑΡΤΗ 12 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1946

ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ

ΕΓΓΡΑΦΟ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΟΥ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟΥ ΚΟΝΤΑΚΤΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΩΤΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ
ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΕΤΑΡΤΗΣ
12
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1946
ΤΕΤΑΡΤΗ 12 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1946

ΕΛΛΗΝΙΚΑ 24ΩΡΑ 23 εκτελέσεις σε μία ημέρα!

Η ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΙΚΟΥ ΑΝΤΙΦΑΣΜΑΤΙΚΟΥ ΜΕΤΩΝ (Ε.Λ.Α.Μ.) ΣΤΗΝ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΣΤΟΝ ΕΜΦΥΛΙΟ ΤΕΤΑΡΤΗ 12 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1946

Η ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΙΚΟΥ ΑΝΤΙΦΑΣΜΑΤΙΚΟΥ ΜΕΤΩΝ (Ε.Λ.Α.Μ.) ΣΤΗΝ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΣΤΟΝ ΕΜΦΥΛΙΟ ΤΕΤΑΡΤΗ 12 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1946

Η ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΙΚΟΥ ΑΝΤΙΦΑΣΜΑΤΙΚΟΥ ΜΕΤΩΝ (Ε.Λ.Α.Μ.) ΣΤΗΝ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΣΤΟΝ ΕΜΦΥΛΙΟ ΤΕΤΑΡΤΗ 12 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1946

«ΤΡΑΧΕΙΣ ΟΡΟΙ» Η ΕΛΛΗΝΟΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑ

«Οι Αμερικανοί απαιτούν να παραμεινούν οι δυνάμεις της θαλάσσης της βορείας»
ΣΥΝΟΛΗ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΡΕΥΝΗΣ ΤΟΥ ΟΠΕ Ο ΛΑΒΡΟΣ ΑΣΤΡΑΦΕΥΣ ΤΑΞΙΣ ΣΤΗ ΜΕΛΕΤΗ

Η ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΙΚΟΥ ΑΝΤΙΦΑΣΜΑΤΙΚΟΥ ΜΕΤΩΝ (Ε.Λ.Α.Μ.) ΣΤΗΝ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΣΤΟΝ ΕΜΦΥΛΙΟ ΤΕΤΑΡΤΗ 12 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1946

Η ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΙΚΟΥ ΑΝΤΙΦΑΣΜΑΤΙΚΟΥ ΜΕΤΩΝ (Ε.Λ.Α.Μ.) ΣΤΗΝ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΣΤΟΝ ΕΜΦΥΛΙΟ ΤΕΤΑΡΤΗ 12 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1946

Η ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΙΚΟΥ ΑΝΤΙΦΑΣΜΑΤΙΚΟΥ ΜΕΤΩΝ (Ε.Λ.Α.Μ.) ΣΤΗΝ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΣΤΟΝ ΕΜΦΥΛΙΟ ΤΕΤΑΡΤΗ 12 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1946

ΝΕΟΣ ΕΛΙΓΜΟΣ ΤΩΝ ΑΜΕΡΙΚΑΝΩΝ;

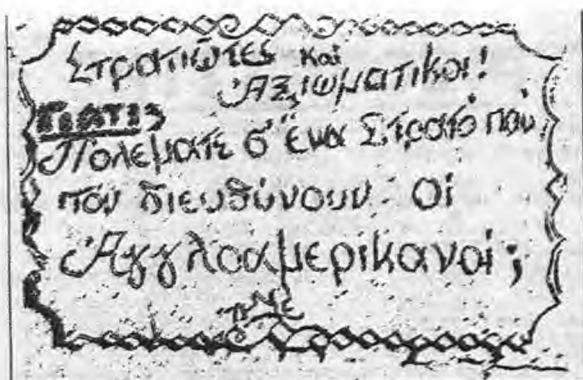
ΠΑΡΩΦΩΝΕΣ ΤΟΥ «ΤΑΞΙΣ»
ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Η ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΙΚΟΥ ΑΝΤΙΦΑΣΜΑΤΙΚΟΥ ΜΕΤΩΝ (Ε.Λ.Α.Μ.) ΣΤΗΝ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΣΤΟΝ ΕΜΦΥΛΙΟ ΤΕΤΑΡΤΗ 12 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1946

Η ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΙΚΟΥ ΑΝΤΙΦΑΣΜΑΤΙΚΟΥ ΜΕΤΩΝ (Ε.Λ.Α.Μ.) ΣΤΗΝ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΣΤΟΝ ΕΜΦΥΛΙΟ ΤΕΤΑΡΤΗ 12 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1946

Η ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΙΚΟΥ ΑΝΤΙΦΑΣΜΑΤΙΚΟΥ ΜΕΤΩΝ (Ε.Λ.Α.Μ.) ΣΤΗΝ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΣΤΟΝ ΕΜΦΥΛΙΟ ΤΕΤΑΡΤΗ 12 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1946

Χειρόγραφο τρικ της Δημοκρατικής Νεολαίας Ελλάδας (του ΔΣΕ) προς τους μαχητές του κρατικού στρατού

Τρικ της Δημοκρατικής Νεολαίας Ελλάδας (ΔΣΕ) προς τους μαχητές του κρατικού στρατού που γράφει: «Στρατιώτες και αξιωματικοί: Γιατί πολεμάτε τ' αδέρφια σας!»

Τρικ της Δημοκρατικής Νεολαίας Ελλάδας

ΕΛΑΣίτες από τα Παλατίσια.

Ορθιοι από αριστερά: Βάσος Παπαδόπουλος και Χρήστος Ιωακειμίδης
(σκοτώθηκε στο Δ.Σ).

Καθιστοί από αριστερά: Κώστας Στιλπινόπουλος και Θόδωρος Ιωακειμίδης.

1. Τα κουνούπια των Αμερικανών (Μακεδονία, 2 Μαρτίου 1948)

Οι γελοιογραφίες στην υπηρεσία
του Αντικομμουνισμού

Στελέχη του Γ.Α του ΔΣΕ (τμήμα διαφώτισης).
Από αριστερά όρθιος ο βεροιώτης Α. Μιζαντζίδης.

Τα μέλη του Π.Γ
του ΚΚΕ
Πέτρος Ρούσος,
Γιάννης Ιωαννίδης
και
Βασίλης
Μπαρτζιώτας

ΖΗΤΩ Η ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ραδιοσημαφάκι του Δ.Σ.Ε. 24-12-47

Ἀνακοίνωση τοῦ πρακτορείου <Ἐλευθερία Ἑλλάδας> γιὰ τὸ σχηματισμὸ τῆς Προσωρινῆς Δημοκρατικῆς Κυβέρνησης τῆς Ἐλευθερίας Ἑλλάδας.

«Τὸ πρακτοεῖο Ἐλευθερία Ἑλλάδα» ἀνακοινεῖ ὅτι χθὲς σχηματίσθηκε στὴν Ἐλευθερία Ἑλλάδα ἡ πρώτη Προσωρινὴ Δημοκρατικὴ Κυβέρνηση τῆς Ἐλευθερίας Ἑλλάδας.

Ἡ σύνθεσις τῆς Κυβέρνησης, εἶναι ἡ ἀκόλουθη:

Πρόεδρος καὶ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν, Στρατηγὸς Μάρκος.

Ἀντιπρόεδρος καὶ Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν, Γιάννης Ἰωαννίδης.

Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν, Πέτρος Ρούσσος.

Ὑπουργὸς Δικαιοσύνης, Μιλτιάδης Πορφυρογένης.

Ὑπουργὸς Ὑγιεινῆς καὶ Προνοίας καὶ προσωρινὰ τῆς Παιδείας Πέτρος Κόκκαλης.

Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν, Βασίλης Μπαρτζώτας.

Ὑπουργὸς Γεωργίας, Δημήτρης Βλαντιάς.

Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας καὶ προσωρινὰ Ἐπισιτισμοῦ, Λεωνίδας Σιγγίγος.

Γιὰ τὸ σχηματισμὸ τῆς Προσωρινῆς Κυβέρνησης ὑπεγράφη ἰδρυτικὴ πράξις.

Κοντὰ εἰς τὸν Πρωθυπουργὸ ἰδρύεται Γενικὴ Διεύθυνσις Ἐθνικῶν Μειονοτήτων γιὰ τὴν ἄμεση ἐξυπηρέτησις τῶν ζητημάτων τῶν Ἐθνικῶν Μειονοτήτων.

Ἡ Προσωρινὴ Δημοκρατικὴ Κυβέρνησις ἀπήυχθη διὰ τὴν γέλυμα πρὸς τὸν Ἑλληνικὸ Λαόν.

Ἡ Προσωρινὴ Δημοκρατικὴ Κυβέρνησις στὴν πρώτη συνεδρίασιν αὐτῆς ἀποφάσισε νὰ στείλῃ ἀντιπροσωπεύοντες εἰς τὸ ἔξωτερον, γιὰ νὰ ἔλθῃ σὲ ἐπαφὴ μὲ τοὺς Δημοκρατικούς Λαούς καὶ τίς Κυβερνήσεις τους.

Ἑλληνας Πατριῶτες!

Ὅλοι στὸ πλευρὸ τῆς Προσωρινῆς Δημοκρατικῆς Κυβέρνησης.

Ὅλοι στὸν ἀγῶνα! Ὅλοι σὲ ἄρματα! Γιὰ τὴν γρήγορην Νίκην, γιὰ τὴν Δευτερίαν, τὴν Δημοκρατίαν καὶ Ἀνεξαρτησίαν.

Δ.Σ.Ε.

Προκήρυξις γιὰ τὴ δημιουργίαν τῆς Προσωρινῆς
Δημοκρατικῆς Κυβέρνησης ἀπὸ τὸν ΔΣΕ

ΠΡΟΣΑΡΤΗ: ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΗ

ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ

ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΤΩΝ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΤΩΝ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ

ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΤΩΝ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΤΩΝ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ

ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΤΩΝ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Ένας μεγάλος σύντροφός μας άφνει... ΠΕΘΑΝΕ ΧΘΕΣ Ο Γ. ΣΙΑΝΤΟΣ

ΓΙΩΡΓΗΣ ΣΙΑΝΤΟΣ

**ΣΗΜΕΡΑ ΤΟ ΠΡΩΪ ΣΤΙΣ 11 ΘΑ ΓΙΝΕΙ
Η ΚΗΔΕΙΑ ΤΟΥ ΑΠΟ ΤΗ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ
«ΑΛΥΓΙΣΤΟΣ ΣΤΙΣ ΕΠΑΛΕΙΣ
ΕΩΣ ΤΗΝ ΤΕΛΕΥΤΙΑ ΤΟΥ ΠΝΟΗ...»**

Τιμητή φρουρά - Το
λαϊκό προσκύνημα

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΟΥ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΟΥ ΦΡΑΤΕΡΟΥ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΤΟΥ Κ.Κ.Ε.
ΓΙΑ ΤΟ ΘΑΛΑΤΟ ΤΟΥ «ΤΟΥΡΤΙ ΣΙΑΝΤΟΥ»

**ΕΜΨΥΧΩΤΗΣ
ΘΥΛΑΙΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ
Ο ΓΙΩΡΓΗΣ ΣΙΑΝΤΟΣ ΚΑΙ
Η ΣΟΦΙΚΗ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ
ΥΠΕΡΝΟΙΑ ΤΗΣ Κ.Ε. ΤΟΥ Κ.Κ.Ε.**

**ΘΕΤΕΤΕΣ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΡΓΑΤΙΑ**

Το θάνατό του
Γιωργίου Σιαντού
είναι η απώλεια
μιας μεγάλης
προσωπικότητας
της Ελληνικής
Κοινωνίας.

Ο θάνατος του Γ. Σιαντού μέλους του Π.Γ του ΚΚΕ

ΠΡΟΣΑΡΤΗ: ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΗ

ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ

ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΤΩΝ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΤΩΝ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ

ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΤΩΝ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΤΩΝ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ

ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΤΩΝ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Ο ΛΑΟΣ ΚΗΔΕΥΣΕ ΧΘΕΣ ΤΟΝ Γ. ΣΙΑΝΤΟ

ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΣ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ

ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΟΡΑΜΑ ΤΟΥ Γ. ΣΙΑΝΤΟΥ
Η ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΤΑΣΗ ΚΑΙ Η ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΤΗΣ

**«Και νεκρός ο μεγάλος
«Γέρος» του αγώνα ζει...»
ΛΑΪΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΠΟΝΟΥ ΚΑΙ ΠΕΝΘΟΥΣ**

Η ΚΗΔΕΙΑ ΤΟΥ

**ΔΙΑΓΙ
ΤΟΥ ΠΑ**

«Προσωπικά
έλασα τους
όλους να
πένθουν»

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΑΝΤΙΣΤΕΝΣΕΩΣ
ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΚΥΠΡΟ ΟΙΚΑΜΠΑΝΕΣ
ΣΗΜΑΙΝΟΥΝ ΤΗ ΝΙΚΗ

ΡΙΖΟΣ ΠΑΣΤΗΣ

ΟΡΓΑΝΟ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΣΤΡΑΤΕΙΑΣ ΤΟΥ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΒΙΣ ΒΑΛΛΑΛΑΣ

ΟΡΙΣΤΟΣ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ
ΑΝΤΙΣΤΕΝΣΕΩΣ
ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΚΥΠΡΟ ΟΙΚΑΜΠΑΝΕΣ
ΣΗΜΑΙΝΟΥΝ ΤΗ ΝΙΚΗ

Η ΥΠΟΔΟΥΛΩΣΗ

ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΥΠΡΟ ΟΙΚΑΜΠΑΝΕΣ ΣΗΜΑΙΝΟΥΝ ΤΗ ΝΙΚΗ

ΑΝΤΙΣΤΕΝΣΕΩΣ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ΑΝΤΙΣΤΕΝΣΕΩΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΥΠΡΟ ΟΙΚΑΜΠΑΝΕΣ ΣΗΜΑΙΝΟΥΝ ΤΗ ΝΙΚΗ

ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΑΠΑΡΑΔΕΚΤΗ

ΥΠΕΓΡΑΨΕ Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΟΧΙ Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΛΑΟΣ

Μεταβάλλουν την Έλλδα σε τυφλό όργανο της Αμερικής
ΟΙ ΟΡΟΙ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗΣ ΠΟΝΟΒΙΑΣ

Η...ΤΕΛΕΤΗ!

ΟΙΣ ΚΥΒΕΡΝΑΙ ΤΟ ΕΘΝΟΣ ΕΠΙΣΤΕΜΕΣ ΤΗΣ ΑΡΤΗΣΙΑΣ

ΠΙΣΩ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΩΝ 17, ΟΙ ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΙ

ΑΝΤΙΣΤΕΝΣΕΩΣ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ΑΝΤΙΣΤΕΝΣΕΩΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΥΠΡΟ ΟΙΚΑΜΠΑΝΕΣ ΣΗΜΑΙΝΟΥΝ ΤΗ ΝΙΚΗ

ΑΝΤΙΣΤΕΝΣΕΩΣ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ΑΝΤΙΣΤΕΝΣΕΩΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΥΠΡΟ ΟΙΚΑΜΠΑΝΕΣ ΣΗΜΑΙΝΟΥΝ ΤΗ ΝΙΚΗ

ΑΝΤΙΣΤΕΝΣΕΩΣ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ΑΝΤΙΣΤΕΝΣΕΩΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΥΠΡΟ ΟΙΚΑΜΠΑΝΕΣ ΣΗΜΑΙΝΟΥΝ ΤΗ ΝΙΚΗ

Το Δόγμα Τρούμαν

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΑΝΤΙΣΤΕΝΣΕΩΣ
ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΚΥΠΡΟ ΟΙΚΑΜΠΑΝΕΣ
ΣΗΜΑΙΝΟΥΝ ΤΗ ΝΙΚΗ

ΡΙΖΟΣ ΠΑΣΤΗΣ

ΟΡΓΑΝΟ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΣΤΡΑΤΕΙΑΣ ΤΟΥ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΒΙΣ ΒΑΛΛΑΛΑΣ

ΟΡΙΣΤΟΣ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ
ΑΝΤΙΣΤΕΝΣΕΩΣ
ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΚΥΠΡΟ ΟΙΚΑΜΠΑΝΕΣ
ΣΗΜΑΙΝΟΥΝ ΤΗ ΝΙΚΗ

Ο «ΨΕΥΤ-ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ»

ΑΝΤΙΣΤΕΝΣΕΩΣ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ΑΝΤΙΣΤΕΝΣΕΩΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΥΠΡΟ ΟΙΚΑΜΠΑΝΕΣ ΣΗΜΑΙΝΟΥΝ ΤΗ ΝΙΚΗ

Ο ΧΩΣΙΝΟΣ ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ Τ. ΤΡΟΥΜΑΝ ΓΙΑ ΤΗ „ΒΟΗΘΕΙΑ”

ΑΠΡΟΚΑΛΥΠΤΟ ΚΗΡΥΓΜΑ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟΥ ΙΜΠΕΡΙΑΛΙΣΜΟΥ

ΣΗΤΗΣΕ ΤΗΝ ΕΓΚΡΙΣΗ ΤΟΥ ΚΟΚΚΡΕΣΣΟΥ ΝΑ ΜΕΤΑΒΑΛΕΙ ΣΕ ΤΥΦΛΑ ΟΡΓΑΝΑ ΤΟΥ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΤΟΥΡΚΙΑ

«Χωρίς την άμεση άποσπρήξη των Ήνωμένων Πολιτειών ή άλλ. κυβέρνησης άδικοι γὰ εμπίληται στο εσωτερικόν»

ΑΝΤΙΣΤΕΝΣΕΩΣ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ΑΝΤΙΣΤΕΝΣΕΩΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΥΠΡΟ ΟΙΚΑΜΠΑΝΕΣ ΣΗΜΑΙΝΟΥΝ ΤΗ ΝΙΚΗ

ΚΥΠΡΟΣ-ΕΝΩΣΗ!

ΟΛΟΓΡΩΣΕΘΑ ΚΡΙΘΕΙ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Η γερμανική ημερα της Κυριακής, Πρωτοβ. 1948

ΚΑΙ ΟΜΩΣ ΣΥΝΕΛΕΟΜΕΝ...

ΟΙΣ ΚΥΒΕΡΝΑΙ ΤΟ ΕΘΝΟΣ ΕΠΙΣΤΕΜΕΣ ΤΗΣ ΑΡΤΗΣΙΑΣ

ΑΝΤΙΣΤΕΝΣΕΩΣ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ΑΝΤΙΣΤΕΝΣΕΩΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΥΠΡΟ ΟΙΚΑΜΠΑΝΕΣ ΣΗΜΑΙΝΟΥΝ ΤΗ ΝΙΚΗ

ΓΡΑΦΗ: ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΑΚΤΗΣ: ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ

ΕΠΙΜΕΛΕΤΗΣ: ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: 10, ΠΛΑΤΕΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΠΕΛΑΣΗΣ, ΑΘΗΝΑ

ΤΗΛΕΦΩΝΟ: 210 374 1111

ΕΠΙΜΕΛΕΤΗΣ: ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ

ΕΡΓΑΤΩΝ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΩΝ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΤΗΣ ΕΠΕΛΑΣΗΣ

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΠΡΩΤΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

ΑΘΗΝΑ, ΤΑΒΕΛΟ 18 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1947

ΤΙΜΗ ΠΡΩΤΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ 100 ΔΡΑΜΕΣ

ΟΙ ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΙ ΔΙΕΤΑΞΑΝ ΧΘΕΣ ΟΜΑΔΙΚΑ ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΑΥΣΗ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ

Ο «ΕΘΝΙΚΟΣ ΣΥΝΑΓΕΡΜΟΣ» ΤΩΝ ΓΡΑΙΚΥΛΩΝ ΑΡΧΙΣΕ ΜΕ 11 ΕΚΤΕΛΕΣΕΙΣ ΣΤΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

Ο ΣΟΦΟΤΑΙΚΟΣ ΦΑΣΙΣΜΟΣ ΔΙΕΒΑΛΕ ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΕΙΟ Ο ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ ΑΚΛΟΝΗΤΟΣ ΣΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΕΛΣΗ

ΜΕΤΩΠΟ ΠΕΙΝΑΣ

ΟΙ ΕΡΓΑΤΟΜΕΝΟΙ ΘΑ ΣΥΝΕΧΙΣΟΥΝ ΤΗΝ ΑΓΩΝΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΒΙΩΣΗ

Ανακοίνωση της εκλεγμένης ηγεσίας των εργατών

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΗΓΕΣΙΑΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΤΩΝ

ΟΙ ΕΡΓΑΤΟΜΕΝΟΙ ΣΥΝΕΧΙΖΟΥΝ ΤΗΝ ΑΓΩΝΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΒΙΩΣΗ

Ανακοίνωση της εκλεγμένης ηγεσίας των εργατών

ΕΝΤΕΛΑ ΕΚΤΑΞΕΙΣ

ΤΑ ΜΕΤΡΑ ΒΑΛΑ ΤΟΥ ΓΥΠΙΟΥ

«Η ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΑΥΤΗ ΘΑ ΜΑΣ ΚΑΤΑΣΤΡΕΦΕΙ»

ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΙ ΣΥΝΕΧΙΖΟΥΝ ΤΗΝ ΑΓΩΝΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΒΙΩΣΗ

Ο ΕΘΝΙΚΟΣ ΠΛΟΥΤΟΣ ΜΑΣ

ΜΙΛΑΕΙ Ο ΣΤΑΛΙΝ

Η ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΔΕ ΜΑΣ ΕΠΙΒΙΩΣΕΙΣ ΤΗΝ ΑΓΩΝΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΒΙΩΣΗ

ΤΗΝ ΟΜΑΔΑ ΤΟΥ ΝΕ ΑΓΑΘΟΥ ΒΟΥΛΕΥΕΤΕ

ΕΠΙΘΕΣΕΙΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΩΝ ΣΤΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗ

1.000 ΝΕΟΙ ΣΤΡΑΤΙΩΤΕΣ ΕΙΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

Το τελευταίο φύλο του ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗ. 18/10/47

8. Μόλις αναγκάσετε ή συνεργάσετε ή αφήσετε ή αφήσετε μετέπειτα τα πάντα άρρηκτα χωρίς να είστε ένοχοι μέλους αυτής. Ποιος και κατά ποιά άποψη;

9. Μόλις και μαζί να είστε μέλος ενός των άνωτέρω άρρηκτα ή συνεργάστε με αυτόν. Ποιος και κατά ποιά άποψη;

10. Καταδικάζεται εάν κομμουνιστής ή πολιτικός ή εκκλησιαστικός ή άλλος άρρηκτα ή συνεργάστε με αυτόν κατά την άποψη και διατηρείται η άποψη;

11. Καταδικάζεται εάν κομμουνιστής ή πολιτικός ή εκκλησιαστικός ή άλλος άρρηκτα ή συνεργάστε με αυτόν κατά την άποψη και διατηρείται η άποψη;

12. Καταδικάζεται εάν κομμουνιστής ή πολιτικός ή εκκλησιαστικός ή άλλος άρρηκτα ή συνεργάστε με αυτόν κατά την άποψη και διατηρείται η άποψη;

13. Καταδικάζεται εάν κομμουνιστής ή πολιτικός ή εκκλησιαστικός ή άλλος άρρηκτα ή συνεργάστε με αυτόν κατά την άποψη και διατηρείται η άποψη;

14. Καταδικάζεται εάν κομμουνιστής ή πολιτικός ή εκκλησιαστικός ή άλλος άρρηκτα ή συνεργάστε με αυτόν κατά την άποψη και διατηρείται η άποψη;

15. Καταδικάζεται εάν κομμουνιστής ή πολιτικός ή εκκλησιαστικός ή άλλος άρρηκτα ή συνεργάστε με αυτόν κατά την άποψη και διατηρείται η άποψη;

16. Καταδικάζεται εάν κομμουνιστής ή πολιτικός ή εκκλησιαστικός ή άλλος άρρηκτα ή συνεργάστε με αυτόν κατά την άποψη και διατηρείται η άποψη;

17. Καταδικάζεται εάν κομμουνιστής ή πολιτικός ή εκκλησιαστικός ή άλλος άρρηκτα ή συνεργάστε με αυτόν κατά την άποψη και διατηρείται η άποψη;

18. Καταδικάζεται εάν κομμουνιστής ή πολιτικός ή εκκλησιαστικός ή άλλος άρρηκτα ή συνεργάστε με αυτόν κατά την άποψη και διατηρείται η άποψη;

19. Καταδικάζεται εάν κομμουνιστής ή πολιτικός ή εκκλησιαστικός ή άλλος άρρηκτα ή συνεργάστε με αυτόν κατά την άποψη και διατηρείται η άποψη;

Ο ΔΗΛΩΝ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΕΚΔΟΣΕΩΝ
ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ

ΟΡΓΑΝΟ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΟΥ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

21 ΜΑΡΤΙΟΥ 1947
ΑΘΗΝΑ, ΤΕΤΑΡΤΗ
21 ΜΑΡΤΙΟΥ 1947
ΤΕΤΑΡΤΗ 21 ΜΑΡΤΙΟΥ 1947

ΔΟΛΟΦΟΝΗΘΗΚΕ ΧΘΕΣ ΤΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ Ο ΓΙΑΝΝΗΣ ΖΕΒΓΟΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟ ΜΕΛΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΟΥ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ, ΠΡΩΗΝ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΑΡΧΗΓΟΣ ΤΗΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑΣ ΤΟΥ ΒΑΜ ΣΤΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΡΕΥΝΗΣ

**Ο ΦΟΝΟΣ ΕΓΙΝΕ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΦΙΣΗ
ΤΟΥ ΖΕΡΒΑ ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΗ
Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΚΡΥΒΕΤΑΙ ΠΙΣΩ
ΑΠΟ ΜΙΑ ΑΝΑΔΡΗ ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ**
Κατάληξη στους κύκλους της Επιτροπής του Ο.Η.Ε.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ
ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΟΥ Κ.Κ.Ε.

Η ΔΟΛΟΦΟΝΙΑ ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Η δολοφονία του Γιάννη Ζεβγού, μέλους του Π.Γ. του ΚΚΕ στη Θεσσαλονίκη, 20/3/47, αποτελεί ένα από τα πιο σημαντικά γεγονότα της τελευταίας περιόδου της εσωτερικής μάχης στην Ελλάδα. Ο Ζεβγός, πρώην Υπουργός και Αρχηγός της Αντιπροσωπείας του ΒΑΜ στη Μακεδονία, ήταν ένας από τους πιο εξέχοντες ηγέτες της Κεντρικής Επιτροπής του ΚΚΕ. Η δολοφονία του, που έγινε με τη βοήθεια της κυβέρνησης, αποτελεί μια προκλητική πράξη που δείχνει την αληθινή φύση της κυβέρνησης και της πολιτικής της.

Η δολοφονία του Γ. Ζεύγου μέλους του Π.Γ. του ΚΚΕ στη Θεσσαλονίκη 20/3/47

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΕΚΔΟΣΕΩΝ
ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ

ΟΡΓΑΝΟ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΟΥ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

22 ΜΑΡΤΙΟΥ 1947
ΑΘΗΝΑ, ΤΕΤΑΡΤΗ
22 ΜΑΡΤΙΟΥ 1947
ΤΕΤΑΡΤΗ 22 ΜΑΡΤΙΟΥ 1947

**ΦΟΒΙΣΜΕΝΗ Η ΕΝΟΧΟΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΔΕΝ ΑΦΗΣΕ
ΤΟ ΛΑΟ ΝΑ ΚΗΔΕΥΕΙ ΤΟΝ ΑΓΩΝΙΣΤΗ Γ. ΖΕΒΓΟ
ΜΕ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΤΑΓΗ**

Η ΚΗΔΕΙΑ ΕΓΙΝΕ ΧΘΕΣ
ΣΤΟ ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ

Αχαρήτηρη διαγωγή των αρχών
στον πόνο της χήρας και της κόρης

ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΧΑΦΙΕΔΕΣ ΩΣ ΤΟ ΤΕΛΟΣ

ΣΦΑΓΗ ΣΤΟ ΓΥΘΕΙΟ

ΣΥΜΜΟΡΙΤΕΣ ΤΟΥ ΚΑΤΣΙΑΡΕΑ ΕΞΕΤΕΛΗΣΑΝ 32
ΦΥΛΑΚΙΣΜΕΝΟΥΣ ΑΡΙΣΤΕΡΟΥΣ ΚΑΙ 7 ΠΟΛΙΤΕΣ
Η κυβέρνηση κρύβει την έκταση των γεγονότων
ΤΙ ΣΥΜΒΑΙΝΕΙ ΣΤΗΝ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟ;

ΤΟ Ε.Α.Μ. ΕΘΕΣΕ
ΖΗΤΗΜΑ ΖΕΡΒΑ
ΚΑΙ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

ΣΤΟ ΓΥΘΕΙΟ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας